Bundel - Commissie Ruimte en Financien van 24 juni 2025

01 Opening
02 Vaststellen agenda
    20250624-agenda-commissie-r-en-f-voorjaarsnota
03.A Mededelingen commissie- en collegeleden
03.B Inspreken inwoners
04 Regiozaken / Gemeenschappelijke regelingen
05 Voorjaarsnota
    20250630-rv-voorjaarsnota-2025-gemeente- Westervoort
    20250630-rv-voorjaarsnota-2025-gemeente-Westervoort-bijlage-1-voorjaarsnota-definitief
    20250630-rv-voorjaarsnota-2025-gemeente-Westervoort-bijlage-2-raadsbesluit
    20250630-rv-voorjaarsnota-2025-gemeente-Westervoort-bijlage-3-financieel-gezond-aangepast
    20250610-inspreektekst-leeswijzeravond-puk-en-co
    1a. Leeswijzeravond raad Westervoort
    2. Antwoorden Techn Vragen VJN CDA Westervoort
    3. Groen Links vragen VJN met antwoorden
    4 Memo resultaat taakstellingen GR-en incl ODRA
    5 Nadere informatie haalbaarheid maatregelen Financieel gezond
    20250624-ingekomen-brief-sante-partners-jongerenwerk
    A05-20250623-26-vka-coll-meicirculaire-2025
    A05-20250623-26-vka-coll-meicirculaire-2025-bijlage-1-meicirculaire
06 Rondvraag
07 Sluiting

gemeente Westervoort

Datum:
21 mei 2025

Kenmerk:
Raad 30 juni 2025

Onderwerp:
Uitnodiging commissie Ruimte & Financiën

Contactpersoon:
M. Smits - Jansen (088-6953655)

Geachte leden van de commissie Ruimte & Financiën,

Namens de voorzitter nodig ik u uit tot het bijwonen van de openbare vergadering van de commissie Ruimte & Financiën.

Datum	: dinsdag 24 juni 2025
Tijdstip aanvang	: 20.00 uur
Plaats	: raadzaal gemeentehuis Westervoort

Voorstellen voor tekstuele aanpassingen van de besluitenlijst kunt u vóór woensdag 18 juni 2025 – 8.00 uur naar de griffie mailen. Technische vragen kunnen worden gesteld tijdens de leeswijzeravond op 10 juni 2025 of schriftelijk voor 12 juni worden ingediend. U kunt daarvoor gebruikmaken van het emailadres griffie@westervoort.nl.

Met vriendelijke groet,
de griffier van de commissie Ruimte & Financiën

mr. M. Smits - Jansen

Agenda commissie Ruimte & Financiën
24 juni 2025

	Onderwerp	Voorstel	Portefeuillehouder
1.	Opening		
2.	Vaststellen agenda	Bespreken	
3.	A. Mededelingen commissie- en collegeleden B. Inspreken inwoners	Bespreken	
4.	Regiozaken/Gemeenschappelijke regelingen	Bespreken	
5.	Voorjaarsnota	Vaststellen	Wethouder Pennekamp
6.	Rondvraag	Bespreken	
7.	Sluiting		

RAADSVOORSTEL

Onderwerp : Voorjaarsnota 2025 gemeente Westervoort

Zaak- & documentnr. : Z/25/137876 201699535
Portefeuillehouder : P.J.H. Pennekamp

Opsteller : Mark Jordens
Afdeling : Financiën&Belastingen
Telefoonnr : 0630201341

Samenvatting
De Voorjaarsnota 2025 is de start van een nieuwe P&C-cyclus. In deze Voorjaarsnota zijn de autonome ontwikkelingen, speerpunten en wensen/keuzemogelijkheden voor het volgende begrotingsjaar opgenomen. De Voorjaarsnota wordt ook gebruikt als eerste financiële tussenrapportage voor het lopende boekjaar 2025 en wordt in juni aan de raad voorgelegd.

Tevens worden in deze Voorjaarsnota de opbrengsten van het project “Financieel gezond Westervoort 2026” voorgelegd om de ontstane tekorten in de komende jaren te kunnen oplossen. 2026 werd al enige jaren aangekondigd als het zogenoemde ‘Ravijnjaar’. Om te kunnen komen tot een sluitende meerjarenbegroting is dit project vroegtijdig opgestart en zijn nu de resultaten beschikbaar.

Het is helaas onvermijdelijk om keuzes te maken die iedereen in de samenleving gaan raken. Getracht is om bij het maken van deze keuzes de pijn zoveel mogelijk te verdelen over de gehele samenleving. De maatregelen zijn divers van aard, zowel in financiële omvang als in impact voor de samenleving. Vanuit de organisatie is zonder politieke afweging een inventarisatie gemaakt van mogelijkheden die vervolgens door het college zijn geaccordeerd. Waarbij het uiteindelijke oordeel aan de raad is.

Beslispunten

1. De budgetten voor het lopende jaar 2025 en de begrotingsjaren 2026-2029 conform de toelichtingen bij de autonome ontwikkelingen van de 3 programma’s van de Voorjaarsnota aan te passen.
2. De financiële consequenties van de jaarschijven conform begrotingswijziging te verwerken.
3. De investeringskredieten voor de in de Voorjaarsnota bij het programma genoemde bedragen beschikbaar te stellen. Dat zijn dus de kredieten voor noodstroomvoorziening gemeentehuis, verbouwing RID, duurzaamheidsmaatregelen, vervangen bomen en dakreparatie de Nieuwhof.
4. De te honoreren speerpunten, nieuwe wensen en dekkingsmaatregelen te verwerken in de op te stellen meerjarenbegroting 2026-2029.
5. De categorie indeling van de voorliggende maatregelen om te komen tot een sluitende jaarschijf 2026 vaststellen. Daarmee richtinggevende uitspraken doen over het wel of niet verwerken van deze maatregelen in de nog op te stellen meerjarenbegroting 2026-2029.
6. Een duidelijk kader geven om te kunnen komen tot een structureel sluitende meerjarenbegroting 2026-2029.

Aanleiding

Conform de planning- en controlcyclus wordt aan de raad een Voorjaarsnota voorgelegd met daarin de voorstellen van het college voor speerpunten en nieuw beleid voor de komende jaren.

Planning

Om de gevolgen van deze Voorjaarsnota te kunnen verwerken in de Programmabegroting 2026-2029 moet deze voor het zomerreces worden vastgesteld. De Programmabegroting moet volgens de Gemeentewet uiterlijk 15 november worden aangeleverd bij de Provincie. Tijdige aanlevering is een belangrijke voorwaarde om voor repressief toezicht in aanmerking te kunnen komen. Repressief toezicht is de lichtste vorm van toezicht.

Beoogd effect

De Voorjaarsnota is bedoeld om de discussie in de Raad over de te voeren beleidslijn in het komende begrotingsjaar tijdig te kunnen voeren. Door de discussie halverwege het jaar te voeren wordt de druk van de begrotingsvergadering in november gehaald. De Voorjaarsnota is daarmee de belangrijkste bouwsteen voor de nog op te stellen Meerjarenbegroting 2026-2029 en het ultieme instrument voor de Raad om invulling te geven aan haar budgetrecht.

Argumenten

De Voorjaarsnota is de start van een nieuwe p&c-cyclus.
Voor u ligt de concept Voorjaarsnota 2025 van de gemeente Westervoort. In de Voorjaarsnota wordt vooruitgekeken naar de begroting 2026 en worden voorstellen voor nieuw beleid en aanvullende wensen ingebracht. Daarnaast bevat de Voorjaarsnota een financiële tussenrapportage van het lopende begrotingsjaar (2025). Verder worden in deze Voorjaarsnota ook de opbrengsten van het project “Financieel gezond Westervoort 2026” gepresenteerd. Tot slot is er een meerjarig financieel totaalbeeld opgenomen waarin de financiële gevolgen van de Voorjaarsnota zijn opgenomen.

De Voorjaarsnota is ingedeeld op programmaniveau. Er zijn drie programma’s: Bestuur, Maatschappij en Omgeving. Per programma worden onder andere ontwikkelingen genoemd die van invloed (kunnen) zijn op het programmadoel en de hoofddoelen en de inhoudelijke speerpunten.

1.1 De meicirculaire 2025 is niet verwerkt.
De meicirculaire 2025 wordt op 31 mei gepubliceerd en is na besluitvorming door het college. De doorrekeningen van de meicirculaire zullen nog niet tijdens de behandeling van de Voorjaarsnota gereed zijn. Met de informatie uit de Voorjaarsnota van het Rijk kunnen we echter wel een redelijke inschatting maken van de verwachte gevolgen. Deze inschatting is opgenomen in de voorlopige cijfers van de Voorjaarsnota Westervoort. Eventuele aanvullende maatregelen die in de meicirculaire nog tot uiting komen zullen in aanloop naar de meerjarenbegroting 2026-2029 worden verwerkt.

3.1 Investeringskredieten gaan vaak om grote bedragen.
Door de verschillende investeringskredieten apart te benoemen in de Voorjaarsnota en hiervoor een separaat beslispunt op te nemen wordt hier meer aandacht op gevestigd en wordt recht gedaan aan de oproep van de Raad. Investeringskredieten gaan vaak om grote bedragen en de kapitaallast die hieruit voort komt wordt structureel (voor de economische levensduur van de investering) in de ramingen opgenomen.

5.1 Alle nieuwe ontwikkelingen zijn in beeld gebracht.

In de Voorjaarsnota worden alle speerpunten voor het komende jaar alsmede de nieuwe beleidsontwikkelingen voor de komende jaren in beeld gebracht. Ondanks de lastige financiële situatie is het nodig om op bepaalde onderdelen extra geld of inzet te vragen om in de toekomst goed te kunnen blijven functioneren als lokale overheid en partner binnen de samenleving.

5.2 Financieel duurzaam beleid blijft het uitgangspunt.
Voor de gemeente Westervoort is financieel duurzaam beleid een belangrijk uitgangspunt. Het doel is om een structureel sluitende begroting te presenteren. Incidentele zaken mogen met incidenteel geld worden gedekt. Voor goedkeuring van de begroting door de Provincie is het in ieder geval noodzakelijk om de jaarschijf 2026 structureel sluitend te hebben. De ontwikkelingen van het Gemeentefonds zijn van grote invloed op dit beleid. Het lijkt er op dat het Rijk het eerder aangekondigde “Ravijnjaar” met twee jaar heeft uitgesteld. Toch blijft de financiële situatie zorgelijk en zijn de opbrengsten van het project “Financieel gezond Westervoort 2026” nodig om een sluitende jaarschijf 2026 te kunnen presenteren. In het project worden een aantal mogelijkheden benoemd om een sluitende begroting voor 2026 aan te kunnen leveren. In aanloop naar de besluitvorming in de gemeenteraad wordt een scenario gepresenteerd met oplossingen.

Kanttekeningen

1.1 Deze Voorjaarsnota is een tussenstand.
In deze Voorjaarsnota zijn alle tot dusver bekende ontwikkelingen opgenomen. In aanloop naar de meerjarenbegroting dit najaar kunnen er nog zaken wijzigen. Voor wat betreft de Algemene Uitkering is een voorlopige inschatting gemaakt. Alle meerjarenbegrotingen van de gemeenschappelijke regelingen moeten nog door de raad worden goedgekeurd. Ook voor wat betreft de autonome ontwikkelingen zullen er in de komende maanden nog zaken gaan spelen.

1.2 De ambities kunnen nog worden bijgesteld
In de nu gepresenteerde Voorjaarsnota is uitgegaan van honorering van alle ontwikkelingen, speerpunten en aanvullende wensen. Dat is conform de ambitie die er is. Daarbij is getracht zo scherp mogelijk aan de wind te zeilen. Het bijstellen van de ambitie kan er toe leiden dat het financiële plaatje anders wordt.
Om de ambitie ook financieel te kunnen realiseren is een keuze gemaakt uit de maatregelen die zijn uitgewerkt in het project “Financieel gezond 2026”. Ook hierin kunnen nog andere keuzes worden gemaakt die het financiële plaatje wijzigen.

Financiële paragraaf

De financiële ontwikkelingen in deze voorjaarsnota leiden tot de volgende begrotingsresultaten:

	2025	2026	2027	2028	2029
Saldo voor Voorjaarsnota 2025	**1.410.500**	**-1.691.500**	**-1.482.500**	**-773.500**	**124.500**
Gevolgen Voorjaarsnota 2025					
Autonome ontwikkelingen:					
Voorjaarsnota Rijk	586.000	1.847.000	1.795.000	597.000	660.000
Programma 1 (excl decembercirculaire)	-280.609	447.201	600.201	557.201	172.201
Programma 2	-852.218	-1.230.718	-686.051	-617.051	-939.051
Programma 3	-195.317	-25.650	-15.650	-15.650	-15.650
Saldo Voorjaarsnota na autonome ontwikkelingen *	**668.356**	**-653.667**	**211.000**	**-252.000**	**2.000**
Overige ontwikkelingen:					
Speerpunten **	-25.000	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Wensen/keuzemogelijkheden **	0	-267.333	-88.607	146.900	484.533
Saldo Voorjaarsnota 2025 incl. wensen en speerpunten	**643.356**	**-936.000**	**107.393**	**-120.100**	**471.533**

Als alle ontwikkelingen in deze Voorjaarsnota worden gehonoreerd is er in 2026 een begrotingstekort van € 936.000 dat in de jaren daarna verbetert naar een positief saldo van € 471.533 in 2029. Aanvullende bezuinigingsmaatregelen zijn noodzakelijk om een structureel sluitende begroting voor het jaar 2026 aan te leveren.

Financieel gezond Westervoort 2026
Vorig jaar is het project “Financieel gezond Westervoort 2026” ingezet. In de afgelopen maanden zijn er verschillende bijeenkomsten geweest om iedereen te laten meedenken in mogelijke bezuinigingsmaatregelen. Met de opgehaalde maatregelen in de hand is vervolgens gekeken naar haalbaarheid en toepasbaarheid van de maatregelen. Dit heeft een behoorlijke lijst aan allerlei maatregelen opgeleverd. Uit deze maatregelen is vervolgens een keuze gemaakt.

Het beeld van de voorjaarsnota				
	2026	**2027**	**2028**	**2029**
Saldo van de voorjaarsnota voor dekkingsmaatregelen	€ -936.000	€ 107.393	€ -120.100	€ 471.533
Aanpassing n.a.v. bespreking in college	€ -	€ -	€ -	€ -
Effecten van voorlopig goedgekeurde kostenreductie	€ 1.037.767	€ 1.045.267	€ 1.032.067	€ 1.025.867
Effecten van voorlopig goedgekeurde belastingen	€ 762.108	€ 762.108	€ 762.108	€ 762.108
Saldo van de voorjaarsnota na dekkingsmaatregelen	**€ 863.875**	**€ 1.914.768**	**€ 1.674.075**	**€ 2.259.508**

Participatie en communicatie

Op 10 juni wordt er een leeswijzeravond georganiseerd waarop de raadsleden in de gelegenheid worden gesteld hoe de stukken het best te kunnen lezen en waar de raadsleden in de gelegenheid worden gesteld om vragen te stellen. Vooraf schriftelijk ingestuurde vragen zullen daar ook worden beantwoord.

Duurzaamheid
Niet van toepassing.

Intergemeentelijke samenwerking
Niet van toepassing.

Bijlagen
201699740 - Voorjaarsnota 2025 Westervoort
201699539 - Raadsbesluit Voorjaarsnota 2025 Westervoort
201699548 - Financieel gezond Westervoort 2026

Westervoort, 20 mei 2025

Burgemeester en wethouders van gemeente Westervoort,

M. (Maureen) Sluiter (MA)	drs. A.J. (Arend) van Hout
secretaris	burgemeester

V o o r j a a r s n o t a W e s t e r v o o r t 2 0 2 5

Versie 20-5-2025

Inhoudsopgave

Samenvatting **3**
Inleiding Voorjaarsnota 2025 ..... **4**
Programma 1 – Bestuur **7**
Inleiding 7
1.1 Externe ontwikkelingen 7
1.2 Wat willen we bereiken 8
1.3 Nieuwe wensen 9
1.4 Welke externe partijen dragen hieraan bij 9
1.5 Wat gaat het kosten 10
Programma 2 - Maatschappij **14**
Inleiding 14
2.1 Externe ontwikkelingen 15
2.2 Wat wil de gemeente bereiken 16
2.3 Wat gaat de gemeente daarvoor doen 17
2.4 Wensen/Keuzemogelijkheden 19
2.5 Welke externe partijen dragen hieraan bij 22
2.6 Wat gaat het kosten 23
Programma 3 – Omgeving **28**
Inleiding 28
3.1 Externe ontwikkelingen 28
3.2 Wat gaan we daarvoor doen 32
3.3 Nieuwe Wensen 38
3.4 Wat gaat het kosten 40
Bijlage 1: Visie & Missie college Gemeente Westervoort **45**
Bijlage 2: Totaaloverzicht Autonome ontwikkelingen **46**
Bijlage 3: Totaaloverzicht Speerpunten en Wensen **48**
Bijlage 4: Voorlopig goedgekeurde kostenbesparing **50**
Bijlage 5: Voorlopig goedgekeurde belastingen **51**
Bijlage 6: Investeringskredieten **52**

Samenvatting

	2025	2026	2027	2028	2029
Saldo voor begrotingsbehandeling	960.000	-2.517.000	-2.296.000	-1.518.000	-620.000
Amendementen begroting	0	0	0	0	0
Begrotingsaldo	**960.000**	**-2.517.000**	**-2.296.000**	**-1.518.000**	**-620.000**
Structurele gevolgen Najaarsnota 2024	451.000	788.000	739.000	446.000	446.000
Decembercirculaire 2024	25.000	45.000	82.000	306.000	306.000
Bijdrage GMR (raad december)	-7.500	-7.500	-7.500	-7.500	-7.500
Bestuurskracht (opleidingen) (raad december)	-5.000				
Hekwerken voor banners (raad december)	-13.000				
Woonzorgvisie inclusief dekking (raad januari)	0				
Saldo voor Voorjaarsnota 2025	**1.410.500**	**-1.691.500**	**-1.482.500**	**-773.500**	**124.500**

Ontwikkeling resultaten 2025-2029

Saldo voor Voorjaarsnota 2025	**1.410.500**	**-1.691.500**	**-1.482.500**	**-773.500**	**124.500**
Gevolgen Voorjaarsnota 2025					
Autonome ontwikkelingen:					
Voorjaarsnota Rijk	586.000	1.847.000	1.795.000	597.000	660.000
Programma 1 (excl decembercirculaire)	-280.609	447.201	600.201	557.201	172.201
Programma 2	-852.218	-1.230.718	-686.051	-617.051	-939.051
Programma 3	-195.317	-25.650	-15.650	-15.650	-15.650
Saldo Voorjaarsnota na autonome ontwikkelingen *	**668.356**	**-653.667**	**211.000**	**-252.000**	**2.000**
Overige ontwikkelingen:					
Speerpunten **	-25.000	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Wensen/keuzemogelijkheden **	0	-267.333	-88.607	146.900	484.533
Saldo Voorjaarsnota 2025 incl. wensen en speerpunten	**643.356**	**-936.000**	**107.393**	**-120.100**	**471.533**

Door middel van een aantal dekkingsmaatregelen uit het project Westervoort financieel gezond 2026 verbeteren de saldi in de verschillende jaren:

Na Voorjaarsnota voor maatregelen	**643.356**	**-936.000**	**107.393**	**-120.100**	**471.533**
Effecten van voorlopig goedgekeurde kostenreductie***		1.037.767	1.045.267	1.032.067	1.025.867
Effecten van voorlopig goedgekeurde belastingen****		762.108	762.108	762.108	762.108
Saldo van de voorjaarsnota na dekkingsmaatregelen		**863.875**	**1.914.768**	**1.674.075**	**2.259.508**

Er is een aanname verwerkt in programma 1 over de gevolgen van de voorjaarsnota van het Rijk. De exacte gevolgen van de meicirculaire zullen daarna zo spoedig mogelijk volgen.

*Bijlage 2	Autonomen ontwikkelingen
**Bijlage 3	Wensen en speerpunten
***Bijlage 4	Voorlopig goedgekeurde kostenreductie
****Bijlage 5	Voorlopig goedgekeurde belastingen

Inleiding Voorjaarsnota 2025

Voor u ligt de Voorjaarsnota 2025. Een Voorjaarsnota die inzicht geeft in de positie van de gemeente Westervoort, zowel financieel als inhoudelijk qua opgaven en ambities. Het is echter ook een Voorjaarsnota die inzicht geeft in de afhankelijkheden die de gemeente Westervoort heeft ten opzichte van ontwikkelingen die we niet in de hand hebben maar waar we wel voor staan. En het grote effect hiervan op onze financiële (en inhoudelijke) mogelijkheden.

We noemen bijvoorbeeld de financiële ontwikkelingen zoals de lange (on)zekerheid met betrekking tot het Ravijnjaar 2026, het in 2025 gestarte proces om te komen tot bezuinigingsmaatregelen voor een sluitende begroting, de gedeeltelijke compensatie vanuit de Voorjaarsnota van het Rijk die recent bekend geworden is. Wij zien tevens ontwikkelingen met betrekking tot de woningnood, stikstof, stijgende kosten, de opvang van (Oekraïense) vluchtelingen en statushouders, klimaat- en duurzaamheidopgaven waar we ook aan landelijke verplichtingen, naast onze eigen ambities, moeten voldoen en de sociaal maatschappelijke opgaven die zeker niet kleiner worden.

Daarnaast hebben we ook onze bestuurlijke ontwikkelingen; het college en de gemeenteraad van Westervoort hebben een stap naar voren gezet in het uitspreken van de keuze voor één grote Liemerse gemeente. In de wetenschap dit niet alleen te kunnen realiseren en dat dit naast goede wil en intenties ook tijd en concrete besluiten vraagt, maar wel met het vizier op de lange termijn en het belang van het dorp; de inwoners en ondernemers van Westervoort. Tegelijkertijd blijven wij voortbouwen aan de gemeente Westervoort en de uitdagingen als ook de ambities waar we voor staan. We willen een gezonde, betrouwbare en ambitieuze gemeente zijn en blijven.

Op deze manier hebben we ook gekeken naar de Voorjaarsnota 2025 en de maatregelen die we hebben moeten nemen om tot een sluitende begroting in 2026 te komen. Er is nadrukkelijk voor gekozen, gelet op de langere termijn voor een gezond Westervoort waar ook nog geïnvesteerd kan worden, om ruimte te houden in de gemaakte keuzes. We moeten fors bezuinigen, onder meer gelet op de onzekerheden in de Rijksbijdrage, de autonome ontwikkelingen en risico's ten aanzien van stijgende kosten. Maar ook om onverwachte tegenvallers op te kunnen vangen en om investeringen in het belang van Westervoort te kunnen blijven doen. We denken hierbij aan de sportvelden, woningbouw en preventie in het sociaal domein.

We zijn vroegtijdig aan de slag gegaan met de opgaven voor deze Voorjaarsnota. Mede in het licht van het ravijnjaar 2026, die ondanks de demping door het Rijk nog steeds een forse impact op onze gemeentebegroting heeft. Financiën en gebrek aan menskracht dwingen ons na te denken over de toekomst. Daarvoor heeft het college enkele uitgangspunten gedefinieerd waarlangs we de zogenoemde meetlat hebben gelegd om keuzes te kunnen en moeten maken:

- duurzaam, toekomstbestendig beleid
- gericht op goed leven in Westervoort
- goede verdeling van financiën
- vertrouwen in de kracht van de inwoner/samenleving
- oog voor het klimaat
- mogelijkheden om te blijven investeren in de samenleving

In de keuzes die gemaakt zijn en die ter beoordeling aan de gemeenteraad voorliggen, heeft het college getracht tot overwegingen te komen die de kernwaarden van ons dorp overeind houden. Onze missie en visie is verder uitgewerkt en zijn weergegeven in bijlage 1 bij deze Voorjaarsnota.

Een belangrijke boodschap is dat we met het merendeel van de maatregelen vooral beogen op een andere manier te kijken naar hoe we zaken hebben vormgegeven; wat kunnen we anders doen om hetzelfde en wellicht zelfs meer te bereiken? Wat kan er gebundeld worden, waar wordt de focus op gelegd? Hier sluiten we ook aan bij de doorontwikkeling binnen de organisatie. Resultaatgericht werken en sturen. We vragen veel van onze partners. Dat gesprek willen we ook met elkaar aangaan. Zowel intern als extern. We zullen keuzes moeten maken en ruimte moeten creëren om te kunnen (blijven) investeren in de toekomst van Westervoort.

Er is al eerder aan gerefereerd; deze Voorjaarsnota omvat zowel autonome ontwikkelingen als enkele investeringsvraagstukken en bezuinigingsmaatregelen, inclusief inkomstenverhogingen. Hiermee is nadrukkelijk gekeken naar een zo evenwichtig mogelijke financiële begroting voor de toekomst. Tegelijkertijd hechten wij eraan (gelet op de ontwikkelingen in Den Haag, de demping van het ravijnjaar maar ook de onzekerheid in het vervolg van de landelijke besprekingen, ook samen met de VNG) te noemen dat deze Voorjaarsnota 2025 in opmaat naar de begroting 2026 opgesteld is op basis van de kennis anno mei 2025. We kunnen niet uitsluiten dat richting de begroting 2026 op basis van nadere analyses en meer informatie vanuit bijvoorbeeld de mei- en septembercirculaire wijzigingen ten opzichte van deze Voorjaarsnota 2025 in de begroting opgenomen zullen moeten worden.

Net als vorig jaar wordt een Voorjaarsnota voorgelegd waarin keuzes gevraagd worden om een gezonde financiële begroting te behouden. Er is gekozen voor het daar waar mogelijk ontzien van het maatschappelijk veld (sport, cultuur en wijken), onderhoud groen en wegen in het kader van een aangenaam woon- en leefklimaat en behoud van voorzieningen alsmede overeind houden van enkele investeringen voor de toekomst zoals de uitvoeringsagenda mobiliteit. Dit betekent dat eveneens gekozen is voor het verhogen van de belastingen ten einde tot een sluitende begroting te komen die naar de toekomst toe de voorzieningen voor Westervoort kan behouden.

In de Voorjaarsnota zijn de ontwikkelingen meegenomen, is zoveel mogelijk beleidsarm verwerkt en zijn de maatregelen Financieel Gezond (gemeentefinanciën op orde) meegenomen. In de bijlagen zijn de keuzes die gemaakt zijn nader weergegeven, inclusief een weergave van maatregelen die als niet wenselijk of niet uitvoerbaar geacht worden in samenspraak met andere keuzes of ambities. Al met al is het een behoudende Voorjaarsnota geworden, gericht op een toekomstbestendig Westervoort.

Financieel (totaal)overzicht inclusief financieel gezond

	2025	2026	2027	2028	2029
Saldo voor begrotingsbehandeling	960.000	-2.517.000	-2.296.000	-1.518.000	-620.000
Amendementen begroting	0	0	0	0	0
Begrotingsaldo	**960.000**	**-2.517.000**	**-2.296.000**	**-1.518.000**	**-620.000**
Structurele gevolgen Najaarsnota 2024	451.000	788.000	739.000	446.000	446.000
Decembercirculaire 2024	25.000	45.000	82.000	306.000	306.000
Bijdrage GMR (raad december)	-7.500	-7.500	-7.500	-7.500	-7.500
Bestuurskracht (opleidingen) (raad december)	-5.000				
Hekwerken voor banners (raad december)	-13.000				
Woonzorgvisie inclusief dekking (raad januari)	0				
Saldo voor Voorjaarsnota 2025	**1.410.500**	**-1.691.500**	**-1.482.500**	**-773.500**	**124.500**
Gevolgen Voorjaarsnota 2025					
Voorjaarsnota Rijk	586.000	1.847.000	1.795.000	597.000	660.000
Programma 1 (excl. Decembercirculaire)	-280.609	444.201	591.201	548.201	163.201
Programma 2	-852.218	-1.430.718	-676.051	-381.551	-398.551
Programma 3	-220.317	-104.983	-120.257	-110.250	-77.617
Na Voorjaarsnota voor maatregelen	**643.356**	**-936.000**	**107.393**	**-120.100**	**471.533**
Effecten van voorlopig goedgekeurde kostenreductie***		1.037.767	1.045.267	1.032.067	1.025.867
Effecten van voorlopig goedgekeurde belastingen****		762.108	762.108	762.108	762.108
Saldo van de voorjaarsnota na dekkingsmaatregelen		**863.875**	**1.914.768**	**1.674.075**	**2.259.508**

Programma 1 – Bestuur

Inleiding

Het programma Bestuur gaat over de relatie van de gemeente met inwoners, ondernemers, medewerkers en samenwerkingspartners. Het gaat om overheidsparticipatie (het ondersteunen van initiatieven vanuit de bevolking en bedrijfsleven), dienstverlening, de samenwerking met andere gemeenten en organisaties, het creëren van een veilige omgeving voor inwoners en bedrijven. En om een financieel gezonde huishouding en de bedrijfsvoering van de eigen (ambtelijke) organisatie.

Binnen dit programma vallen onder andere de werkzaamheden die ondersteunend zijn aan de gemeentelijke taken uit de programma's 2 en 3, zoals communicatie, participatie, juridische zaken en dienstverlening. Onder dienstverlening vallen de publieksbalies/Burgerzaken, het telefonisch klant contact centrum, de website en sociale media. Daarnaast vallen het financiële beleid van de gemeente, de ontvangsten vanuit het gemeentefonds, de lokale lasten zoals OZB, leges en heffingen en de reserves onder dit programma.

Verder omvat dit programma de werkzaamheden die passen bij de verantwoordelijkheid van de gemeente voor openbare orde en veiligheid. Met de veiligheidspartners (veiligheidsregio, politie, brandweer, openbaar ministerie), inwoners en bedrijven wordt binnen dit programma samengewerkt aan de veiligheid in de gemeente. Prioriteiten in het lokale veiligheidsplan zijn: zorg & veiligheid, ondermijning, digitale veiligheid en crisisbeheersing.
De gemeente wil een betrouwbare, transparante en financieel gezonde partner zijn voor inwoners, ondernemers en (overheids)instellingen. De speerpunten in dit programma dragen bij aan het realiseren van een goede dienstverlening aan en samenwerking met onze inwoners en partners.

1.1 Externe ontwikkelingen

Winstwaarschuwing stijging energielasten vanwege geopolitieke spanningen.

We zien dat door geopolitieke spanningen en deels ook de handelsoorlog de energieprijzen weer stijgen. Zie: https://nos.nl/artikel/2555709-gasprijs-stijgt-tot-voorbij-het-prijsplafond-van-2023. Ook zien we dat de netwerkkosten stijgen door forse netwerkinvesteringen vanwege capaciteitstekorten op het stroomnetwerk door de energietransitie.

We hebben een contract via de GMR waarin we 100% groene en lokaal opgewekte stroom en gas inkopen. Dit contract is meerjarig ingekocht en er zit aan het groene gas een meerjarencontract vast dat elke jaar de prijs van gas met een paar cent verhoogt. In lijn met de stijging committeert de gemeente zich ook aan verminderen van verbruik door verduurzaming zie 2.4.1.d. Duurzaamheid maatregelen en besparing energielasten. Voor Westervoort geldt op dit punt aanvullend dat een groot deel van het vastgoed gekoppeld is aan het warmtenet. De energielasten voor het warmtenet blijven na de energiecrisis op een hoog niveau hangen ten opzichte van gas en elektra.

Stijgende kosten raken meteen de exploitatie van bijvoorbeeld maatschappelijk vastgoed, pompgemalen en openbare verlichting. Met de kennis van februari / maart 2025 zien we dat er voor 2026 een lichte stijging wordt verwacht, maar er is al 60% van de inkoop van gas en stroom vastgeklikt. De overige 40% moet nog vastgeklikt worden. Het effect wordt nu nog niet als fors verwacht maar over de langere termijn naar 2027 en 2028 kan dat wel meer effect hebben. De ontwikkelingen worden op de voet gevolgd, maar het is verstandig nu al maatregelen te treffen door middel van verduurzaming maar wellicht ook het risico op te nemen in de risicoparagraaf.

Informatisering en de digitale samenleving
Diverse wet- & regelgeving, zoals de "Wet open overheid", de “Wet modernisering elektronisch bestuur”, de “Wet digitale overheid” en het “Besluit digitale toegankelijkheid” nopen tot het voortdurend uitbreiden en vernieuwen van de digitale mogelijkheden en toepassingen voor inwoners. Het is niet de vraag of maar hoe de gemeente daarin moet meebewegen.

Het beveiligen van informatie is essentieel voor het functioneren en de betrouwbaarheid van de gemeente. In de afgelopen periode zijn met name de risico’s rondom ransomware toegenomen. Om goed in te kunnen blijven spelen op alle ontwikkelingen, uitdagingen en bedreigingen in relatie tot de toenemende afhankelijkheid van ICT-middelen is het te verwachten dat er structureel beduidend meer financiële middelen nodig zijn in de komende periode. In het licht van de financiële mogelijkheden is er gekozen voor het minimale scenario van de I&A-visie. Dit betekent dat met name op het vlak van innovatie geen investeringen mogelijk zijn.

Artificial Intelligence (AI)
De komende jaren komt er vanuit de Digital Decade veel nieuwe Europese wet- en regelgeving op gemeenten af. Inmiddels is er een Europese Ai-verordening van kracht die voor gemeenten verantwoordelijkheden meebrengt op het gebied van Ai-gebruik. De gemeente volgt hierbij de handreikingen vanuit de VNG. Het ontbreken van voldoende aandacht en capaciteit op dit thema lijkt langzamerhand niet meer houdbaar. Intussen is er in verband met de financiële positie van de gemeente ook geen mogelijkheid om hier op dit moment een capaciteitsvraag voor neer te leggen. Dat betekent dat er vooralsnog voor wordt gekozen om de ontwikkelingen zo goed als mogelijk te volgen en nog geen extra inspanning te doen op het gebied van AI. Het is niet uit te sluiten dat de noodzaak voor specialisatie en actieve regulatie en begeleiding van Ai-implementatie en -gebruik binnen de organisatie de komende jaren tot een extra capaciteitsvraagstuk zal leiden.

1.2 Wat willen we bereiken
De gemeente is een transparante en betrouwbare overheid middenin een vitale en veilige samenleving, die inwoners faciliteert en uitdaagt tot het nemen van initiatief.
Elk contact met de gemeente draagt bij aan het welzijn en de veiligheid van inwoners, het vestigingsklimaat voor bedrijven en het (herstel van) vertrouwen in de overheid. De gemeente is daartoe een transparante organisatie, die zijn informatiehuishouding en informatieveiligheid op orde heeft.
De manier waarop de dienstverlening, communicatie, participatie en de aandacht voor veiligheid (digitaal en fysiek) zijn georganiseerd draagt hieraan bij.
De gemeente heeft een visie op dienstverlening. In de gemeentelijke organisatie worden de vier uitgangspunten uit de Visie op dienstverlening (‘inwoner centraal’, ‘servicegericht’, ‘duidelijk’ en ‘kennis van zaken’) verankerd. Hierdoor voelen inwoners en ondernemers zich welkom en merken zij in alles dat zij centraal staan in het contact met de gemeente.
Om de samenwerking en de verbinding tussen gemeente en samenleving te bevorderen, is in 2023 een beleidskader Participatie vastgesteld. De werkwijze die daarbij hoort, is inmiddels ook ontwikkeld en geborgd in de organisatie. In 2026 zal aanvullend nog een participatieverordening moeten worden opgesteld.
Een goede en tijdige communicatie en transparantie van informatie draagt bij aan meer begrip voor elkaar en voor gemaakte keuzes. Zoveel mogelijk stukken en beraadslagingen zijn openbaar en eenvoudig opvraagbaar. Alleen als het absoluut noodzakelijk is, wordt geheimhouding opgelegd.
De gemeente is een veilige plaats om te wonen, te werken en te verblijven. De gemeente probeert ervoor te zorgen dat kwetsbare personen niet afglijden naar risico-, overlastgevend of crimineel gedrag. Inwoners en bedrijven worden bewust gemaakt van de gevaren van digitale criminaliteit, zodat zij dat tijdig herkennen en weten wat ze moeten doen als ze

ermee te maken krijgen en zich ertegen kunnen wapenen. De gemeente werkt goed samen met andere overheidsinstanties om de georganiseerde criminaliteit aan te pakken.

1.3 Nieuwe wensen

Er zijn 2 nieuwe wensen. Het betreft één investeringskrediet. Deze is onder 1.5 als investering opgenomen.

1.3.1 Welkomstbrief en welkomstpakket:

Aan de nieuwe inwoners van Westervoort een welkomstbrief te sturen. Deze is samengevoegd met een eerdere wens een welkomstpakket aan de ouders van pasgeboren kinderen in Westervoort te geven. In deze welkomstbrief geven we de nieuwe inwoners mee hoe zij contact met gemeente kunnen onderhouden. We geven handige tips om zaken te kunnen (aan)vragen en waar zij informatie kunnen vinden.

1.4 Welke externe partijen dragen hieraan bij

Gemeenschappelijke regelingen

De gemeente neemt deel aan diverse gemeenschappelijk regelingen. Een gemeenschappelijke regeling is een vorm van samenwerking tussen verschillende bestuursorganen ter behartiging van een of meerdere belangen van die bestuursorganen. De Gemeenschappelijke regelingen vragen hun bijdrage via besluiten van hun eigen Algemeen Bestuur van de betreffende aan de gemeente.

Gelet op de ambities en ontwikkelingen zullen de begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen hoger uitvallen. Om hierop te anticiperen hebben de gezamenlijke wethouders van financiën uit de regio Arnhem aan alle gemeenschappelijke regelingen een brief gestuurd met de oproep om bij te dragen aan de bezuinigingsopgave waar de individuele gemeente voor staan.

De gemeente neemt deel aan de volgende regelingen:

- Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMR)
- Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM)
- Euregio Rijn en Waal
- Omgevingsdienst regio Arnhem (ODRA)
- Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem Nijmegen (DRAN)
- 1Stroom
- Samenwerking de Liemers (SDL (RSD/RID))
- Streekarchivariaat De Liemers en Doesburg
- Modulaire gemeenschappelijke regeling Sociaal Domein Regio Centraal Gelderland (MGR)

Behalve deze gemeenschappelijke regelingen zijn er tal van andere vormen van samenwerking waar aan wordt deelgenomen maar die niet vallen onder de Wet gemeenschappelijke regelingen, bijvoorbeeld de Liemerse Ambassade.

1.5 Wat gaat het kosten

Saldi 2025-2029 programma 1 Bestuur

		I/S	2025	2026	2027	2028	2029
Saldi 2025-2029 programma 1 Bestuur							
Speerpunten							
Wensen/Keuzemogelijkheden							
a	**Noodstroomvoorziening gemeentehuis - Kapitaalslasten**	**S**			**6.000**	**6.000**	**6.000**
b	**Welkomstpakket nieuwe inwoners**	**S**		**3.000**	**3.000**	**3.000**	**3.000**
Autonome ontwikkelingen:							
a	**OZB woningen**	**I**	**160.828**				
b	**OZB niet woningen**	**I**	**31.232**				
b	**OZB niet woningen**	**S**	**4.000**	**4.000**	**4.000**	**4.000**	**4.000**
b	**OZB niet woningen**	**I**	**13.000**				
c	**Hondenbelasting**	**S**	**10.650**	**3.900**	**3.900**	**3.900**	**3.900**
c	**Hondenbelasting**	**S**	**-10.500**	**-10.500**	**-10.500**	**-10.500**	**-10.500**
d	**VGGM**	**S**	**0**	**47.000**	**47.000**	**47.000**	**47.000**
e	**onderhoud maatschappelijk vastgoed**	**S**	**41.399**	**41.399**	**41.399**	**41.399**	**41.399**
f	**energiekosten maatschappelijk vastgoed**	**S**	**30.000**	**30.000**	**30.000**	**30.000**	**30.000**
g	**Verbouwing RID**	**S**		**30.000**	**30.000**	**30.000**	**30.000**
g	**Huurinkomsten RID**	**S**		**-30.000**	**-30.000**	**-30.000**	**-30.000**
h	**Decembercirculaire**	**S**	**-25.000**	**-45.000**	**-82.000**	**-306.000**	**-306.000**
i	**Gevolgen voorjaarsnota rijk 2025**	**S**	**-586.000**	**-1.847.000**	**-1.795.000**	**-597.000**	**-660.000**
j	**1Stroom**	**S**		**-49.000**	**-175.000**	**-108.000**	**302.000**
k	**Groene Metropool Regio**	**S**		**-10.000**	**-10.000**	**-10.000**	**-10.000**
l	**Nieuwe CAO**	**S**		**-504.000**	**-531.000**	**-555.000**	**-580.000**
	Totaal Programma 1		**-330.391**	**-2.336.201**	**-2.468.201**	**-1.451.201**	**-1.129.201**
	waarvan incidenteel	I	205.060	0	0	0	0
	waarvan structureel	S	-535.451	-2.336.201	-2.468.201	-1.451.201	-1.129.201

Autonome financiële ontwikkelingen

1.5.1.a. OZB woningen

In de begroting is rekening gehouden met een extra stijging van 5% van de OZB-opbrengst. Deze extra stijging is per abuis niet meegenomen in de vastgestelde OZB-tarieven, wat resulteert in een incidentele lagere opbrengst van € 160.828.

1.5.1.b. OZB niet-woningen

In de begroting is rekening gehouden met een extra stijging van 5% van de OZB-opbrengst. Deze stijging is per abuis niet meegenomen in de vastgestelde OZB-tarieven waardoor we incidenteel een lagere opbrengst van € 31.232 hebben. Daarnaast is in de begroting voor 2025 rekening gehouden met een toename van de OZB-opbrengst voor niet-woningen in verband met de waardestijging van bedrijfspanden. De OZB-waarden van de nieuwe panden

zijn echter lager dan voorzien waardoor de opbrengst structureel € 4.000 lager uitvalt dan geraamd. Bovendien is er meer leegstand bij de gebruikers van niet-woningen waardoor de opbrengst incidenteel € 13.000 lager is dan geraamd.

1.5.1.c. Hondenbelasting

De opbrengst van de hondenbelasting is de laatste jaren steeds verder afgenomen. Daarom vragen we om budget voor het uitvoeren van een volledige controle van de hondenbelasting in 2025, en voor een structurele controle van 1/3 van de gemeente per jaar, met ingang van 2026. Het gevraagde budget hiervoor bedraagt € 10.650 voor 2025 en € 3.900 per jaar voor de jaren 2026, 2027 en 2028. De geschatte stijging van het aantal honden is gemiddeld 10%. Als we alleen uitgaan van de aanmeldingen van de eerste hond, wordt de verwachte stijging van de opbrengst € 10.500 (100 honden x € 104,48). De verwachting is echter dat er ook aanmeldingen voor tweede of derde honden zullen komen, wat de opbrengst verder zal doen stijgen.

1.5.1.d *VGGM Brandweer-Bevolkingszorg*

In onze gemeentelijke begroting 2026 hebben we vooralsnog € 931.000 geraamd (exclusief loon-prijscompensatie) voor de bijdrage aan de brandweer/bevolkingszorg. Volgens de Kaderbrief VGGM wordt dat € 978.000 (inclusief 2% besparing). Er is nog geen duidelijkheid over extra besparingen door de VGGM in 2026. Daarom houden we rekening met een verhoging van het budget met € 47.000 naar € 978.000.

1.5.1.e. Onderhoud maatschappelijk vastgoed

Klein dagelijks onderhoud maatschappelijk vastgoed. Bij de verwerking van het MJOP vastgoed van Westervoort is per abuis het Klein Dagelijks Onderhoud (jaarlijks contract onderhoud) weggevallen. Dat moet in de meerjarenbegroting hersteld worden. Het gaat om een bedrag van in totaal € 74.280 waarvan € 32.881 via de servicekosten kan worden teruggevraagd. Het gaat om de panden: De Nieuwhof, Huize Vredenburg, Scouting Westervoort, Ondernemerscentrum (Uitterweert 2), Creon en RID/Bibliotheek Dorpsplein 115.

1.5.1.f. Energiekosten maatschappelijk vastgoed

Energieprijzen warmtenet zakken minder snel met gevolgen voor maatschappelijk vastgoed. In aanvulling op externe ontwikkelingen geldt voor Westervoort dat energiekosten via levering van het warmtenet relatief hoog blijven waar de gasprijzen eerder behoorlijk zijn gezakt. Dit is structureel een nadeel van € 30.000 per jaar. Dit raakt vastgoed in zowel programma 1 als 2.

1.5.1.g. Verbouwing RID

Verbouwing tbv RID / MGR, Dorpsplein 115. Bij de behandeling van de voorjaarsnota is de Bibliotheek mogelijk al verhuist naar de nieuwe locatie in het centrum van Westervoort, het voormalige HEMA-gebouw. Er worden gesprekken gevoerd met de MGR en RID om deze in de vrijkomende ruimte te huisvesten. Met deze beweging voorkomen we leegstand en ook een negatieve exploitatie.

Een eerste inschatting van de benodigde investeringen voor MGR en RID bedraagt € 250.000. De MGR en RID willen graag snel schakelen met de uitvoering in Q3 van 2025. Zodra de Bibliotheek weg is willen we starten met de werkzaamheden als er overeenstemming is met de RID en MGR waarmee momenteel de plannen worden voorbereid. Daarvoor wordt de installatie aangepast om het pand aan de eisen voor

kantoorgebruik te laten voldoen. Tevens worden er aanpassingen gedaan ten behoeve van toiletten, vergaderruimten etc. De kapitaallasten zijn bij een afschrijvingstermijn van 10 jaar en een rente van 2% € 30.000.

De kapitaallasten van de investeringen komen via de huur terug.

1.5.1.h. Decembercirculaire

De decembercirculaire 2024 had een bijzonder karakter. Normaal gesproken wordt deze circulaire alleen gebruikt om de laatste afrekeningen van het Rijk in dat jaar te verwerken. Ditmaal moest er echter een fout uit de septembercirculaire worden gecorrigeerd. Voor 2025 en verder moest het accres bijgesteld worden vanwege een gecorrigeerde raming op basis van de revisie van het CBS. De positieve gevolgen van al deze bijstellingen zijn voor 2025 € 25.000, voor 2026 € 45.000, voor 2027 € 82.000 en voor 2028 € 306.000. Deze aanpassingen worden nu verwerkt.

1.5.1.i Uitkering gemeentefonds

Het ministerie van Financiën heeft zoals gebruikelijk de voorjaarsnota van het Rijk opgesteld. Deze geeft een vooruitblik op de rijksbegroting voor de komende jaren. Over de exacte gevolgen hiervan worden de gemeenten geïnformeerd via de meicirculaire. Op basis van een voorlopige doorrekening is een inschatting gemaakt wat de gevolgen voor de gemeente Westervoort zijn. In de voorjaarsnota wordt iets gezegd over het accres, de Jeugdzorg, de Wmo en de afrekening van het BTW-compensatiefonds over 2024. Voor Westervoort zou dit in 2025 een voordeel opleveren van € 586.000. In 2026 volgt een voordeel van € 1.847.000. In 2027 is er een voordeel van € 1.795.000, in 2028 een voordeel van € 597.000 en in 2029 een voordeel van € 660.000. Totdat de meicirculaire is doorgerekend wordt aangenomen dat dit de gevolgen zijn voor de algemene uitkering in de komende jaren.

Totaal gevolgen Voorjaarsnota Rijk voor Westervoort

	2025	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Algemene mutaties	-84.000	322.000	375.000	356.000	381.000
LPO accres	270.000	325.000	320.000	341.000	379.000
Jeugdzorg	400.000	1.200.000	1.100.000	-100.000	-100.000
	586.000	1.847.000	1.795.000	597.000	660.000

1.5.1.j 1Stroom

In onze begroting wordt de bijdrage aan 1Stroom geraamd naar aanleiding van de door het Dagelijks Bestuur vastgestelde meerjarenbegroting 2026-2029 van 1Stroom. Daarin wordt rekening gehouden met loonstijgingen in de komende jaren. De prognoses die al waren opgenomen in de komende jaren blijken voor 2026 tot en met 2028 te hoog te zijn geweest. In 2029 moet wel een bedrag worden bijgeraamd.

	2026	**2027**	**2028**	**2029**
Bijdrage 1Stroom	-49.000	-175.000	-108.000	302.000

1.5.1.k Groene Metropool Regio (GMR)

Aan alle verbonden partijen is het verzoek gedaan om met het oog op het naderende ‘Ravijnjaar’ voorzichtig te begroten. De GMR heeft hier gehoor aan gegeven en de

inwonersbijdrage die de deelnemende gemeenten betalen met 7% verlaagd. Dat levert de gemeente Westervoort met ingang van 2026 een structureel voordeel op van € 10.000.

1.5.1.l Gevolgen nieuwe CAO

Zeer recent zijn de onderhandelingsresultaten van de nieuwe CAO voor gemeentepersoneel bekend geworden. In de recent door het Dagelijks Bestuur vastgestelde meerjarenbegroting van 1Stroom is rekening gehouden met een te hoog percentage voor de loonstijgingen (3,8% ipv 2,5%). Op basis van de nieuwe CAO vallen de percentages (en dus de kosten) daarom lager uit. In de nieuwe berekening van de bijdrage aan 1Stroom is nog wel een aanname gedaan voor de kosten voor de onregelmatigheidstoeslag, de nieuwe RVU en de thuiswerkvergoeding die in de nieuwe CAO zijn opgenomen. Per saldo levert deze aanpassing voor Westervoort in alle jaren een voordeel op.

	2026	**2027**	**2028**	**2029**
Voordeel kosten 1Stroom t.g.v. CAO	504.000	531.000	555.000	580.000

Investeringen

<u>Noodstroomvoorziening in Gemeentehuis Westervoort</u>

Vanuit Openbare Orde en Veiligheid wordt geadviseerd om beter voorbereid te zijn op een noodscenario als de stroom (kort of lang) uitvalt. Om dat mogelijk te maken moet er een voorziening komen bij de hoofdmeter zodat een noodstroomkabel vanaf een aggregaat veilig aangesloten kan worden.

Voor de realisatie is een krediet nodig van € 50.000. De kapitaallasten zijn bij een rentelast van 2% en een afschrijving in 10 jaar € 6.000. Realisatie van dit project zal in het najaar van 2025 dan wel in 2026 plaatsvinden. Een voorziening voor noodstroom blijft waarde houden ook als in de toekomst het gebruik van het gemeentehuis zou veranderen.

De kosten zijn een eerste inschatting om advies in te winnen en de installatie hierop aan te passen met de gevolgen in kapitaallasten. Kosten om een aggregaat op afroep beschikbaar te hebben zijn nog niet meegenomen. Ook niet voor het eventueel installeren van noodaccu's.

Programma 2 - Maatschappij

Inleiding

Het programma Maatschappij omvat alle beleidsvelden van het sociale domein. Naast de taken op het vlak van zorg voor kwetsbare inwoners, de jeugd en participatie gaat het ook om verantwoordelijkheden op het gebied van sport, cultuur, onderwijs en ontmoeting. De strategische notitie Sociaal Domein zit in het besluitvormingsproces.

In de periode september 2024 tot februari 2025 heeft een klankbordgroep van raadsleden de drie scenario's uit deze notitie nader onderzocht. Ten tijde van het schrijven van deze voorjaarsnota heeft de gemeenteraad de strategische notitie en scenariokeuze nog niet behandeld.
Naast de te maken scenariokeuze zijn er tal van externe ontwikkelingen in het sociaal domein (zie verder 2.1) die het nodig maken om het sociaal domein te herijken.
Er is in de praktijk een start gemaakt met het herijken van het sociaal domein, we willen het anders doen en "werken volgens de bedoeling". Het uitwerken van de scenario keuze en het herijken wordt in samenhang uitgevoerd en de te nemen acties worden onderdeel van de uitvoeringsagenda 2024-2026.

Uiteindelijk gaat het erom dat in 2040 onze inwoners positieve gezondheid en kwaliteit van leven ervaren en dat het dan passende ondersteuning- en zorgstelsel betaalbaar blijft.

Alle veranderingen (de transformatie) grijpen in op de volle breedte van het sociale domein: de sociale basis, het vangnet en de lokale toegang tot het sociaal vangnet. Onderstaande figuur geeft de structuur van het sociaal domein, het deurtje verbeeldt de lokale toegang.

De uitdaging voor de komende jaren is om het sociaal domein toekomstbestendig te maken. Essentiel is het versterken van de lokale toegang, versterken van de sociale basis en versterken van de inwoners. Meer laagdrempelige hulp moet zorgen voor snellere, betere en goedkopere ondersteuning en minder maatwerkvoorzieningen.

2.1 Externe ontwikkelingen

Hervormingsagenda jeugd

Vanuit de hervormingsagenda jeugd wordt ingezet op het zo dichtbij mogelijk organiseren van de zorg en ondersteuning voor jeugdigen. In 2028 is dit proces afgerond. Het doel hiervan is jeugdigen zo lang mogelijk in de eigen omgeving te ondersteunen. Op gemeentelijk niveau zijn vijf basisfuncties benoemd voor de lokale uitvoering: oog houden voor een veilige leefomgeving, tijdig signaleren van de vraag, handelen vanuit een brede blik, leren en verbeteren en het vinden van bereikbare en toegankelijke hulp. Dit vraagt een integrale aanpak op lokaal niveau, waarbij een koppeling gelegd wordt tussen voorliggende voorzieningen zoals maatschappelijk werk (op school) en het consultatiebureau, het sociaal loket en geïndiceerde jeugdhulp.

Arbeidsmarktsituatie

Er is sprake van een gespannen arbeidsmarkt, waardoor het moeilijk is om goed gekwalificeerd personeel te werven. Dit geldt zowel voor de zorg en welzijnsaanbieders als voor de gemeente zelf.

Decentralisatie en extramuralisering zorg

De decentralisatie van de jeugdzorg en de extramuralisering van de GGZ en de ouderenzorg wordt verder doorgevoerd. Daardoor wonen jeugdigen en volwassenen met een zorgvraag steeds langer zelfstandig thuis. Vanuit inwoners en partners krijgen de gemeente signalen dat de problematiek van de zelfstandig wonende jeugdige en volwassene met zorg- en ondersteuningsvraag, steeds verder toeneemt in aantal. De problematiek wordt ook complexer. Een effect is meer Wmo aanvragen om het langer thuis wonen mogelijk te maken en meer eenzaamheid onder de groep inwoners die langer thuis wonen.

Abonnementstarief

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn & Sport heeft laten weten dat de invoeringsdatum van de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage Wmo opschuift naar 1 januari 2027.

Decentralisatie beschermd wonen naar beschermd thuis uitgesteld naar 2026

De decentralisatie van beschermd wonen is wederom uitgesteld van 2025 naar 2026. Doel van de decentralisatie is om inwoners met een psychische kwetsbaarheid zoveel mogelijk in de eigen omgeving op te vangen en te ondersteunen. Vanaf 2026 worden alle gemeenten verantwoordelijk voor de uitvoering en financiering van beschermd wonen.

Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming

Het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming is een gezamenlijk programma van de ministeries van J&V en VWS en de VNG, waarin nauw samengewerkt wordt met de partners in het veld. Het programma loopt tot 2030. De jeugdbescherming moet effectiever en slimmer worden georganiseerd. De planning hiervoor is vijf tot tien jaar. Deze ontwikkeling heeft gevolgen voor de lokale toegang. Vanuit de regionale samenwerking werken we mee aan deze ontwikkeling. De kern is dat gezinnen en kinderen beter en sneller worden geholpen. Daarbij wordt toegewerkt naar één vast gezicht vanuit de lokale uitvoering die hulp verleent aan een gezin. Indien nodig betrekt deze regievoerder een

professional vanuit het op te richten regionale veiligheidsteam. In dat veiligheidsteam zijn de functies van de gecertificeerde instellingen (GI), Veilig Thuis (VT) opgenomen.

Toename mentale problematiek jongeren

De Gezondheidsmonitor Jeugd 2024 laat een toename van mentale problemen bij jongeren zien, zoals stress en posttraumatische stressstoornissen. De oorzaak is nog altijd (gedeeltelijk) de nasleep van COVID-19 en druk door sociale en economische omstandigheden. Het effect voor de gemeente zijn meer aanvragen voor (ondersteuning en aanbod) Wmo en Jeugdwet en meer langdurige en gespecialiseerde aanvragen. Via MDT en welzijn op recept zet de gemeente in op voorliggend veld i.p.v. zwaardere GGZ zorg.

Arbeidsmarktregio Midden Gelderland / Regionale Sociale Dienst RSD

Door de krapte op de arbeidsmarkt ontstaan er kansen om inwoners met een aanzienlijke afstand tot de arbeidsmarkt toch aan een baan te helpen. Om dit mogelijk te maken, wordt zowel binnen de arbeidsmarktregio als samen met de RSD hard gewerkt aan het aanbieden van passende trajecten voor deze mensen.

In de huidige arbeidsmarkt stijgt het gevraagde opleidingsniveau voor banen, waardoor de afstand tot werk voor werkzoekende inwoners steeds groter wordt. Om deze afstand te overbruggen, wordt in de regio actief samengewerkt tussen partijen zoals Scalabor, het bedrijfsleven, scholen, sociale diensten en het Werkgeversservicepunt (WSP). Samen zetten zij zich in om trajecten te creëren die aansluiten bij de behoeften van werkzoekenden.

We monitoren en benchmarken de resultaten via de benchmark van Divosa.

Digitalisering en technologie

Steeds meer inwoners wensen een digitale toegang en/of geautomatiseerde aanvraagprocedures en -beoordelingen. Dat is mogelijk bij enkelvoudige aanvragen en nog niet in onze gemeente mogelijk. De technologische ondersteuning thuis en in de zorg wordt steeds meer ingezet in Nederland. Denk aan E-health: smartphones gebruiken om bijvoorbeeld een time-out nemen (bij huiselijk geweld) en telemonitoring voor ouderen. Het verhoogt de zelfredzaamheid van inwoners en ondersteunt langer thuis wonen en het levert (in vergelijkbare gemeenten) structurele besparingen op. In onze gemeente worden deze digitale toepassingen nauwelijks toegepast.

2.2 Wat wil de gemeente bereiken

Uiteindelijk gaat het erom dat in 2040 al onze inwoners positieve gezondheid en kwaliteit van leven ervaren en dat het dan passende ondersteuning- en zorgstelsel betaalbaar blijft.

Positieve gezondheid betekent met name dat inwoners zich goed voelen en dat ze de koers van hun eigen leven kunnen bepalen, ondersteund door de kracht van de samenleving en ,waar nodig, door laagdrempelige zorg en kortdurende (welzijns-) voorzieningen. Het model positieve gezondheid dient als voorbeeld en uitgangspunt.

Gezinnen, kinderen en jongeren ondersteunen bij het lichamelijk en psychisch gezond opgroeien in een veilig leefmilieu. Met als uitgangspunt: zo licht als het kan en zo zwaar als het nodig is. Dit doet de gemeente door in samenwerking met professionele partners op preventie in te zetten binnen een dekkend zorgnetwerk. Een voorbeeld in

het kader van preventie is het inzetten van de voorziening “ontmoeten+”.

Mensen met psychische of sociaal-maatschappelijke problemen zijn volwaardig onderdeel van onze samenleving. Dit draagt bij aan voorspoedig herstel en het afnemen van problemen. Voorwaarden hiervoor zijn veilig en betaalbaar wonen, in of dicht bij de eigen woonplek, passende begeleiding en ondersteuning, zinvol werk, voldoende inkomen, een veilige en gezonde leefomgeving en een welwillende samenleving.

We stimuleren nieuwkomers om mee te doen in de maatschappij. De achterstand op dit punt is onderkend.

Door het begrijpen en spreken van de Nederlandse taal, door een thuis te hebben, te participeren op werkgebied en op sociaal vlak deel te nemen in de maatschappij, vindt snelle juiste integratie plaats. Uit de inwonerraadpleging over vluchtelingenopvang bleek dat inwoners uit de Liemers en vluchtelingen het vaak eens zijn over wat er nodig is om goed samen te leven. Onze aanpak hiervoor richt zich op taal, werk, integratie en acceptatie in de samenleving. In 2025/2026 gebruiken we de resultaten van de inwonerraadpleging om onze duurzame visie te maken en onze plannen te verbeteren. Zo werken we aan beter beleid voor de opvang van vluchtelingen en de huisvesting van statushouders in de Liemers.

Het vergroten van de (financiële) weerbaarheid van onze inwoners, zodat iedereen in staat wordt gesteld volop mee te doen in de samenleving.

2.3 Wat gaat de gemeente daarvoor doen

De gemeente gaat (rekening houdend met de externe ontwikkeling en met het te kiezen scenario) alle veranderingen in het sociaal domein onder de bekende noemer van Samen Sterk vormgeven. Om alle veranderingen (het herijken van het sociaal domein) voor de komende jaren inhoudelijk richting te geven zijn leidende principes opgesteld.

Het toepassen van deze principes moet leiden tot het gewenste resultaat: onze inwoners ervaren positieve gezondheid en kwaliteit van leven en het dan passende ondersteuning- en zorgstelsel is betaalbaar voor de gemeente.

In het kader van Samen Sterk is er gekozen voor de onderstaande speerpunten en deze worden opgave gericht, geprioriteerd en in samenhang opgepakt:

1. *Realiseren van een sterke lokale toegang*

Door de toegang te versterken en deze toegankelijker en effectiever te maken voor inwoners van 0 tot 100 jaar, worden mensen sneller geholpen én is er minder doorstroom naar duurdere geïndiceerde zorg. Waar nodig werken we samen in de regio en in de Liemers om gelijke werkwijzen te realiseren, zoals de landelijke richtlijnen van ons vragen.

2. *Inwoners versterken*

De kracht van de samenleving zit in het “omzien naar elkaar”. Inwoners helpen elkaar in de vorm van burenhulp, mantelzorg en vrijwilligerswerk. De gemeente wil de inwoners ondersteunen in het “omzien naar elkaar”. Uitgezocht wordt wat hiervoor de geschikte methode is.

De zorg staat onder druk. We maken inwoners daar meer van bewust, zij begrijpen dat er daardoor meer beroep op elkaar moet worden gedaan. We werken toe naar gedragsverandering.

We zorgen ervoor dat werkzoekenden en arbeidsongeschikten mee kunnen doen in de maatschappij. Onlangs hebben we het Activerend werk opnieuw onder de aandacht gebracht, we streven naar een toename in deelnemers. In de regio zoeken we naar de mogelijkheden om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt toch kansen te bieden. We zorgen voor de uitbreiding van beschutte werkplekken en hebben extra aandacht voor schoolverlaters.

Voor nieuwe Nederlanders is duidelijk welke instelling welke taak heeft in de inburgering en zijn er duidelijke prestatieafspraken over de ondersteuning van statushouders.

We verwachten eind 2026 de eerste resultaten van het MDT. We verwachten voor beide gemeenten ongeveer 100 jongeren geholpen te hebben waarbij de focus op mentale gezondheid ligt en er minder instroom in de jeugd GGZ komt.

In het kader van de digitalisering is onderzocht of (een deel van) de hulpaanvragen (WMO, Jeugd, W&I) van de inwoners op een digitale wijze afgehandeld kunnen worden. Een keuze is gemaakt met welke hulpaanvragen te beginnen.

Verder wordt een verkenning uitgevoerd of het inzetten van technologische voorzieningen (zoals E-health) en digitalisering van aanvragen bij het Sociaal Loket, naast of in plaats van bestaande voorzieningen, effectief en efficiënt kunnen worden ingezet.

De sociale basis (alle vormen van ondersteuning waar geen indicatie voor nodig is), kent elkaar en er is een gezamenlijk plan ontwikkeld en in uitvoering om preventief te kunnen inzetten op de doelgroep ouderen.

Het instrument voorzorgcirkels is getoetst op een efficiënt en effectief gebruik.

3. Herijken

Deze tijd van (autonome) opeenvolgende ontwikkelingen in het Sociaal Domein, zoals: de toenemende vergrijzing, krapte op de arbeidsmarkt, de toename van het gebruik van voorzieningen, de veranderende samenstelling van huishoudens en de druk op de woningmarkt gecombineerd met bezuinigingen van rijkswege, maakt dat we ons als gemeente Westervoort geconfronteerd weten met de opgave: “Meer doen met minder”.

Een herijking is noodzakelijk willen we een houdbare samenleving met elkaar beleven.

Dat betekent als gemeente keuzes maken in wat de gemeente moet doen. Dat betekent ondersteunen waar nodig en laten gaan als de inwoners het prima zelf redden. Integraal werken en maatwerk leveren en ook lef tonen om ook nee te durven zeggen. En het herijken vraagt niet altijd om geld injecties.

Inwoners (en raden) worden nadrukkelijk betrokken en geïnformeerd over de rol, positie en aanpak van de gemeente in het herijken. Het versterken van de inwoners in het “omzien naar elkaar” is een vanzelfsprekendheid.

Om het bovenstaande te kunnen bereiken vraagt dit van de ambtelijke organisatie 1Stroom anders werken. Een integrale aanpak afdeling overstijgend is nodig op beleids-, project- en uitvoerend niveau. En er moet gericht gewerkt gaan worden om de juiste methoden te kiezen en te gaan gebruiken om het “omzien naar elkaar” te versterken.

2.4 Wensen/Keuzemogelijkheden

De bovengenoemde speerpunten zijn ombuigingen binnen het sociaal domein en passen daarmee binnen de opgave die er nu ligt richting het zogenoemde ravijnjaar en verder. Door deze speerpunten om te zetten in activiteiten gaat het Sociaal Domein op diverse manieren effectiever werken en daardoor geld besparen.

2.4.1.a Het versterken van de lokale toegang

Dit gaan we doen door onder andere het toepassen van een brede vraagverheldering in hele sociale domein (de sociale basis, lokale toegang en vangnetten), zowel in de Jeugdhulp, Volwassenzorg als binnen Werk en Inkomen. Daarmee zorgen we ervoor dat er in de hele keten van gemeente, aanbieders, partners in de sociale basis én inwoners dezelfde taal wordt gesproken en dus dezelfde definities worden gebruikt. Hierdoor bundelen we diverse triage-momenten. Er kan op basis van één gesprek al passende hulp aan de inwoner worden geboden. Zo licht mogelijk en zwaarder waar nodig (onderdeel van het speerpunt realiseren van een sterke lokale toegang).

Door deze efficiëntere en effectievere keuze van passende hulp op basis van de behoefte van de inwoner (speerpunt herijken) wordt de inwoner sneller en beter geholpen en is daardoor meer tevreden. Doordat inwoners sneller zijn geholpen en er minder stappen zijn tot deze hulp levert het een behoorlijke besparing op.

Door het omzien naar elkaar te versterken (speerpunt inwoners versterken) zorgen we ervoor dat inwoners elkaar gaan helpen/ondersteunen en dat inwoners initiatieven starten. Daarmee zorgen we voor een behoorlijke vermindering van zorgkosten en voor meer betrokkenheid van en bewustwording bij de inwoners als het gaat om de positie van de gemeente.

Het realiseren van deze speerpunten in het Sociaal Domein vraagt om investeringen, kosten voor de baten.

Kosten in 2026, 2027 en 2028 geraamd op € 200.000 voor:

a. Inzet van een extra senior consulent, ten behoeve van het werken *volgens de bedoeling*
b. Inzet van een wijkwerker; de wijkwerker faciliteert het ontmoeten van inwoners in de wijk en daarmee een basis voor inwoners om elkaar te helpen. Hij/zij krijgt daarmee een beeld welke ondersteuning de inwoners elkaar kunnen geven.
c. Inzet van een ervaren proces-ontwerper/veranderaar; ten behoeve van de implementatie van een sterke lokale toegang

Wat het de gemeente aan besparing gaat opleveren aan minder geïndiceerde zorg is voor nu niet in een businessplan te duiden. We willen ons een taakstelling opleggen en onderstaande besparingen jaarlijks minimaal realiseren, waarbij we voorzichtig inzetten. Voor 2026 is het afhankelijk van het moment van starten of we in dit jaar ook al gelijk een besparing kunnen realiseren.

Op basis van de gegevens 2024 bedraagt de geïndiceerde zorg in Westervoort afgerond € 10.500.000. De verwachting is dat met deze investeringen vanaf 2027 een percentage van minimaal 2% wordt bespaard. Dit loopt door naar een besparing van minimaal 6% vanaf 2030.

Jaar	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Baten	€ 0	€ 210.000	€ 420.000	€ 525.000	€ 630.000	€ 630.000
Lasten	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 0	€ 0	€ 0

We gaan er vanuit dat de inzet van tijdelijke aard is om de speerpunten te realiseren en te borgen in de werkwijze in het sociaal domein. De lasten zijn derhalve incidenteel geld (per jaar) en de baten zijn structureel (per jaar) en betreffen besparingen aan maatwerkvoorzieningen.

2.4.1.b. Sociaal loket

Inzetten bestemmingsreserve Beschermd wonen beschermd thuis versterken sociaal loket 2025 en verder.

In het kader van decentralisatie Beschermd wonen, beschermd thuis 2026 worden voorbereidingen getroffen om het sociaal loket zodanig in te richten om ook aanvragen beschermd wonen te kunnen gaan verwerken. Dit vraagt een extra inzet van de consulenten volwassenzorg. Voorgesteld wordt om € 16.000 van de bestemmingsreserve beschermd wonen, beschermd thuis in te zetten voor deze versterking voor het jaar 2025. En € 32.000 (moet ook in de bestemmingsreserve komen) voor de jaren 2026 tot en met 2028 beschikbaar te stellen voor de versterking 0,5 fte van de formatie consulenten volwassenzorg. Dit budget zal jaarlijks worden aangepast met de indexering die de gemeente indexeert. Deze gelden worden overgemaakt naar 1Stroom.

2.4.1.c. Ondersteuning voorliggende voorzieningen

Daarnaast wordt gevraagd om voor 2025 € 100.000 en voor 2026 en 2027 ieder € 150.000 uit de bestemmingsreserve Beschermd wonen beschikbaar te stellen voor het ondersteunen van voorliggende voorzieningen bij het steeds zwaarder worden van de zorgvraag (o.a. GGZ) die ontstaat in de beweging van beschermd wonen naar beschermd thuis.

2.4.1.d. Duurzaamheid maatregelen en besparing energielasten

Gebouw	Duurzaamheid uit EML*	Totalen
Ondernemerscentrum, Westervoort	Uitvoeren erkende maatregelenlijst	
	Vervangen verlichting voor LED	€ 29.825
Gemeentehuis Westervoort	Uitvoeren erkende maatregelenlijst	
	Vervangen verlichting voor LED	€ 28.085
Huize Vredenburg HKC	Vervangen verlichting voor LED	
		€ 5.105
Jongerencentrum Creon	Vervangen verlichting voor LED	
	Uitvoeren erkende maatregelenlijst	€ 10.230
Sportcomplex De Nieuwhof	Vervangen verlichting voor LED	
		€ 66.132
RID / De liemers bibliotheek	Uitvoeren erkende maatregelenlijst	
		€ 4.502
Scoutinggebouw	Vervangen verlichting voor LED	
		€ 11.120
	Totaal	**€ 155.000**
	EML = Erkende Maatregelen Lijst	

Erkende maatregelen zijn maatregelen die de gemeente Westervoort moet nemen vanuit het activiteitenbesluit wet milieubeheer. Hierna de lijst, enkele voorbeelden:

- Na-isolatie gevel en dak
- Vervangen dubbel glas voor HR++ glas
- Isoleren leidingen installaties
- Realiseren warmteterugwinning
- Optimalisatie fases elektriciteit

Voornoemde investeringen zijn onontkoombaar de werkzaamheden moeten uitgevoerd worden om het gemeentelijk vastgoed aan de wettelijke eisen van energiezuinigheid te laten voldoen.

De gemeente Westervoort heeft naast een verplichting ook een voorbeeldfunctie om in ieder geval het minimale te doen aan verduurzaming. De omgevingsdienst die namens de gemeente toe moet zien op de verduurzaming handhaaft dit bij bedrijven maar zal dat ook doen bij de gemeente zelf.

Uiteraard leveren investeringen in duurzaamheid ook besparingen op. De genoemde erkende maatregelen verdienen zich in het algemeen in 5 jaar terug. Na uitvoering van deze investering in maatschappelijk vastgoed van € 155.000 wordt de jaarlijkse kapitaallast €15.500 per jaar voor de komende 10 jaar. Het voorstel is om dit krediet bij de vaststelling van de voorjaarsnota al beschikbaar te krijgen zodat de meest energiebesparende werkzaamheden voor de winter kunnen worden uitgevoerd. Na realisatie kan op energielasten een besparing worden gerealiseerd.

Opgemerkt moet worden dat de huidige grote schommelingen in de energiemarkt het lastig maakt een zuivere terugverdientijd te berekenen. Gezegd moet ook worden dat met verder stijgen van energieprijzen verduurzaming wel een beheersmaatregel is.

2.4.1.e Overige activiteiten

Het implementeren van het “data gedreven werken” gaat bijdragen aan het monitoren van de te bereiken resultaten en effecten. De behoefte van Raad, College, directie, managers, beleidsadviseurs, consulenten, kwaliteitsmedewerkers is in beeld gebracht en vertaald naar werkende monitors en/of dashboards. (Een plan van aanpak is beschikbaar). Let op het “data gedreven werken” wordt uitgevoerd op 1stroom niveau en wordt ook geraakt door het herijken.

2.5 Welke externe partijen dragen hieraan bij

BVO-DRAN
Als gevolg van gestegen brandstofprijzen en hogere cao-lonen stijgt de bijdrage van Westervoort aan vervoersorganisatie BVO-DRAN (beter bekend onder de naam Avan). Vanuit de transformatieagenda Samen Sterk wordt ingezet op het versterken van het aanbod van vervoer in de sociale basis zodat minder vervoer vanuit het sociale vangnet (Avan) nodig is. Met name Graag Gedaan en de Plusbus zijn belangrijke vormen van vervoer in de sociale basis. Deze voorzieningen zijn voorliggend aan het duurdere BVO-DRAN. Als een inwoner een scootmobiel als vervoersvoorziening heeft, dan zien we dat ook als voorliggend voor de kortere afstanden. Betreffende inwoner heeft dan minder kilometers te beschikking als er een indicatie is voor de BVO-DRAN.

MGR
De MGR is een Modulaire Gemeenschappelijke Regeling die verantwoordelijk is voor het inrichten en uitvoeren van de aanbestedingen van de regionale zorg en de inkoop en contractering van bovenregionale zorg. Zij dragen zorg voor een adequate uitvoering van de Leerplichtwet en coördineren volwasseneducatie. Daarnaast geven zij vorm en inhoud aan het werkgeverschap voor SW-medewerkers en plaatsen zij werkzoekenden bij werkgevers uit de omschreven doelgroepen. De MGR voert sinds 2022 het contractbeheer en contractmanagement van inburgeringstrajecten uit.

VGGM
Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM) werkt voortdurend aan publieke veiligheid en gezondheid. De VGGM is de wettelijk aangewezen hulporganisatie voor onder meer volksgezondheid en veiligheid. De VGGM beschikt over de kennis en ervaring waar de gemeente Westervoort niet over beschikt en ambtelijk niet structureel kan aantrekken. Ze verzorgen onder andere het vaccinatiebeleid, geven voorlichtingen op het gebied van gezondheid, denken mee over gebiedsinrichting, etc. Momenteel heeft de VGGM, waaronder de GGD valt, te kampen met problemen die in de tijd van corona zijn opgeschoven.

Santé Partners
Santé Partners is een belangrijke lokale partner die o.a. maatschappelijke werk en het opbouwwerk verzorgt. Samen met MEE zijn deze organisaties onmisbaar in de realisatie van een betere toegang. Er wordt daarnaast samengewerkt met lokale belangenbehartigers zoals wijkraden en wijkverenigingen in de gemeente Westervoort.

2.6 Wat gaat het kosten

Saldi 2024-2028 programma Maatschappij

		I/S	2025	2026	2027	2028	2029
Speerpunten							
	Poort voor de poort						
Wensen/Keuzemogelijkheden							
a	**Versterken van de lokale toegang**	**I**		**200.000**	**200.000**	**200.000**	
a	**Versterken van de lokale toegang**	**S**		**0**	**-210.000**	**-420.000**	**-525.000**
b	**Sociaal loket**	**I**	**16.000**	**32.000**	**32.000**	**32.000**	
c	**Ondersteuning voorliggende voorzieningen**	**I**	**100.000**	**150.000**	**150.000**		
c	**Dekking BR Beschermd wonen**	**I**	**-116.000**	**-182.000**	**-182.000**	**-32.000**	
d	**Duurzaamheidsmaatregelen - Kapitaalslasten**	**S**			**15.500**	**15.500**	**15.500**
d	**Duurzaamheidsmaatregelen - Besparing energielasten**	**S**			**-15.500**	**-31.000**	**-31.000**
Autonome ontwikkelingen:							
a	**Wmo hulpmiddelen**	**S**	**10.000**	**10.000**	**10.000**	**10.000**	**10.000**
	Wmo vervoersvoorzieningen	**S**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
b	**Maatwerkvoorziening Wmo**	**S**	**100.000**	**100.000**	**100.000**	**100.000**	**100.000**
c	**Subsidies Maatschappelijke ondersteuning**	**S**	**50.000**	**50.000**	**50.000**	**50.000**	**50.000**
d	**Clientondersteuning**	**S**	**10.000**	**10.000**	**10.000**	**10.000**	**10.000**
e	**Individuele voorzieningen Jeugd**	**S**	**175.000**	**175.000**	**175.000**	**175.000**	**175.000**
f	**Onderwijsachterstanden**	**I**	**584.000**	**525.600**			
f	**SPUK OAB**	**I**	**-584.000**	**-525.600**			
g	**Wet Inburgering**	**I**	**312.418**				
g	**SPUK Inburgering**	**I**	**-312.418**				
h	**Bemoeizorg**	**I**	**20.000**	**20.000**	**20.000**	**20.000**	**20.000**
h	**Dekking BR Beschermd wonen**	**I**	**-20.000**	**-20.000**	**-20.000**	**-20.000**	**-20.000**
i	**VGGM**	**I**	**147.000**	**198.000**			
j	**Doelgroepenvervoer**	**I**	**-40.000**	**-37.000**			
k	**RSD**	**I**	**282.000**	**285.000**	**0**	**0**	**58.000**
l	**Uitkeringen**	**S**	**1.139.000**	**1.386.000**	**1.386.000**	**1.386.000**	**1.386.000**
l	**SPUK Uitkeringen**	**S**	**-1.188.282**	**-1.188.282**	**-1.188.282**	**-1.188.282**	**-1.188.282**
m	**Veilig thuis**	**S**	**31.000**	**63.000**	**63.000**	**63.000**	**63.000**
n	**MGR**	**I**	**24.000**	**65.000**	**-36.000**	**-105.000**	**159.000**
o	**Bibliotheek**	**S**	**100.000**	**100.000**	**100.000**	**100.000**	**100.000**
p	**1300 jaar Westervoort**	**I**	**12.500**	**-12.500**			
r	**Aanbesteding sportveldenonderhoud**	**S**		**10.000**	**10.000**	**10.000**	**10.000**
s	**Vervangen bomen**	**S**			**1.833**	**1.833**	**1.833**
t	**IKC de Hoge Hoeve**	**I**		**12.000**			
u	**Dakreparatie De Nieuwhof**	**S**		**4.500**	**4.500**	**4.500**	**4.500**
	Totaal Programma 2		**852.218**	**1.430.718**	**676.051**	**381.551**	**398.551**
	waarvan incidenteel	I	425.500	710.500	164.000	95.000	217.000
	waarvan structureel	S	426.718	720.218	512.051	286.551	181.551

Autonome financiële ontwikkelingen

2.5.1.a Wmo hulpmiddelen

De afgelopen zes jaar is er gemiddeld € 152.000 per jaar besteed aan hulpmiddelen Wmo. In 2024 is er € 182.000 uitgegeven aan hulpmiddelen Wmo. We verwachten dat dit een eenmalige piek is. De komende jaren zullen de kosten toenemen vanwege de vergrijzing en de noodzaak langer zelfstandig thuis te blijven wonen. Om de verwachte kosten van € 160.000 te dekken, is een structurele budgetbijstelling van € 10.000 nodig.

2.5.1.b Maatwerkvoorziening Wmo

Door de stijging van de lonen binnen de zorg en daarmee ook de kosten, moet de gemeente een indexering toepassen voor Wmo volgens de systematiek van de Inkoop sociaal domein Centraal Gelderland. De verwachting is dat dit tot extra kosten van € 200.000 zal leiden. Voorgesteld wordt een bedrag van € 100.000 structureel bij te ramen. Inclusief een opgave overige kosten binnen de inhoudelijke bandbreedte op te vangen.

2.5.1.c Subsidies Maatschappelijke ondersteuning

Door stijging van de CAO-lonen is het huidige subsidiebedrag aan o.a. MEE, Cadans Dagbeleving en Sante niet meer toereikend. Als onze maatschappelijke organisaties dezelfde inspanningen willen of moeten blijven leveren dan moet het subsidiebedrag dat zij jaarlijks van ons ontvangen worden verhoogd. Daarom wordt voorgesteld het totale subsidiebedrag vanaf 2025 structureel met € 50.000 te verhogen.

2.5.1.d Cliëntondersteuning

De uitgaven voor clientondersteuning zijn onder andere als gevolg van salarisstijgingen gestegen maar ook doordat er meer gebruik is gemaakt van ondersteuning. Hiervoor is het nodig om € 10.000 structureel bij te ramen.

2.5.1.e Individuele voorzieningen Jeugd

Door de stijging van de lonen binnen de zorg en daarmee ook de kosten, moet de gemeente een indexering toepassen voor Jeugd volgens de systematiek van de Inkoop sociaal domein Centraal Gelderland. De verwachting is dat dit tot extra kosten van € 350.000 zal leiden. Gebaseerd op de tariefstijgingen voor de regionale producten van de individuele voorzieningen Jeugd. Het gaat om een indexeringspercentage van 5,1% op het huidige geraamde bedrag in de begroting van de uitgaven voor deze voorzieningen. Voorgesteld wordt een bedrag van € 175.000 structureel bij te ramen. Inclusief een inspanningsopgave de kosten binnen de inhoudelijke bandbreedte op te vangen waar mogelijk.

2.5.1.f Specifieke uitkering onderwijsachterstanden

De uitkering is bedoeld voor het voorkomen en bestrijden van onderwijsachterstanden in de Nederlandse taal. De regeling loopt van 2023 tot en met 2026. Voor het jaar 2025 kan er tot € 584.000 aan Rijksuitkering worden bijgeraamd. Het Rijk heeft aangekondigd de hoogte van deze uitkering in 2026 met 10% te verminderen. De gelden worden grotendeels besteed aan peuteropvang voor peuters met een risico op (onderwijs)achterstanden. De middelen worden budgettair neutraal opgenomen.

2.5.1.g Wet Inburgering Specifieke uitkering Wet Inburgering

De uitkering (in 2025 is een bedrag van € 312.418 ontvangen) is bedoeld ter dekking van voorzieningen, niet zijnde uitvoeringskosten. Na afloop van ieder jaar moet verantwoording plaatsvinden aan het Rijk en vindt er een afrekening plaats. Tegenover deze ontvangst staan uitgaven. De middelen worden budgettair neutraal opgenomen.

2.5.1.h Bemoeizorg

Vanwege afgesproken indexeringen en grotere vraag naar bemoeizorg door toenemend

aantal inwoners met verward gedrag en verzwaring van de zorgvraag, wordt voorgesteld om het budget bemoeizorg vanaf 2025 t/m 2027 structureel bij te ramen met € 20.000 uit de bestemmingsreserve. We gaan ervan uit dat er dan duidelijkheid is over de decentralisatie beschermd wonen en dat de gemeente dan de decentralisatiegelden ontvangt.

2.5.1.i Bijstellen (deel)begroting VGGM (PGZ JGZ RVP)
Het tekort op de (deel)begroting van VGGM wordt gerepareerd. Middels de kennisgeving over de kaderbrief 2026 bent u geïnformeerd dat we structureel moeten bijramen. In de najaarsnota 2024 is alleen voor 2024 bijgeraamd omdat de bedragen voor 2025 nog niet definitief waren. De onderstaande bedragen moeten opgenomen worden in de voorjaarsnota 2025, waardoor de gemeentelijke begroting aansluit bij de begroting van VGGM voor 2025 en 2026. Dat betekent een bedrag van € 147.000 voor 2025 en een bedrag van € 198.000 voor 2026.

2.5.1.j Doelgroepenvervoer
In de gewijzigde begroting 2025 en de meerjarenbegroting 2026-2029 van BVO DRAN is een verlaging van de begroting doorgevoerd. Hierdoor zullen de kosten in 2025 en 2026 lager uitvallen. Wij stellen voor om de begroting naar beneden bij te stellen voor het jaar 2025 met een bedrag van € 40.000 en voor 2026 € 37.000.

Voor de jaren 2027 t/m 2029 ziet de gemeente juist weer een stijging in de uitgaven. Dit komt door de zero-emissie doelen die gesteld zijn, de nieuwe contracten die ingaan en de te verwachten indexaties. Wij stellen voor om deze kostenstijging te dekken uit de bestemmingsreserve.

2.5.1.k Regionale Sociale Dienst (RSD)
Voor de RSD is een bijstelling in de gemeentelijke begroting nodig voor dit jaar en komende jaren. Wij stellen voor om de gemeentelijke begroting af te stemmen op die van de RSD (SDL).

Op basis van de gewijzigde meerjarenbegroting 2025 zijn de kosten gestegen ten opzichte van de primitieve begroting 2025. In de najaarsnota 2024 is incidenteel voor 2024 bijgeraamd, omdat de bedragen voor 2025 nog niet definitief waren. De onderstaande bedragen moeten opgenomen worden in de voorjaarsnota 2025, waardoor de gemeentelijke begroting aansluit bij de begroting van RSD. Dat betekent dat voor 2025 een bedrag van € 282.000 en voor 2026 en een bedrag van € 285.000 moet worden bjigeraamd. Meerjarig leidt het tot dat de volgende wijzigingen van de budgetten:

2025: €282.000
2026: €285.000
2027: €0
2028: €0
2029: €58.000

De bestuursopdracht RSD loopt tot en met jaar 2026. In 2026 wordt met de bestuurders gesproken over de mogelijke voortzetting na 2026. Tot die tijd is het bedrag niet structureel doorgetrokken.

2.5.1.l Uitkeringen + SPUK
Daarnaast worden er hogere uitgaven verwacht op basis van de geprognotiseerde kosten voor de uitkeringen. In 2025 vallen de geprognotiseerde kosten € 1.139.000 hoger dan dat er begroot staat en vanaf 2026 is dit bedrag € 1.386.000. Daartegenover worden de inkomsten op basis van de voorlopige bijstandsuitkering beschikking structureel bijgesteld met € 1.188.282.

2.5.1.m Veilig Thuis
Veilig Thuis heeft een begroting die beleidsarm is en voornamelijk werkt op basis van meldingen (productie). Bij hogere instroom wordt de productie hoger en dat vraagt meer personele lasten voor de verwerking. De aanwezige reserve Veilig Thuis is onvoldoende om grote schommelingen op te vangen, de reserve is ook al deels aangesproken. De autonome ontwikkeling (reserve aanvullen en hogere instroom opvangen) houdt in dat de bijdragen van Veilig Thuis omhoog moeten. Dit betekent dat er in 2025 een bedrag van € 31.000 en vanaf 2026 € 63.000.

2.5.1.n MGR
In de onderstaande tabel zijn de gemeentelijke en de MGR-begroting opgenomen voor de jaren 2025 tot en met 2029. Voor de jaren 2025 en 2026 is een bijstelling van de gemeentelijke begroting benodigd. Vanaf 2027 is de gemeentelijke begroting hoger dan die van de MGR, aangezien de MGR alleen rekening houdt met een jaarlijkse uitstroom van SW-medewerkers van ongeveer 5%, terwijl de gemeentelijke begroting uitgaat van andere uitgangspunten.

Wij stellen voor om de gemeentelijke begroting af te stemmen op die van de MGR, met uitzondering van de jaren 2027 tot en met 2029. Dit betekent de volgende wijzigingen op de budgetten:
2025: € 24.000
2026: € 65.000
2027: € -36.000
2028: € -105.000
2029: € 159.000

2.5.1.o Bibliotheek
In de algemene uitkering is er middels een decentralisatie-uitkering een bedrag van € 100.000 beschikbaar gesteld voor de versterking van de bibliotheek en de uitvoering van de Zorgplicht. Dit bedrag is bestemd voor de Bibliotheek en zal vanaf 2025 structureel worden toegekend aan de gemeente. Wij stellen voor om de ontvangen decentralisatie-uitkering structureel beschikbaar te stellen op het budget.

2.5.1.p 1300 jaar Westervoort
De gemeente Westervoort bestaat in 2026 1300 jaar. In de voorjaarsnota van 2024 is een motie aangenomen om eenmalig een bedrag van € 25.000 beschikbaar te stellen voor evenementen die samenhangen met Westervoort 1300 jaar in 2026. De verwachting is dat in 2025 al kosten worden gemaakt. Wij stellen voor om € 12.500 reeds beschikbaar te stellen in 2025.

2.5.1.r Aanbesteding sportveldenonderhoud

Het onderhoudscontract loopt af in 2025 en moet opnieuw worden aanbesteed. De aanbestedingsmarkt is op dit moment erg ongunstig. Het is de verwachting dat de kosten structureel stijgen met € 10.000 met ingang van 2026.

2.5.1.s Vervangingsopgave bomen

In Westervoort is nog geen structureel budget beschikbaar voor het vervangen van bomen. In het verleden is wel enkele jaren incidenteel een krediet beschikbaar gesteld. Het gaat om bomen die gekapt zijn in de afgelopen jaren door ziekte (o.a. essentaksterfte), droogte, storm etc. Om de bomen uit de belangrijkste groenstructuren te vervangen is eenmalig € 50.000 extra nodig. De voorbereiding start in 2025, De oplevering van het werk zal in 2026 zijn waardoor de kapitaallasten vanaf 2027 gaan lopen. De kapitaallast bedraagt € 1.833 per jaar.

2.5.1.t Deel huisvestingsmaatregel IKC de Hoge Hoeve uit IHP naar voren halen.

Stichting Innerwaard heeft op grond van de verordening een huisvestingsaanvraag ingediend voor het aanpassen van het bestaande schoolgebouw IKC de Hoge Hoeve.

Het bestuur motiveert de aanvraag dat de functionele kwaliteit van het gebouw afwijkt van de normatieve omvang van het gebouw. Kort gezegd er is voldoende ruimte, alleen niet de juiste ruimte. Het bestuur wil inpandig een 16de groepslokaal realiseren, zodat de school in iedere jaargang twee groepslokalen tot zijn beschikking heeft.

De gemeente bereidt binnen de voorgeschreven procedure van behandeling van huisvestingsaanvragen een besluitvoorstel voor, die de aanvraag afwijst. Op grond van de verordening is er onvoldoende grond voor toekenning. Temeer ook omdat in 2024 een Integraal Huisvestingsplan Basisonderwijs is vastgesteld, die een huisvestingsmaatregel vernieuwbouw bij IKC Hoge Hoeve plant in 2031.

Tegelijktijdig heeft de gemeente begrip voor de situatie op de werkvloer. De gemeente wil in Westervoort het basisonderwijs breed toegankelijk houden. Het college B&W is in gesprek met Stichting Innerwaard over hun voorstel waarin Innerwaard de gewenste aanpassing zelf voorfinanciert en na 2030 zal verrekenen met de gemeente als de volgende fase van het IHP2024, na herziening IHP, in werking treedt.

De gemeente vergoedt in 2026 wel het Eerste Inrichting en Onderwijspakket van het nieuwe lokaal conform verordening ad € 12.000.

2.5.1.u Dak De Nieuwhof (Rivierweg 1) waterdicht maken.

Er is veel lekkage in de Nieuwhof wat zich bij de huurders uit, onder andere de jeugdarts van het consultatiebureau en ook zijn er op diverse platen plafondplaten nat met alle gevolgen van dien. Dit was bij de inspectie van het gebouw waarop het MJOP gebaseerd is nog niet opgevallen. Nader onderzoek door de serviceaannemer voor het dak levert op dat er 15 jaar geleden technische fouten zijn gemaakt bij de renovatie van het dak. Er komt nog een aanvullend onderzoek door Bureau Dak Advies. Om het dak goed waterdicht te maken is een investeringskrediet nodig van € 75.000 waarbij we opmerken dat we deze deels kunnen samenvoegen met de verduurzaming zoals onder Nieuwe Wens en Wettelijk verplichte duurzaamheidsmaatregelen opgenomen.

De kapitaallasten zijn bij een afschrijvingstermijn van 25 jaar en een rente van 2% € 4.500. Deze kosten kunnen we niet via de huur terugvragen.

Investeringskredieten

2.5.1.v Wettelijk verplichte duurzaamheidsmaatregelen.

Om het maatschappelijk vastgoed aan de wettelijke duurzaamheidseisen te laten voldoen is een investeringsbedrag nodig van € 155.000. Onderbouwing hiervan is te vinden onder 2.4.1.d. Duurzaamheid maatregelen en besparing energielasten.

Programma 3 – Omgeving

Inleiding
In Westervoort is het goed leven en werken. De gemeente streeft naar een aantrekkelijke werk- en leefomgeving die toekomstgericht en duurzaam is. Er wordt ruimte gecreëerd voor gerichte ontwikkelingen en initiatieven.
Hoofddoelen:

A. Het waarborgen van een aantrekkelijke en duurzame fysieke leefomgeving,
B. Het versterken van een goed ondernemers- en vestigingsklimaat voor bedrijven.
C. Het implementeren van nieuwe wetgeving, die op de gemeente afkomt.

3.1 Externe ontwikkelingen

Economische ontwikkeling

De gemeente wil de lokale en regionale economie verstevigen. Om dat te bereiken wordt er binnen de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen aan de verschillende opgaven samengewerkt. Binnen de Liemerse Ambassade werkt de gemeente met de andere Liemerse gemeenten samen op terreinen als economie, arbeidsmarkt en onderwijs. En wordt er verder uitvoering gegeven aan de thema's logistiek, maakindustrie, vrijetijdseconomie inclusief retail in de Liemerse Economische Visie.

Het nieuwe Regionaal Programma Werklocaties (RPW) 2025-2028 heeft, naast de aanleg van nieuwe bedrijventerreinen, veel meer aandacht voor herstructurering en intensivering van bestaande terreinen dan het vorige RPW. In de Liemers worden momenteel nog bedrijfskavels uitgegeven in Montferland, Zevenaar en Duiven, waarbij onder meer netcongestie leidt tot stagnatie.

In 2024 is op Het Ambacht een nieuwe BIZ-periode ingegaan tot en met 2028, met deels een nieuw bestuur en een nieuwe parkmanager. Ondernemers, politie, brandweer en gemeente werken aan een schoon, heel en veilig bedrijventerrein. De mogelijkheden worden onderzocht om het terrein te voorzien van cameratoezicht.

Voor het centrum wordt gewerkt aan een integrale gebiedsontwikkeling om het levendig, dynamisch en toekomstbestendig te maken. Daartoe werkt de vastgoedeigenaar aan vernieuwing van De Wyborgh, onderzoekt de gemeente de mogelijke transformatie van het gemeentehuis en werken gemeente en vastgoedeigenaar samen aan de transformatie van de openbare ruimte.

De Woningnood/ -markt

De woningmarkt wordt nog steeds onderscheiden door hoge prijzen en het is voor inwoners nog steeds moeilijk om een voor hun situatie betaalbare en passende woning te vinden. Daarom moeten er snel meer woningen bij komen. Er staan ook grote demografische veranderingen te wachten, zoals de blijvende groei van het aantal huishoudens, de verdergaande vergrijzing waardoor het aandeel ouderen in de totale bevolking toeneemt en een blijvende immigratie. Het aantal huishoudens blijft door de gezinsverdunning (toename van het aantal 1 en 2 persoonshuishoudens) groeien. Zo zijn er tot 2040 zo'n 60.000 extra woningen nodig in de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMR). Ook in de Liemers en in Westervoort blijft het aantal huishoudens groeien en zijn er veel extra woningen nodig.

Het kunnen laten bouwen van deze aantallen woningen is een stevige opgave waar ook in regionaal verband hard aan wordt gewerkt. In 2020 en 2023 (Woondeal 2.0) zijn gemeenten binnen de Groene Metropoolregio, provincie Gelderland en Rijk een langjarig partnerschap aangegaan voor een beter werkende woningmarkt. Het Rijk heeft in 2022 met alle provincies afspraken gemaakt over de bouw van 900.000 woningen tot en met 2030, met als streven dat hiervan minimaal 2/3e deel betaalbaar is. Ook is de GMR vanwege de benodigde schaalsprong aangewezen als NOVEX ontwikkelgebied. Er wordt ook gewerkt aan nieuwe wetgeving (Wet versterking regie volkshuisvesting). De opgaven voor de versnelling van de woningbouw zijn dus groot maar onder meer door de oorlog in Oekraïne, de afgelopen jaren fors gestegen bouwkosten, een blijvend gebrek aan personeel, en het ontbreken van middelen om onrendabele toppen af te dekken is het realiseren van de noodzakelijke stevige betaalbare woningbouwopgave een grote uitdaging.

Netcongestie

De energietransitie is in volle gang. Dit leidt tot een enorme groei van opwek van duurzame elektriciteit en tot meer gebruik van elektriciteit voor verwarming, vervoer en apparatuur. Het landelijk en plaatselijk stroomnet heeft deze ontwikkelingen niet kunnen bijhouden. De noodzakelijke uitbreiding van verdeelstations en stroomkabels stagneert als gevolg van personeelsgebrek, ruimtelijke- en juridische procedures. Het stroomnet dreigt daardoor overbelast te raken: er is sprake van netcongestie. Dit kan leiden tot spanningsproblemen of zelfs storingen. Dit kan gevolgen hebben voor de economie en woningbouw.

De complexiteit in de zoektocht naar oplossingen voor de netcongestie zit hem in het zogenaamde ‘*maakbaarheidsgat*’. Het lukt niet om het elektriciteitsnet voldoende snel uit te breiden om te voorzien in de vraag naar netcapaciteit waardoor een maakbaarheidsgat ontstaat. Dit maakbaarheidsgat drukt het verschil uit tussen de netcapaciteit waar vraag naar is (en die gebouwd zou moeten worden) en de netcapaciteit die daadwerkelijk kan worden gebouwd. Om de netcongestie en het maakbaarheidsgat tegen te gaan wordt in zowel landelijk als ook provinciaal beleid (o.a. Actieplan Netcongestie Gelderland) ingezet op integraal programmeren. Als gemeente volgen wij deze lijn in grote lijn ook: we zetten in op snel meer infra realiseren, er wordt op projectniveau naar slimme oplossingen gezocht en we proberen zoveel als mogelijk netbewust te bouwen.

Aangezien er op dit moment nog geen bindend kader is op onderstationsniveau en Liander niet inzichtelijk heeft wat er op onderstationsniveau nog wel/niet gerealiseerd kan worden worden er voorlopig geen restricties of prioritering opgelegd aan woningbouwprojecten en bedrijventerreinen ontwikkeling in het kader van de netcongestie.

Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG)/ Vitaal Landelijk Gebied Gelderland(VLGG) en Nationale Omgevingsvisie Extra (NOVEX)

NPLG/VLGG

De huidige regering heeft het NPLG stop gezet. Dit heeft ook consequenties voor de Gelderse uitwerking, het VLGG. Omdat er veel minder middelen beschikbaar zijn gaat de provincie Gelderland middelen inzetten voor de ‘koplopers’ (gedefinieerd in het regioarrangement) in de GMR, ofwel een viertal gebiedsprocessen in het Groen-blauw raamwerk. We weten dat het perspectief op uitvoeringsgeld grotendeels nog ontbreekt, o.a. door het wegvallen van het NPLG. Ook ontbreken er een aantal voor onze regio belangrijke gebieden, zoals een deel van de Liemers. Desondanks stellen de vrijkomende middelen de

GMR wel in staat om voor de hele regio concreter uit te werken wat we willen doen en daarvoor elders financiering te zoeken. Hier wordt de komende tijd mee aan de slag gegaan.

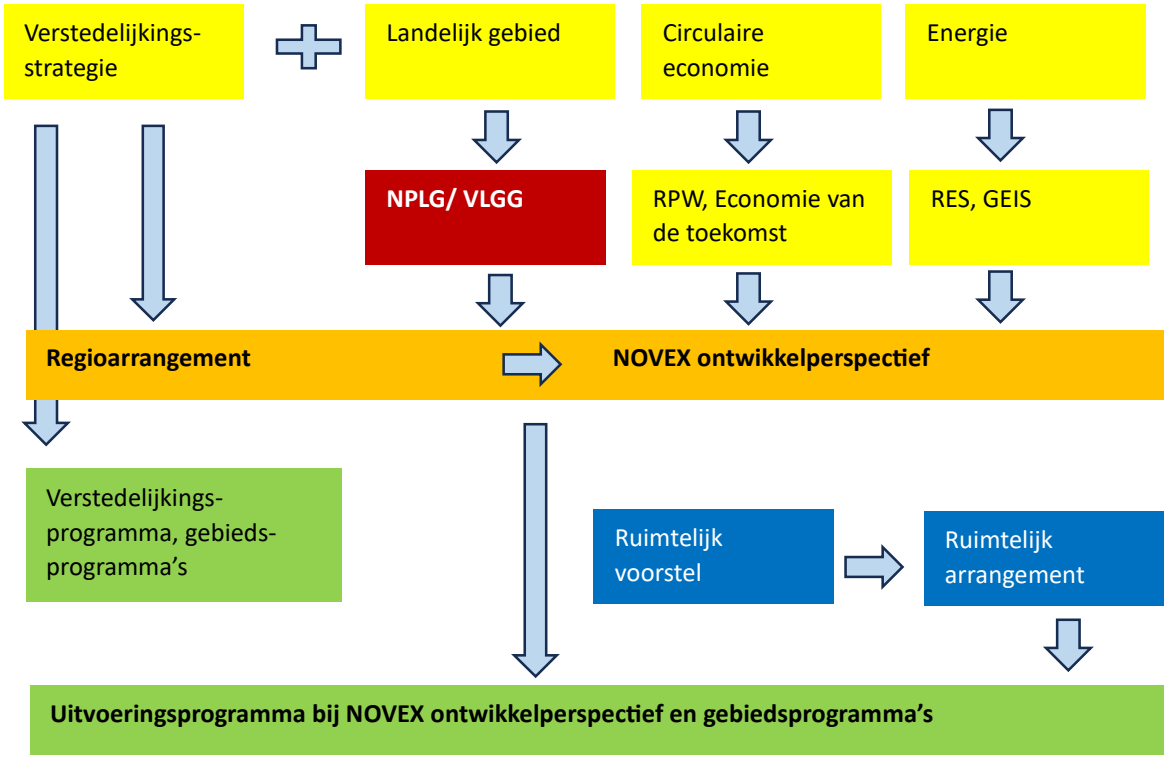
Groen/Blauw raamwerk

Het regioarrangement wordt vertaald in een uitvoeringsagenda Groen-Blauw raamwerk en landelijk gebied met een gebiedsgerichte aanpak. Voor de Liemers worden 3 belangrijke opgaven benoemd: Het Broek, de ontwikkeling van uitloopgebieden tussen Westervoort en Duiven, Duiven en Zevenaar en de ontwikkeling van de Gelderse Poort (relaties met IRM en PAGW). In de uitvoeringsagenda wordt aangegeven aan op welke manier, met welke ideeën, initiatieven en projecten en met welke partners we landschap, natuur, cultuurhistorie en ons landelijk gebied in de Groene Metropoolregio willen versterken. Ook wordt aangegeven waar financieringsbronnen gezien worden en hoe we willen organiseren dat deze financieringsbronnen ook daadwerkelijk beschikbaar komen voor het groen en blauw in de regio. Het tijdspad van de uitvoeringsagenda is gelijk aan die van het Regioarrangement, namelijk tot 2040. In de Liemers gaan we aan de slag met het Broek. Door het wegvallen van middelen vanuit het VLGG zijn we samen met GMR en provincie nog aan het uitwerken hoe precies. Het proces vanuit de Liemerse Ambassade met en voor de agrariërs wordt in 2025 afgerond. Deze input wordt gebruikt voor het vervolg. Ook de aanpak droogte wordt daarin meegenomen. Voor de tussengebieden worden verschillende paden bewandeld. Het tussengebied Westervoort-Duiven is al vertaald in een koersdocument dat in januari 2025 in de gemeenteraden is vastgesteld. Vanuit het NOVEX-ontwikkelperspectief wordt, samen met de GMR en Foodvalley, in 2025 gewerkt aan het definiëren van de potentiële stedelijke uitloopgebieden in de beide regio’s. De tussengebieden Westervoort-Duiven en Duiven-Zevenaar zijn een van deze mogelijke stedelijke uitloopgebieden.

NOVEX

In de Liemers (Westervoort, Duiven, Zevenaar en Doesburg) werken we aan de realisatie van de verstedelijkingsopgave zoals deze is vastgelegd in de Woondeal Groene Metropool Regio 2.0, de verstedelijkingstrategie (2022) en het Regioarrangement (2023) en het regionaal NOVEX-ontwikkelperspectief. Door de subregio's waaronder de Liemers is vanuit het NOVEX-ontwikkelperspectief een gebiedsprogramma / gebiedsagenda opgesteld. Het gebiedsprogramma voor de Liemers is in grote lijnen gereed en besproken in het Liemers bestuurlijk overleg Wonen/RO/NOVEX (de portefeuillehouders van de vier gemeenten). Deze documenten[1] samen, bepalen voor de Liemers de richting voor de lange termijn (2040). Vanuit de NOVEX-opgave, het MIRT onderzoek naar de spoorcorridor Utrecht-Arnhem-Duitse (UAD) grens en onze eigen spoorzones is de spoorzone Liemers door de provincie Gelderland als mogelijke Grootschalige Woningbouw Locatie voorgedragen bij het Rijk.

[1] Woondeal, Verstedelijkingsstrategie, Regioarrangement, NOVEX-ontwikkelperspectief en het gebiedsprogramma Liemers

Verstedelijkings-strategie
Landelijk gebied
Circulaire economie
Energie
NPLG/ VLGG
RPW, Economie van de toekomst
RES, GEIS
Regioarrangement
NOVEX ontwikkelperspectief
Verstedelijkings-programma, gebieds-programma's
Ruimtelijk voorstel
Ruimtelijk arrangement
Uitvoeringsprogramma bij NOVEX ontwikkelperspectief en gebiedsprogramma's

3.2 Wat gaan we daarvoor doen

Speerpunten

3.2.a Uitvoeren Woonvisie/Versnellen woningbouw + doorstroomcoach

Doel
De omvang en kwaliteit van de woningvoorraad in Westervoort sluit aan bij de behoefte, initiatieven en ontwikkelingen in de samenleving. Voor de nieuwe buurten en wijken werkt de gemeente aan een goede mix van betaalbare huur- en koopwoningen voor met name jongeren, ouderen en één - en tweepersoonshuishoudens. Dit draagt bij aan het behouden van een aantrekkelijke en duurzame leef- en woonomgeving en voldoende aanbod van betaalbare en passende woningen passend bij de huishoudenssituatie.

Toelichting
Een actievere en proactieve houding vanuit het gemeentelijk woonbeleid heeft met het opstellen van de Woonvisie 2021 vorm gekregen. De noodzaak hiertoe is inmiddels via de Nationale Woon- en Bouwagenda, het programma een duurzaam thuis, de Wet goed verhuurderschap, de Wet regie Volkshuisvesting en de nieuwe Woondeals ook op rijks-, provinciaal- en regioniveau vorm gekregen voor het langer zelfstandig thuis wonen, de grote (betaalbare) woningbouwopgave, de grote druk op de woningmarkt, de verduurzaming van de bestaande woningvoorraad, de toenemende regionale samenwerking en taken, een actievere rol richting woningbouwcorporaties en een aantal urgente vragen binnen het taakveld wonen, bevestigd. In de Woonvisie is een groot aantal doelen voor de komende jaren benoemd. Deze worden elke 2 jaar geconcretiseerd in een Woonagenda. Voor de jaren 2025-2026 is een Woonagenda opgesteld. Een van de belangrijkste doelen voor de komende 2 jaar is het programma Volkshuisvesting als opvolger van de Woonvisie en het continueren van het in 2025 gestarte traject van de doorstroomcoach.
Om aan de grote behoefte aan woningen te kunnen voldoen moet er flink worden doorgepakt op de reeds in beeld zijnde kleine en grote woningbouwlocaties. We bouwen naar behoefte de juiste woning op de juiste plek op het juiste moment.

Om aan de grote behoefte aan woningen te kunnen gaan voldoen moet de voor woningbouw ingezette versnelling worden doorgezet. Daarvoor zijn zowel de al bekende inbreidingslocaties als het Centrum en Westervoort-Noord hard nodig. We willen de juiste woningen realiseren rekening houdend met de geconstateerde woningbehoefte en met doorstroming uit de bestaande voorraad. We stellen eisen op het gebied van betaalbaarheid, energie, duurzaamheid, klimaatadaptatie en levensloopbestendigheid. Met de Woondeal 2023 is geconstateerd dat er voor de regio nog een grotere woningbehoefte is dan tot nu toe berekend. Dit betekent dat er dus met blijvende prioriteit uitvoering gegeven moet worden aan woningbouw op de nu bekende locaties en dat er nog ruimte is om de komende jaren te zoeken naar aanvullende locaties, zoals de spoorzone.

Risico’s
Onvoldoende kunnen inzetten op monitoring, continuering van gemaakte afspraken, inzet op beleid en of woningbouwprojecten. Bij woningbouwlocaties specifiek zijn er in algemene zin risico’s als: onrendabele toppen, netcongestie, het niet kunnen vinden van personeel voor met name specialistische functies, afhankelijkheid van ontwikkelaar (bij locaties waar we een faciliterende rol hebben), stikstof, gerechtelijke uitspraken, doorlooptijd beroepsprocedures Raad van State etcetera. Verder is het uitblijven van de noodzakelijke besluiten een procesrisico om voldoende woningen op tijd te kunnen realiseren. Het beleid is daardoor onvoldoende effectief of woningbouwprojecten en/of de realisatie van woningen en de woonagenda schuiven daardoor op in de tijd.

Planning
Uitvoering geven aan de Woonvisie 2021, de Woonagenda en de Woondeal 2023, waaronder het doorpakken op woningbouwprojecten (huidige korte termijn plannen voor de komende twee tot vier jaar). De Woonvisie en woningbouwversnelling zijn gecombineerd met de Woondeal 2023 meerjarige processen die de komende jaren blijvend om grote inzet vragen. Voor de middellange termijn start naar aanleiding van de evaluatie en vooruitkijk van december 2024 de visievorming voor mogelijke nieuwe woningbouwlocaties op basis van de nieuwste prognose cijfers.

Financiën
Voor de uitvoering van de Woonvisie, inclusief de regionaal afgestemde Huisvestingsverordening en de uitvoeringskosten (SVN) van de nog lopende duurzaamheidsleningen, is jaarlijks structureel € 21.000 opgenomen in de meerjarenbegroting. Voor het opstellen van het waarschijnlijk vanaf 2026 verplichte programma Volkshuisvesting zijn voor 2025 en 2026 eenmalig extra middelen noodzakelijk. Het gaat in totaal om een bedrag van € 10.000 per jaar.
Vanuit de Wet goed verhuurderschap krijgen gemeenten, via de algemene uitkering, jaarlijks middelen van Rijk voor de uitvoering. Het is voor de uitvoering van belang dat deze middelen worden toegevoegd aan de middelen voor volkshuisvesting. Vanuit de Woonvisie 2021 en de Woonagenda 2025-2026 is in 2025 gestart met de doorstroomcoach. In 2025 worden deze middelen eenmalig gedekt uit de reguliere middelen voor uitvoering Woonvisie, waarmee er in 2025 verder geen middelen meer beschikbaar zijn voor andere doelen uit de Woonvisie. Om deze doorstroomcoach permanent mogelijk te maken zijn structurele middelen nodig ter grootte van € 15.000 per jaar.
Voor de woningbouw zijn de bestaande (extra) middelen vanuit de huidige ambtelijke formatie, subsidies, de voorbereidingskredieten, grondexploitaties en anterieure overeenkomsten vooralsnog afdoende dekking.

Participatie
De Woonagenda met daarin opgenomen de actuele informatie per doel wordt 2 maal per jaar met de gemeenteraad gedeeld.
Voor wat betreft woningbouw en verdere beleidsontwikkeling bepaalt de gemeente, afhankelijk van de situatie en de ontwikkeling hoe en in welke mate participatie wordt ingezet.

3.2.b Transitie naar een definitief omgevingsplan

Doel
Een definitief omgevingsplan waarin alle gemeentelijke verordeningen, regels voor de fysieke leefomgeving en bestemmingsplannen zijn opgenomen.

Toelichting
Met de komst van de Omgevingswet zijn alle ruimtelijk relevante regels (regels voor de fysieke leefomgeving) opgenomen in één tijdelijk omgevingsplan. Op dit moment zijn deze “losse” ruimtelijke regels, zoals bestemmingsplannen, verordeningen etc nog op zichzelf staand, maar het doel is dat de losse onderdelen in één definitief omgevingsplan hun plek krijgen.

Risico’s
Intern: ambtelijke capaciteit; extern: digitaal systeem (DSO)

Planning
Definitief omgevingsplan inclusief een digitaal (landelijk werkend) systeem 2031

Financiën
Tot en met 2029 dekt het budget vanuit de gemeentebegroting de noodzakelijke uitgaven om te komen tot één definitief omgevingsplan. Daarnaast is het noodzakelijk om in het nieuwe omgevingsplan actuele welstandsregels op te nemen. Daartoe moet eerst een nieuwe Welstandsnota worden opgesteld. Voor het traject richting een nieuwe welstandsnota, inclusief cultuurhistorische inventarisatie, is eenmalig € 25.000 benodigd.

Participatie
Kennisgevingsplicht en motiveringsplicht.

Speerpunten zonder financiële verplichtingen

3.2.c Duurzaamheid

Doel
Doelstellingen per programmalijn zijn:

- Energietransitie: 95% CO2 reductie in 2050 ten opzichte van 1990 en een CO2 neutrale elektriciteitsvoorziening in 2050.
- Klimaatadaptatie: Klimaatbestendig en water robuust in 2050.
- Circulariteit: 100% circulair in 2050. De planning is meerjarig.

Toelichting
Het programma Duurzaamheid bestaat uit drie samenhangende programmalijnen: Energietransitie, Klimaatadaptatie en Circulariteit (grondstoffentransitie). Dwars door deze programmalijnen heen ontwikkelen we een integrale aanpak voor bedrijven(terreinen).

Risico's
Ondanks gemeentelijke participatie is een risico dat samenwerking tussen inwoners, bedrijven, onderwijs en overheid onvoldoende van de grond komt en er onvoldoende stappen gezet worden richting de programmadoelstellingen. Voor het behoud en versterking van draagvlak voor maatregelen en acties is consistente communicatie van belang. Zo hebben we de afgelopen jaren gezien dat met name landelijke ontwikkelingen enorme impact hebben op draagvlak en de afkalving hiervan. Ook is netcongestie een issue dat een (realisatie) risico vormt voor projecten met betrekking tot onder andere grootschalige opwek, elektrificatie van zowel bedrijfsprocessen als – transport en aardgasvrij.

Planning
De planning is meerjarig. Het speerpunt blijft de komende jaren in toenemende mate stevige aandacht vragen. Wettelijke doelstellingen, ambitiedocumenten en onderliggende programmeringen moeten meer concrete activiteiten geven voor de komende 4 jaar en een programmering op hoofdlijnen richting 2050. Aandachtspunt hierbij is dat externe ontwikkelingen regelmatig leiden tot bijsturing van planningen. Dit vereist flexibiliteit in de programmering.

Financiën
Voor het de uitvoering van de programmalijn Energietransitie heeft uw raad in totaal en structureel procesgeld beschikbaar gesteld. Daarnaast zijn er de 'Klimaatgelden van Rijkswege beschikbaar gekomen waardoor er in totaal een budget beschikbaar is van 128K (excl. bedrijfsvoeringskosten). Voor de uitvoering van de programmalijn Circulariteit heeft uw raad circa € 16.000 procesgeld beschikbaar gesteld tot en met 2025 (excl. Bedrijfsvoeringskosten). Voor de uitvoering van de programmalijn Klimaatadaptatie is totaal € 823.720 ter beschikking gesteld t/m 2027.

Participatie
De gemeente kan de ambities voor alle de drie programmalijnen alleen realiseren met grote inzet en betrokkenheid van inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Om hen actief te betrekken is communicatie & participatie in het ‘hart’ van het programma geplaatst. Hiertoe is een Communicatiestrategie, het beeldmerk en platform ’Samen1Nergie’ en een Participatie strategie ontwikkeld. Daarnaast werkt de gemeente met ondernemersverenigingen samen om te komen tot een gedragen aanpak richting bedrijven(terreinen), bereidt de gemeente samen met de klankbordgroep en juniorklankbordgroep nieuw beleid voor en haalt de gemeente nieuwe ideeën op en heeft de gemeente een stap gezet richting verenigingen en maatschappelijke organisaties.

3.2.d Ontwikkeling Westervoort Noord /Haalbaarheidsverplaatsing sportclubs

Doel
Verplaatsing sportclubs en ontwikkeling woningbouw in Westervoort Noord

Toelichting
In mei 2024 heeft de gemeenteraad de gebiedsvisie Westervoort Noord vastgesteld. Aansluitend is gestart met de stedenbouwkundige uitwerking. De opgave ten aanzien van waterberging in het gebied is hierbij leidend en inmiddels uitgewerkt. Ook is de ontsluiting (Brouwerslaan) en de locatie voor de basisschool in december 2024 met de omwonenden besproken. Voor de zomer van 2025 worden de uitgewerkte plannen besproken met de omwonenden. Voor het sportpark Westervoort zijn de benodigde gronden inmiddels aangekocht. De gemeenteraad heeft hiervoor in januari 2025 krediet verstrekt. De uitwerking van het plan voor het sportpark wordt begin 2025 gestart is samenspraak met de verenigingen.

Risico’s
Belangrijkste risico’s voor de ontwikkeling van Westervoort Noord zijn:
1. Stikstofbeleid
2. Ontwikkelingen op de woningmarkt
3. Verplaatsing Struyk Verwo
4. Financiën/budgetneutraliteit

Planning
Start bouw woningbouw en realisatie sportpark wordt voorzien in 2027.

Financiën
Vooralsnog is het een uitdaging om tot een sluitend plan te komen.

Participatie
De plannen voor de woningbouw worden voor de zomer met de klankbordgroep besproken. Daarna worden de plannen besproken met de omwonenden en overige belangstellenden. Na de zomer vindt een tweede ronde met klankbordgroep en omwonenden/belangstellenden plaats waar na het stedenbouwkundig plan ter vaststelling aan college en raad wordt aangeboden.

3.2.e Herstructurering centrum Westervoort

Doel
Westervoort wil een aantrekkelijke gemeente zijn voor ondernemers en de economische ontwikkeling in het winkelgebied stimuleren. Dit zorgt voor (het behoud van) werkgelegenheid en houdt het voorzieningenniveau voor inwoners in stand.

Toelichting
In 2021 is de Centrumvisie Westervoort opgesteld samen met stakeholders uit het centrum. In 2022 is deze visie uitgewerkt tot een schetsontwerp voor het winkelcentrum dat gesteund wordt door de eigenaar, de winkeliers en de gemeente. In 2024 is de planologische procedure voor de verbouwing van de Lidl en de bouw van woningen afgerond. De meeste winkels zijn verhuisd naar de nieuwe locatie. De bouw van de Lidl is afgerond en de nieuwe winkel is geopend in april 2025. De realisatie van de openbare ruimte nabij de Lidl is begonnen in voorjaar van 2025. De verdere realisatie van de openbare ruimte is voorzien vanaf begin 2026. Naast de plannen voor het winkelgebied onderzoekt de gemeente de transformatiemogelijkheden van het gemeentehuis. Ook wil het college onderzoeken of de ambities voor de spoorzone uit de Verstedelijkingsstrategie Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen nog meer kansen bieden voor het centrum. Uitgangspunt daarbij is dat de zoektocht naar aanvullende kansen niet ten koste gaat van de planning van het winkelcentrum.

Risico's
De gemeente is afhankelijk van derden. Denk hierbij aan de eigenaar van het winkelcentrum en winkeliers.
Als de transformatie van het gemeentehuis niet, niet volledig en/of niet tijdig wordt afgerond dan bestaat de kans dat de gemeente de ontvangen subsidie moet terugbetalen. Daarmee vervalt dan de dekking van de reeds gemaakte plankosten voor dit deel van het centrumplan.

Planning
Realisatie van de openbare ruimte wordt verwacht vanaf eind 2025/begin 2026.
Start woningbouw wordt verwacht na 2026-2027. Start van transformatie van delen van het gemeentehuis wordt verwacht na 2027. Voor de toegekende subsidie is de deadline van realisatie voor 2030.

Financiën
In de samenwerkingsovereenkomst zijn afspraken gemaakt met de eigenaar van het winkelcentrum over bijdrage plankosten. Deze plankosten zijn vooralsnog dekkend voor de ingezette voorbereiding uit het beschikbare budget. Plankosten en realisatie van de openbare ruimte worden gedekt uit de subsidie en het krediet van de gemeenteraad. Plankosten voor de studie naar het gemeentehuis worden opgepakt uit de beschikbare subsidie voor het gemeentehuis.

Participatie
Voor het centrum is een communicatie en participatieplan opgesteld. Voor de transformatie van De Wyborgh heeft de gemeente periodiek overleg met de ontwikkelaar en winkeliers. Bewoners en winkeliers worden betrokken bij de inrichting van de openbare ruimte door middel van een klankbordgroep.

3.2.f Natuur inclusieve gebiedsontwikkeling

Doel
Een natuurinclusieve gebiedsontwikkeling op gang helpen waarbij een ‘groenblauw raamwerk’ tot stand komt in combinatie met ontwikkel mogelijkheden voor landbouw, geclusterde sport- en recreatieve functies eventueel aangevuld met kleinschalige woonfuncties. Eén en ander in gezamenlijk opdrachtgeverschap met de gemeente Duiven.

Toelichting
Na uitgebreide participatie met grondeigenaren, sportverenigingen, een gezamenlijke raadsavond, een inloopavond en een goede samenwerking met een actieve klankbordgroep is gekomen tot een koersdocument. Een richtinggevend kwaliteitskader voor het tussengebied. Deze is in januari 2025 door beide gemeenteraden vastgesteld.

Toelichting
Na uitgebreide participatie met grondeigenaren, sportverenigingen, een gezamenlijke raadsavond, een inloopavond en een goede samenwerking met een actieve klankbordgroep is gekomen tot een koersdocument. Een richtinggevend kwaliteitskader voor het tussengebied. Deze is in januari 2025 door beide gemeenteraden vastgesteld.

Risico’s
Ontoereikend budget voor ambities in uitvoeringsplannen.

Planning
Naast het koersdocument is er een uitvoeringsagenda opgesteld waarin twee focusgebieden benoemd staan. Focusgebied ‘Sportpark Westervoort’ en focusgebied ‘Rivierweg’. Gestart wordt met focusgebied ‘Sportpark Westervoort. De uitvoering hiervan start in 2025. Voordat gestart kan worden met focusgebied ‘Rivierweg’ is eerst de plaatsing van de fietsburg SFR12 aan de orde. Daarna wordt gestart met de uitvoering van dit focusgebied.

Financiën
De uitvoering van focusgebied Sportpark Westervoort wordt gefinancierd door middel van de grondexploitatie van Westervoort Noord.

Participatie
Bij de totstandkoming van het koersdocument heeft uitgebreide participatie plaatsgevonden. Voor de uitvoering van de focusgebieden zal dit wederom plaatsvinden met de direct betrokkenen.

3.2.g Liemerse ambassade

Doel
Optimale regionale samenwerking tussen de Liemerse gemeenten met onderwijs en ondernemers.

Toelichting
De Liemerse Ambassade geeft onder meer uitvoering aan de Liemerse Economische Visie met als speerpunten vrijetijdseconomie inclusief retail logistiek en maakindustrie. Deze visie is opgesteld door de gemeenten Duiven, Westervoort, Zevenaar, Montferland en Doesburg. Daarnaast is de Liemerse Ambassade betrokken bij een regionale verkenning van de agrarische sector en is zij de indiener van de LEADER-aanvraag 2023-2027 voor de vijf Liemerse gemeenten.

Risico’s
De meerwaarde van de Liemerse Ambassade moet door alle betrokkenen gezien worden en

door de Liemerse Ambassade worden aangetoond. Extra inspanning is nodig om onderwijs en ondernemers beter aan te haken. De Liemerse Ambassade bestaat naast vertegenwoordigers van onderwijs en ondernemers formeel uit de gemeenten Duiven, Westervoort, Zevenaar, Doesburg en Montferland.

Planning
De Liemerse Ambassade is opgericht in september 2020 en geeft sindsdien onder meer uitvoering aan de Liemerse Economische Visie, één van hun belangrijkste taken. Inmiddels wordt uitvoering gegeven aan het uitvoeringsprogramma voor 2024-2026.

Financiën
In de programmabegroting staat voor de Liemerse Ambassade voor 2025 en verder een bedrag van jaarlijks € 15.000 opgenomen. Voor uitvoering van de Liemerse Economische Visie 2024-2026 staat een bedrag opgenomen van jaarlijks € 18.000.

Participatie
Projecten die door de Liemerse Ambassade worden opgepakt, komen veelal vanuit de samenleving en er wordt in gezamenlijkheid uitvoering aan gegeven. Zoals het promoten van de logistiek en de vrijetijdseconomie, het Techniekpact en Perspectief in Zorg en Techniek.

3.3 Nieuwe Wensen

3.3.a Ontwikkeling Mobiliteitsvisie Westervoort 2040 & Uitvoeringsprogramma 2026-2029

Op 14 april 2025 is de Mobiliteitsvisie Westervoort 2040 in de gemeenteraad van Westervoort vastgesteld. Bij de Mobiliteitsvisie zit ook een Uitvoeringsagenda 2026-2029. De financiële vertaling van de mobiliteitsagenda vindt plaats met de behandeling van de Voorjaarsnota om de financiële gevolgen integraal af te kunnen wegen.

In de Uitvoeringsagenda Mobiliteit 2026-2029 staan de uit te voeren onderzoeken en de aanpassingen aan de gemeentelijke infrastructuur om de vastgestelde visie op mobiliteit te kunnen realiseren. De onderwerpen die hierin zijn opgenomen zijn zorgvuldig gekozen. Daarbij is gekeken naar urgentie, financiële haalbaarheid, koppelkansen met andere projecten en/of onderhoud, en ambtelijke capaciteit. Op die manier kunnen we efficiënt te werk gaan met een maximale positieve maatschappelijke impact op het gebied van verkeersveiligheid, actieve mobiliteit en bereikbaarheid.

De Mobiliteitsvisie en de Uitvoeringsagenda Mobiliteit 2026-2029 zijn door de raad vastgesteld op 14 april 2025. Daarbij heeft de raad besloten om de financiële gevolgen van de Uitvoeringsagenda integraal af te wegen in de Voorjaarsnota 2025. Vanwege de complexiteit wordt het totale financiële plaatje hieronder weergegeven, in de rij “Exploitatielasten per jaar – Toekomstig” staan de structurele lasten als gevolg van de Uitvoeringsagenda.

UITVOERINGSAGENDA MOBILITEIT WESTERVOORT	2026	2027	2028	2029
Investeringskredieten				
Bulkkrediet mobiliteit	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Het verbeteren van het bestaande loop- en fietsnetwerk	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
Aanpak verkeersonveilige locaties	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
Toegankelijk maken/houden openbare ruimte	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Projectkredieten				
Maximumsnelheid Kerkstraat naar 30 km/u	€ 10.000			
Veiligheid Kruispunt Rivierweg-Heilweg verbeteren	€ 230.000			
Verkeersveiligheid verbeteren wegvak 't Hoge Eind (nabij het Startblok)		€ 50.000		
Dorpsplein (wegvak) inrichten conform 30 km/u				€ 200.000
Incidentele Exploitatiebudgetten (Onderzoeken)				
Onderzoek tracé SFR De Liemers nabij Station en oversteek Dorpsplein	€ 20.000			
Parkeerdrukmeting		€ 30.000		
Parkeerbeleidsplan Opstellen			€ 30.000	
Structurele Exploitatiebudgetten				
Gedrags- en Educatie Budget	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
Extra Personele Capaciteit Senior Verkeerskundige	€ 41.667	€ 41.667	€ 41.667	€ 41.667
Afschrijving investeringskredieten	€ 9.667	€ 3.333	€ 1.667	€ 1.667
Rente (2%)	€ -	€ 5.607	€ 1.933	€ 967
Exploitatielasten per jaar - Vanuit Uitvoeringsagenda	**€ 76.667**	**€ 101.940**	**€ 91.933**	**€ 59.300**
Exploitatielasten per jaar - Huidig	€ 12.333	€ 12.333	€ 12.333	€ 12.333
Exploitatielasten per jaar - Verzwaring	€ 64.333	€ 89.607	€ 79.600	€ 46.967

3.4 Wat gaat het kosten

Saldi 2025-2029 programma 3 Omgeving

		I/S	2025	2026	2027	2028	2029
Speerpunten							
b	**Doorstroomcoach**	**S**		**15.000**	**15.000**	**15.000**	**15.000**
	Ontwikkeling Westervoort-Noord	**I**	**0**				
	Herstructurering centrum Westervoort	**I**	**0**				
c	**Definitief Omgevingsplan**	**S**					
d	**Welstandsnota**	**I**	**25.000**				
	Natuurinclusieve gebiedsontwikkeling	**I**	**0**				
	Liemerse ambassade	**I**	**0**				
	Duurzaamheid	**I**	**0**				
Wensen/Keuzemogelijkheden							
a	**Mobiliteitsvisie**	**S**		**64.333**	**89.607**	**79.600**	**46.967**
Autonome ontwikkelingen:							
a	**Herijking Omgevingsvisie**	**I**	**150.000**				
	Realisatiestimulans	**I**	**0**				
b	**Zwerfafval**	**S**	**40.000**	**40.000**	**40.000**	**40.000**	**40.000**
b	**Verwerkingskosten KCA**	**S**	**-29.350**	**-29.350**	**-29.350**	**-29.350**	**-29.350**
c	**Inzameling textiel**	**S**	**-5.000**	**-5.000**	**-5.000**	**-5.000**	**-5.000**
d	**Ketenovereenkomst verpakkingen**	**i**	**8.000**	**0**	**0**	**0**	**0**
d	**Ketenovereenkomst verpakkingen**	**s**		**8.000**	**8.000**	**8.000**	**8.000**
d	**Dekking afvalstoffenheffing**	**s**		**-8.000**	**-8.000**	**-8.000**	**-8.000**
e	**Beheerpakket Greenpoint**	**S**	**21.667**	**10.000**	**10.000**	**10.000**	**10.000**
f	**Inzet leges en degeneratiekosten voor structurele kosten**	**S**	**25.350**	**50.700**	**50.700**	**50.700**	**50.700**
f	**Inzet leges en degeneratiekosten voor structurele kosten**	**S**	**-25.350**	**-50.700**	**-50.700**	**-50.700**	**-50.700**
g	**Uitvoeren woonvisie/doorpakken woningbouw**	**I**	**10.000**	**10.000**			
	Totaal Programma 3		**220.317**	**104.983**	**120.257**	**110.250**	**77.617**
	waarvan incidenteel	I	193.000	10.000	0	0	0
	waarvan structureel	S	27.317	94.983	120.257	110.250	77.617

Autonome ontwikkelingen

3.4.1.a. Herijking/ actualisering Omgevingsvisie

De Omgevingsvisies (vastgesteld september 2021 (Westervoort) en januari 2022 (Duiven) zijn gelet op nieuwe wetgeving vanuit het Rijk, ontwikkelingen in de GMR (als NOVEX, Regioarrangement en de Woondeals) toe aan een herijking/actualisatie. Daartoe zal in 2025 een proces worden opgestart. In dit proces zal worden bepaald wat de scope van de herijking/ actualisatie van de Omgevingsvisie zal zijn en welke middelen en menskracht benodigd zullen zijn. Dit zal middels een bestuursopdracht bekrachtigd worden. De benodigde middelen voor een herijking zijn voor Westervoort naar verwachting € 150.000. Dit omdat er projectleiders capaciteit zal moeten worden ingehuurd en de Omgevingsvisie digitaal zal moeten worden opgesteld conform de eisen uit de Omgevingswet.

3.4.1.b. Realisatie stimulans

Het Rijk is voornemens om voor de versnelling van de woningbouw de realisatiestimulans in te gaan voeren. De regeling is momenteel in voorbereiding, en treedt naar verwachting eind 2025 of begin 2026 in werking. Met de realisatiestimulans ontvangen gemeenten straks een vast bedrag per betaalbare woning op het moment dat de woningen gerealiseerd zijn. Dit stimuleert de bouw van sociale huurwoningen, middenhuur woningen en betaalbare koopwoningen. De realisatiestimulans vervangt deels de verschillende specifieke uitkeringen. Hierdoor wordt voortaan niet het plan maar de prestatie beloond. Ook verlaagt dit de administratieve last voor het aanvragen van subsidies. Gemeenten moeten deze rijksgelden benutten voor volkshuisvestelijke doeleinden. Het kabinet stelt voor deze regeling € 2,5 miljard beschikbaar tot en met 2029. Omdat wij ook volop betaalbare woningen gaan realiseren is het waarschijnlijk dat ook wij middelen uit deze regeling gaan ontvangen. Omdat deze middelen bijdragen aan de betaalbare woningbouw willen we deze middelen gaan onderbrengen in een nog te vormen bestemmingsreserve volkshuisvesting. Uit deze bestemmingsreserve kan dan worden geput om projecten met volkshuisvestelijke doelen aan te jagen, bijvoorbeeld betaalbare woningbouwprojecten.

3.4.1.c. Zwerfafval

De Europese Single-use plastic (SUP) richtlijn leidt tot nieuwe regels over wegwerpplastic in Nederland. Vanaf 2025 wijzigt de vergoeding voor aanpak zwerfafval. Voorheen werd dit gedekt uit de zwerfafvalvergoeding, maar vanaf 2025 ontvangt de gemeente jaarlijks structureel een vergoeding vanuit de Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) Single-Use Plastics. Er is geen einddatum voor deze regeling.

De vergoeding komt binnen in de algemene uitkering. Het is wenselijk de vergoeding te blijven gebruiken voor de aanpak en opruimen van zwerfafval en deze structureel als budget op te nemen in de productenraming. De vergoeding is per inwoner €2,65 wat voor de gemeente Westervoort in totaal uitkomt op ongeveer €40.000,- per jaar. Met dit bedrag kunnen de huidige zwerfafvalactiviteiten gericht op participatie, preventie, bewustwording en gedragsverandering behouden blijven. Denk aan Rijnjutten, Landelijke Opschoondag, vuurwerkactie, knijpers en hesjes voor de schoonwandelaars en ondersteuning GoClean. Ook de (zwerf)afvallessen voor de basisscholen worden hieruit betaald. Deze activiteiten lopen in 2025 gewoon door, zonder dit geld moet alles per direct stoppen. Daarnaast kunnen nu ook kosten die Beheer Buiten maakt voor het opruimen en verwerken van zwerfafval, dumpingen en bijplaatsingen worden vergoed.

3.4.1.d. Verwerkingskosten KCA depot Kringloopbedrijf 2Switch

De verwerkingskosten van het ingezamelde KCA bij Kringloopbedrijf 2Switch zijn meegenomen in de Circulus DVO. In de begroting van Westervoort voor 2025 zijn deze kosten dubbel opgenomen. Dit levert een voordeel op van € 29.350.

3.4.1.e. Inzameling textiel en Besluit UPV Textiel

De overheid heeft als doel om in 2030 50% van het op de markt gebrachte textiel na inzameling te recyclen en om15% na inzameling te hergebruiken binnen Nederland. In de textielketen is een belangrijke rol voor gemeenten weggelegd. Zij zijn op basis van de Wet Milieubeheer verantwoordelijk voor de gescheiden inzameling van afgedankt textiel. Vanaf 1 juli 2023 geldt de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid (UPV) voor textiel. Dit houdt in dat producenten/importeurs van textiel verantwoordelijk zijn voor de gescheiden inzameling, hergebruik en recycling en het organiseren en financieren van een innamesysteem. Gemeenten blijven een zorgplicht voor de inzameling houden.

De gemeente Westervoort heeft een contract met 2Switch voor de inzameling van textiel. 2Switch ontvangt vanaf 1 januari 2025 voor het opschonen en sorteren van textiel van de Stichting UPV textiel een garantievergoeding. Op basis van een kostprijsonderzoek worden de vergoedingen voor na 2025 bepaald. De markt voor tweedehands textiel staat onder grote druk, opbrengsten dalen en de kosten stijgen. Westervoort ontving de afgelopen jaren geen vergoeding meer voor het ingezamelde textiel van 2Switch. De gemeente Westervoort en 2Switch zijn overeengekomen dat Westervoort per 1 januari 2025 een vergoeding van 5 cent per kilo van 2Switch ontvangt voor het ingezamelde textiel. Afspraak is de situatie ieder kwartaal te monitoren en te evalueren. Hierdoor ontvangt de gemeente Westervoort ca. € 5.000 aan opbrengsten voor het textiel.

3.4.1.f. Ketenovereenkomst verpakkingen

De VNG heeft in 2024 de Ketenovereenkomst met Verpact tussentijds opgezegd. Dit komt door discussiepunten over bijvoorbeeld afkeur, kwaliteit en de hoogte van de vergoeding voor kunststof verpakkingen. Nu wordt er gewerkt aan nieuwe afspraken die gemeenten meer voorspelbaarheid en duidelijkheid geven over de kostenvergoeding voor inzameling, meer zicht bieden op recycling en circulariteit van de door gemeenten ingezamelde afvalstromen én meer transparantie verschaffen over tussentijdse metingen en onderzoeken. Voor 2025 zijn de bestaande afspraken verlengd. De verwachting is dat de herziene afspraken, waarbij de hoogte van de vergoeding afhankelijk is van de kwaliteit van het ingezamelde PMD, ingaan per 1 januari 2026. Voor een goede kwaliteit van het PMD willen wij daarom samen met Circulus in het najaar 2025 een PMD-campagne houden, met communicatie, maar ook met controles van de PMD-zakken (Project Schone Stromen). Voor de uitvoering van dit project is cofinanciering beschikbaar vanuit Verpact. Kosten voor uitvoering van het project bedragen ca. € 8.000. Vanaf 2026 worden deze kosten verrekend in de afvalstoffenheffing.

3.4.1.g. Aanschaf nieuw beheerpakket

Een beheerpakket voor de openbare ruimte is een randvoorwaarde om de openbare ruimte te kunnen beheren en meer jaren onderhoud en vervangingen te kunnen plannen. Het draagt daardoor bij aan het meer jarig de kosten te kunnen voorspellen. Een beheerpakket is ook noodzakelijk voor het inzichtelijk krijgen van de mogelijkheden tot samenloop in vervangingsopgaven.

Enkele jaren geleden zijn we overgegaan van een groot en duur beheerpakket (XEIZ) naar een klein en goedkoop beheer pakket voor de openbare ruimte. Het is toen een bezuiniging geweest. Het pakket is aangeschaft na een zorgvuldig project dat geleid werd door de RID voor de gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar. Er is toen

gekozen voor het beheerpakket Kikker wat nu Brutus heet. De afgelopen jaren hebben we ons met dit pakket kunnen redden.

In de aanbesteding van het beheerpakket was ook opgenomen dat bepaalde data ook bijgehouden moest kunnen worden. Die mogelijkheden had het pakket nog niet maar zou door ontwikkeld worden. Nu na enkel jaren merken we dat het doorontwikkelen van het beheerpakket stil staat. Het bedrijf wat erachter zit is erg klein en er is geen intentie om te groeien. We kunnen daardoor niet door met dit pakket. Andere pakketten zijn in de jaren verder doorontwikkeld. We hebben daarom samen met Zevenaar gekeken naar mogelijkheden.

Ook willen we aan gaan sluiten bij een standaard die is ontwikkeld voor informatie beheer voor de openbare ruimte. Dit is het Informatie Model Beheer Openbare Ruimte (IMBOR). De huidige standaard hebben we in de Liemers zelf ontwikkeld maar is lastig bij te houden bij personeelswisselingen.

Een eerste zoektocht levert een aantal pakketten op die wel de mogelijkheden hebben om data voor het beheer van het openbare gebied op een efficiënte manier bij te houden. Die pakketten zijn wel een stuk duurder. De extra kosten voor een nieuw pakket bedragen jaarlijks € 30.000. De incidentele kosten voor de datamigratie, cursussen voor het nieuwe beheerpakket en aansluiten bij IMBOR bedragen € 35.000. We streven erna om direct na de zomer van 2025 over te gaan.

De extra kosten voor gemeente Westervoort bedragen € 21.667 in 2025 en € 10.000 de jaren erna.

3.4.1.h. Inzet opbrengsten leges en degeneratiekosten voor structurele kosten

Afgelopen jaren hebben we sterk wisselende opbrengsten voor leges en degeneratie voor kabels en leidingen gekregen. De lijn die we zien is wel dat de inkomsten stijgen. Afgelopen jaren is dat enigszins getemperd omdat Delta met de aanleg van Glasvezel het toezicht zelf wilde regelen waardoor we minder inkomsten hadden.

	2024	2023	2022	2021	2020
Opbrengsten Leges en Degeneratievergoedingen	153.000	175.000	281.000	63.000	63.000

Jaarlijks is een opbrengst van € 17.000 begroot. Het overige deel wordt gestort in de voorziening wegenonderhoud om herstelkosten die optreden als gevolg van latere zetting van de ondergrond te dekken.

Duidelijk is wel dat we veel meer werk hebben aan kabels en leidingen als gevolg van de vervangingsopgaves, energietransitie en nieuwbouwplannen. De laatste jaren is hier een medewerker op ingehuurd omdat het ten koste ging van onderhoud van wegen en de integrale afweging van beheer en onderhoud. Inhuur is duurder dan een medewerker vast werven.

Een deel van de werkzaamheden rondom kabels en leidingen zit in de voorbereiding en een deel in de uitvoering. We moeten in de voorbereiding de vergunningaanvraag behandelen en instemming afgeven. Voor nieuwe aanvragen moeten we voorkeurstracés aangeven. Voor aanvang van de werkzaamheden moet er een nul schouw worden uitgevoerd. Tijdens de werkzaamheden houden we toezicht en na afronding van de werkzaamheden moeten we een na opname doen. Daarnaast vergt het coördinatie om

alle werkzaamheden af te stemmen en proactief aan te geven bij de netbeheerders. Omdat er inkomsten tegenover staan willen we een deel van de inkomsten structureel inzetten voor het inzetten van personeel. We willen dit doen omdat het risico op terugloop in dit werk zeer gering is. De opbrengsten aan legeskosten en degeneratiekosten als gevolg van de energietransitie, woningbouw en de vervangingsopgave is naar verwachting de komende jaren meer dan voldoende om de kosten voor capaciteit te dekken. Totaal is hiervoor 0,85 FTE aan coördinatie en voorbereiding nodig en 0,75 FTE aan toezicht nodig. De kosten hiervoor bedragen € 130.000 en worden gedekt uit de inkomsten van kabels en leidingen. De kosten voor Westervoort bedragen dan € 50.700 per jaar. Omdat 2025 geen heel jaar is bedragen de kosten in 2025 € 25.350. De kosten zullen vanaf 2026 in de begroting 1Stroom worden opgenomen. Daartegenover zal een verhoging van de opbrengst van de leges worden geboekt zodat dit verhaal budgettair neutraal kan worden verwerkt.

3.4.1.i. Uitvoeren Woonvisie doorpakken woningbouw

Voor de uitvoering van de Woonvisie en doorpakken woningbouw is voor het opstellen van het waarschijnlijk vanaf 2026 verplichte programma Volkshuisvesting voor 2025 en 2026 eenmalig extra middelen noodzakelijk. Het gaat in totaal om een bedrag van € 10.000 per jaar.

Bijlage 1: Visie & Missie college Gemeente Westervoort

Inleiding

Eind 2024 heeft het college van Westervoort in een aantal gesprekken gedachten gevormd over zijn visie en missie met als doel:

- koers voor de periode tot de verkiezingen
- richting aan project Financieel Gezond
- basis voor een corporate communicatiestrategie

Financiën en gebrek aan menskracht dwingen ons na te denken over de toekomst. Maar dit is niet de belangrijkste drijfveer van het college. Uitgangspunten van het college zijn:

- duurzaam, toekomstbestendig beleid
- gericht op goed leven in Westervoort
- goede verdeling van financiën
- vertrouwen in de kracht van de inwoner/samenleving
- oog voor het klimaat
- mogelijkheden om te blijven investeren in de samenleving

In Westervoort kun je goed leven, wonen en werken

Westervoort is een duurzame gemeente. Dat wil zeggen dat de kwaliteit van de samenleving, de economie, de omgeving en de woningen elkaar versterken en een goed leven bevorderen. Mensen kennen elkaar en helpen elkaar. Er is een sterk verenigingsleven. En voor wie het nodig heeft is er noodzakelijke ondersteuning. Iedereen kan meedoen en zichzelf ontwikkelen. We doen het met elkaar.

De gemeente en inwoners werken als partners samen aan een goed leven

Er is een goede balans tussen zelfredzaamheid en zorg en in de verdeling van financiën tussen het sociaal domein en andere taken. Wij zien de eigen kracht van iedere inwoner en het netwerk daaromheen. Wij maken mensen niet afhankelijk van de overheid. Waar nodig ondersteunt de gemeente inwoners en organisaties.

Bestuurlijke hoofdthema’s

- Financiën op orde
- Herstructurering Sociaal Domein en bevorderen van welzijn en preventie
- Bouwen aan een divers woningaanbod en een duurzame leefomgeving
- Inzet op samenwerking met andere gemeenten om krachten te bundelen en de begroting op lange termijn in balans te brengen

Bijlage 2: Totaaloverzicht Autonome ontwikkelingen

		I/S	2025	2026	2027	2028	2029
Saldi 2025-2029 programma 1 Bestuur							
Autonome ontwikkelingen:							
a	**OZB woningen**	**I**	**160.828**				
b	**OZB niet woningen**	**I**	**31.232**				
b	**OZB niet woningen**	**S**	**4.000**	**4.000**	**4.000**	**4.000**	**4.000**
b	**OZB niet woningen**	**I**	**13.000**				
c	**Hondenbelasting**	**S**	**10.650**	**3.900**	**3.900**	**3.900**	**3.900**
c	**Hondenbelasting**	**S**	**-10.500**	**-10.500**	**-10.500**	**-10.500**	**-10.500**
d	**VGGM**	**S**	**0**	**47.000**	**47.000**	**47.000**	**47.000**
e	**onderhoud maatschappelijk vastgoed**	**S**	**41.399**	**41.399**	**41.399**	**41.399**	**41.399**
f	**energiekosten maatschappelijk vastgoed**	**S**	**30.000**	**30.000**	**30.000**	**30.000**	**30.000**
g	**Verbouwing RID**	**S**		**30.000**	**30.000**	**30.000**	**30.000**
g	**Huurinkomsten RID**	**S**		**-30.000**	**-30.000**	**-30.000**	**-30.000**
i	**Decembercirculaire**	**S**	**-25.000**	**-45.000**	**-82.000**	**-306.000**	**-306.000**
j	**Gevolgen voorjaarsnota rijk 2025**	**S**	**-586.000**	**-1.847.000**	**-1.795.000**	**-597.000**	**-660.000**
j	**1Stroom**	**S**		**-49.000**	**-175.000**	**-108.000**	**302.000**
k	**Groene Metropool Regio**	**S**		**-10.000**	**-10.000**	**-10.000**	**-10.000**
l	**Nieuwe CAO**	**S**		**-504.000**	**-531.000**	**-555.000**	**-580.000**
	Totaal Programma 1		**-330.391**	**-2.339.201**	**-2.477.201**	**-1.460.201**	**-1.138.201**
	waarvan incidenteel	I	205.060	0	0	0	0
	waarvan structureel	S	-535.451	-2.339.201	-2.477.201	-1.460.201	-1.138.201

Saldi 2025-2029 programma 2 Maatschappij							
Autonome ontwikkelingen:							
a	**Wmo hulpmiddelen**	**S**	**10.000**	**10.000**	**10.000**	**10.000**	**10.000**
	Wmo vervoersvoorzieningen	**S**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
b	**Maatwerkvoorziening Wmo**	**S**	**100.000**	**100.000**	**100.000**	**100.000**	**100.000**
c	**Subsidies Maatschappelijke ondersteuning**	**S**	**50.000**	**50.000**	**50.000**	**50.000**	**50.000**
d	**Clientondersteuning**	**S**	**10.000**	**10.000**	**10.000**	**10.000**	**10.000**
e	**Individuele voorzieningen Jeugd**	**S**	**175.000**	**175.000**	**175.000**	**175.000**	**175.000**
f	**Onderwijsachterstanden**	**I**	**584.000**	**525.600**			
f	**SPUK OAB**	**I**	**-584.000**	**-525.600**			
g	**Wet Inburgering**	**I**	**312.418**				
g	**SPUK Inburgering**	**I**	**-312.418**				
h	**Bemoeizorg**	**I**	**20.000**	**20.000**	**20.000**	**20.000**	**20.000**
h	**Dekking BR Beschermd wonen**	**I**	**-20.000**	**-20.000**	**-20.000**	**-20.000**	**-20.000**

i	**VGGM**	**I**	**147.000**	**198.000**			
j	**Doelgroepenvervoer**	**I**	**-40.000**	**-37.000**			
k	**RSD**	**I**	**282.000**	**285.000**	**0**	**0**	**58.000**
l	**Uitkeringen**	**S**	**1.139.000**	**1.386.000**	**1.386.000**	**1.386.000**	**1.386.000**
l	**SPUK Uitkeringen**	**S**	**-1.188.282**	**-1.188.282**	**-1.188.282**	**-1.188.282**	**-1.188.282**
m	**Veilig thuis**	**S**	**31.000**	**63.000**	**63.000**	**63.000**	**63.000**
n	**MGR**	**I**	**24.000**	**65.000**	**-36.000**	**-105.000**	**159.000**
o	**Bibliotheek**	**S**	**100.000**	**100.000**	**100.000**	**100.000**	**100.000**
p	**1300 jaar Westervoort**	**I**	**12.500**	**-12.500**			
r	**Aanbesteding sportveldenonderhoud**	**S**		**10.000**	**10.000**	**10.000**	**10.000**
s	**Vervangen bomen**	**S**			**1.833**	**1.833**	**1.833**
t	**IKC de Hoge Hoeve**	**I**		**12.000**			
u	**Dakreparatie De Nieuwhof**	**S**		**4.500**	**4.500**	**4.500**	**4.500**
	Totaal Programma 2		**852.218**	**1.230.718**	**686.051**	**617.051**	**939.051**
	waarvan incidenteel	I	425.500	510.500	-36.000	-105.000	217.000
	waarvan structureel	S	426.718	720.218	722.051	722.051	722.051

Saldi 2025-2029 programma 3 Omgeving

Autonome ontwikkelingen:

a	**Herijking Omgevingsvisie**	**I**	**150.000**				
	Realisatiestimulans	**I**	**0**				
b	**Zwerfafval**	**S**	**40.000**	**40.000**	**40.000**	**40.000**	**40.000**
b	**Verwerkingskosten KCA**	**S**	**-29.350**	**-29.350**	**-29.350**	**-29.350**	**-29.350**
c	**Inzameling textiel**	**S**	**-5.000**	**-5.000**	**-5.000**	**-5.000**	**-5.000**
d	**Ketenovereenkomst verpakkingen**	**s**		**8.000**	**8000**	**8000**	**8000**
d	**Dekking afvalstoffenheffing**	**s**		**-8.000**	**-8.000**	**-8.000**	**-8.000**
d	**Ketenovereenkomst verpakkingen**	**SI**	**8.000**	**0**	**0**	**0**	**0**
e	**Beheerpakket Greenpoint**	**S**	**21.667**	**10.000**	**10.000**	**10.000**	**10.000**
f	**Inzet leges en degeneratiekosten voor structurele kosten**	**S**	**25.350**	**50.700**	**50.700**	**50.700**	**50.700**
f	**Inzet leges en degeneratiekosten voor structurele kosten**	**S**	**-25.350**	**-50.700**	**-50.700**	**-50.700**	**-50.700**
g	**Uivoeren woonvisie/doorpakken woningbouw**	**I**	**10.000**	**10.000**			
	Totaal Programma 3		**195.317**	**25.650**	**15.650**	**15.650**	**15.650**
	waarvan incidenteel	I	160.000	10.000	0	0	0
	waarvan structureel	S	35.317	15.650	15.650	15.650	15.650

Totaal Voorjaarsnota Autonome Ontwikkelingen 2025		**717.144**	**-1.082.833**	**-1.775.500**	**-827.500**	**-183.500**
waarvan incidenteel	I	790.560	520.500	-36.000	-105.000	217.000
waarvan structureel	S	-73.416	-1.603.333	-1.739.500	-722.500	-400.500

Bijlage 3: Totaaloverzicht Speerpunten en Wensen

		I/S	2025	2026	2027	2028	2029
Saldi 2025-2029 programma 1 Bestuur							
Speerpunten							
Wensen/Keuzemogelijkheden							
a	**Noodstroomvoorziening gemeentehuis - Kapitaalslasten**	**S**			**6.000**	**6.000**	**6.000**
b	**Welkomstpakket nieuwe inwoners**	**S**		**3.000**	**3.000**	**3.000**	**3.000**
	Totaal Programma 1		**0**	**3.000**	**9.000**	**9.000**	**9.000**
	waarvan incidenteel	I	0	0	0	0	0
	waarvan structureel	S	0	3.000	9.000	9.000	9.000
Saldi 2025-2029 programma 2 Maatschappij							
Speerpunten							
	Poort voor de poort						
Wensen/Keuzemogelijkheden							
a	**Versterken van de lokale toegang**	**I**		**200.000**	**200.000**	**200.000**	
a	**Versterken van de lokale toegang**	**S**		**0**	**-210.000**	**-420.000**	**-525.000**
b	**Sociaal loket**	**I**	**16.000**	**32.000**	**32.000**	**32.000**	
c	**Ondersteuning voorliggende voorzieningen**	**I**	**100.000**	**150.000**	**150.000**		
c	**Dekking BR Beschermd wonen**	**I**	**-116.000**	**-182.000**	**-182.000**	**-32.000**	
d	**Duurzaamheidsmaatregelen - Kapitaalslasten**	**S**			**15.500**	**15.500**	**15.500**
d	**Duurzaamheidsmaatregelen - Besparing energielasten**	**S**			**-15.500**	**-31.000**	**-31.000**
	Totaal Programma 2		**0**	**200.000**	**-10.000**	**-235.500**	**-540.500**
	waarvan incidenteel	I	0	200.000	200.000	200.000	0
	waarvan structureel	S	0	0	-210.000	-435.500	-540.500
Saldi 2025-2029 programma 3 Omgeving							
Speerpunten							
b	**Doorstroomcoach**	**S**		**15.000**	**15.000**	**15.000**	**15.000**
	Ontwikkeling Westervoort-Noord	**I**	**0**				
	Herstructurering centrum Westervoort	**I**	**0**				
c	**Definitief Omgevingsplan**	**S**					
d	**Welstandsnota**	**I**	**25.000**				
	Natuurinclusieve gebiedsontwikkeling	**I**	**0**				
	Liemerse ambassade	**I**	**0**				
	Duurzaamheid	**I**	**0**				
Wensen/Keuzemogelijkheden							
a	**Mobiliteitsvisie**	**S**		**64.333**	**89.607**	**79.600**	**46.967**
	Totaal Programma 3		**25.000**	**79.333**	**104.607**	**94.600**	**61.967**

waarvan incidenteel	I	25.000	0	0	0	0
waarvan structureel	S	0	79.333	104.607	94.600	61.967

Totaal Voorjaarsnota speerpunten en wensen 2025		**25.000**	**282.333**	**103.607**	**-131.900**	**-469.533**
waarvan incidenteel	I	**25.000**	**200.000**	**200.000**	**200.000**	**0**
waarvan structureel	S	**0**	**82.333**	**-96.393**	**-331.900**	**-469.533**

Bijlage 4: Voorlopig goedgekeurde kostenbesparing

Overzicht van maatregelen m.b.t. kostenreducatie						
Nr	Voorstel	Programma	2026	2027	2028	2029
1	Bijstellen budget clientervaringsonderzoek	P2	2.000	2.000	2.000	2.000
2	Stoppen subsidie WMO-raad Westervoort	P2	8.500	8.500	8.500	8.500
3	Terugbrengen inzet leerplicht	P2	25.000	25.000	25.000	25.000
4	Stopzetten subsidie voor reguliere peuters	P2	82.000	82.000	82.000	82.000
5	Een 5% bezuiniging op gezondheidszorg (VGGM - GGD)	P2	32.650	32.650	32.650	32.650
6	Beperking inzet leerlingenvervoer	P2	14.500	23.000	34.800	43.600
8	Jongerenwerk deels bezuinigen	P2	70.000	70.000	70.000	70.000
13	Inzetten op verder exploiteren Huize Vredenburg	P1	0	10.000	10.000	10.000
17	Verkoop van Noordelijke Parallelweg	P1	3.000	3.000	3.000	3.000
18	Stoppen met ruimen van hondenpoep op de hondenuitlaatstroken.	P1	-15.000	20.000	20.000	20.000
21	Stoppen met sportbeleid en de uitvoering ervan.	P2	6.000	6.000	6.000	6.000
22	Stoppen met beweegteam	P2	34.000	34.000	34.000	34.000
36	Stopzetten van de gemeentelijke ondersteuning aan SHO	P2	18.000	18.000	18.000	18.000
37	Verlaging kwaliteitsniveau onkruidbestijding verhardingen	P2	24.000	19.000	14.000	-1.000
43	Stoppen met boomfeestdag	P2	4.000	4.000	4.000	4.000
44	Efficiency maatregelen bij alleen maatschappelijke begeleiding	P2	10.000	10.000	10.000	10.000
50	Stoppen met deelname aan de GMR	P3	32.000	32.000	32.000	32.000
51	Stoppen met deelname aan de GMR	P3	26.717	26.717	26.717	26.717
52	Stoppenzetten handgeld het Ambacht	P3	10.000	9.000	9.000	9.000
63	Terugbrengen activiteiten Klimaatadaptatie (KA) en Biodiversiteit (BD)	P3	108.000	108.000	108.000	108.000
64	Mogelijk dubbele dekking beweegteam	P2	174.000	174.000	174.000	174.000
68	Taakstelling van 5% opleggen aan de VNG.	P1	1.400	1.400	1.400	1.400
69	Taakstelling van 5% opleggen op veiligheid (VGGM - brandweer)	P1	40.000	40.000	40.000	40.000
70	Beperken van de vergoeding op de dienstreizen	P1	2.000	2.000	2.000	2.000
75	10% korten op Santé Partners	P2	60.000	60.000	60.000	60.000
76	Afschaffen mantelzorgwaardering	P2	30.000	30.000	30.000	30.000
77	Stoppen met diverse subsidies onderwijsactiviteiten	P2	15.000	15.000	15.000	15.000
78	Inzet minimabeleid minimaliseren	P2	100.000	100.000	100.000	100.000
81	Gedeeltelijk het kosten van het vegen doorbelasten in de rioolheffing.	P2	25.000	25.000	25.000	25.000
91	Tweejarige pilot jeugdhulpexpertise t.b.v. kinderopvang	P2	0	20.000	0	0
92	Post positieve gezondheid maximaal 50.000 bezuinigen.	P2	50.000	0	0	0
95	Nieuwe aanbesteding voor PMD zakken door Circulus	P3	10.000	10.000	10.000	10.000
97	Stopzetten budget inclusie	P2	10.000	0	0	0
98	€25.000 bezuinigen op het beschikbare budget voor SMI	P2	25.000	25.000	25.000	25.000
	Totale opbrengst kostenreductie		1.037.767	1.045.267	1.032.067	1.025.867

Bijlage 5: Voorlopig goedgekeurde belastingen

Uitgangspunt voor de doorvoering van belastingmaatregelen					
Belastingen		**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
OZB woningen - inflatie	3,18%	108.120	108.120	108.120	108.120
OZB woningen - extra	15%	510.000	510.000	510.000	510.000
OZB woningen - inflatie	3,18%	20.988	20.988	20.988	20.988
OZB niet woningen	15%	99.000	99.000	99.000	99.000
Hondenbelasting		24.000	24.000	24.000	24.000
Totaal opbrengst belastingmaatregelen		762.108	762.108	762.108	762.108

Bijlage 6: Investeringskredieten

Investeringskredieten			
Bestemming	Gevraagd krediet	Rente per jaar	Lasten per jaar
Noodstroomvoorsziening gemeentehuis Westervoort	50.000	2%	6.000
Verbouwing RID	250.000	2%	30.000
Duurzaamheid maatregelen en besparing energielasten	155.000	2%	15.500
Vervangen bomen	50.000	2%	1.833
Dakreparatie de Nieuwhof	75.000	2%	4.500

RAADSBESLUIT

Zaak- & documentnr. : Z/25/137876/201699539

Datum besluitvorming : 30 juni 2025

Onderwerp : Voorjaarsnota 2025 gemeente Westervoort

Samenvatting
De Voorjaarsnota 2025 is de start van een nieuwe P&C-cyclus. In deze Voorjaarsnota zijn de autonome ontwikkelingen, speerpunten en wensen/keuzemogelijkheden voor het volgende begrotingsjaar opgenomen. De Voorjaarsnota wordt ook gebruikt als eerste financiële tussenrapportage voor het lopende boekjaar 2025 en wordt in juni aan de raad voorgelegd.

Tevens worden in deze Voorjaarsnota de opbrengsten van het project “Financieel gezond Westervoort 2026” voorgelegd om de ontstane tekorten in de komende jaren te kunnen oplossen. 2026 werd al enige jaren aangekondigd als het zogenoemde ‘Ravijnjaar’. Om te kunnen komen tot een sluitende meerjarenbegroting is dit project vroegtijdig opgestart en zijn nu de resultaten beschikbaar.

Het is helaas onvermijdelijk om keuzes te maken die iedereen in de samenleving gaan raken. Getracht is om bij het maken van deze keuzes de pijn zoveel mogelijk te verdelen over de gehele samenleving. De maatregelen zijn divers van aard, zowel in financiële omvang als in impact voor de samenleving. Vanuit de organisatie is zonder politieke afweging een inventarisatie gemaakt van mogelijkheden die vervolgens door het college zijn geaccordeerd. Waarbij het uiteindelijke oordeel aan de raad is.

De raad besluit

1. De budgetten voor het lopende jaar 2025 en de begrotingsjaren 2026-2029 conform de toelichtingen bij de autonome ontwikkelingen van de 3 programma’s van de Voorjaarsnota aan te passen.
2. De financiële consequenties van de jaarschijven conform begrotingswijziging te verwerken.
3. De investeringskredieten voor de in de Voorjaarsnota bij het programma genoemde bedragen beschikbaar te stellen. Dat zijn dus de kredieten voor noodstroomvoorziening gemeentehuis, verbouwing RID, duurzaamheidsmaatregelen, vervangen bomen en dakreparatie de Nieuwhof.
4. De te honoreren speerpunten, nieuwe wensen en dekkingsmaatregelen te verwerken in de op te stellen meerjarenbegroting 2026-2029.
5. De categorie indeling van de voorliggende maatregelen om te komen tot een sluitende jaarschijf 2026 vaststellen. Daarmee richtinggevende uitspraken doen over het wel of niet verwerken van deze maatregelen in de nog op te stellen meerjarenbegroting 2026-2029.
6. Een duidelijk kader geven om te kunnen komen tot een structureel sluitende meerjarenbegroting 2026-2029.

de griffier, de voorzitter,

Marte Smits-Jansen drs. A.J. van Hout

Overzicht voorstellen programma 1 - kostenreductie

Nr	Voorstel	2026	2027	2028	2029	Status
1	Inzetten op verder exploiteren Huize Vredenburg	€ -	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	Verwerkt
2	Verkoop van Noordelijke Parallelweg	€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000	Verwerkt
3	Stoppen met ruimen van hondenpoep op de hondenuitlaatstroken.	€ -15.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	Verwerkt
4	Taakstelling van 5% opleggen aan de VNG.	€ 1.400	€ 1.400	€ 1.400	€ 1.400	Verwerkt
5	Taakstelling van 5% opleggen op veiligheid (VGGM - brandweer)	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	Verwerkt
6	Beperken van de vergoeding op de dienstreizen	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000	Verwerkt
7	Leges voor vergunning voor niet-commerciële evenementen	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	Niet verwerkt
8	Stoppen met groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen	€ -	€ -	€ 39.000	€ 39.000	Niet verwerkt
9	Inzetten op meervoudig ruimtegebruik de Nieuwhof	€ -	PM	PM	PM	Niet verwerkt
10	Investeren op maatschappelijk gebruik gebouw scouting	€ -	PM	PM	PM	Niet verwerkt
11	Inzetten op meervoudig ruimtegebruik de Uitterweert	€ -	PM	PM	PM	Niet verwerkt
12	Huisvesting van 1Stroom beperken	€ -	€ -	€ -	€ -	Niet verwerkt
13	Stoppen met activiteiten in Creon.	€ -	€ -	€ -	€ -	Niet verwerkt
14	Part-time wethouders en beperken vergoedingen	€ 82.500	€ 165.000	€ 165.000	€ 165.000	Niet verwerkt
15	Innovatie met ICT-toepassingen	PM	PM	PM	PM	Niet verwerkt

Totaal van de verwerkte maatregelen	€ 31.400	€ 76.400	€ 76.400	€ 76.400
Totaal van de niet verwerkte maatregelen	€ 83.500	€ 166.000	€ 205.000	€ 205.000
	€ 114.900	**€ 242.400**	**€ 281.400**	**€ 281.400**

Nummer	1
Naam	Inzetten op verder exploiteren Huize Vredenburg
Programma(s)	P1
Taakveld(en)	0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden
Grootboeknummer(s)	6266 - Huize Vredenburg

Toelichting op het voorstel

Onderzoeken of ook een horecagelegenheid in / bij dit pand kan komen zodat er meer huur binnenkomt. Daarnaast commerciele verhuur toestaan aan gelegenheden / vergaderingen etc. Tot slot meervoudig ruimtegebruik toepassen. Momenteel gebruikt alleen de Historische Kring het gebouw. Dat levert de gemeente niets op. Met meerdere gebruikers en ook commerciele gebruikers is er wellicht wel een kostprijsdekkende huur mogelijk. Met meerdere gebruikers en ook commerciele gebruikers is er wellicht wel een kostprijsdekkende huur mogelijk. Mogelijk kan er € 10.000 aan inkomsten worden gegenereerd.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

Dit pand is kenmerkend voor Westervoort en zou eigenlijk een monumentstatus verdienen. Monumenten komen vervolgens in aanmerking voor subsidie.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Totaal van de baten	*€ -*	*€ 10.000*	*€ 10.000*	*€ 10.000*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de lasten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ -**	**€ 10.000**	**€ 10.000**	**€ 10.000**

Nummer	2
Naam	Verkoop van Noordelijke Parallelweg
Programma(s)	P1
Taakveld(en)	0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden
Grootboeknummer(s)	6372 - Noordelijke Paralleweg 1

Toelichting op het voorstel

Verkoop levert eenmalig geld op en de kosten zullen wegvallen.

Samenhang met andere maatregelen

Hangt samen met ontwikeling stationsomgeving.

Kansen en risico's

Verkoop kan ook onder voorwaarden van bestemmingsplan of behoud van functie.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -3.000	€ -3.000	€ -3.000	€ -3.000
Totaal van de lasten	*€ -3.000*	*€ -3.000*	*€ -3.000*	*€ -3.000*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ 3.000**	**€ 3.000**	**€ 3.000**	**€ 3.000**

Nummer	3
Naam	Stoppen met ruimen van hondenpoep op de hondenuitlaatstroken.
Programma(s)	P1
Taakveld(en)	1.2 - Openbare orde en veiligheid
Grootboeknummer(s)	6424 - Openbare orde

Toelichting op het voorstel

Er is op dit moment geen opruimplicht maar het is mogelijk om deze weer in te voeren op de betreffende locaties. Hierdoor moeten de eigenaar de hondenpoep zelf opruimen. (De gemeente Duiven kent een opruimplicht in de gehele bebouwde kom.)

De totale kosten voor het onderhoud van de losloopstroken is 23.500 euro. Er blijft een beperkt budget nodig voor reparaties etc. van de hondenloslooopterreinen. Het is wel nodig om het hondenbeleid aan te passen en hierover uitgebreid te communiceren in 2025/2026. De besparing kan in 2027 ingaan.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

Inwoners van Westervoort betalen hondenbelasting en willen daar doorgaans ook wat voor terug, hoewel dit geen verplichting is vanuit de gemeente. Hoewel er een opruimplicht kan worden ingevoerd zijn er ook hondenbezitters die de hondenpoep van hun hond niet opruimen. Dit kan voor ontevreden hondenbezitters als niet-hondenbezitters zorgen.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ 15.000	€ -20.000	€ -20.000	€ -20.000
Totaal van de lasten	*€ 15.000*	*€ -20.000*	*€ -20.000*	*€ -20.000*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ -15.000**	**€ 20.000**	**€ 20.000**	**€ 20.000**

Nummer	4
Naam	Taakstelling van 5% opleggen aan de VNG.
Programma(s)	P1
Taakveld(en)	0.1 - Bestuur
Grootboeknummer(s)	6003 - Bestuurlijke samenwerking

Toelichting op het voorstel

Als gemeentelijke koepelorganisatie zou de VNG het goede voorbeeld moeten geven.

Samenhang met andere maatregelen

Afnemende dienstverlening door de VNG kan op alle beleidsterreinen doorwerken.

Kansen en risico's

Besparingen bij de VNG kunnen ertoe leiden dat gemeenten minder goed worden vertegenwoordigd op landelijk niveau en dat de dienstverlening van de VNG aan de gemeenten minder wordt.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -1.400	€ -1.400	€ -1.400	€ -1.400
Totaal van de lasten	*€ -1.400*	*€ -1.400*	*€ -1.400*	*€ -1.400*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ 1.400**	**€ 1.400**	**€ 1.400**	**€ 1.400**

Nummer	5
Naam	Taakstelling van 5% opleggen op veiligheid (VGGM - brandweer)
Programma(s)	P1
Taakveld(en)	1.1 - Crisisbeheersing en brandweer
Grootboeknummer(s)	6054 - Brandweer

Toelichting op het voorstel

Het gemeentelijk uitgangspunt is dat waar gemeenten onder financiële druk staan en moeten bezuinigen, gemeenschappelijke regelingen – als verlengstuk van gemeenten – moeten meebewegen. In het algemeen bestuur van de VGGM is afgesproken om voor 2025 naar 2% besparingen op de gemeentelijke bijdrage te zoeken en vanaf 2026 naar meer. Besparingen in 2026 kunnen alleen gerealiseerd worden als alle gemeenten hierin samen optrekken.

Samenhang met andere maatregelen

De brandweer adviseert bijvoorbeeld over evenementen en omgevingsvergunningen en voert brandveiligheidscontroles uit bij bedrijven. Afnemende dienstverlening kan leiden tot verminderde kwaliteit van evenementen- en omgevingsvergunningen.

Kansen en risico's

Bezuinigingen kunnen leiden tot verminderde dienstverlening aan gemeenten en een afnemende brandweerzorg. Daarom is al aan de VGGM gevraagd om de impact van mogelijke besparingen in beeld te brengen.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -40.000	€ -40.000	€ -40.000	€ -40.000
Totaal van de lasten	*€ -40.000*	*€ -40.000*	*€ -40.000*	*€ -40.000*
Financieel effect (positief is besparing)	**€ 40.000**	**€ 40.000**	**€ 40.000**	**€ 40.000**

Nummer	6
Naam	Beperken van de vergoeding op de dienstreizen
Programma(s)	P1
Taakveld(en)	0.1 - Bestuur
Grootboeknummer(s)	6004 - Burgemeester

Toelichting op het voorstel

Voor de dienstreizen staat altijd een vast bedrag begroot (€ 2000,-). Door deze maatregel door te voeren verminderen we dit bedrag.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

Aanzienlijke risico's in de aantrekkelijkheid van de gemeente bij een nieuwe benoeming met een mogelijk risico op niet voldoen aan de wettelijke plicht / norm.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -2.000	€ -2.000	€ -2.000	€ -2.000
Totaal van de lasten	*€ -2.000*	*€ -2.000*	*€ -2.000*	*€ -2.000*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ 2.000**	**€ 2.000**	**€ 2.000**	**€ 2.000**

Nummer	7
Naam	Leges voor vergunning voor niet-commerciële evenementen
Programma(s)	P1
Taakveld(en)	1.2 - Openbare orde en veiligheid
Grootboeknummer(s)	6057 - APV en bijzondere wetten

Toelichting op het voorstel

In Westervoort zijn er 2 vergunningen verleend met heffing van leges, 5 vergunningen waar geen leges op geheven worden. Uitgaande van de 5 vergunningen (zonder leges) wél leges opleggen levert ongeveer € 1000,-- extra op.

Samenhang met andere maatregelen

Vehoging van leges kan effect hebben op subsidies.

Kansen en risico's

Weerstand bij organisaties, minder evenementen. Verhoging van de leges zal reëel gezien beperkt zijn en daarmee in verhouding ook een beperkte verhoging van opbrengsten tot gevolg hebben.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Totaal van de baten	*€ 1.000*	*€ 1.000*	*€ 1.000*	*€ 1.000*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de lasten	€ -	€ -	€ -	€ -

Financieel effect (positief is besparing)	**€ 1.000**	**€ 1.000**	**€ 1.000**	**€ 1.000**

Nummer	8
Naam	Stoppen met groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
Programma(s)	P1
Taakveld(en)	0.1 - Bestuur
Grootboeknummer(s)	6005 - Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Toelichting op het voorstel

De deelname in de groene metropoolregio Arnhem-Nijmegen is stop te zetten per 2028.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

Rendement is vele malen groter dan de kosten die we hierin steken. M.a.w. het nadeel bij stoppen hiermee is groter dan het voordeel.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -	€ -	€ -39.000	€ -39.000
Totaal van de lasten	*€ -*	*€ -*	*€ -39.000*	*€ -39.000*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ -**	**€ -**	**€ 39.000**	**€ 39.000**

Nummer	9
Naam	Inzetten op meervoudig ruimtegebruik de Nieuwhof
Programma(s)	P1
Taakveld(en)	0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden
Grootboeknummer(s)	6265 - De Nieuwhof

Toelichting op het voorstel

Met meervoudig ruimtegebruik benutten we de ruimten veel meer en daardoor afname van subsidies.

Samenhang met andere maatregelen

Vraag en aanbod moeten in het accommodatiebeleid gematcht worden.

Kansen en risico's

We kunnen zonder het accommodatiebeleid niet goed zeggen hoe we beter zicht krijgen op bijvoorbeeld meervoudig ruimtegebruik.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	€ -	€ -	€ -	€ -

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de lasten	€ -	€ -	€ -	€ -

Financieel effect (positief is besparing)	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**

Nummer	10
Naam	Investeren op maatschappelijk gebruik gebouw scouting
Programma(s)	P1
Taakveld(en)	0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden
Grootboeknummer(s)	6267 - Scouting Westervoort

Toelichting op het voorstel

Je kan meer maatschappelijk gebruik toelaten of een combinatie leggen met het onderwijs. Meer gebruik levert meer inkomsten op. Koppel optimalisatie aan de verplaatsing van de naastgelegen school.

Samenhang met andere maatregelen

Verplaatsing Montessorischool.

Kansen en risico's

N.v.t.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	€ -	€ -	€ -	€ -

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de lasten	€ -	€ -	€ -	€ -

Financieel effect (positief is besparing)	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**

Nummer	11
Naam	Inzetten op meervoudig ruimtegebruik de Uitterweert
Programma(s)	P1
Taakveld(en)	0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden
Grootboeknummer(s)	6303 - Uitterweert 2

Toelichting op het voorstel

De gemeente is al een heel eind met het vullen van de ruimten. Meervoudig ruimtegebruik vraagt zorgvuldige afstemming met de huidige huurders en vraagt tijd. Meer vullen van ruimten geeft meer inkomsten. In 2026 volgt het accomodatiebeleid waarin dit een plek zal krijgen.

Samenhang met andere maatregelen

Submeters plaatsen om zo de servicekosten beter en nauwkeuriger door te kunnen belasten.

Kansen en risico's

Kosten onderhoud zullen stijgen door langer gebruik maar ook door meer gebruik.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	€ -	€ -	€ -	€ -

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de lasten	€ -	€ -	€ -	€ -

Financieel effect (positief is besparing)	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**

Nummer	12
Naam	Huisvesting van 1Stroom beperken
Programma(s)	P1
Taakveld(en)	0.4 - Overhead
Grootboeknummer(s)	6518 - Huisvesting Gemeentehuis Westervoort

Toelichting op het voorstel

De huisvesting van 1Stroom beperken en andere partijen zoals RID en MGR meer laten huren. Huisvesting van 1Stroom drukt voor 1/3 op de begroting van Westervoort. Huisvesting van RID of MGR voor een veel kleinere breukdeel. Er loopt al een project Centrum Westervoort dat is een koppelkans. Het is niet realistisch dat dit op korte termijn effect sorteert, als er nu iets op ingezet wordt dan heeft dat pas over 3 a 4 jaar effect.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

N.v.t.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	€ -	€ -	€ -	€ -

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de lasten	€ -	€ -	€ -	€ -

Financieel effect (positief is besparing)	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**

Nummer	13
Naam	Stoppen met activiteiten in Creon.
Programma(s)	P1
Taakveld(en)	0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden
Grootboeknummer(s)	6524 - Creon

Toelichting op het voorstel

Stoppen met activiteiten in Creon. Creon is een jeugdgebouw wat door Santé Partners gehuurd wordt. Met het stoppen kan worden bezuinigd. Het uitfaseren van activiteiten heeft altijd tijd nodig. Er liggen immers overeenkomsten onder.

Samenhang met andere maatregelen

Subsidiebeleid / Accommodatiebeleid. Daarnaast is er reeds een andere maatregel voor 10% korten op Santé opgevoerd.

Kansen en risico's

Jongeren kunnen wel door heel Westervoort of in het Horsterpark gaan hangen. Met een jeugdgebouw beperk je wel het risico op ongecontroleerd rondhangen van jongeren en tevens kun je ze in Creon iets bieden in de wintermaanden.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	€ -	€ -	€ -	€ -

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de lasten	€ -	€ -	€ -	€ -

Financieel effect (positief is besparing)	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**

Nummer	14
Naam	Part-time wethouders en beperken vergoedingen
Programma(s)	P1
Taakveld(en)	0.1 - Bestuur
Grootboeknummer(s)	6009 - Wethouders

Toelichting op het voorstel

Indien er wettelijk ruimte is, dan ligt de wettelijke ruimte in keuze voor part-time wethouders (huidig is 90%) en politieke afspraak studie / cursussen, dienstreizen en contributie niet te declareren / vergoeden. Bezuiniging op studie / cursussen, part-time wethouders 50%, contributie en geen vergoeding dienstreizen.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

Risico op wat wel of niet wettelijk mag (mag je budget studie / cursussen, contributie, dienstreizen volledig wegbezuinigen conform de wet?), risico in de politieke besluitvorming (politieke haalbaarheid van een bezuiniging van 40% op salaris van zittende wethouders is groot risico plus risico dat na de verkiezingen nieuw politiek besluit genomen wordt bij aantreden nieuwe coalitie en nieuw college), risico in aantrekkelijkheid gemeente(bestuur).

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -82.500	€ -165.000	€ -165.000	€ -165.000
Totaal van de lasten	*€ -82.500*	*€ -165.000*	*€ -165.000*	*€ -165.000*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ 82.500**	**€ 165.000**	**€ 165.000**	**€ 165.000**

Nummer	15
Naam	Innovatie met ICT-toepassingen
Programma(s)	P1
Taakveld(en)	0.4 - Overhead
Grootboeknummer(s)	6408 - Automatisering

Toelichting op het voorstel

Innovaties zijn lastig te onderbouwen of te kwantificeren, daarvoor is onderzoek nodig naar welke innovaties gewenst zijn. Investeren in innovatie van ICT levert besparingen op in de bedrijfsvoering. Het werk kan efficienter gedaan worden of beter ondersteunt.

Samenhang met andere maatregelen

Er is samenhang met andere begrotingsposten. Investeren in ICT innovaties betekent dat deze begrotingspost hoger wordt en dat de mogelijke besparingen in andere begrotingsposten vallen. Innovatie kan invloed hebben op alle andere maatregelen. Andere maatregelen zouden juist mogelijk kunnen worden door innovaties op ICT-gebied.

Kansen en risico's

Dit zal nader onderzocht moeten worden. Per innovatie zal het risoco anders zijn. Voor iedere innovatie geldt het risico dat een investering niet de besparing oplevert die voorzien is. De kans dat dit risico zich voordoet is per innovatie anders. 1Stroom is afhankelijk van de RID om deze innovaties door te voeren. Aangezien het minimumscenario voor de RID gekozen is kan hier een belangrijke bottleneck liggen.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	€ -	€ -	€ -	€ -

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de lasten	€ -	€ -	€ -	€ -

Financieel effect (positief is besparing)	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**

Overzicht voorstellen programma 2 - kostenreductie

Nr	Voorstel	2026	2027	2028	2029	Status
1	Bijstellen budget clientervaringsonderzoek	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000	Verwerkt
2	Stoppen subsidie WMO-raad Westervoort	€ 8.500	€ 8.500	€ 8.500	€ 8.500	Verwerkt
3	Terugbrengen inzet leerplicht	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	Verwerkt
4	Stopzetten subsidie voor reguliere peuters	€ 82.000	€ 82.000	€ 82.000	€ 82.000	Verwerkt
5	Een 5% bezuiniging op gezondheidszorg (VGGM - GGD)	€ 32.650	€ 32.650	€ 32.650	€ 32.650	Verwerkt
6	Beperking inzet leerlingenvervoer	€ 14.500	€ 23.000	€ 34.800	€ 43.600	Verwerkt
7	Jongerenwerk deels bezuinigen	€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000	Verwerkt
8	Stoppen met sportbeleid en de uitvoering ervan.	€ 6.000	€ 6.000	€ 6.000	€ 6.000	Verwerkt
9	Stoppen met beweegteam	€ 34.000	€ 34.000	€ 34.000	€ 34.000	Verwerkt
10	Stopzetten van de gemeentelijke ondersteuning aan SHO	€ 18.000	€ 18.000	€ 18.000	€ 18.000	Verwerkt
11	Verlaging kwaliteitsniveau onkruidbestijding verhardingen	€ 24.000	€ 19.000	€ 14.000	€ -1.000	Verwerkt
12	Stoppen met boomfeestdag	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000	Verwerkt
13	Efficiency maatregelen bij alleen maatschappelijke begeleiding	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	Verwerkt
14	Dubbele dekking beweegteam	€ 174.000	€ 174.000	€ 174.000	€ 174.000	Verwerkt
15	10% korten op Santé Partners	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000	Verwerkt
16	Afschaffen mantelzorgwaardering	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	Verwerkt
17	Stoppen met diverse subsidies onderwijsactiviteiten	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	Verwerkt
18	Inzet minimabeleid minimaliseren	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	Verwerkt
19	Gedeeltelijk het kosten van het vegen doorbelasten in de rioolheffing.	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	Verwerkt
20	Tweejarige pilot jeugdhulpexpertise t.b.v. kinderopvang	€ -	€ 20.000	€ -	€ -	Verwerkt
21	Post positieve gezondheid maximaal 50.000 bezuinigen.	€ 50.000	€ -	€ -	€ -	Verwerkt
22	Stopzetten budget inclusie	€ 10.000	€ -	€ -	€ -	Verwerkt
23	€25.000 bezuinigen op het beschikbare budget voor SMI	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	Verwerkt
24	Jongerenwerk terugbrengen tot minimum	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000	Niet verwerkt
25	Stoppen met subsidieren van sportverenigingen	€ 92.000	€ 92.000	€ 92.000	€ 92.000	Niet verwerkt
26	Budgetten onderhoud kuntwerken schrappen	€ -	€ -	€ 8.400	€ 8.400	Niet verwerkt
27	Geen subsidie meer op gebied van amateurkunst	€ 23.000	€ 23.000	€ 23.000	€ 23.000	Niet verwerkt
28	Geen initiatievengelden meer met betrekken tot culturele activiteiten	€ 7.000	€ 7.000	€ 7.000	€ 7.000	Niet verwerkt

29	Stopzetten budgetten muziek- en cultuuronderwijs en Liemerse Identiteit	€	18.500	€	18.500	€	18.500	€	18.500	Niet verwerkt
30	Bezuinigen op volksfeesten	€	21.200	€	21.200	€	21.200	€	-	Niet verwerkt
31	Bezuinigen op archeologie	€	5.200	€	5.200	€	5.200	€	-	Niet verwerkt
32	Bezuinigen Historische Kring	€	5.000	€	5.000	€	5.000	€	-	Niet verwerkt
33	Bezuinigen Liemers Museum	€	3.000	€	3.000	€	3.000	€	-	Niet verwerkt
34	Bezuinigen Gelder Genootschap	€	2.500	€	2.500	€	2.500	€	-	Niet verwerkt
35	Bezuiniging Bibliotheekwerk		PM		PM		PM		PM	Niet verwerkt
36	Reduceren beheerskosten groen		PM		PM		PM		PM	Niet verwerkt
37	Terugbrengen areaal, terreinmeubilair en afstoten onderhoud groen		PM		PM		PM		PM	Niet verwerkt
38	Verlagen kwaliteitsniveau groen centrum en station van b naar C	€	-	€	5.000	€	5.000	€	5.000	Niet verwerkt
39	Onderhoudsniveau valondergronden van A naar B		PM		PM		PM		PM	Niet verwerkt
40	Terugbrengen speellocaties	€	5.000	€	5.000	€	5.000	€	5.000	Niet verwerkt
41	Afschaffen tolkdiensten	€	5.000	€	5.000	€	5.000	€	5.000	Niet verwerkt
42	Stoppen met deelname aan de Liemerse Uitdaging	€	5.000	€	5.000	€	5.000	€	5.000	Niet verwerkt
43	Uittreden uit de stichting Liemerse Ambassade	€	15.000	€	15.000	€	15.000	€	15.000	Niet verwerkt
44	Verlagen kwaliteitsniveau onderhoud bomen van B naar C	€	3.000	€	3.000	€	3.000	€	3.000	Niet verwerkt
45	Integraal samenbrengen huurders in vastgoed	€	-10.000	€	22.500	€	22.500	€	22.500	Niet verwerkt
46	Stopzetten subsidie Liemosa	€	11.600	€	11.600	€	11.600	€	11.600	Niet verwerkt
47	De plusblus Liemers afschaffen		PM		PM		PM		PM	Niet verwerkt

Totaal van de verwerkte maatregelen	€	819.650	€	783.150	€	769.950	€	763.750
Totaal van de niet verwerkte maatregelen	€	512.000	€	549.500	€	557.900	€	521.000
	€	**1.331.650**	**€**	**1.332.650**	**€**	**1.327.850**	**€**	**1.284.750**

Nummer	1
Naam	Bijstellen budget clientervaringsonderzoek
Programma(s)	P2
Taakveld(en)	6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie
Grootboeknummer(s)	6285 - Cliëntervaringen

Toelichting op het voorstel

Het is verplicht en de besparing is bijna niet mogelijk, behalve door het helemaal niet meer uit te voeren. Daarmee ga je tegen de wettelijke verplichting in.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

Risico is o.a. weerstand van commissies en raden die zich inzetten voor WMO en jeugdhulpgebruikers.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -2.000	€ -2.000	€ -2.000	€ -2.000
Totaal van de lasten	*€ -2.000*	*€ -2.000*	*€ -2.000*	*€ -2.000*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ 2.000**	**€ 2.000**	**€ 2.000**	**€ 2.000**

Nummer	2
Naam	Stoppen subsidie WMO-raad Westervoort
Programma(s)	P2
Taakveld(en)	6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie
Grootboeknummer(s)	6286 - WMO-raad

Toelichting op het voorstel

De Gehandicaptenraad Westervoort is vanaf 1 januari 2025 opgeheven. Zij krijgen geen subsidie meer.

De Participatieraad Sociaal Domein Westervoort is niet meer actief, maar bestaat nog wel. De werkgroep WijWestervoort bestaat nog wel, maar declareert niet op dit budget.

Omdat het vanuit de Wmo verplicht is dat inwoners kunnen participeren, moet helder worden welke vorm van participatie past binnen Westervoort.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

Er zijn diverse kansen (snellere besluitvorming. lagere kosten en voorkomen van conflicten of verlamming) en risico's (gebrek aan draagvlak, onvoldoende aansluiting bij behoeften, toename van ongelijkheid, vermindering kwaliteit beleid, onvrede en polarisatie, juridische verzet en onvoorziene problemen).

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -8.500	€ -8.500	€ -8.500	€ -8.500
Totaal van de lasten	*€ -8.500*	*€ -8.500*	*€ -8.500*	*€ -8.500*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ 8.500**	**€ 8.500**	**€ 8.500**	**€ 8.500**

Nummer	3
Naam	Terugbrengen inzet leerplicht
Programma(s)	P2
Taakveld(en)	4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingzaken
Grootboeknummer(s)	6097 - Leerplicht

Toelichting op het voorstel

Aangezien de wettelijke taak een inspanningsverplichting betreft, is het in theorie mogelijk dat we een manier vinden om aan onze verplichting te blijven voldoen ondanks een bezuiniging van 27%.

Verwacht wordt dit dit in de praktijk dermate veel moeilijkheden met zich meebrengt, dat een bezuiniging in deze mate wel veel utidagingen met zich mee gaat brengen.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

Regionaal Bureau Leerlingzaken heeft grote moeite om het toenemende aantal verzuimmeldingen op te pakken. De afgelopen jaren is de inzet van RBL opgeschaald om aan de toenemende vraag vanuit de samenleving en aan onze inspanningsverplichting te kunnen blijven voldoen, maar ook om meer preventief te kunnen werken. Bezuinigen op de inzet van RBL zal tot gevolg hebben dat de preventieve taak vervalt en/of dat de wettelijke taken minimaal worden uitgevoerd. Hiermee zullen problemen op andere gebieden toenemen.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -25.000	€ -25.000	€ -25.000	€ -25.000
Totaal van de lasten	*€ -25.000*	*€ -25.000*	*€ -25.000*	*€ -25.000*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ 25.000**	**€ 25.000**	**€ 25.000**	**€ 25.000**

Nummer	4
Naam	Stopzetten subsidie voor reguliere peuters
Programma(s)	P2
Taakveld(en)	4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingzaken
Grootboeknummer(s)	6102 - Peuterspeelzalen algemeen

Toelichting op het voorstel

Op basis van onze wettelijke taken kunnen wij stoppen met het subsidiëren van peuteropvang (voorschoolse educatie, VE) voor reguliere peuters. Dit heeft wel gevolgen voor het maken van afspraken met onderwijsbestuurders over het bevorderen van integratie en het tegengaan van segregatie.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

Op langere termijn gaat het bezuinigen op de huidige OAB-inzet (Onderwijsachterstandenbeleid) extra kosten met zich meebrengen. Bezuinigen op OAB-inzet zijn pijnlijke keuzes in ons preventieve aanbod, die we op een later moment terug gaan zien in de vorm van meer problemen, jeugdhulpaanvragen, etc.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -82.000	€ -82.000	€ -82.000	€ -82.000
Totaal van de lasten	*€ -82.000*	*€ -82.000*	*€ -82.000*	*€ -82.000*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ 82.000**	**€ 82.000**	**€ 82.000**	**€ 82.000**

Nummer	5
Naam	Een 5% bezuiniging op gezondheidszorg (VGGM - GGD)
Programma(s)	P2
Taakveld(en)	7.1 - Volksgezondheid
Grootboeknummer(s)	6243 - Openbare gezondheidszorg

Toelichting op het voorstel

Er wordt aangetuurd op een bezuiniging van 5% die de gemeente oplegt aan de GGD. De gemeente heeft in de regio afspraken gemaakt over het lokale aanbod JGZ. Daar waar het meerendeel van de gemeente producten afnemen wordt het in kader van efficientie opgenomen in het lokale aanbod. VGGM probeert daarmee JGZ lean in te richten en efficient om te gaan met middelen.

Samenhang met andere maatregelen

Het is onderdeel van de totale begroting van VGGM. Hierin zijn ook de brandweer, de meldcentrale (programma 1) en andere kostenposten , zoals inspectie kinderopvang (GGD functie) opgenomen.

Kansen en risico's

Dit zou kunnen betekenen dat de gmeente daarmee niet aan de wettelijke kwaliteitseisen kan voldoen en aan de gestelde voorwaarden die wettelijk zijn beschreven in artikel 1 en 2 van de Wet Publieke Gezondheid.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -32.650	€ -32.650	€ -32.650	€ -32.650
Totaal van de lasten	*€ -32.650*	*€ -32.650*	*€ -32.650*	*€ -32.650*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ 32.650**	**€ 32.650**	**€ 32.650**	**€ 32.650**

Nummer	6
Naam	Beperking inzet leerlingenvervoer
Programma(s)	P2
Taakveld(en)	4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingzaken
Grootboeknummer(s)	6096 - Leerlingenvervoer

Toelichting op het voorstel

De maatregel houdt in dat de gmeente twee-oudergezinnen stimuleren om twee dagen in de week hun kinderen zelf te halen en te brengen. Daarmee zullen de vervoersvragen bij BVO DRAN afnemen met ongeveer 15% (inschatting) en uit de besparing zal de tegemoetkoming van de kilometervergoeding betaald worden.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

Risico op meer bezwaarprocedures en meer werk voor de consulenten om de gezinssituatie in te schatten en de juiste keuze te maken m.b.t. de beschikking.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -14.500	€ -23.000	€ -34.800	€ -43.600
Totaal van de lasten	*€ -14.500*	*€ -23.000*	*€ -34.800*	*€ -43.600*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ 14.500**	**€ 23.000**	**€ 34.800**	**€ 43.600**

Nummer	7
Naam	Jongerenwerk deels bezuinigen
Programma(s)	P2
Taakveld(en)	6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie
Grootboeknummer(s)	6154 - Jeugd- en jongerenwerk

Toelichting op het voorstel

Sante partners maakt gebruik van panden waar vanuit werkzaamheden verricht worden. Één van de panden is het jongerencentrum Creon. Door het sluiten zal de connectie tussen jongeren en jongerenwerker verloren gaan. Het pand is een plek waar jongeren bij elkaar komen, soms actief naar binnen 'gehaald' worden omdat ze buiten op straat voor overlast zorgen. Het effect is dat er minder mankracht gaat naar openstelling van Creon. Het is daarmee een financieel effectieve maatregel die bespraring kan opleveren. Maar de maatregel is alleen effectief financieel gezien vanuit dat oogpunt. De effecten op andere terreinen (zoals openbare orde en veiligheid, jeugdhulp etc) zullen negatief uitvallen. Het hebben van een jongerencentrum voorziet wel in de behoefte van de jeugd die - als de jeugd om hun stem gevraagd wordt - al zeer beperkt ingevuld wordt. "Er is in de gemeente weinig voor de jeugd te doen"

Samenhang met andere maatregelen

Samenhang met accomodatiebeleid > Creon (jongerencentrum) wordt beheerd door de gemeente met bijbehorende kosten. Tevens samenhang andere maatregel jongerenwerk (2 verschillende keuzen).

Kansen en risico's

Risico is het uit het zicht verdwijnen van jongeren die dreigen af te glijden - geronseld worden voor de 'ondermijnende criminaliteit'. Daarnaast druk op de jeugdhulp vanwege het gemis aan de pedagogische bandering van jongerenwerkers voor de jeugdigen die dat nodig hebben om het 'rechte pad' te volgen.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -70.000	€ -70.000	€ -70.000	€ -70.000
Totaal van de lasten	*€ -70.000*	*€ -70.000*	*€ -70.000*	*€ -70.000*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ 70.000**	**€ 70.000**	**€ 70.000**	**€ 70.000**

Nummer	8
Naam	Stoppen met sportbeleid en de uitvoering ervan.
Programma(s)	P2
Taakveld(en)	5.1 - Sportbeleid en activering
Grootboeknummer(s)	6106 - Algemeen sportbeleid

Toelichting op het voorstel

Stoppen met sportbeleid en de uitvoering ervan.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

Risico dat sport en gezondheid geen aandacht meer krijgen.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -6.000	€ -6.000	€ -6.000	€ -6.000
Totaal van de lasten	*€ -6.000*	*€ -6.000*	*€ -6.000*	*€ -6.000*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ 6.000**	**€ 6.000**	**€ 6.000**	**€ 6.000**

Nummer	9
Naam	Stoppen met beweegteam
Programma(s)	P2
Taakveld(en)	5.1 - Sportbeleid en activering
Grootboeknummer(s)	6107 - Combinatiefuncties Onderwijs, Sport en Cultuur

Toelichting op het voorstel

Stoppen met het Beweegteam, met dien verstande dat een aantal collega's daarvan in vaste dienst is. Een drietal wordt ingehuurd via de Gelderse Sport Federatie.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

Als niet voor het volledig wegbezuinigen van het budget gekozen wordt, dan is ook mogelijk dat een mogelijke dubbele dekking van € 174.500 (incidenteel in 2023 afgeboekt, maar moet structureel) daarom kan worden bezuinigd.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -34.000	€ -34.000	€ -34.000	€ -34.000
Totaal van de lasten	*€ -34.000*	*€ -34.000*	*€ -34.000*	*€ -34.000*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ 34.000**	**€ 34.000**	**€ 34.000**	**€ 34.000**

Nummer	10
Naam	Stopzetten van de gemeentelijke ondersteuning aan SHO
Programma(s)	P2
Taakveld(en)	5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie
Grootboeknummer(s)	6144 - Horsterpark

Toelichting op het voorstel

Het stopzetten van de gemeentelijke ondersteuning aan SHO (Stichting Activiteiten Horsterpark, HOPE XXL en DE OGTENT). Het betreft in dit voorstel een subsidie voor het beheren en exploiteren van de kinderboerderij met theepaviljoen en het evenemententerrein het Horsterpark. En daarnaast het organiseren van sociaal-culturele en educatieve activiteiten in het Horsterpark, waar de Westervoortse gemeenschap van profiteert.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

Het stopzetten van de subsidie levert direct een besparing op voor de gemeente. Daarnaast kan het SHO simuleren om nog meer inkomsten te genereren via donateurs, sponsoren en andere externe financieringsbronnen. SHO staat dicht bij de samenleving en heeft een belangrijke functie voor de gemeenschap. Een bezuiniging in de subsidie aan SHO kan resulteren in: minder werkplekken voor mensen met een beperking/een afstand tot de arbeidsmarkt, minder initiatieven die opgestart worden/activiteiten die georganiseerd worden en verminderde kwaliteit van de kinderboerderij.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -18.000	€ -18.000	€ -18.000	€ -18.000
Totaal van de lasten	*€ -18.000*	*€ -18.000*	*€ -18.000*	*€ -18.000*
Financieel effect (positief is besparing)	**€ 18.000**	**€ 18.000**	**€ 18.000**	**€ 18.000**

Nummer	11
Naam	Verlaging kwaliteitsniveau onkruidbestijding verhardingen
Programma(s)	P2
Taakveld(en)	5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie
Grootboeknummer(s)	6145 - Openbaar groen

Toelichting op het voorstel

Onkruidbestrijding op verharding wordt nu op B-niveau onderhouden, dit kan naar een C niveau worden verlaagd. Het verschil tussen B en C niveau zit hem in het percentage onkruid en de hoogte van het onkruid dat mag blijven staan. Als voorbeeld: Op de verharding mag bij C-niveau 8% onkruid aanwezig zijn ipv 4% op B-niveau. Bij halfverhardingspaden mag de bedekking 35% zijn ipv 20%. De goten mogen 25% bedekt zijn met onkruid ipv 15% op B-niveau. Rondom obstakels (bankjes/ afvalbakken) mag er 30% onkruid aanwezig zijn met een max. hoogte van 50cm. Bij B-niveau is dat 20% met een maximale hoogte van 30cm.

Samenhang met andere maatregelen

Het vegen van de openbare ruimte (6066) heeft een sterke invloed op de hoeveelheid onkruid. Dit moet daarom in samenhang worden bekeken.

Kansen en risico's

De maatregel brengt de volgende risico's met zich mee. Meer ambtelijke capaciteit voor afhandeling van meldingen, klachten en toezicht. Kwaliteitsverlies van de openbare ruimte en op termijn toename van onderhoudskosten. Tot slot heeft een lager onderhoudsniveau effect op de leefbaarheid en draagt de buitenruimte bij aan de gezondheid van inwoners.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -24.000	€ -19.000	€ -14.000	€ 1.000
Totaal van de lasten	*€ -24.000*	*€ -19.000*	*€ -14.000*	*€ 1.000*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ 24.000**	**€ 19.000**	**€ 14.000**	**€ -1.000**

Nummer	12
Naam	Stoppen met boomfeestdag
Programma(s)	P2
Taakveld(en)	5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie
Grootboeknummer(s)	6272 - Boomfeestdag

Toelichting op het voorstel

De afgelopen jaren is er ook weinig animo geweest om deel te nemen vanuit de scholen. Daarnaast zijn er ook andere alternatieven. Ook vanuit klimaatadapatie wordt er ingezet op educatie. Daarnaast verzorgt de NME lesprogramma's/ pakketten op gebied van natuureducatie en milieu.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

Het is belangrijk om kinderen ook kennis bij te brengen over b.v. de nut en noodzaak van groen en bomen (natuuredcuatie) en ze te enthausiasmeren. Het is jammer als dit verloren gaat. Kinderen zijn de toekomst. Wellicht is het mogelijk om aangepast lesprogramma of excursie te ontwikkelen op dit vlak en deze aan te bieden.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -4.000	€ -4.000	€ -4.000	€ -4.000
Totaal van de lasten	*€ -4.000*	*€ -4.000*	*€ -4.000*	*€ -4.000*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ 4.000**	**€ 4.000**	**€ 4.000**	**€ 4.000**

Nummer	13
Naam	Efficiency maatregelen bij alleen maatschappelijke begeleiding
Programma(s)	P2
Taakveld(en)	6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie
Grootboeknummer(s)	6175 - Taakstelling nieuwkomers

Toelichting op het voorstel

Diverse besparingsmogelijkheden op gebieden van het informeren van vluchtelingen (verwijzen online informatiebronnen, standaardisering van informatie, samenwerken met bestaande initiatieven zoals taalscholen en welzijnsorganisaties, collegectieve voorlichtingsbijeenkomsten i.p.v. individueel), huisvesting (verantwoordelijkheid bij woningcorporaties neerleggen), toegang tot zorg (verwijzen naar zorgloketten zoals huisartens en GGD, digitale zelfregistratie, buddy-systemen etc.

Samenhang met andere maatregelen

Taal-en participatie routes, Onderwijs, Huisvesting, (vrijwilligers)werk, gezondheidsbeleid.

Kansen en risico's

Hulp bij inschrijving in de gemeente, aanvragen van een BSN-nummer, zorgverzekering en bankrekening. Essentiële wet- en regelgeving moet duidelijk gecommuniceerd worden. De kwaliteit van huisvesting en naleving van rechten en plichten blijft een belangrijk aspect en vereist begeleiding om escalaties te voorkomen. Zorgtoegang is essentieel voor kwetsbare groepen, en volledig schrappen kan leiden tot gezondheidsrisico’s en hogere kosten op lange termijn.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -10.000	€ -10.000	€ -10.000	€ -10.000
Totaal van de lasten	*€ -10.000*	*€ -10.000*	*€ -10.000*	*€ -10.000*
Financieel effect (positief is besparing)	**€ 10.000**	**€ 10.000**	**€ 10.000**	**€ 10.000**

Nummer	14
Naam	Dubbele dekking beweegteam
Programma(s)	P2
Taakveld(en)	5.1 - Sportbeleid en activering
Grootboeknummer(s)	6107 - Combinatiefuncties Onderwijs, Sport en Cultuur

Toelichting op het voorstel

Het heeft er alle schijn van dat hiervoor een dubbele dekking aanwezig is van € 174.000 (incidenteel in 2023 afgeboekt. Maar hier kan structureel voor dit bedrag op bezuinigd worden).

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

N.v.t.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -174.000	€ -174.000	€ -174.000	€ -174.000
Totaal van de lasten	*€ -174.000*	*€ -174.000*	*€ -174.000*	*€ -174.000*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ 174.000**	**€ 174.000**	**€ 174.000**	**€ 174.000**

Nummer	15
Naam	10% korten op Santé Partners
Programma(s)	P2
Taakveld(en)	6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie
Grootboeknummer(s)	6162 - Subsidies maatschappelijke ondersteuning

Toelichting op het voorstel

10% korten op Santé Partners (€60,000) en dus korten op de producten maatschappelijk werk, opbouwwerk, Connection kwartiermaken, WijScheiden, sociaal raadslieden en/of het ouderenwerk. Preventie is een wettelijke taak, de vorm waarin staat vrij.

Samenhang met andere maatregelen

De subsidie aan Sante partners wordt vanuit verschillende grootboeken betaald. Wanneer er eenzijdig vanuit een grootboek gekeken wordt naar een bezuiniging wordt er onvoldoende integraal gekeken naar het totaal aan bezuiniging, daardoor kan de situatie ontstaan dat meerdere kerntaken van Sante niet meer uitgevoerd kunnen gaan worden. Sante is bijvoorbeeld ook uitvoerder van het jongerenwerk en ondersteuning mantelzorg.

Kansen en risico's

Zonder meer bezuinigen op subsidie aan Sante Partners is juridisch gezien niet mogelijk. Er wordt bij langdurige subsidierelaties behoorlijk bestuur verlangd en dat betekent naast tijdige aankondiging ook dat niet opeens forse kortingen kunnen opgelegd worden. Juridische zaken moet onderzoeken wat hierin de mogelijkheden zijn.
Bij de VJN24 is reeds een bezuiniging van ruim €40.000 opgelegd aan Sante Partners vanaf 2025.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -60.000	€ -60.000	€ -60.000	€ -60.000
Totaal van de lasten	*€ -60.000*	*€ -60.000*	*€ -60.000*	*€ -60.000*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ 60.000**	**€ 60.000**	**€ 60.000**	**€ 60.000**

Nummer	16
Naam	Afschaffen mantelzorgwaardering
Programma(s)	P2
Taakveld(en)	6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie
Grootboeknummer(s)	6153 - Mantelzorg en vrijwilligers

Toelichting op het voorstel

De gemeente is wettelijke verplicht mantelzorgers te waarderen, de vorm waarin staat vrij. Er kan ook worden volstaan met een verwijzing op de website naar Sante Partners die jaarlijks de dag voor de mantelzorgers aanbiedt (via subsidie).

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

Door vergrijzing en handen tekort in de zorg neemt druk op mantelzorgers alleen maar toe. Waardering wegbezuinigen kan mantelzorgers ontmoedigen om zich in te zetten, waardoor aanspraak op WMO kan stijgen. Afschaffen van de mantelzorgwaardering zal op veel weerstand vanuit de samenleving kunnen stuiten. Zeker omdat de waardering sinds 2024 op verzoek van de raad van 10 naar (maximaal) 100 euro is gegaan. Imagoschade ligt op de loer; eerst 10 euro, dan 100 en nu 0 euro is geen toonbeeld van stabiel beleid.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -30.000	€ -30.000	€ -30.000	€ -30.000
Totaal van de lasten	*€ -30.000*	*€ -30.000*	*€ -30.000*	*€ -30.000*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ 30.000**	**€ 30.000**	**€ 30.000**	**€ 30.000**

Nummer	17
Naam	Stoppen met diverse subsidies onderwijsactiviteiten
Programma(s)	P2
Taakveld(en)	4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingzaken
Grootboeknummer(s)	6270 - Overig onderwijs

Toelichting op het voorstel

Stoppen met:
Subsidie Sportdag: €3.000
Onderwijs Woonwagen-Roma-Sinti (WRS) leerlingen: € 2.000
Inzet t.b.v. onderwijs, zoals ondersteuning bij de regiegroep passend onderwijs en de medefinanciering van een informatieavond: € 5.000
Aanbod Volwasseneneducatie: €5.000

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

Subsidie sportdag: beperkte risico's. Onderwijs Woonwagen-Roma-Sinti (WRS) leerlingen: verwachte toename jeugdhulpaanvragen. Inzet t.b.v. onderwijs, zoals ondersteuning bij de regiegroep passend onderwijs en de medefinanciering van een informatieavond: beperkte risico's. Aanbod Volwasseneneducatie: toename in problemen die voortkomen uit laaggeletterdheid, op het gebied van gezondheid, financiën, mentaal welbevinden en intergenerationele overdracht. Een eventuele besparing kan leiden tot extra kosten op andere gebieden.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -15.000	€ -15.000	€ -15.000	€ -15.000
Totaal van de lasten	*€ -15.000*	*€ -15.000*	*€ -15.000*	*€ -15.000*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ 15.000**	**€ 15.000**	**€ 15.000**	**€ 15.000**

Nummer	18
Naam	Stopzetten gemeentepolis
Programma(s)	P2
Taakveld(en)	6.3 - Inkomensregelingen
Grootboeknummer(s)	6168 - Minimabeleid

Toelichting op het voorstel

Het minimabeleid kent een inspanningsverplichting. We stellen voor om te stoppen met het faciliteren van een gemeentepolis. De gemeentepolis zouden we per einde huidig contract, 1 januari 2026, kunnen opzeggen. Dat kunnen we onder andere opvangen door de Voorzieningenwijzer ingericht beschikbaar te stellen. Inwoners kunnen daardoor goed voor een passende zorgverzekering zorgen .Op dat moment stopt voor diegene die nu het duurste pakket ontvangen, wel de tegemoetkoming in de kosten van het eigen risico. Dit laatste wordt echter door de meerderheid van de gebruikers van dit pakket, niet benut. We betalen als gemeente € 30 per inwoner met dit pakket voor de dekking van het eigen risico, maar dit wordt dus door een ruime meerderheid van de afnemers niet benut.

Samenhang met andere maatregelen

Het totaal bedrag is te splitsen op:
- Gemeentepolis €97.500
- Gelrepas €135.000
- Stichting leergeld €10.000
- Voedselbank €10.000

Kansen en risico's

Het schrappen van deze voorzieningen heeft voor de doelgroep een enorme impact. Het zal leiden tot minder deelname aan maatschappelijke activiteiten en tot grotere uitgaven.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -100.000	€ -100.000	€ -100.000	€ -100.000
Totaal van de lasten	*€ -100.000*	*€ -100.000*	*€ -100.000*	*€ -100.000*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ 100.000**	**€ 100.000**	**€ 100.000**	**€ 100.000**

Nummer	19
Naam	Gedeeltelijk het kosten van het vegen doorbelasten in de rioolheffing.
Programma(s)	P2
Taakveld(en)	2.1 - Verkeer en vervoer
Grootboeknummer(s)	6066 - Reiniging openbaar gebied

Toelichting op het voorstel

33% van de kosten worden al doorberekend aan de afvalstoffenheffing. Een gedeelte kan daarnaast ook worden doorberekend aan de rioolheffing. Hoeveel moet nader worden uitgezocht. Hiermee gaat de rioolheffing wel omhoog.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

N.v.t.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -25.000	€ -25.000	€ -25.000	€ -25.000
Totaal van de lasten	*€ -25.000*	*€ -25.000*	*€ -25.000*	*€ -25.000*
Financieel effect (positief is besparing)	**€ 25.000**	**€ 25.000**	**€ 25.000**	**€ 25.000**

Nummer	20
Naam	Tweejarige pilot jeugdhulpexpertise t.b.v. kinderopvang
Programma(s)	P2
Taakveld(en)	
Grootboeknummer(s)	

Toelichting op het voorstel

Een tweejarige pilot starten waarmee we jeugdhulpexpertise van Youké voorliggend beschikbaar stellen op de kinderopvang. Een jeugdhulpwerker van Youké is op consultatiebasis beschikbaar om de kinderopvang te ondersteunen bij gespecialiseerde jeugdhulpvragen op het niveau van de groep, het individuele kind en/of de pedagogisch medewerker. Hierdoor kunnen meer kinderen op de reguliere kinderopvang terecht en worden aanvragen voor gespecialiseerd behandelaanbod voor peuters voorkomen.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

Kansen: een besparing op jeugdhulpkosten. Risico's: we weten niet zeker of de besparing daadwerkelijk zichtbaar is en zo ja, of hij al binnen één jaar zichtbaar zal zijn. Er zit dus een bepaalde mate van onzekerheid in het effect van deze maatregel. Ter vergelijking: gemeente Arnhem zag in hun eerste pilotjaar een afname van 80% van de jeugdhulpaanvragen voor de betreffende doelgroep.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ 45.000	€ 65.000	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ 45.000*	*€ 65.000*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ 45.000	€ 45.000	€ -	€ -
Totaal van de lasten	*€ 45.000*	*€ 45.000*	*€ -*	*€ -*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ -**	**€ 20.000**	**€ -**	**€ -**

Nummer	21
Naam	Post positieve gezondheid maximaal 50.000 bezuinigen.
Programma(s)	P2
Taakveld(en)	7.1 - Volksgezondheid
Grootboeknummer(s)	6198 - Positieve gezondheid

Toelichting op het voorstel

In de afgelopen jaren is mede door SPUK financiering meer budget beschikbaar. Niet alle eigen budgetten zijn gebruikt in de afgelopen jaren. De SPUK middelen lopen terug in de aankomende jaren en daardoor is het voorstel vooralsnog voor 1 jaar ingediend, alléén 2026.

Samenhang met andere maatregelen

Meerdere organisaties (maatschappelijke organisaties) worden gesubsidieerd uit andere posten en vanuit deze post worden specifieke activiteiten extra ondersteund.

Kansen en risico's

Dit is het belangrijkste werkbudget om positieve gezondheid te bevorderen in de maatschappij, door daarop in te zetten bij maatschappelijke partners, maar ook intern de beweging te maken naar positieve gezondheid door bijvoorbeeld trainingen mogelijk te maken voor personeel en partners.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -50.000	€ -	€ -	€ -
Totaal van de lasten	*€ -50.000*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ 50.000**	**€ -**	**€ -**	**€ -**

Nummer	22
Naam	Stopzetten budget inclusie
Programma(s)	P2
Taakveld(en)	6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie
Grootboeknummer(s)	6324 - VN-verdrag

Toelichting op het voorstel

Van het totale budget ziet €10.000 toe op inclusie. Dit is geen wettelijke verplichting.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

10k inclusie wegbezuinigen zorgt voor politieke onrust aangezien inclusie al een gevoelig onderwerp is en de lijntjes naar de gemeenteraad zijn kort door jarenlange politieke inmengingen. De participatie van kwetsbare doelgroepen komt hiermee in het nauw omdat men minder activiteiten kan ondernemen die gericht zijn op toegankelijkheid en bewustwording.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	€ -	€ -	€ -	€ -

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -10.000	€ -	€ -	€ -
Totaal van de lasten	€ *-10.000*	€ -	€ -	€ -

Financieel effect (positief is besparing)	**€ 10.000**	**€ -**	**€ -**	**€ -**

Nummer	23
Naam	€25.000 bezuinigen op het beschikbare budget voor SMI
Programma(s)	P2
Taakveld(en)	6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie
Grootboeknummer(s)	6151 - Kinderopvang

Toelichting op het voorstel

SMI (sociaal medische indicatie) is bedoeld als tijdelijke noodoplossing. In de praktijk wordt gezien dat zowel de tijdelijkheid als de 'nood' niet altijd strikt gehanteerd worden. Door strikter om te gaan met het toekennen van SMI-aanvragen kan naar verwachting een besparing van €25.000 per jaar worden gerealiseerd.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

Risico's: Verwachte toename in jeugdhulpaanvragen of in het aantal indicaties voor Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE), waardoor we de kosten elders terugzien.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -25.000	€ -25.000	€ -25.000	€ -25.000
Totaal van de lasten	*€ -25.000*	*€ -25.000*	*€ -25.000*	*€ -25.000*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ 25.000**	**€ 25.000**	**€ 25.000**	**€ 25.000**

Nummer	24
Naam	Jongerenwerk terugbrengen tot minimum
Programma(s)	P2
Taakveld(en)	6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie
Grootboeknummer(s)	6154 - Jeugd- en jongerenwerk

Toelichting op het voorstel

Het jongerenwerk als zodanig wegbezuinigen en alleen in te zetten op groepspreventie op vindplaatsen (zoals scholen) middels preventielessen.

Samenhang met andere maatregelen

Samenhang met accomodatiebeleid. Creon (jongerencentrum) wordt beheerd door de gemeente met bijbehorende kosten. Tevens is er samenhang andere maatregel jongerenwerk (2 verschillende keuzen).

Kansen en risico's

Risico is het uit het zicht verdwijnen van jongeren die dreigen af te glijden - geronseld worden voor de 'ondermijnende criminaliteit'. Risico is druk op de jeugdhulp vanwege het gemis aan de pedagogische bandering van jongerenwerkers voor de jeugdigen die dat nodig hebben om het 'rechte pad' te volgen.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -300.000	€ -300.000	€ -300.000	€ -300.000
Totaal van de lasten	*€ -300.000*	*€ -300.000*	*€ -300.000*	*€ -300.000*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ 300.000**	**€ 300.000**	**€ 300.000**	**€ 300.000**

Nummer	25
Naam	Stoppen met subsidieren van sportverenigingen
Programma(s)	P2
Taakveld(en)	5.1 - Sportbeleid en activering
Grootboeknummer(s)	6108 - Stimulering sport

Toelichting op het voorstel

Het stoppen van het subsidiëren van sportverenigingen levert de gemeente een bespraring op.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

Geen financiele bijdrage aan verenigingen vergroot de kans op tekorten dan wel het omvallen van verenigingen. Het heeft mogelijk gevolgen voor de kwaliteit en de inzet van het voorliggend veld.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -92.000	€ -92.000	€ -92.000	€ -92.000
Totaal van de lasten	*€ -92.000*	*€ -92.000*	*€ -92.000*	*€ -92.000*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ 92.000**	**€ 92.000**	**€ 92.000**	**€ 92.000**

Nummer	26
Naam	Budgetten onderhoud kuntwerken schrappen
Programma(s)	P2
Taakveld(en)	5.3 - Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
Grootboeknummer(s)	6118 - Beeldende Kunst

Toelichting op het voorstel

De huidige contracten lopen tot 2028 dus mogelijk pas later realiseerbaar.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

Aansprakelijkheid en veiligheid.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -	€ -	€ -8.400	€ -8.400
Totaal van de lasten	*€ -*	*€ -*	*€ -8.400*	*€ -8.400*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ -**	**€ -**	**€ 8.400**	**€ 8.400**

Nummer	27
Naam	Geen subsidie meer op gebied van amateurkunst
Programma(s)	P2
Taakveld(en)	5.3 - Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
Grootboeknummer(s)	6123 - Amateurkunst: subsidies

Toelichting op het voorstel

Schrappen van subsidies op het gebied van amateurkunst.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

Door hierop te korten of te bezuinigen zal dat een flinke impact hebben op het voorliggend veld. Dit zal grotendeels omvallen.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -23.000	€ -23.000	€ -23.000	€ -23.000
Totaal van de lasten	*€ -23.000*	*€ -23.000*	*€ -23.000*	*€ -23.000*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ 23.000**	**€ 23.000**	**€ 23.000**	**€ 23.000**

Nummer	28
Naam	Geen initiatievengelden meer met betrekken tot culturele activiteiten
Programma(s)	P2
Taakveld(en)	5.3 - Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
Grootboeknummer(s)	6125 - Overige culturele activiteiten

Toelichting op het voorstel

Volledig wegbezuinigen van intitiatievengelden met betrekking tot culturele activiteiten.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

Er kan geen bijdrage geleverd worden aan initiatieven uit de samenleving. Verschraling van het culturele landschap.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -7.000	€ -7.000	€ -7.000	€ -7.000
Totaal van de lasten	*€ -7.000*	*€ -7.000*	*€ -7.000*	*€ -7.000*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ 7.000**	**€ 7.000**	**€ 7.000**	**€ 7.000**

Nummer	29
Naam	Stopzetten budgetten muziek- en cultuuronderwijs en Liemerse Identiteit
Programma(s)	P2
Taakveld(en)	5.3 - Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
Grootboeknummer(s)	6126 - Overige vormings- en ontw.werk

Toelichting op het voorstel

Mogelijkheid tot schrappen van het budget, er dient wel rekening gehouden te worden met afspraken binnen Liemers verband.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

Bij volledig wegbezuinigen van het budget kan er geen muziek- en cultuuronderwijs meer op school aangeboden worden. Ook kunnen er dan geen projecten m.b.t. kennis en begrip van de Liemerse identiteit meer gedraaid worden.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -18.500	€ -18.500	€ -18.500	€ -18.500
Totaal van de lasten	*€ -18.500*	*€ -18.500*	*€ -18.500*	*€ -18.500*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ 18.500**	**€ 18.500**	**€ 18.500**	**€ 18.500**

Nummer	30
Naam	Bezuinigen op volksfeesten
Programma(s)	P2
Taakveld(en)	5.3 - Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
Grootboeknummer(s)	6131 - Volksfeesten

Toelichting op het voorstel

Er kan bezuinigd worden op volksfeesten. Het betreft subsidies en tegemoetkomingen in de kosten van dergelijke feesten. Het gaat ook om ondersteuning in feesten waar de gemeente veelal in de organisatie een rol heeft. Hierdoor verdwijnen o.a. de bijdrage aan Brimata, Koningsdag, Bevrijdingsvuur, Westervoort in Beweging.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

N.v.t.Geen bijdrage meer aan belangrijke herdenkingen en vieringen.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -21.200	€ -21.200	€ -21.200	€ -
Totaal van de lasten	*€ -21.200*	*€ -21.200*	*€ -21.200*	*€ -*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ 21.200**	**€ 21.200**	**€ 21.200**	**€ -**

Nummer	31
Naam	Bezuinigen op archeologie
Programma(s)	P2
Taakveld(en)	5.4 - Musea
Grootboeknummer(s)	6134 - Archeologie

Toelichting op het voorstel

Er zijn mogelijkheden om te bezuinigen op archeologie. Er is wel sprake van een wettelijke verplichtingen t.a.v. dit onderwerp. Onder dit budget worden advieskosten van de Regioarcheoloog geboekt. Afhankelijk van de projecten die zich lopende het jaar aandienen, waarvoor advisering voor archeologie benodigd is, wordt de Regioarcheoloog ingeschakeld. Hier kan niet op bezuinigd worden omdat het een wettelijke taak is. Het college heeft hiervoor een samenwerkingsovereenkomst met Arnhem en omstreken ondertekend.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

N.v.t.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -5.200	€ -5.200	€ -5.200	€ -
Totaal van de lasten	*€ -5.200*	*€ -5.200*	*€ -5.200*	*€ -*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ 5.200**	**€ 5.200**	**€ 5.200**	**€ -**

Nummer	32
Naam	Bezuinigen Historische Kring
Programma(s)	P2
Taakveld(en)	5.4 - Musea
Grootboeknummer(s)	6135 - Historische Kring

Toelichting op het voorstel

Er kan bezuinigd worden op de Historische Kring. De historische kring is ook belast met het beheer van het pand waar zij in zitten

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

Deze bijdrage zorgt voor activiteiten van de Historische Kring, maar de vrijwilligers zorgen ook voor het beheer van het gebouw. Het beheer zelf uitvoeren kost de gemeente meer geld.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -5.000	€ -5.000	€ -5.000	€ -
Totaal van de lasten	*€ -5.000*	*€ -5.000*	*€ -5.000*	*€ -*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ 5.000**	**€ 5.000**	**€ 5.000**	**€ -**

Nummer	33
Naam	Bezuinigen Liemers Museum
Programma(s)	P2
Taakveld(en)	5.4 - Musea
Grootboeknummer(s)	6136 - Kunstwerk Liemers Museum

Toelichting op het voorstel

Bezuinigen op het Liemers Museum.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

Het Liemers museum is voor haar voortbestaan mede afhankelijk van gemeentelijke bijdragen. Gevolg van de bezuiniging kan zijn dat het museum niet langer kan voortbestaan, waardoor op deze manier geen kennis meer kan worden genomen van de Liemerse identiteit.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -3.000	€ -3.000	€ -3.000	€ -
Totaal van de lasten	*€ -3.000*	*€ -3.000*	*€ -3.000*	*€ -*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ 3.000**	**€ 3.000**	**€ 3.000**	**€ -**

Nummer	34
Naam	Bezuinigen Gelder Genootschap
Programma(s)	P2
Taakveld(en)	5.5 - Cultureel erfgoed
Grootboeknummer(s)	6138 - Monumenten

Toelichting op het voorstel

Bezuinigen op het Gelder Genootschap. Dit zou in theorie een bezuiniging kunnen opleveren van € 2.500, maar je hebt deze partij nodig bij de advisering hoe om te gaan met monumenten en erfgoed.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

Dit budget is nodig voor de wettelijke advisering door deze partij.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	€ -	€ -	€ -	€ -

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -2.500	€ -2.500	€ -2.500	€ -
Totaal van de lasten	€ *-2.500*	€ *-2.500*	€ *-2.500*	€ -

Financieel effect (positief is besparing)	**€ 2.500**	**€ 2.500**	**€ 2.500**	**€ -**

Nummer	35
Naam	Bezuiniging Bibliotheekwerk
Programma(s)	P2
Taakveld(en)	5.6 - Media
Grootboeknummer(s)	6140 - Kunstwerk bibliotheek Liemers

Toelichting op het voorstel

Bibliotheekwerk is sinds 2025 een wettelijke taak van gemeenten, ook wel zorgplicht genoemd. Binnen de zorgplicht is er ruimte om lokale ambities te stellen, en daarmee in te zetten financiele middelen. Volgens de Bibliotheekwet, officieel de Wet Stelsel Openbare Bibliotheekvoorziening (Wsob), hebben bibliotheken 5 maatschappelijke functies of take. In het kader van 'Omzien naar elkaar' onderzoeken we hoe de overige subsidieontvangers (verenigingen en kleinere organisaties) meer met elkaar kunnen samenwerken. In september plannen we een aftrap in de vorm van eerste bijeenkomst met verenigingen en maatschappelijke partners met als doel elkaar leren kennen, verbindingen onderling versterken en meer samenwerking tot stand brengen. Of deze exercitie een financiële besparing gaat opleveren is nog niet bekend.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

Toename van laaggeletterdheid en minder zelfredzaamheid.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	€ -	€ -	€ -	€ -

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de lasten	€ -	€ -	€ -	€ -

Financieel effect (positief is besparing)	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**

Nummer	36
Naam	Reduceren beheerskosten groen
Programma(s)	P2
Taakveld(en)	5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie
Grootboeknummer(s)	6145 - Openbaar groen

Toelichting op het voorstel

Het gaat over het omvormen van groen van b.v. heesters/ vaste planten naar gazon en het reduceren van beheerkosten bij nieuwe aanleg. De besparing is afhankelijk van de eenmalige investering die gedaan wordt. Omvormen kost ca. 15-20 euro/ m2. De besparing is ca. 3 euro/m2.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

Door meer te sturen op beheerkosten gaat de kwaliteit van de openbare ruimte achteruit. Ambities als klimaatadaptatie en biodiversiteit kunnen hiermee ook onder druk komen te staan. Nieuwe plannen worden soberder.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	€ -	€ -	€ -	€ -

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de lasten	€ -	€ -	€ -	€ -

Financieel effect (positief is besparing)	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**

Nummer	37
Naam	Terugbrengen areaal, terreinmeubilair en afstoten onderhoud groen
Programma(s)	P2
Taakveld(en)	5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie
Grootboeknummer(s)	6145 - Openbaar groen

Toelichting op het voorstel

Areaalwijziging. Minder areaal zorgt voor minder beheerkosten.
Ook het onderhoud van terreinmeubilair valt deels onder dit taakveld. Het is mogelijk om meubilair weg te halen. Afstoten van onderhoud groen, denk aan groenadoptie of verkoop snippergroen.

De bedragen tellen pas aan bij grote hoeveelheden. Onderhoudsbedragen varieren van ca. 60 ct tot ca. 4 euro per m2. Het weghalen van b.v. een bankje is duurder dan een kleine reparatie. Op verkoop snippergroen verwachten we jaarlijks € 10.000 incidentele opbrengst. Elk jaar zullen de beheerkosten dan ongeveer € 500 afnemen.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

De kosten voor het weghalenvan meubiliair staan niet in verhouding tot de beheerkosten per jaar, laten staan is geoedkoper Bij noodzakelijke vervanging heroverwogen worden.Groenadoptie door particulieren levert geen besparing op. De beheerkosten zijn relatief laag per m2. Adoptie door bedrijven (reclame) is ook mogelijk. Het contractbeheer (tijd en kosten) zijn dan doorgaans even duur als de opbrengsten. Het beleid rondom verkoop snippergroen is net aangepast naar nee, tenzij.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	€ -	€ -	€ -	€ -

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de lasten	€ -	€ -	€ -	€ -

Financieel effect (positief is besparing)	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**

Nummer	38
Naam	Verlagen kwaliteitsniveau groen centrum en station van b naar C
Programma(s)	P2
Taakveld(en)	5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie
Grootboeknummer(s)	6145 - Openbaar groen

Toelichting op het voorstel

Het groen in het centrum wordt nu op een B-niveau onderhouden, dit kan naar een C niveau worden verlaagd. In de rest van Westervoort wordt het groen ook op C-niveau onderhouden. Het verschil tussen B en C niveau zit hem in het percentage onkruid en de hoogte van het onkruid dat mag blijven staan.

Als voorbeeld: Bij C-niveau mag er 40% onkruid in de vakken staan en mogen 30 stuks onkruid per are hoger zijn dan 75cm. Ook is zodevorming toegestaan. Bij B-niveau mag er 30% onkruid in de vakken staan en mogen 20 stuks onkruid per are maximaal 75cm hoog zijn. Bij B-niveau is zodevorming niet toegestaan.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

Er wordt op dit moment gewerkt aan een nieuw centrumplan waarin meer groen verwerkt zit. De kosten zullen daarom voor groenonderhoud omhoog gaan. Het verlagen van het kwaliteitsniveau staat hier haaks op. A-gebied: Het centrum zou het visitekaartje van Westervoort moeten zijn. Het verlagen van het kwaliteitsniveau van de buitenruimte kan zorgen voor minder aantrekkingskracht.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -	€ -5.000	€ -5.000	€ -5.000
Totaal van de lasten	*€ -*	*€ -5.000*	*€ -5.000*	*€ -5.000*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ -**	**€ 5.000**	**€ 5.000**	**€ 5.000**

Nummer	39
Naam	Onderhoudsniveau valondergronden van A naar B
Programma(s)	P2
Taakveld(en)	5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie
Grootboeknummer(s)	6146 - Speeltuinen en -weiden

Toelichting op het voorstel

In Westervoort zijn de meeste valondergronden van valzand. De valondergronden bevinden zich onder een speeltoestel. Hierin groeien ook onkruiden. Bij een lager kwaliteitsniveau wordt er minder vaak geschoffeld. Bij kwaliteitsniveau A mag er 5% onkruid op de valondergronden aanwezig zijn bij niveau B 20%. Bij niveau C loopt dit al op tot 35% van de totale valondergrond.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

Het verlagen van het reguliere onderhoudsniveau zorgt voor een kostenstijging op groot onderhoud. Bij het verlagen mag 20% van de valondergrond bedekt zijn met onkruid. Hierdoor neemt de demping plaatselijk af. Ook moet de valondergrond aan bepaalde afmetingen voldoen.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	€ -	€ -	€ -	€ -

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de lasten	€ -	€ -	€ -	€ -

Financieel effect (positief is besparing)	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**

Nummer	40
Naam	Terugbrengen speellocaties
Programma(s)	P2
Taakveld(en)	5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie
Grootboeknummer(s)	6146 - Speeltuinen en -weiden

Toelichting op het voorstel

Minder speeltoestellen zorgt voor minder onderhoud en voor minder vervangingsinvesteringen en afschrijvingskosten. In 2018/ 2019 is een speelruimteplan opgesteld. In het plan is al voorzien in het omvormen/ verwijderen van diverse 'extra' speellocaties. Van de in totaal 58 speelterreinen zijn er rond 2035 nog 32 over. De overige speelterreinen worden omgevormd naar speelaanleidingen of krijgen een alternatieve inrichting. Er wordt alleen gerepareert wat nodig is en een speeltuin heeft geen vast onderhoudsbudget. Veel van de kosten zijn ook nodig door vandalisme. Het gaat hier om het nog verder recuderen van het aantal speellocaties.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

Buitenspelen is gezond, draagt bij aan de sociale contacten in de wijk en het biedt spelmogelijkheden die binnen niet mogelijk zijn. Het is daarom belangrijk om een goed speelnetwerk te behouden. Nog meer speellocaties zorgt voor aantasting van het speelnetwerk (ontmoetingsplek/ uitdaging etc) en zal met name de jongste jeugd gaan raken. Het onderhoud van een speeltoestel kost zelf relatief weinig als deze nog in goede conditie is. Het moment van verwijderen heeft daarom de voorkeur op het moment dat een speeltoestel ook daadwerkelijk aan vervanging toe is.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -5.000	€ -5.000	€ -5.000	€ -5.000
Totaal van de lasten	*€ -5.000*	*€ -5.000*	*€ -5.000*	*€ -5.000*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ 5.000**	**€ 5.000**	**€ 5.000**	**€ 5.000**

Nummer	41
Naam	Afschaffen tolkdiensten
Programma(s)	P2
Taakveld(en)	6.2 - Toegang en eerstelijnsvoorzieningen
Grootboeknummer(s)	6282 - Sociaal Loket

Toelichting op het voorstel

Tolkdiensten zijn geen wettelijke verplichting, maar een facultatieve dienstverlening. In het kader van de zelfredzaamheid van inwoners wordt van nieuwkomers verwacht dat zij zelf inspanningen leveren om de Nederlandse taal te leren. Het beleid van de rijksoverheid richt zich op taalverwerving en participatie, waarbij het gebruik van professionele tolkdiensten juist ontmoedigend kan werken voor de motivatie tot taalverwerving.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

Risico op miscommunicatie en verkeerde besluitvorming. O.a. door fouten in dienstverlening en belemmering van participatie

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -5.000	€ -5.000	€ -5.000	€ -5.000
Totaal van de lasten	*€ -5.000*	*€ -5.000*	*€ -5.000*	*€ -5.000*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ 5.000**	**€ 5.000**	**€ 5.000**	**€ 5.000**

Nummer	42
Naam	Stoppen met deelname aan de Liemerse Uitdaging
Programma(s)	P2
Taakveld(en)	6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie
Grootboeknummer(s)	6283 - Liemerse uitdaging

Toelichting op het voorstel

De gemeente kan stoppen als founder van de Liemerse Uitdaging. Daarmee kan jaarlijks € 5.000 worden bespaard.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

Met de gemeentelijke bijdrage wordt mede mogelijk gemaakt dat vragen en verzoeken van verenigingen en stichtingen gekoppeld worden aan bedrijven die een bijdrage kunnen leveren aan de oplossing.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -5.000	€ -5.000	€ -5.000	€ -5.000
Totaal van de lasten	*€ -5.000*	*€ -5.000*	*€ -5.000*	*€ -5.000*
Financieel effect (positief is besparing)	**€ 5.000**	**€ 5.000**	**€ 5.000**	**€ 5.000**

Nummer	43
Naam	Uittreden uit de stichting Liemerse Ambassade
Programma(s)	P2
Taakveld(en)	6.5 - Arbeidsparticipatie
Grootboeknummer(s)	6325 - Liemerse ambassade

Toelichting op het voorstel

Uittreden uit de stichting Liemerse Ambassade, de triple helix-organisatie in de Liemers. Er wordt jaarlijks € 1,00 per inwoner aan de Liemerse Ambassade betaald, die onder meer de Liemerse Economische Visie uitvoert.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

Je kunt nu serieus met elkaar het gesprek gaan voeren over wat de Liemerse Ambassade ons kost en oplevert.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -15.000	€ -15.000	€ -15.000	€ -15.000
Totaal van de lasten	*€ -15.000*	*€ -15.000*	*€ -15.000*	*€ -15.000*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ 15.000**	**€ 15.000**	**€ 15.000**	**€ 15.000**

Nummer	44
Naam	Verlagen kwaliteitsniveau onderhoud bomen van B naar C
Programma(s)	P2
Taakveld(en)	5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie
Grootboeknummer(s)	6145 - Openbaar groen

Toelichting op het voorstel

Het verwijderen van stam- en wortelopslag op c-niveau ipv B-niveau. Aan de stam (dus niet de kroon) van de boom mogen langere scheuten (takken) blijven zitten. Op dit moment zie je weinig takken aan de stam zitten.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

N.v.t.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -3.000	€ -3.000	€ -3.000	€ -3.000
Totaal van de lasten	*€ -3.000*	*€ -3.000*	*€ -3.000*	*€ -3.000*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ 3.000**	**€ 3.000**	**€ 3.000**	**€ 3.000**

Nummer	45
Naam	Integraal samenbrengen huurders in vastgoed
Programma(s)	P2
Taakveld(en)	Diverse
Grootboeknummer(s)	Diverse

Toelichting op het voorstel

Integraal huisvesten en gebruik maken van leegstand in andere uren. Huren kunnen we verhogen, en op peil brengen met tarieven in de regio bij zaken die het college kan besluiten zoals Sport. Vaste contracten kunnen we niet aanpassen maar medegerbuik kunnen we wel aanjagen. Dat leidt tot efficientie. Vaste contracten aanpassen kan niet zo maar ivm huurbescherming. Dit kan alleen door te investeren in capaciteit 1 Fte adviseur ,aatschappelijk vastgoed. Het eerste jaar rekenen we niet de volledige opbrengst.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

N.v.t.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ 30.000	€ 62.500	€ 62.500	€ 62.500
Totaal van de baten	*€ 30.000*	*€ 62.500*	*€ 62.500*	*€ 62.500*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000
Totaal van de lasten	*€ 40.000*	*€ 40.000*	*€ 40.000*	*€ 40.000*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ -10.000**	**€ 22.500**	**€ 22.500**	**€ 22.500**

Nummer	46
Naam	Stopzetten subsidie Liemosa
Programma(s)	P2
Taakveld(en)	6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie
Grootboeknummer(s)	6284 - Dementie

Toelichting op het voorstel

Liemosa streeft ernaar mensen met dementie, mantelzorgers en (kwetsbare) ouderen in staat te stellen zo lang mogelijk zelfstandig in hun vertrouwde omgeving te functioneren. Het is beleidsvrijheid hoe de gemeente de plicht vanuit de Wmo vormgeeft. Vanuit Liemosa worden de casemanagers dementie ingezet.

Samenhang met andere maatregelen

Dit heeft gevolgen voor de ouderen in de gemeente. Als er een bezuiniging bij Santé wordt toegepast, wordt deze doelgroep mogelijk 2 keer geraakt.

Kansen en risico's

Diverse risico's zoals gebrek aan begeleiding en verlies van overzicht voor persoon met dementie. Voor de mantelzorger overbelasting, minder kennis over hulp en zorg en gevoel van isolement. Voor de zorgomgeving slechte coördinatie en verergering van problemen. Draagt daarmee niet bij aan preventie.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -11.600	€ -11.600	€ -11.600	€ -11.600
Totaal van de lasten	*€ -11.600*	*€ -11.600*	*€ -11.600*	*€ -11.600*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ 11.600**	**€ 11.600**	**€ 11.600**	**€ 11.600**

Nummer	47
Naam	De plusblus Liemers afschaffen
Programma(s)	P2
Taakveld(en)	6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie
Grootboeknummer(s)	6323 - Plusbus

Toelichting op het voorstel

De Plusbus is geen wettelijke taak en dus volledige stuurbaar. Afschaffen is een optie maar zal resulteren in een toenbame van kosten BVO-DRAN.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

Het stoppen van de Plusbus Liemers leidt ertoe dat we juist meer kosten krijgen doordat het beroep op de duurdere BVO-DRAN zal toenemen.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	€ -	€ -	€ -	€ -

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de lasten	€ -	€ -	€ -	€ -

Financieel effect (positief is besparing)	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**

Overzicht voorstellen programma 3 - kostenreductie

Nr	Voorstel	2026	2027	2028	2029	Status
1	Stoppen met deelname aan de GMR - onderdeel Productieve Regio	€ 32.000	€ 32.000	€ 32.000	€ 32.000	Verwerkt
2	Stoppen met deelname aan de GMR - onderdeel Ontspannen Regio en TVAN	€ 26.717	€ 26.717	€ 26.717	€ 26.717	Verwerkt
3	Stoppenzetten handgeld het Ambacht	€ 10.000	€ 9.000	€ 9.000	€ 9.000	Verwerkt
4	Terugbrengen activiteiten Klimaatadaptatie (KA) en Biodiversiteit (BD)	€ 108.000	€ 108.000	€ 108.000	€ -	Verwerkt
5	Nieuwe aanbesteding voor PMD zakken door Circulus	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	Verwerkt
6	Inkorten van de strooiroute	PM	PM	PM	PM	Niet verwerkt
7	Stoppen preventieve ondergediertebestrijding	€ 500	€ 500	€ 500	€ 500	Niet verwerkt
8	Verhoging marktgelden of afschaffen markt	€ 500	€ 500	€ 500	€ 500	Niet verwerkt
9	Kosten van Greenchoice en Vitens ten laste van Kermis	€ 6.000	€ 6.000	€ 6.000	€ 6.000	Niet verwerkt
10	Stoppen met deelname aan het LEADER-programma	€ 13.250	€ 13.250	€ -	€ -	Niet verwerkt
11	Aanpassing dimscenario LED verlichting	€ -15.849	€ 1.631	€ 1.631	€ 1.631	Niet verwerkt
12	Verlagen kwaliteitsniveau veegvuil en natuurlijk afval van B naar C	€ 12.000	€ 7.000	€ 2.000	€ -13.000	Niet verwerkt
13	Verwijderen afvalbakken	€ -30.000	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000	Niet verwerkt
14	CROW onderhoudsniveau verharderingen centrum van B naar C	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000	Niet verwerkt
15	Stoppen diverse activiteiten huisvuil	PM	PM	PM	PM	Niet verwerkt
16	Stoppen met KCA-depot	PM	PM	PM	PM	Niet verwerkt
17	Restvervanging Led armaturen in twee jaar uitvoeren	€ 11.000	€ -	€ -	€ -	Niet verwerkt
18	Tijdelijk verlagen investering in openbare verlichting	€ 1.700	€ 1.700	€ 1.700	€ 1.700	Niet verwerkt
19	Verwerking KCA Stromen	€ 29.350	€ 29.350	€ 29.350	€ 29.350	Niet verwerkt

Totaal van de verwerkte maatregelen	€ 186.717	€ 185.717	€ 185.717	€ 77.717
Totaal van de niet verwerkte maatregelen	€ 30.451	€ 121.931	€ 103.681	€ 88.681
	€ 217.168	**€ 307.648**	**€ 289.398**	**€ 166.398**

Nummer	1
Naam	Stoppen met deelname aan de GMR - onderdeel Productieve Regio
Programma(s)	P3
Taakveld(en)	3.4 - Economische promotie
Grootboeknummer(s)	6083 - Bedrijvigheid

Toelichting op het voorstel

Stoppen met deelname aan de GMR (Groene Meteropool Regio) voor het onderdeel Productieve Regio, lidmaatschap ondernemersvereniging, Provinciale WerkgelegenheidsEnquete. Met de GMR heeft de gemeente een langjarige samenwerking. Uit een interne evaluatie is gebleken dat deelname aan de GMR ons meer oplevert dan kost, ook in financiële zin.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

Je stapt als gemeente uit een samenwerking die je bent aangegaan binnen de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen op het onderdeel Productieve Regio, lidmaatschap ondernemersvereniging.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -32.000	€ -32.000	€ -32.000	€ -32.000
Totaal van de lasten	*€ -32.000*	*€ -32.000*	*€ -32.000*	*€ -32.000*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ 32.000**	**€ 32.000**	**€ 32.000**	**€ 32.000**

Nummer	2
Naam	Stoppen met deelname aan de GMR - onderdeel Ontspannen Regio en TVAN
Programma(s)	P3
Taakveld(en)	3.4 - Economische promotie
Grootboeknummer(s)	6086 - Vrijetijdseconomie

Toelichting op het voorstel

Stoppen met deelname aan de GMR voor het onderdeel Ontspannen Regio en TVAN (Tourisme Veluwe Arnhem Nijmegen). Met de GMR hebben wij een langjarige samenwerking. Uit een interne evaluatie is gebleken dat deelname aan de GMR ons meer oplevert dan kost, ook in financiële zin.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

Je stapt als gemeente uit een samenwerking die je bent aangegaan binnen de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen op het onderdeel Ontspannen Regio en Toerisme Veluwe Arnhem-Nijmegen.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -26.717	€ -26.717	€ -26.717	€ -26.717
Totaal van de lasten	*€ -26.717*	*€ -26.717*	*€ -26.717*	*€ -26.717*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ 26.717**	**€ 26.717**	**€ 26.717**	**€ 26.717**

Nummer	3
Naam	Stoppenzetten handgeld het Ambacht
Programma(s)	P3
Taakveld(en)	3.2 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur
Grootboeknummer(s)	6269 - Herstructurering Ambacht

Toelichting op het voorstel

Budget op naam van Herstructurering Het Ambacht. Met het schrappen vervalt de mogelijkheid om snel hand- en spandiensten te kunnen verrichten op Het Ambacht.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

N.v.t.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -10.000	€ -9.000	€ -9.000	€ -9.000
Totaal van de lasten	*€ -10.000*	*€ -9.000*	*€ -9.000*	*€ -9.000*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ 10.000**	**€ 9.000**	**€ 9.000**	**€ 9.000**

Nummer	4
Naam	Terugbrengen activiteiten Klimaatadaptatie (KA) en Biodiversiteit (BD)
Programma(s)	P3
Taakveld(en)	7.2 - Riolering
Grootboeknummer(s)	6335 - Klimaatadaptie

Toelichting op het voorstel

Op grond van hard toegezegde middelen kan over de jaren 2025 t/m 2027 bijna 1,1 mln aan middelen uit de CDOKE gelden besteed worden voor de dekking van al gefinancierde formatie. Aangezien bij Realisatie en beheer, maar ook bij ondersteunende afdelingen zoals Financiën, extra kosten moeten worden gemaakt die gerelateerd zijn aan CDOKE, wordt als besparing voor de jaren 2025 tot en met 2028 voorgesteld € 102.000 in te boeken. Voor de jaren erna wordt geadviseerd de besparing niet in te boeken, omdat de beschikbare middelen voor die jaren nog erg onduidelijk zijn.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

De budgetten voor 2026 en 2027 zijn nog niet vastgesteld. Toegezegd is dat rekening gehouden kan worden met bedragen zoals de budgetten van 2023, die via het gemeentefonds beschikbaar zouden worden gesteld.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ 108.000	€ 108.000	€ 108.000	€ -
Totaal van de baten	*€ 108.000*	*€ 108.000*	*€ 108.000*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de lasten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ 108.000**	**€ 108.000**	**€ 108.000**	**€ -**

Nummer	5
Naam	Nieuwe aanbesteding voor PMD zakken door Circulus
Programma(s)	P3
Taakveld(en)	7.3 - Afval
Grootboeknummer(s)	6215 - Plastic-, metalen verpakking en drankkartons (PMD)

Toelichting op het voorstel

Circulus verzoeken een nieuwe aanbesteding voor PMD zakken op te starten. Gezamenlijke aanbesteding voor een grotere partij kan de kosten drukken.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

inzamelkosten pmd kunnen stijgen. PMD kan meer worden afgekeurd waardoor extra kosten. Circulus en andere gemeenten moeten hier mee instemmen. Kosten voorzichtig ingeschat, voordeel mogelijk hoger, plasticprijs fluctueert. Alternatief is zelf een aanbesteding starten.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -10.000	€ -10.000	€ -10.000	€ -10.000
Totaal van de lasten	*€ -10.000*	*€ -10.000*	*€ -10.000*	*€ -10.000*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ 10.000**	**€ 10.000**	**€ 10.000**	**€ 10.000**

Nummer	6
Naam	Inkorten van de strooiroute
Programma(s)	P3
Taakveld(en)	2.1 - Verkeer en vervoer
Grootboeknummer(s)	6063 - Gladheidbestrijding en sneeuwruimen

Toelichting op het voorstel

Wanneer alleen de hoofdwegen worden gestrooid kan er mogelijk worden bespaard. In 2025 wordt het gemeentelijk strooibeleid geactualisseerd. Hierin wordt deze maatregel verder geconcretiseerd. Op dit moment zijn de financiele gevolgen nog niet goed te kwantificeren.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

Het risico is dat er veel meer ongevallen plaatsvinden bij glad weer. Ook heeft dit waarschijnlijk negatieve gevolgen voor hulpdiensten en het openbaar vervoer.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	€ -	€ -	€ -	€ -

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de lasten	€ -	€ -	€ -	€ -

Financieel effect (positief is besparing)	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**

Nummer	7
Naam	Stoppen preventieve ondergediertebestrijding
Programma(s)	P3
Taakveld(en)	7.4 - Milieubeheer
Grootboeknummer(s)	6223 - Ongediertebestrijding

Toelichting op het voorstel

Als de volksgezondheid in gevaar dreigt te komen dan dient de gemeente in actie te komen. Hier wordt al preventief op ingezet door het adviseren bij rattenoverlast en het verjagen van Marters (door een erkend bedrijf op basis van een provinciale vergunning). De preventieve activiteiten zijn niet verplicht. De gemeente kan er voor kiezen de preventieve activiteiten te stoppen.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

De gemeente kan preventief veel klachten afvangen door op deze activiteit te blijven inzetten. Stoppen of korten op dit budget gaat tot meer klachten leiden en kan gevaar opleveren voor de volksgezondheid.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -500	€ -500	€ -500	€ -500
Totaal van de lasten	*€ -500*	*€ -500*	*€ -500*	*€ -500*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ 500**	**€ 500**	**€ 500**	**€ 500**

Nummer	8
Naam	Verhoging marktgelden of afschaffen markt
Programma(s)	P3
Taakveld(en)	3.3 - Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
Grootboeknummer(s)	6081 - Markten

Toelichting op het voorstel

Verhoging marktgelden of het afschaffen van de markt.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

Verhogen van marktgelden kan leiden tot minder geïnteresseerden in een plaats op de markt. Afschaffen van de markt kan leiden tot weerstand bij inwoners.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ 500	€ 500	€ 500	€ 500
Totaal van de baten	*€ 500*	*€ 500*	*€ 500*	*€ 500*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de lasten	€ -	€ -	€ -	€ -

Financieel effect (positief is besparing)	**€ 500**	**€ 500**	**€ 500**	**€ 500**

Nummer	9
Naam	Kosten van Greenchoice en Vitens ten laste van Kermis
Programma(s)	P3
Taakveld(en)	3.4 - Economische promotie
Grootboeknummer(s)	6084 - Kermissen

Toelichting op het voorstel

Breng deze kosten in rekening bij de kermisexploitant. Dit levert ons een besparing op van € 6.000

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

N.v.t.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	€ -	€ -	€ -	€ -

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -6.000	€ -6.000	€ -6.000	€ -6.000
Totaal van de lasten	€ *-6.000*	€ *-6.000*	€ *-6.000*	€ *-6.000*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ 6.000**	**€ 6.000**	**€ 6.000**	**€ 6.000**

Nummer	10
Naam	Stoppen met deelname aan het LEADER-programma
Programma(s)	P3
Taakveld(en)	8.3 - Wonen en bouwen
Grootboeknummer(s)	6545 - Plattelandsontwikkeling

Toelichting op het voorstel

Stoppen met deelname aan het LEADER-programma.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

Je stapt als gemeente uit een samenwerking die je met de overige Liemerse gemeenten bent aangegaan tot en met 2027 en waar de provincie en EU co-financiering tegenover heeft gesteld.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -13.250	€ -13.250	€ -	€ -
Totaal van de lasten	*€ -13.250*	*€ -13.250*	*€ -*	*€ -*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ 13.250**	**€ 13.250**	**€ -**	**€ -**

Nummer	11
Naam	Aanpassing dimscenario LED verlichting
Programma(s)	P3
Taakveld(en)	2.1 - Verkeer en vervoer
Grootboeknummer(s)	6065 - Openbare verlichting

Toelichting op het voorstel

Kiezen voor een ander algemeen dimscenario (4a) voor nieuwe LED verlichting. De verlichting wordt al om 20:00 gedimd i.p.v. 22:00 uur. Hiermee kan circa 6% extra bespaard worden per armatuur op energielasten.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

Door eerder te dimmen wordt er circa € 276, bespaart op de elektricitietsrekening. CO2 reductie bedraagt 622 kg. Vanuit sociale veiligheid wordt waarde gehecht aan voldoende buitenverlichting. Verder beperken van verlichting gaat extra fiximeldingen opleveren van bewoners. Verkeersveiligheid en sociale veiligheid komen onder druk te staan. Communiactie omtrent verwijderen masten en participatie is een belangerijk onderdeel om voldoende draagkracht te krijgen bij het verwijderen van lichtmsten.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ 15.849	€ -1.631	€ -1.631	€ -1.631
Totaal van de lasten	*€ 15.849*	*€ -1.631*	*€ -1.631*	*€ -1.631*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ -15.849**	**€ 1.631**	**€ 1.631**	**€ 1.631**

Nummer	12
Naam	Verlagen kwaliteitsniveau veegvuil en natuurlijk afval van B naar C
Programma(s)	P3
Taakveld(en)	2.1 - Verkeer en vervoer
Grootboeknummer(s)	6066 - Reiniging openbaar gebied

Toelichting op het voorstel

Het vegen van de openbare ruimte wordt nu op B-niveau uitgevoerd, dit kan naar een C niveau worden verlaagd. Het verschil tussen B en C niveau zit hem in het percentage veegvuil (blad/ bloesem, viezigheid etc.) dat mag blijven liggen op straat. Voorbeeld: In de bladvalperiode mag er b.v. max. 35% bedekking zijn van de straat en goten met een max. laagdikte van 30cm. Dat is fors. Op niveau B mag dit max. 25% zijn, met een max. laagdikte van 10cm. Bij veegvuil mag de bedekking op C niveau max. 20% zijn en 40L/100m2. Op B niveau is dat de helft. De beheerkosten kunnen echter ondanks dat er een lager onderhoudsniveau wordt vastgesteld toch omhoog gaan. De aanbesteding van het groen, incl. vegen loopt nu. De prijzen zijn flink gestegen en andere aanbestedingen laten zien dat de markt slecht is.

Samenhang met andere maatregelen

Er is een sterkte relatie tussen het vegen en de onkruidbestrijding. Minder vegen zorgt voor een voedingsbodem voor het onkruid. Vegen en onkruidbestrijding wordt daarom doorgaans op hetzelfde niveau uitgevoerd.

Kansen en risico's

Kwaliteitsverlies openbare ruimte en toename ambtelijke capaciteit.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -12.000	€ -7.000	€ -2.000	€ 13.000
Totaal van de lasten	*€ -12.000*	*€ -7.000*	*€ -2.000*	*€ 13.000*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ 12.000**	**€ 7.000**	**€ 2.000**	**€ -13.000**

Nummer	13
Naam	Verwijderen afvalbakken
Programma(s)	P3
Taakveld(en)	2.1 - Verkeer en vervoer
Grootboeknummer(s)	6066 - Reiniging openbaar gebied

Toelichting op het voorstel

Beparing in het legen (uren en afval) en onderhoud door het verwijderen van afvalbakken. Het ledigen van de afvalbakken wordt door een aannemer uitgevoerd. Door het mee te nemen in een aanbesteding wordt er al gekeken hoe dit het goedkoopst kan, b.v. door middel van SROI. Een besparing is daarom niet zo snel in de methode te vinden maar meer in het areaal (de hoeveelheden) en de freqentie van legen.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

Het verwijderen van alle afvalbakken zorgt voor een besparing op het legen en op het onderhoud. Het weghalen van de afvalbakken zorgt naar waarschijnlijkheid voor meer zwerfafval en dumpingen. Ook hondenpoep zal vaker blijven liggen als de zakjes met hondenpoep nergens kunnen worden weggegooid. De kosten voor het opruimen hiervan worden hoger en er ontstaat meer overlast.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ 30.000	€ -60.000	€ -60.000	€ -60.000
Totaal van de lasten	*€ 30.000*	*€ -60.000*	*€ -60.000*	*€ -60.000*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ -30.000**	**€ 60.000**	**€ 60.000**	**€ 60.000**

Nummer	14
Naam	CROW onderhoudsniveau verharderingen centrum van B naar C
Programma(s)	P3
Taakveld(en)	2.1 - Verkeer en vervoer
Grootboeknummer(s)	6070 - Wegen binnen de bebouwde kom

Toelichting op het voorstel

Het CROW onderhouds niveau van de elementen verharding ook in het centrum verlagen van B naar C. De onderhoudskosten gaan dalen met €2.000 per jaar (baten #1). Dat staat in geen verhouding met de risico's die de gemeente loopt. Dit is analoog aan een eerdere bezuiniging waarbij het onderhouds niveau van de elementen verharding van B naar C is verlaagd, maar exclusief het centrum, welke op onderhoudsnivo B bleef staan.

Samenhang met andere maatregelen

Tezamen met areaal uitbreiding en indexering zal er geen bezuiniging maar een verhoging van kosten resteren.

Kansen en risico's

Verlagen naar onderhoudsniveau C gaan bewoners zeker merken. Onderhouden op nivo C betekent in de praktijk dat wegen vervallen naar nivo D alvorens er onderhoud wordt gepleegd. Vervolgens zal het erg duur worden als we later weer naar nivo B zouden willen.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -2.000	€ -2.000	€ -2.000	€ -2.000
Totaal van de lasten	*€ -2.000*	*€ -2.000*	*€ -2.000*	*€ -2.000*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ 2.000**	**€ 2.000**	**€ 2.000**	**€ 2.000**

Nummer	15
Naam	Stoppen diverse activiteiten huisvuil
Programma(s)	P3
Taakveld(en)	7.3 - Afval
Grootboeknummer(s)	6211 - Huisvuil

Toelichting op het voorstel

Stoppen met jaarlijkse compostzakkenactie. 1 dag per jaar kunnen inwoners gratis 2 zakken ophalen bij 2Switch - €1.260
Stoppen met wekelijkse inzameling gft in april tot en met oktober - €40.000
Stoppen met inzameling en recycling luier en incontinentiemateriaal - €5.000
Stoppen met grof huishoudelijk afval inzamelen - €5.000

Bovenstaande bedragen is de uitpslitsing van het huidige budget. Daarnaast is de GFT reeds opgenomen in de afvalstoffenheffing waardoor het vooral een verschuiving van belastingdruk betreft.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

Afvalkosten stijgen door externe ontwikkelingen: indexering, verwerking, vervuiling van stromen, verbrandingsbelasting, CO2 heffing. Het draaien aan knoppen in de afvalinzameling kan hogere kosten teweegbrengen door bijv. toename restafval, afvaldumping, vervuiling en afkeur van afvalstromen. Stoppen met luierinzameling betekent een verschuiving naar de verwerking van restafval. En minder voldoen aan recycledoelstelling. Daadwerkelijke kosten dienstverlening Circulus 2026 worden eind 2025 bepaald op basis van ervaringen. De kosten voor 2025 zijn ingeschat.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	€ -	€ -	€ -	€ -

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de lasten	€ -	€ -	€ -	€ -

Financieel effect (positief is besparing)	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**

Nummer	16
Naam	Stoppen met KCA-depot
Programma(s)	P3
Taakveld(en)	7.3 - Afval
Grootboeknummer(s)	6307 - Klein gevaarlijk afval Westervoort

Toelichting op het voorstel

In het onderzoek naar de toekomst van het Afvalbrengstation worden de kansen, varianten hiervoor in kaart gebracht. Het kca-depot maakt hier onderdeel van uit. Het brengen van gevaarlijk afval is nu laagdrempelig. Nu stoppen met dit depot geeft risico op dumpingen van gevaarlijk afval, gevaarlijk afval in restafval en riool en meer rijbewegingen met andere maatschappelijke kosten. Enige optie voor inwoners is brengen naar Afvalbrengstation Arnhem. Toekomst brengstation Arnhem na medio 2027 is ongewis.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

N.v.t.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	€ -	€ -	€ -	€ -

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de lasten	€ -	€ -	€ -	€ -

Financieel effect (positief is besparing)	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**

Nummer	17
Naam	Restvervanging Led armaturen in twee jaar uitvoeren
Programma(s)	P3
Taakveld(en)	
Grootboeknummer(s)	

Toelichting op het voorstel

In Westervoort moet nog ongeveer voor € 600.000 aan vervangingen worden uitgezet. Dit komt voort uit de keuze versneld armaturen te vervangen voor LED verlichting en zo energie te besparen. We komen er echter achter dit deze opgave Voor Duiven en Westervoort te groot is om binnen de beschikbare capaciteit te realiseren. We stellen daarom voor ongeveer de helft van de inverstering uit te stellen naar 2026 waardoor de kapitaallasten in 2027 gaan lopen. Dit biedt eenmalig in 2026 een voordeel. Ten aanzien van de energie kosten pakt dit iets negatieve uit. Er wordt immers minder op energiekosten bespaard. Omdat de tarieven enorm wisselen kunnen we de kosten hiervan niet meenemen in dit voorstel.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

N.v.t.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -11.000	€ -	€ -	€ -
Totaal van de lasten	*€ -11.000*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ 11.000**	**€ -**	**€ -**	**€ -**

Nummer	18
Naam	Tijdelijk verlagen investering in openbare verlichting
Programma(s)	P3
Taakveld(en)	
Grootboeknummer(s)	

Toelichting op het voorstel

We zijn versneld aan het verledden. Daarmee krijgt het areaal een kwaliteitsimpuls waardoor we het investeringskrediet tijdelijk tot 2030 kunnen verlagen. Er blijft wel krediet nodig voor vervangingen omdat we nu nu alleen verledden en masten die slecht zijn vervangen. In het verleden zijn er al delen in Led uitgevoerd waardoor die in de komenbde jaren toch vervangen moeten worden. Volgens onze data kan jhet jaarlijkse krediet tot en met 2029 worden verlaagd van € 64.500 naart € 20.000. We besparen dan de rente en afschrijving op dit bedrag. Let wel het genoemde grootboeknummer is alleen voor 2025.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

N.v.t.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -1.700	€ -1.700	€ -1.700	€ -1.700
Totaal van de lasten	*€ -1.700*	*€ -1.700*	*€ -1.700*	*€ -1.700*
Financieel effect (positief is besparing)	**€ 1.700**	**€ 1.700**	**€ 1.700**	**€ 1.700**

Nummer	19
Naam	Verwerking KCA Stromen
Programma(s)	P3
Taakveld(en)	7.3 - Afval
Grootboeknummer(s)	6307 - Klein gevaarlijk afval Westervoort

Toelichting op het voorstel

In de begroting is een post opgenomen voor het verwerken van de KCA stroom. Dit is echter ook meegenomen in de DVO met Circulus en kan dus vervallen in de begroting. Kanttekening hierbij is wel dat verrekening van de werkelijke kosten achteraf plaatsvindt. Mogelijk tegenvallers achteraf moeten dan uit de algmene reserve betaald worden.

Samenhang met andere maatregelen

N.v.t.

Kansen en risico's

N.v.t.

Financieel effect van de voorgestelde maatregel (positief getal is toename van de baat of last)

Baten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Baten met betrekking tot de activiteit	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal van de baten	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*

Lasten (in €)	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Lasten met betrekking tot de activiteiten	€ -29.350	€ -29.350	€ -29.350	€ -29.350
Totaal van de lasten	*€ -29.350*	*€ -29.350*	*€ -29.350*	*€ -29.350*

Financieel effect (positief is besparing)	**€ 29.350**	**€ 29.350**	**€ 29.350**	**€ 29.350**

Geachte voorzitter, geachte raadsleden gemeente Westervoort

Dank u wel voor de gelegenheid om hier vandaag in te spreken.

Ik wil graag, namens de kinderopvangorganisaties Humankind, Zonnekinderen, Puck&Co én de schoolbesturen Innerwaard en LiemersNovum mijn zorgen uitspreken over het voornemen om te bezuinigen op de reguliere peuteropvangsubsidie – een maatregel die vooral gevolgen heeft voor peuters van ouders die géén recht hebben op kinderopvangtoeslag.

De voorgestelde bezuiniging In Westervoort betekent een einde aan de peuteropvangsubsidie. Dit is niet alleen een bezuiniging maar een volledige stop op de bijdrage.

Laat ik helder zijn: dit raakt een specifieke, kwetsbare groep kinderen. Kinderen die zonder deze subsidie thuis zullen blijven. Kinderen die straks instromen in het basisonderwijs zonder enige vorm van voorschoolse ervaring. Geen groepsdynamiek, geen taalontwikkeling in een rijke leeromgeving, geen sociale voorbereiding. In een tijd waarin we juist pleiten voor gelijke kansen vanaf de start, is dit een grote stap achteruit.

Om goed te begrijpen waar het over gaat, is het belangrijk te benoemen dat peuteropvang in Nederland drie vormen van financiering kent:

KOT-kinderen: dit zijn kinderen van ouders die werken of studeren en recht hebben op kinderopvangtoeslag vanuit het Rijk. Zij krijgen een groot deel van de kosten vergoed via de Belastingdienst, afhankelijk van hun inkomen.

VVE-kinderen: kinderen met een risico op een onderwijsachterstand. Zij krijgen 16 uur opvang per week gefinancierd via de combinatie van gemeentelijke en landelijke middelen uit het onderwijsachterstandenbeleid met daarbij een kleine ouderbijdrage via de VNG tabel.

Reguliere subsidie-kinderen: dit zijn peuters van ouders die niet werken en daardoor géén recht hebben op kinderopvangtoeslag. Voor deze kinderen is er gemeentelijke subsidie, zodat ook zij 8 uur per week naar de opvang kunnen, met daarbij een inkomensafhankelijke ouderbijdrage.

Het zijn deze laatste kinderen – reguliere peuters zonder Kinderopvangtoeslag of een VVE-indicatie – die nu buiten de boot dreigen te vallen.

Het schrappen van deze subsidie levert relatief weinig op in euro's op €10.000 in kwartaal 1 2025 van alle kinderen, in Westervoort gaat het om 11 kinderen. Op jaarbasis zal dit rond de €40.000 zijn.

Maar de maatschappelijke prijs is hoog. We weten dat voorschoolse educatie niet alleen helpt bij een soepele instroom in het onderwijs, maar ook bij het signaleren en voorkomen van achterstanden. En juist ouders zonder toeslagrechten – vaak eenoudergezinnen, nieuwkomers, mensen met een afstand tot werk – kunnen het zonder deze ondersteuning simpelweg niet betalen. De beperkte euro's die het oplevert kosten in een later stadium meer om achterstanden te bestrijden.

Wij zijn geschrokken van deze bezuiniging. De gemeente Westervoort heeft jarenlang vanuit visie geïnvesteerd in VVE-beleid zodat alle kinderen in Westervoort, dus ook de reguliere subsidie-kinderen gebruik konden maken van opvang. De gemeente had daarmee een voorbeeldrol in de regio, ook bij eerdere bezuinigingen werden deze kinderen geen 'kinderen van de rekening'.

Wat ik u wil vragen is dit: als u moet kiezen waar u beperkt moet bezuinigen, kies dan verstandig. Beperk dan liever de extra gemeentelijke subsidies die nu bovenop de rijksvergoeding worden gegeven aan ouders die wél kinderopvangtoeslag krijgen. Deze ouders ontvangen al tot €10,71 per uur vanuit het Rijk, en kunnen daarmee in de meeste gevallen de overige kosten wel dragen. Gemeenten in de omgeving doen dit al: zij geven géén extra subsidie bovenop de WKO-vergoeding. Dat is eerlijker én effectiever qua bezuinigen, 1 vergoeding ontvangen voor ouders in plaats van 2.

Bezuinig dus niet op die kinderen voor wie peuteropvang het grootste verschil maakt. Een kind dat nooit in een groep heeft gezeten, komt met een achterstand de opvang en het onderwijs binnen. En wij zien dat elke dag in de praktijk.

Tot slot wil ik u meegeven: in het landelijk beleid, bij de VNG én in regionale afspraken staat het principe benoemd "dat élk kind toegang moet hebben tot voorschoolse voorzieningen" zo ook aan de kinderopvang gepresenteerde in juni 2025 het gemeentelijke handhavingsbeleid. Uw besluit bepaalt of we deze belofte ook in Westervoort blijven waarmaken.

Ik roep u op: kies voor behoud van reguliere peutersubsidie. Bezuinig daar waar het minder schade aanricht. Kies voor de ontwikkeling en gelijkwaardigheid van kinderen in de gemeente Westervoort, voor nu en in de toekomst!

Dank u wel.

Vriendelijke groet,

Sandra Scholten

Directeur/bestuurder Kindercentrum Puck&Co

Leeswijzeravond raad Westervoort - terugkoppeling

Start vragen bijlage – maatregelen Financieel Gezond

➔ Vragen GroenLinks

- Geen structureel budget bomen

- In het IBOR zijn alleen de budgetten voor het onderhoud vastgesteld en het bijbehorende kwaliteitsniveau. In het Integraal beheerplan worden alle vervangingsinvesteringen inzichtelijk gemaakt.

  Een boom gaat gemiddeld 60 jaar mee afhankelijk van o.a. de locatie. Uitgaande van ca. 5500 bomen is er een vervangingsinvestering nodig van ca. 90.000 per jaar. In het beheerplan wordt voor de komende jaren bekeken wat er werkelijk noodzakelijk is op basis van conditie en leeftijd.

  Budget voor klimaatadaptatie wordt ingezet voor het extra vergroenen van locaties en zijn niet bedoelt als vervangingsinvestering.

- Mobiliteitsmaatregelen: doorrekening in de tabel niet helemaal goed gegaan ogenschijnlijk, wordt nagekeken en op terug gekomen schriftelijk
  - Het geamendeerde project “Verkeersveiligheid verbeteren wegvak 't Hoge Eind (nabij het Startblok)” is opgenomen in de uitvoeringsagenda 2026-2029 met een krediet van € 50.000,-- voor 2027. De jaarlijkse afschrijving over dat krediet, de kapitaallast (over 30 jaar conform nota afschrijvingsbeleid) bedraagt € 1.667,-- per jaar, ingaande vanaf het jaar ná activering. Die afschrijving is niet goed verwerkt voor 2028 en 2029. Dit blijkt een doorrekenfout in de tabel. Hieronder de juiste tabel waarin de verzwaring in afschrijving investeringskredieten juist is doorgerekend. De bedragen voor 2028 en 2029 in de kolommen Exploitatielasten per jaar- Vanuit Uitvoeringsagenda zijn daardoor naar boven gewijzigd. Zie onderstaande aanpassing in het schema.

UITVOERINGSAGENDA MOBILITEIT WESTERVOORT				
	2026	2027	2028	2029
Investeringskredieten				
Bulkkrediet mobiliteit	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Het verbeteren van het bestaande loop- en fietsnetwerk	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
Aanpak verkeersonveilige locaties	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
Toegankelijk maken/houden openbare ruimte	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Projectkredieten				
Maximumsnelheid Kerkstraat naar 30 km/u	€ 10.000			
Veiligheid Kruispunt Rivierweg-Heilweg verbeteren	€ 230.000			
Verkeersveiligheid verbeteren wegvak 't Hoge Eind (nabij het Startblok)		€ 50.000		
Dorpsplein (wegvak) inrichten conform 30 km/u				€ 200.000
Incidentele Exploitatiebudgetten (Onderzoeken)				
Onderzoek tracé SFR De Liemers nabij Station en oversteek Dorpsplein	€ 20.000			
Parkeerdrukmeting		€ 30.000		
Parkeerbeleidsplan Opstellen			€ 30.000	
Structurele Exploitatiebudgetten				
Gedrags- en Educatie Budget	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
Extra Personele Capaciteit Senior Verkeerskundige	€ 41.667	€ 41.667	€ 41.667	€ 41.667
Afschrijving investeringskredieten	€ 9.667	€ 3.333	€ 1.667	€ 1.667
Rente (2%)	€ -	€ 5.607	€ 1.933	€ 967
Exploitatielasten per jaar - Vanuit Uitvoeringsagenda	**€ 76.667**	**€ 101.940**	**€ 101.600**	**€ 72.300**
Exploitatielasten per jaar - Huidig	€ 12.333	€ 12.333	€ 12.333	€ 12.333
Exploitatielasten per jaar - Verzwaring	€ 64.333	€ 89.607	€ 89.267	€ 59.967

Voorjaarsnota

Programma 1

Programma 2

- Pag. 25 RSD – waarom in 2029 een bedrag van € 58k?
    - Dit bedrag is per abuis blijven staan na aanpassing begroting bestuursopdracht naar € 0. Dit zal in de begroting worden aangepast.
- MGR – toelichting bedragen technisch nader toe te lichten
    - De begroting van de MGR is voor lagere bedragen meegenomen in de meerjarenraming dan de MGR in haar begroting heeft gezet. Dit is uitgelegd tijdens de leeswijzeravond. De vraag die open staat is een verklaring te geven voor het grote verschil tussen het bedrag voor 2028 en het bedrag voor 2029

Programma 3

- Pag. 40 doorstroomcoach – is daar vast contract mee:
    - Nee

Maatregelen Financieel Gezond

Onderstaand de maatregelen waar nog schriftelijk op terug gekomen wordt

Aanvullende memo (haalbaarheid maatregelen) is onder de aandacht gebracht

- Maatregel 33 bibliotheek schriftelijk terugkomen
- Is dit bedrag het totale activiteitenbudget of is het inclusief de huisvestingskosten? Wat is het effect op de huisvestingskosten zodra de bibliotheek op de nieuwe plek gehuisvest is/wordt?
    - Inclusief huisvestingskosten. Geen effect op de huisvestingskosten. Huisvestingskosten zullen niet echt anders worden zodra bieb op nieuwe plek in het centrum gehuisvest wordt.

- Waarom is het bedrag in 2026 k€68 hoger dan in de jaren erna?
    - Vanwege de bezuinigingsslag in 2021 is die structureel doorgezet.

- Is er na deze bezuiniging nog budget over voor de wettelijke taken?
    - Ja, maar er zullen wel prioriteiten gesteld moeten worden. We wijken sterk af van de landelijke norm.

- Maatregel 35 sportaccommodatie schriftelijk terugkomen
- Er staan geen getallen ingevuld; wanneer kunnen hier schattingen voor komen, incl de financiële samenhang met subsidie sportverenigingen en verhuur sportaccommodaties
  De realisatie van een nieuw sportpark is in voorbereiding. In de voorbereidingsfase worden nieuwe afspraken gemaakt over het beheer van de accommodatie, maar ook over huur etc. Op korte termijn kan er geen bezuiniging worden gerealiseerd.

- Maatregel 36 schriftelijk
    - Welke afspraken liggen er vanuit het verleden (kinderboerderij) over deze bijdrage? Is de k€18 het hele Westervoortse bedrag?

- Gemeente Westervoort heeft voor het jaar 2025 € 18.000 subsidie verleend aan Stichting Horsterpark de Ogtent (SHO). Deze jaarlijkse bijdrage is bedoeld voor:
- 1. Het beheren en exploiteren van de kinderboerderij, het theepaviljoen en evenemententerrein in het Horsterpark
- 2. Het organiseren van sociaal-culturele en educatieve activiteiten in het Horsterpark voor de inwoners van Duiven en Westervoort.
- Er zijn in de afgelopen jaren geen inhoudelijke wijzigingen geweest in de afspraken over de besteding van deze subsidie

- Maatregel 44 schriftelijk
- Graag de ontbrekende info aanvullen/ leesbaar maken. Wat gaat er nog goed en wat is een risico na deze bezuiniging?

  - Hoewel er enkele besparingsmogelijkheden zijn, is afschaffing van deze taken niet aan te raden. Temeer omdat er al is bezuinigd van 2024 naar 2025. Een slimme herinrichting, samenwerking en digitalisering kunnen echter helpen de kosten aanzienlijk te verlagen zonder de kwetsbare groepen volledig aan hun lot over te laten. Advies: Bezuinigen met beleid.
    In plaats van schrappen ad 10 K, is het aan te raden om de dienstverlening te optimaliseren door:
    1. Digitalisering en zelfredzaamheid stimuleren:
    o Online portals, apps of zelfhulpdocumenten inzetten voor veelvoorkomende vragen.
    2. Samenwerking met partners:
    o Denk aan lokale welzijnsorganisaties, vrijwilligersnetwerken, en woningcorporaties die sommige taken kunnen overnemen.
    3. Collectieve aanpak i.p.v. individuele begeleiding:
    o Informatieavonden of groepssessies kunnen kosten per deelnemer verlagen.
    4. Fasering van ondersteuning:
    o Prioriteren van de meest essentiële ondersteuning in de eerste fase, met daarna een afbouwstrategie.

- Maatregel 60 schriftelijk
- Graag een uitsplitsing van de besparing en het maatschappelijk effect per voorgestelde maatregel
  Stoppen compostzakkenactie €1.260,-
  De actie wordt gehouden om inwoners te stimuleren om gft te scheiden, inwoners kunnen echter zelf ook compost kopen.

  Stoppen wekelijkse inzameling gft circa €20.000,-
  Het verlagen van de inzamelfrequentie van gft in de zomermaanden van wekelijks naar tweewekelijks betekent een lagere service. Veel inwoners zijn tevreden met de wekelijkse inzameling van gft, voor inwoners met een grote tuin is dit prettig in de snoeiperiode.
  De inzamelresultaten laten echter geen betere scheiding van gft zien door de wekelijkse inzameling. Dit komt overeen met landelijke ervaringen. De vraag is of de meerkosten opwegen tegen de resultaten.

  Stoppen luierinzameling ca. €5.000,-.

Het stoppen van de gescheiden luierinzameling met brengpunten is een kortetermijnoplossing. Met de aankomende producentenverantwoordelijkheid voor luiers en incontinentieproducten worden producenten verantwoordelijk voor de inzameling en verwerking en ontvangen de gemeenten een vergoeding voor de verplichte gescheiden inzameling hiervan. Het nu stoppen met de recent georganiseerde inzamelpunten betekent desintegratiekosten en demotivatie bij inwoners. Het zal lastig zijn deze weer opnieuw te motiveren. Stoppen is een vermindering van de service voor de inwoners bij de maandelijkse inzameling van restafval. Inwoners vragen om uitbreiding van de huidige 2 brengpunten. Alternatief is de luiers een maand thuis te bewaren en aan te bieden bij het restafval. Inwoners ervaren hier overlast van en hebben meer inzamelmiddelen nodig. Voor het aanbieden van restafval geldt een tarief. Het verbranden van de luiers in plaats van recyclen betekent een verlaging van het scheidings- en recycling resultaat. 8% van het restafval bestaat uit luiers. Voorkomen dat recyclebaar afval wordt verbrand is een belangrijk uitgangspunt in de transitie naar een circulaire economie. Westervoort heeft verwerkingscapaciteit bedongen bij ARN, bij stopzetting zal het lastig zijn deze terug te krijgen, omdat ARN "vol" zit.

Stoppen inzameling grof huishoudelijk afval aan huis
ca. €5.000,-
Inwoners betalen voor het ophalen van grof huishoudelijk afval. Inzamelkosten bedragen €12.938, inkomsten zijn ca. €8.000,-.
Stoppen met grof huishoudelijk afval inzamelen is een verlaging van service. Voor inwoners zonder auto en maatschappelijk netwerk wordt het lastiger om het afval af te voeren. Risico op meer afvaldumping/ophoping van grofvuil rondom woningen.

Stoppen met de inzameling van oud papier bij AVW bij de huidige inzameling met bundels levert bij nader inzien **geen** besparing op. Zie ook nummer 61.

- Maatregel 70 en 71
- Er staat: indien wettelijk mogelijk? Is dat inmiddels uitgezocht? Hoeveel is er de afgelopen tijd gebruik van gemaakt? Over wiens dienstreizen gaat dit? Alleen B&W?
- **M.b.t. de dienstreizen:**
- Het is wettelijk mogelijk om de vergoeding dienstreizen te bezuinigen. Concreet betekent dit een wijziging in beleid. Het betreft hier de dienstreizen van burgemeester en wethouders. Bij invoering van de maatregel betekent dit dat vanaf 2026 burgemeester en wethouders geen declaraties meer in zullen kunnen dienen voor dienstreizen. Onderstaand een overzicht van de uitputting van het budget van de afgelopen paar jaar:

		2023					
Grootboeknummer	**bedrijf**	**omschrijving**	**type**	**bedrag Primitief**	**bedrag Begroot**	**bedrag Werkelijk**	**bedrag Restant**
6004	10	Burgemeester(K)	G	2.000,00	2.000,00	970,04	1.029,96

6009	10	Wethouders(K)	G	0,00	0,00	965,30	-965,30
				2.000,00	2.000,00	1.935,34	64,66

2024

Grootboeknummer	bedrijf	omschrijving	type	bedrag Primitief	bedrag Begroot	bedrag Werkelijk	bedrag Restant
6004	10	Burgemeester(K)	G	2.000,00	2.000,00	557,86	1.442,14
6009	10	Wethouders(K)	G	1.000,00	1.000,00	2.526,13	-1.526,13
				3.000,00	3.000,00	3.083,99	-83,99

2025

Grootboeknummer	bedrijf	omschrijving	type	bedrag Primitief	bedrag Begroot	bedrag Werkelijk	bedrag Restant
6004	10	Burgemeester(K)	G	2.000,00	2.000,00	149,56	1.850,44
6009	10	Wethouders(K)	G	1.000,00	1.000,00	949,95	50,05
				3.000,00	3.000,00	1.099,51	1.900,49

- Wat behelst deze maatregel precies? Teruggaan naar 3 wethouders van 90% naar 50%? Plus bezuiniging op dienstreizen ed
- Wat is het effect van beide maatregelen afzonderlijk?
- **M.b.t. vergoedingen wethouders:**
- De maatregel ziet toe op de keuze die de gemeente heeft om wethouders voor parttime te benoemen en daarmee in de salarisuitgaven te besparen. In de inwonersklasse van de gemeente Westervoort (15.001 – 20.000) is het wettelijk minimum aantal wethouders 2 en het maximum aantal voltijdse plus deeltijd wethouders 4. De keuze voor voltijd of deeltijd is aan de gemeenteraad. Vanzelfsprekend heeft dit effect op de aantrekkelijkheid van de uitoefening van het ambt alsmede de beschikbaarheid van de wethouders voor de gemeente en hetgeen opgepakt kan worden in een deeltijd takenpakket. Beide maatregelen (vergoedingen wethouders en dienstreizen) zijn afzonderlijk te beoordelen maar zullen beiden een effect hebben op de persoonlijke afwegingen die mensen zullen maken op het al dan niet willen uitoefenen van het wethouderschap gerelateerd aan tijdsbesteding

(verhouding portefeuille, taken, verplichtingen namens de gemeente ten opzichte van parttime beschikbaarheid) en te maken kosten (zichtbaarheid in de regio, collegiaal overleg, verplichtingen, waar reiskosten voor gemaakt worden en geen kilometervergoeding meer tegenover zal staan).

- Maatregel 72 schriftelijk

Maatregel 72 betreft het budget dat wordt ingezet voor de wijkraden én het wijkbudget dat wordt ingezet voor kleine initiatieven. Het gaat dus niet alleen om het budget voor de wijkraden.
In 2024 is door 4 wijkraden/wijkverenigingen gebruik gemaakt van dit budget: de wijkraden Leigraaf, De Lange Maat en Steenderens en de vereniging voor de wijk Mosterdhof, voor een totaalbedrag van € 5.400. Op het wijkbudget voor kleine initiatieven is in 2024 in totaal € 4.794,30 ingezet.
Het totaalbudget is € 14.750. Deze maatregel, die niet door het college is voorgesteld, betreft het schrappen van dit volledige budget.

Deze maatregel staat in principe los van het initiatievenloket. Maar met het wegvallen van het budget voor de wijkraden en kleine initiatieven is er wel minder budget dat kan worden ingezet voor initiatieven uit de samenleving.

Voor Westervoort is bij de VJN 2024 een raadsbesluit genomen tbv het initiatievenloket: Dat gaat om € 55.000 (extra) per jaar over 2025, 2026 en 2027.
Het annuleren van het initiatievenloket is vooralsnog niet als maatregel naar voren gebracht omdat tot voor kort niet duidelijk was of dit als zodanig al was verwerkt in de begroting en dus tot een besparing op de begroting zou kunnen leiden. Inmiddels blijkt dat dit wel is gebeurd, waarmee het annuleren van het initiatievenloket als extra maatregel over 2026 en 2027 zou kunnen worden meegenomen bij de behandeling van de Voorjaarsnota, met als financieel effect -€ 55.000 per jaar over 2026 en 2027. Hiermee vervalt er niets wat er al is waardoor de impact op de samenleving minimaal is.

-
- Maatregel 75 – betreft maatwerk, alternatief zou kunnen zijn ingroeiscenario
- Juridische zaken heeft een eerste screening gedaan, maar de wet geeft geen eenduidig antwoord. Uitvoering onderzoek naar gerechtelijke uitspraken in soortgelijke casussen is nodig om tot een gedegen antwoord te komen. Dit vergt veel tijd. Een mogelijk alternatief is het hanteren van een ingroeiscenario, waarbij de bezuiniging pas in 2026 wordt doorgevoerd voor 50% en de andere helft in 2027.

- Er staat dat het juridisch niet mogelijk is, maar dat het uitgezocht moet worden. Wat is het resultaat van dit juridisch onderzoek?

- Maatregel 97 schriftelijk
- Hoe wordt bij deze bezuiniging (nog) voldaan aan de VN-verdrag?
- Met de ratificatie van het VN-Verdrag is in de Jeugdwet, Wmo en Participatiewet de verplichting toegevoegd om in een (verplicht) periodiek plan op te nemen hoe de gemeenteraad uitvoering geeft aan het VN-Verdrag (art. 2.1.2 lid 2 sub H Wmo, art. 2.2 lid 2 sub f Jeugdwet en art. 47 Participatiewet). Er is echter niet vastgelegd dat er een bepaalde hoeveelheid financiën aan gekoppeld moet worden.

- De gemeente is verplicht om een discriminatiemeldpunt te hebben. Hiervoor subsidiëren we Vizier. Vizier is een Antidiscriminatievoorziening (ADV) en beheert het meldpunt discriminatie.nl. Vizier neemt meldingen van discriminatie in behandeling en biedt ondersteuning aan inwoners die discriminatie ervaren.
- De kosten van Vizier zijn €0,94 per inwoner. In 2025 kost dit €14.241,94. Het totale budget voor inclusie is €20.800. Met deze bezuiniging is er onvoldoende budget om de kosten voor het discriminatiemeldpunt te betalen. Mogelijk kan dit in 2026 worden aangevuld middels SPUK, maar dat zijn geen structurele middelen.

- Maatregel 96 schriftelijk
-

Gedacht wordt onder andere aan toepassingen op gebied van AI, procesoptimalisatie met ondersteuning van ICT. De ontwikkelingen op dit gebied gaan razendsnel. De verwachting is dat door deze ontwikkelingen de komende jaren besparingen te realiseren zijn. In financiële zin zijn hier 1Stroom, RID en de gemeente bij betrokken. Om besparingen te realiseren zal eerst geïnvesteerd moeten worden. Deze investering ligt deels bij de RID en deels bij 1Stroom. In beide begrotingen van deze gemeenschappelijke regelingen is nog geen investering op dit gebied opgenomen (voor de RID is bovendien bij de I&A-visie voor de minimum-variant gekozen). De mogelijke besparingen vallen ook niet rechtstreeks in de begroting van de gemeente, maar ook binnen de gezamenlijke regelingen. Mogelijk dat deze benut worden om de 5% opgave van de gemeenschappelijke regeling in te vullen. Hierbij is het belangrijk om geen dubbeltelling te maken. Dat maakt dat deze bezuiniging administratief financieel en procedureel een complex is.

- Maatregel 8 jongerenwerk
- Graag concreet maken wat het niet direct financiële effect is (tekst weggevallen) en het financiële effect op andere terreinen
- Het niet directe financiële effect is vooral minder zicht op jongeren die kwetsbaar zijn op allerlei terreinen. Het jongerenwerk wordt ingezet om contact te leggen met kwetsbare jongeren en waar nodig kunnen zij ook laagdrempelige ondersteuning te bieden . Als dit voorstel gehonoreerd wordt, valt een belangrijke mogelijkheid om jongeren laagdrempelig te ontmoeten weg. Als er €70.000 gekort gaat worden op de beroepskrachten, zal het jongerenwerk op een andere manier georganiseerd moeten worden. Bijvoorbeeld het niet meer openstellen van Creon, door gebrek aan professionals in de avonduren. Jongerenwerk zal dan nog meer ambulant op vindplaatsen georganiseerd worden en er zullen minder mogelijkheden zijn voor de jongeren om spontaan ‘binnen te lopen’. Er is een groter risico dat kwetsbare jongeren pas later, en daardoor met een grotere zorgvraag, in beeld komen. Hierdoor zal sprake zijn van meer maatschappelijke uitval en meer overlast in de wijken omdat ze geen ontmoetingsplek meer hebben.

- Maatregel 63 klimaatadaptatie en biodiversiteit: vraag schriftelijk te stellen, afstemming één antwoord (zit in CDA vragen)
- Maatregel 95 schriftelijk op terugkomen (zit in CDA vragen)

Maatregel 4:

Vraag	Antwoord
• **Geldstromen rond peuters en de kinderopvang (Merel / Edith)** De Innerwaarde heeft ingesproken bij de raadsleden en aangegeven dat de bedragen anders liggen (de € 82.000 is volgens de raadsleden na inspraak van de Innerwaard maximaal € 40.000). Daarbij worden er meerdere maatregelen voorgesteld die betrekking hebben peuters (SMI, reguliere peuters, …) Verzoek is om een overzichtje aan te leveren van de geldstromen gekoppeld aan de bezuinigingsmaatregelen	**Maatregel reguliere peuteropvang** Voor de subsidie voor reguliere peuteropvang wordt onderscheid gemaakt tussen peuters wiens ouders wel en geen recht hebben op kinderopvangtoeslag. Voor **peuters met recht op kinderopvangtoeslag** subsidiëren wij als gemeente een kleine extra bijdrage voor 8 uur per week. De verwachting is dat deze peuters ook met het stopzetten van de subsidie blijven komen: ouders krijgen m.b.v. kinderopvangtoeslag opvang alsnog deels vergoed én aangezien beide ouders werken zijn zij in de zorg voor hun kinderen mogelijk afhankelijk van kinderopvang. Voor **peuters zonder recht op kinderopvangtoeslag** subsidiëren wij als gemeente een grote bijdrage voor 8 uur per week. De verwachting is dat deze peuters niet meer naar de kinderopvang komen als wij de subsidie stopzetten: deze ouders moeten dan namelijk € 300 per maand zelf bijleggen. Deze ouders hebben gemiddeld minder te besteden dan tweeverdieners én zij zijn in de zorg voor hun kinderen mogelijk niet afhankelijk van kinderopvang. Als we ervoor kiezen om **alleen peuters die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag** te blijven subsidiëren, komt dit voor heel 2025 uit op ongeveer € 40.000 (namelijk 4 x de prijs in onderstaande tabel). Vanaf 2026 moeten we rekening houden met stijgende tarieven (die worden bepaald door het Rijk), waardoor het bedrag over 2026 vermoedelijk hoger ligt. Hiernaast kan het aantal peuters zonder recht op kinderopvangtoeslag fluctueren. Als er in 2026 bijvoorbeeld drie peuters bij komen, lopen de kosten direct bijna € 11.000 op. Dit laatste kunnen we ondervangen door een subsidieplafond in te stellen, met als kanttekening dat kinderopvangorganisaties mogelijk niet alle peuters meer kunnen plaatsen omdat de gemeentelijke subsidie niet toereikend is.

In de volgende tabellen staan de aantallen peuters en de bijbehorende bedragen in Westervoort voor het jaar 2023, 2024 en 2025 weergegeven.

Aantal peuters in Q1 2025	
Met kinderopvangtoeslag	163 peuters
Zonder kinderopvangtoeslag	11 peuters

Hoogte subsidies in Q1 2025 (afgerond)	
Met kinderopvangtoeslag	€ 19.000
Zonder kinderopvangtoeslag	€ 10.000
TOTAAL	**€ 29.000**

Maatregel Sociaal Medische Indicatie (SMI)

SMI is bedoeld als tijdelijke oplossing voor urgente (crisis)situaties binnen een gezin, waarbij het voor de ontwikkeling van een kind tijdelijk nodig is om naar de kinderopvang te gaan. Dit betreft allemaal gezinnen waar ouders geen recht hebben op kinderopvangtoeslag. Meestal wordt SMI toegekend ter ontlasting van ouders. Ouders die meer dan 120% van het WML verdienen, krijgen kinderopvang bij SMI niet volledig vergoed en leggen ook zelf bij.

In Westervoort is er in 2024 €105.696 uitgegeven aan SMI. Hiervan is €78.881 besteed aan gezinnen voor wie SMI volledig vergoed werd en €37.814 aan gezinnen voor wie SMI deels vergoed werd. In totaal betrof het 15 verschillende gezinnen. Per gezin is er in 2024 dus gemiddeld voor €7.046 aan SMI ingezet.

In de praktijk wordt gezien dat de urgentie en de tijdelijkheid niet altijd strikt worden beoordeeld bij SMI-aanvragen. Als er strikter gekeken wordt naar urgentie en tijdelijkheid, wordt verwacht dat van de 15 gezinnen 2 gezinnen niet meer in aanmerking zouden komen en dat 5 gezinnen met minder uren af zouden kunnen. Die aantallen bij elkaar opgeteld maken dat een besparing van €25.000 op dit budget realistisch is.

	De negatieve gevolgen van het doorvoeren van deze bezuinigingsmaatregel worden vooral verwacht bij de gezinnen die nu niet meer in aanmerking komen voor SMI en bij de gezinnen voor wie SMI nu eerder wordt stopgezet. Dit kunnen kwetsbare gezinnen zijn voor wie kinderopvang voor kinderen (en ouders) goed is, maar die geen urgente gezinssituatie hebben die maakt dat SMI tijdelijk noodzakelijk is. **Samenhang maatregelen reguliere peuteropvang en SMI** Als de gemeente de subsidie voor reguliere peuteropvang stopzet, kan het zijn dat een groter beroep wordt gedaan op SMI. Als SMI vervolgens ook strenger beoordeeld wordt, betekent dit dat een groep kwetsbare peuters die nu nog op de kinderopvang wordt gezien straks niet meer in beeld is. Hierdoor zullen naar verwachting meer peuters met achterstanden instromen in het basisonderwijs. Als gemeente Westervoort doorgaat met het subsidiëren voor reguliere peuteropvang voor peuters zonder recht op kinderopvangtoeslag, kan dit een deel van de negatieve gevolgen van de maatregel op SMI opvangen. Gezinnen zonder recht op kinderopvangtoeslag die niet meer in aanmerking komen voor SMI, hebben dan ten minste nog recht op 8 uur gesubsidieerde peuteropvang. Dit zal logischerwijs wel gevolgen hebben voor de hoogte van aangevraagde subsidies voor reguliere peuteropvang. Concluderend heeft een bezuiniging op het ene aanbod gevolgen voor het beroep dat op het andere aanbod wordt gedaan. Indien beide bezuinigingsmaatregelen worden doorgezet, betekent dit dat meer (kwetsbare) peuters niet terechtkunnen op de kinderopvang en vermoedelijk dat meer kinderen met achterstanden starten in groep 3

Maatregel 6:

• **Bezuiniging op de BVO DRAN (**Tijdens de leeswijzeravond is gevraagd of bij de verlaging rekening is gehouden met de vergoeding die ouders krijgen voor het zelf	De verlaging van de kosten is op de post leerlingenvervoer mogelijk vanaf schooljaar 2026-2027. De aanvragen en beoordelingen voor a.s. schooljaar zijn al in gang gezet. De precieze uitwerking van de maatregel is pas mogelijk na besluit van de raad om het college de opdracht te geven de verordening hierin strikter te interpreteren. De administratieve last van deze maatregel is wellicht groter dan het voordeel. Er moet meer overleg plaatsvinden met

wegbrengen van hun kind. Daar is bevestigend op geantwoord. De vervolgvraag die nog open staat is de vraag om hoeveel kinderen dit gaat en of Duiven deze bezuinigingsmaatregel ook doorvoert	de ouders, er moet meer vastgelegd worden en er wordt alleen vergoed wat niet vergoed wordt door bijvoorbeeld een werkgever. Momenteel gaan ongeveer 90 – 100 jongeren mee met het leerlingenvervoer. Hoeveel dat er in het schooljaar 2026-2027 zullen zijn is nog niet bekend. Het is erg tijdsintensief om tot in detail uit te zoeken welke ouder nu al 2 dagdelen zelf haalt en brengt. In Duiven is deze maatregel niet in de voorjaarsnota opgenomen, maar wel bij de gemeenteraad onder de aandacht gebracht als mogelijke besparing (wel met de kanttekening van de risico's op hogere administratieve last, mogelijk meer bezwaarprocedures etc.).
Doelgroepenvervoer/BVO DRAN **De kostenstijging voor het doelgroepenvervoer wordt betaald uit bestemmingsreserve.** **Onze vraag is welke bestemmingsreserve dat is en hoeveel geld er voor en na de onttrekking (nog)?**	De onttrekking zal plaatsvinden uit de bestemmingsreserve doelgroepenvervoer, waarvan de stand per 01-01-2025 € 272.000 is.

Maatregel

• **Begroting SD/Wmo/Jeugd** **(Loes, Claudia, Edith)** Over programma 2 algemeen: In de vorige jaren is er steeds bijgeraamd in programma 2 (met 2 tot 3 miljoen per jaar) en die bedragen zijn steeds verwerkt in de saldo's. Nu wordt er wederom bijna 1 miljoen bijgeraamd op programma 2. Onze	De kosten van de uitvoering door onze ambtelijke capaciteit en de uitvoering van de feitelijke zorg door onze partners/aanbieders, vallen onder verschillende begrotingen. De ambtelijke inzet is 1Stroom-begroting. Doordat de vraag naar Jeugdhulp en Wmo stijgt, is er ook uitbreiding op de ambtelijke capaciteit geweest en die vraag zal in de toekomst ook terugkeren. De totale kosten stijgen door indexering van loonkosten en de prijs van geleverde producten. Het aantal aanvragen Wmo stijgt door de vergrijzing, de aanvragen Jeugd doordat de problematiek steeds zwaarder wordt. Dat komt o.a. door een stijging in problematische echtscheidingen. De stijging in de kosten van Wmo en Jeugd wordt dus door verschillende feiten omhooggeduwd. Daardoor is er sinds

veronderstelling is dat deze extra kosten dan weer boven op de bijgewerkte saldo's van voorgaande jaren komen? Is die veronderstelling juist en zo ja, impliceert dat dan ook dat onze kosten jaarlijks steeds blijven stijgen (los van de stijging van salarislasten van de 1Stroom medewerkers die werkzaam zijn binnen het sociaal domein. Kunt u een overzicht geven van de totale kosten die verband houden met uitvoering van de WMO en de jeugdproblematiek voor de jaren 2018 tot en met 2024 (en de prognose voor 2025)?	2018 doorlopend steeds meer geld nodig en moet de begroting, zoals u zelf al schetst, jaarlijks worden verhoogd. Onderaan dit document is een tabel opgenomen met de kosten van Wmo en Jeugd in ons gecontracteerde aanbod (dus maatwerk) over 2018 tot en met 2023. Omdat 2024 nog niet definitief is, is dit nog niet beschikbaar. Naast deze kosten in het maatwerk, wordt er ook veel zorg verleend vanuit het voorliggend veld. Het gaat hier om gesubsidieerde partijen. Een overzicht daarvan kan geleverd worden maar dat vergt meer tijd.

Technische vragen CDA Westervoort Voorjaarsnota 2025

Algemeen:

- In de afgelopen jaren werd er in de VJB ook informatie gegeven over het weerstandsvermogen wat de gevolgen waren voor dit vermogen met de uitkomsten van de voorjaarsnota en het kengetal waarop werd vastgesteld of het dit weerstandsvermogen voldoende was. Verder wordt in de VJN verwezen naar de risicoparagraaf.
  Beide onderdelen ontbreken. Is het mogelijk nog informatie toe te voegen hoe dat weerstandvermogen zich ontwikkelt resp. wat onze belangrijkste risico's zijn ?

  Om een beeld te kunnen geven moeten we uitgaan van een aantal aannames. Allereerst dat alle positieve resultaten van deze Voorjaarsnota in de Algemene Reserve worden gestort. Ten tweede gaan we dan uit van het risicoprofiel dat in de begroting voor 2025 voor het laatst is geactualiseerd. Dat is dus nog zonder de aanvullende risico's waar in de Voorjaarsnota over wordt gesproken. En ook zonder de inschatting van het risico voor de plannen voor Westervoort Noord, het verplaatsen van de sportvelden en de ontwikkeling van het centrum. Dan ontstaat onderstaand beeld:

Verloop ratio weerstandsvermogen	2025	2026	2027	2028	2029
Weerstandscapaciteit (A)	4.838	5.702	7.617	9.291	11.551
Risico's (B)	3.041	3.041	3.041	3.041	3.041
Ratio weerstandsvermogen (A:B)	1,59	1,88	2,50	3,06	3,80

- Over programma 2 algemeen: In de vorige jaren is er steeds bijgeraamd in programma 2 (met 2 tot 3 miljoen per jaar) en die bedragen zijn steeds verwerkt in de saldo's. Nu wordt er wederom bijna 1 miljoen bijgeraamd op programma 2. Onze veronderstelling is dat deze extra kosten dan weer bovenop de bijgewerkte saldo's van voorgaande jaren komen? Is die veronderstelling juist en zo ja, impliceert dat dan ook dat onze kosten jaarlijks steeds blijven stijgen (los van de stijging van salarislasten van de 1Stroom medewerkers die werkzaam zijn binnen het sociaal domein. Kunt u een overzicht geven van de totale kosten die verband houden met uitvoering van de WMO en de jeugdproblematiek voor de jaren 2018 tot en met 2024 (en de prognose voor 2025)?

De kosten van de uitvoering door onze ambtelijke capaciteit en de uitvoering van de feitelijke zorg door onze partners/aanbieders, vallen onder verschillende begrotingen. De ambtelijke inzet is 1Stroom-begroting. Doordat de vraag naar Jeugdhulp en Wmo stijgt, is er ook uitbreiding op de ambtelijke capaciteit geweest en die vraag zal in de toekomst ook terugkeren. De totale kosten stijgen door indexering van loonkosten en de prijs van geleverde producten. Het aantal aanvragen Wmo stijgt door de vergrijzing, de aanvragen Jeugd doordat de problematiek steeds zwaarder wordt. Dat komt o.a. door een stijging in problematische echtscheidingen. De stijging in de kosten van Wmo en Jeugd wordt dus door verschillende feiten omhooggeduwd. Daardoor is er sinds 2018 doorlopend steeds meer geld nodig en moet de begroting, zoals u zelf al schetst, jaarlijks worden verhoogd.

- Onderaan dit document is een tabel opgenomen met de kosten van Wmo en Jeugd in ons gecontracteerde aanbod (dus maatwerk) over 2018 tot en met 2023. Omdat 2024 nog niet definitief is, is dit nog niet beschikbaar. Naast deze kosten in het maatwerk, wordt er ook veel zorg verleend vanuit het voorliggend veld. Het gaat hier om gesubsidieerde partijen. Een overzicht daarvan kan geleverd worden maar dat vergt meer tijd.

Taakve	Omschrijving taakveld	Begroot	Realisatie	Begroot	Realisatie	Begroot	Realisatie	Begroot	Realisatie	Begroot	Realisatie	Begroot	Realisatie
		2018	2018	2019	2019	2020	2020	2021	2021	2022	2022	2023	2023
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	262.079	252.657	523.981	1.176.251	615.134	1.052.784	663.947	243.632	771.148	672.484	744.139	672.364
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	1.879.746	2.476.116	2.421.932	3.430.473	2.586.480	3.522.814	3.629.463	3.315.922	3.671.484	3.037.924	3.028.606	3.189.076
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	3.267.755	3.529.243	2.769.324	4.901.044	2.969.307	5.675.249	4.386.997	4.782.454	4.441.757	5.072.823	4.907.159	6.020.762
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	70.000	73.800	113.876	252.165	162.793	276.561	257.436	226.034	234.785	119.896	143.510	-445.143
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	440.000	331.082	1.160.793	687.351	1.204.024	526.402	502.214	492.549	517.835	457.658	517.835	360.432

Pagina 18 en 19:
De begrote kosten voor het thema ‘lokale toegang’ bedragen incidenteel 200K.

- Tegenover die kosten wordt ook een opbrengst geprognosticeerd. Kunt u deze kosten én de verwachte opbrengst ook onderdeel maken van de Monitor Sociaal Beleid?
- Thema “lokale toegang” met kosten en opbrengsten wordt onderdeel van de monitor Sociaal Domein
- Op deze pagina wordt gesproken over het inzetten van de bestemmingsreserve beschermd wonen. Vraag: hoeveel zit er in die reserve?
- De bestemmingsreserve staat momenteel op € 450.000

Pagina 23:
2.5.1.a. Hier wordt gesproken over een eenmalige piek in kosten. Waarop is die uitspraak gebaseerd?

- Dit is een open-einde regeling. Als inwoners volgens de verordening recht hebben op een voorziening, moet de gemeente deze leveren. Hierdoor kunnen schommelingen in de vraag leiden tot incidenteel hogere uitgaven dan verwacht. We zien geen opvallende toename in de doelgroep en het beleid is niet gewijzigd. De kostenstijging wordt veroorzaakt door het verstrekken van Persoonsgebonden Budgetten (PGB). Deze worden eenmalig verstrekt.

- T.a.v. het onderwerp ‘bemoeizorg en beschermd wonen’ wordt gesproken over incidentele kosten, maar we zien wel 5 jaar kosten en opbrengsten terug komen. Klopt dat wel?

- Ja dat klopt want we gaan ervanuit dat in 2027 de decentralisatie van beschermd wonen door gaat en dat deze kosten dan gedekt kunnen worden uit het decentralisatie budget van de gemeente.,

Pagina 25:

- De kostenstijging voor het doelgroepenvervoer wordt betaald uit bestemmingsreserve. Onze vraag is welke bestemmingsreserve dat is en hoeveel geld er voor en na de onttrekking (nog) ?
  De onttrekking zal plaatsvinden uit de bestemmingsreserve doelgroepenvervoer, waarvan de stand per 01-01-2025 € 272.000 is.

Pagina 26:
Veilig thuis: kostenstijging vanaf 2025 e.v. jaren. De bedragen zijn uitgelegd tijdens de bijeenkomst. Dat je voor deze post een bestemmingsreserve vormt valt goed te begrijpen, immers je weet op voorhand niet hoe vaak Veilig Thuis moet worden ingeschakeld in een nieuw begrotingsjaar. Onze vraag is hoeveel zit er na de stortingen in 2025 en 2026 in de bestemmingsreserve?

- Er wordt bij de tekst gerefereerd aan de reserve van veilig thuis als organisatie. Om te voorkomen dat er tussentijds subsidieaanvragen moeten worden gedaan omdat er geen reserve is. Met de regio wordt afgesproken hoe hoog de reserve mag zijn en mogelijk wordt deze reserve nog in 2025 opgebouwd, daar zijn de gesprekken nog gaande over. Er is nadrukkelijk voor een reserve gekozen en geen post 'onvoorzien', zodat de reserve besteed wordt aan de posten die overschreden worden en niet aan nieuwe activiteiten.

Pagina 41:

- Dit gaat ov er de kosten voor de herijking van de omgevingsvisie. Kunnen we ervan uitgaan dat dit het budget bedoeld is voor de herijking in zijn geheel of is het gevraagde budget slechts bedoeld voor het bepalen van de scope van de herijking?
- Voor de gehele herijking. Genoemd bedrag is het Westervoorts deel. Ook in Duiven is budget gevraagd op basis van de gebruikelijke sleutelverdeling.

- Zwerfafval. De uitkering vanuit de Uitgebreide product verantwoordelijkheid (UPV) komt binnen in de algemene uitkering. Deze post hoort bij het onderwerp Afvalstoffenheffing. Als we deze bijdrage van de UPV doorschuiven naar de Afvalstoffenheffing, het voordeel van € 29.350 (vorig jaar dubbel opgenomen/ pag. 42) en de €5000 (pag. 42 extra) samenvoegen, wat betekent dit voor de hoogte van de Afvalstoffenheffing per aansluitpunt voor 2026 en later?
  Onder de Afvalstoffenheffing vallen kosten voor inzameling huishoudelijk afval. Zwerfafval valt hier buiten. Rest antwoord volgt later. Dit moet worden berekend na het opstellen van de begroting.

Pagina 42:

- Ketenovereenkomst verpakkingen Er wordt een bedrag van € 8000 gevraagd voor een campagne samen met Circulus voor controle PMD zakken en de communicatie hierover. De CDA fractie heeft meerdere vragen in het verleden gesteld over de afkeur van de PMD-zakken in Westervoort. Trots werd steeds aangegeven dat wij geen afkeur in Westervoort hebben. Heeft Westervoort nu veel afkeur van de PMD zakken? Zo nee, waarom wordt dan budget gevraagd voor dit thema?.
  En voorts:
  Hebben we in Westervoort niet afgesproken dat alle activiteiten welke onder Afval vallen onder de Afvalstoffenheffing zal vallen? Is het dan niet logisch dat de kosten € 8000, indien nodig onder de Afvalstoffenheffing komen de vallen (€1,5 per huishouden/ jaar)?

  Tot nu toe is ingezameld PMD uit Westervoort niet afgekeurd. Dat betekent dat er minder dan 15% vervuiling in zat volgens visuele controles. Met de nieuwe regels krijgen gemeenten een vergoeding op basis van de kwaliteit van het PMD. Hoe schoner het PMD, hoe hoger de vergoeding. Er zijn verschillende groepen (staffels). Metingen bepalen in welke staffel een

gemeente valt. Het is onzeker in welke groep de gemeente Westervoort gaat vallen. Bij incidentele metingen zat er meer dan 15% vervuiling in het PMD. Daarom is het belangrijk om de kwaliteit te verbeteren. Dat is goed voor recycling én hoge vergoeding voor de gemeente. Hiervoor is een actie en campagne nodig om inwoners te helpen beter afval te scheiden.

Pagina 63:

- Terugbrengen van activiteiten klimaatadaptatie en biodiversiteit. Dit najaar komt het visieplan biodiversiteit en voorjaar 2026 het activiteitenplan biodiversiteit. Dit plan is mede opgezet omdat de Omgevingswet vereist dat de huidige soorten gehandhaafd moeten blijven ook de kritische soorten.
  Wat betekent de kostenbesparing van €108000. Kan dit plan in zijn geheel niet uitgevoerd worden?
  Voldoen we dan nog wel aan de Omgevingswet?
  Ja, we verwachten van wel.

Pagina 76:

- Afschaffen mantelzorgwaardering..
  Welk deel van het budget van €30000 is in 2023 resp 2024 uitgegeven?
  In 2023 is er totaal begroot € 29.400,00 en van dat budget is €5.270 over. In 2024 is er in totaal aan kosten uitgegeven € 24.125. Waardoor er een restant over is van €5.275.

Pagina 95:

- Nieuwe aanbesteding voor PMD zakken door Circulus.
  Kosten zouden toch, indien nodig, onder de afvalstoffenheffing moeten vallen en niet in de begroting worden opgenomen. Heffing? Als dat klopt, waarom zijn die kosten dan hier opgevoerd?
  Ja. Voor het project financieel gezond zijn alle mogelijke bezuinigingen onderzocht, de aanbesteding levert mogelijk een kostenbesparing op. De kosten aanschaf PMD zakken worden opgenomen in de begroting maar mogen worden doorberekend in de afvalstoffenheffing.

Behalve de vragen die de CDA fractie heeft gestuurd waren er ook nog enkele vragen die niet op de leeswijzeravond konden worden beantwoord.
Dit betreffen de maatregel 72 en 96. Deze zijn beiden in het Groen Links format beantwoord.

Vragen over voorjaarsnota 2025; GroenLinks

Datum 3 juni 2025

Auteur Ben Schulte namens de fractie

Vragen over de voorjaarsnota

Pagina 3 (samenvatting en overzicht).
Na alle maatregelen en ontwikkelingen blijven er als saldi voor de jaren 2026 en volgende forse positieve bedragen over van respectievelijk:
€ 863.875 (2026), € 1.914.768 (2027), €1.674.075 (2028) en 2.259.508 (2029)
Vraag: wat is de bedoeling van deze batige saldi? Waarvoor wordt het bestemd/gebruikt?

Vragen over de autonome ontwikkelingen en wensen/keuzes

pag	par	item	Vraag/ vragen	
9	1.3.1	welkomstpakket	Wat is de beoogde opbrengst/ maatschappelijk resultaat van het welkomstpakket? Welk probleem lost dit op?	
12-13	1.5.1.j en 1.5.1.l	Effect loonstijgingen en cao	Bij 1.5.1.j wordt de meevaller qua prognose loonstijging genoemd en bij 1.5.1.l ook, maar dan als cao-effect. Is het loonstijging-effect (onder j) niet inbegrepen in cao-effect (onder l)? Of: wat is het verschil?	
13		Airco gemeentehuis	Hoe en wanneer wordt de investering in airco gemeentehuis (€6322/jaar over 5 jaar) in jaarstukken verwerkt?	
16-17	2.2	Kortdurende zorg?	In paragraaf 2.2 wordt vooral over kortdurende zorg gesproken; Bij de besluitvorming over de strategie (14 april jl) is via een amendement aanvulling gevraagd over cliënten met een levenslange en levensbrede ondersteuningsvraag. Kan dit alsnog ook in deze paragraaf worden opgenomen?	
18	2.3	Digitalisering/	Wie (belanghebbenden/ervaringsdeskundigen) zijn betrokken (geweest) bij het onderzoek naar digitalisering resp verkenning technologische voorzieningen.	
22	2.4.1.e	Data gedreven werken	Er is en plan van aanpak beschikbaar. Graag nemen we kennis van dit plan van aanpak. Mede omdat het de beoogde OGSM-methodiek zou vervangen voor het (beter) controleerbaar maken van jaarstukken.	
24	2.5.1.b	Maatwerk WMO	De verwachte kosten stijgen met k€200, maar er wordt slechts de helft k€100 structureel bijgeraamd. Waarom niet het volle bedrag? Wat betekent het ''opvangen binnen inhoudelijke bandbreedte"?	
24	2.5.1.e	Individuele voorzieningen Jeugd	De verwachte kosten stijgen met k€350, maar er wordt slechts de helft k€175 structureel bijgeraamd. Waarom niet het volle bedrag? Wat betekent het ''opvangen binnen inhoudelijke bandbreedte"?	
24	2.5.1.f	onderwijsachterstanden	Wat is het maatschappelijk effect van het 10% lagere budget peuteropvang/onderwijsachterstanden? Wat	

			wordt gedaan om de impact te compenseren of zo laag mogelijk te houden?	
26	2.5.1.s	Vervanging bomen	Er is/was kennelijk geen structureel budget voor vervangen van zieke bomen. Zou dat toch niet moeten? Hoeveel zou er dan jaarlijks nodig zijn? Of zit inmiddels een structureel vervangingsbudget toch al wel in het IBOR voor meerjarig onderhoud en herstructurering van grijs en groen. Graag toelichting. ; In het IBOR zijn alleen de budgetten voor het onderhoud vastgesteld en het bijbehorende kwaliteitsniveau. In het Integraal beheerplan worden alle vervangingsinvesteringen inzichtelijk gemaakt. Een boom gaat gemiddeld 60 jaar mee afhankelijk van o.a. de locatie. Uitgaande van ca. 5500 bomen is er een vervangingsinvestering nodig van ca. 90.000 per jaar. In het beheerplan wordt voor de komende jaren bekeken wat er werkelijk noodzakelijk is op basis van conditie en leeftijd. Budget voor klimaatadaptatie wordt ingezet voor het extra vergroenen van locaties en zijn niet bedoelt als vervangingsinvestering.	
39	3.3a	Mobiliteits-maatregelen	Klopt het dat de amendementen op de mobiliteitsagenda financieel zijn doorvertaald in de tabel op pag 39? Het lijkt ons vreemd dat er alleen een effect is in jaar 2028 (+k€2,6) en niet in 2029. Graag uitleg. Het geamendeerde project “Verkeersveiligheid verbeteren wegvak 't Hoge Eind (nabij het Startblok)” is opgenomen in de uitvoeringsagenda 2026-2029 met een krediet van € 50.000,-- voor 2027. De jaarlijkse afschrijving over dat krediet, de kapitaallast (over 30 jaar conform nota afschrijvingsbeleid) bedraagt € 1.667,-- per jaar, ingaande vanaf het jaar ná activering. Die afschrijving is niet goed verwerkt voor 2028 en 2029. Dit blijkt een doorrekenfout in de tabel. Hieronder de juiste tabel waarin de verzwaring in afschrijving investeringskredieten juist is doorgerekend. De bedragen voor 2028 en 2029 in de kolommen Exploitatielasten per jaar- Vanuit Uitvoeringsagenda zijn daardoor naar boven gewijzigd. Zie onderstaande aanpassing in het schema.	

UITVOERINGSAGENDA MOBILITEIT WESTERVOORT	2026	2027	2028	2029
Investeringskredieten				
Bulkkrediet mobiliteit	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Het verbeteren van het bestaande loop- en fietsnetwerk	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
Aanpak verkeersonveilige locaties	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
Toegankelijk maken/houden openbare ruimte	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Projectkredieten				
Maximumsnelheid Kerkstraat naar 30 km/u	€ 10.000			
Veiligheid Kruispunt Rivierweg-Heilweg verbeteren	€ 230.000			
Verkeersveiligheid verbeteren wegvak 't Hoge Eind (nabij het Startblok)		€ 50.000		
Dorpsplein (wegvak) inrichten conform 30 km/u				€ 200.000
Incidentele Exploitatiebudgetten (Onderzoeken)				
Onderzoek tracé SFR De Liemers nabij Station en oversteek Dorpsplein	€ 20.000			
Parkeerdrukmeting		€ 30.000		
Parkeerbeleidsplan Opstellen			€ 30.000	
Structurele Exploitatiebudgetten				
Gedrags- en Educatie Budget	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
Extra Personele Capaciteit Senior Verkeerskundige	€ 41.667	€ 41.667	€ 41.667	€ 41.667
Afschrijving investeringskredieten	€ 9.667	€ 3.333	€ 1.667	€ 1.667
Rente (2%)	€ -	€ 5.607	€ 1.933	€ 967
Exploitatielasten per jaar - Vanuit Uitvoeringsagenda	**€ 76.667**	**€ 101.940**	**€ 101.600**	**€ 72.300**
Exploitatielasten per jaar - Huidig	€ 12.333	€ 12.333	€ 12.333	€ 12.333
Exploitatielasten per jaar - Verzwaring	€ 64.333	€ 89.607	€ 89.267	€ 59.967

Vragen over de lijst met kostenreducties (losse bijlage 3 bij voorjaarnota)

- In losse bijlage 3 staat bij een groot aantal maatregelen niet de volledige tekst weergegeven. In de tabel hieronder geven we dat in de kolom **aanvullen** aan. Graag alsnog de volledige tekst bij die maatregelen aanvullen. Misschien is daarmee de vraag over dat item al direct beantwoord.
- Ook staan er niet altijd cijfers met onderbouwing, terwijl in de lijst met door college gekozen maatregelen soms wel cijfers staan. Aanvulling gewenst.
- Afgesproken is dat het maatschappelijk effect van elke maatregel in beeld zou worden gebracht. Dat is lang niet altijd duidelijk. Een flink aantal vragen gaan hierover.

Vragen over de maatregelen van project Financieel gezond per item:

nr	Aanvullen	item	Vraag/ vragen	
1 en 2		Clientervarings-onderzoek En wmo-raad	Hoe wordt zonder dit budget aan de wettelijke verplichting voldaan en aan uitvoering van de motie participatie in sociaal domein van 14 april 2025	
3		Inzet leerplicht	Wat betekent het dat bezuiniging praktisch onuitvoerbaar zal zijn?	
4	ja	Subsidie peuters regulier	Als risico wordt gemeld dat bezuinigen hierop op de lange termijn extra kosten met zich meebrengt. Graag een inschatting van die kosten. Hoe past deze bezuiniging in de strategie van positieve gezondheid?	
5 69		VGGM (GGD) VGGM (brandweer)	Is dit de 5% bezuiniging waarover in de zienswijze aan VGGM wordt gesproken (raad 23 juni) of is dit een extra 5%?	
6		leerlingenvervoer	Is het te bezuinigen bedrag netto besparing bij BVO_dran minus de kilometervergoeding voor 2 dagen/week zelf rijden door ouders? Over hoeveel ouders gaat het in Westervoort? Hoe kan het dat dit bedrag sterk toeneemt over de jaren? Komen er steeds meer twee ouder-gezinnen? Is in Duiven dezelfde maatregel van kracht of voorgesteld? De verlaging van de kosten is op de post leerlingenvervoer mogelijk vanaf schooljaar 2026-2027. De aanvragen en beoordelingen voor a.s. schooljaar zijn al in gang gezet. De precieze uitwerking van de maatregel is pas mogelijk na besluit van de raad om het college de opdracht te geven de verordening hierin strikter te interpreteren. De administratieve last van deze maatregel is wellicht groter dan het voordeel. Er moet meer overleg plaatsvinden met de ouders, er	

			moet meer vastgelegd worden en er wordt alleen vergoed wat niet vergoed wordt door bijvoorbeeld een werkgever. Momenteel gaan ongeveer 90 – 100 jongeren mee met het leerlingenvervoer. Hoeveel dat er in het schooljaar 2026-2027 zullen zijn is nog niet bekend. Het is erg tijdsintensief om tot in detail uit te zoeken welke ouder nu al 2 dagdelen zelf haalt en brengt. In Duiven is deze maatregel niet in de voorjaarsnota opgenomen, maar wel bij de gemeenteraad onder de aandacht gebracht als mogelijke besparing (wel met de kanttekening van de risico's op hogere administratieve last, mogelijk meer bezwaarprocedures etc.).	
7 en 8	ja	jongerenwerk	Graag concreet maken wat het niet direct financiële effect is (tekst weggevallen) en het financiële effect op andere terreinen	
9 en 10		Leges buitenreclame	Hier staan geen getallen ingevuld; in welke orde van grootte zou dit zijn? Wat is de relatie met maatregel 87/88?	
11 50, 51		GMR	Betreft dit de basisbijdrage of een van de agenda's? Er staat dat bij stoppen het nadeel groter is dan het voordeel. Kan dat verder worden onderbouwd? Klopt het dat bij 50 en 51 volledig gestopt wordt met twee agenda's van de GMR?	
12, 14, 15		Meervoudig ruimtegebruik van Uitterweerd, Scouting, Nieuwhof	Wanneer kunnen hier ook getallen ingevuld worden en waar hangt het verder van af? Dat doen we via route accommodatiebeleid waarin vraag en aanbod samenkomen. Dat project moet nog opgestart worden en vraag ambtelijke capaciteit. Het aantal huurders neemt echter nu al toe door vraag. Ook passen we meervoudig ruimtegebruik ook nu al toe. Hoe is de samenhang met de grotere plannen in Westervoort-Zuid? Dat hangt samen. Demografisch onderzoek en o.a. gebiedsvisie(s) zijn input voor strategische huisvestingsplannen als integraal accommodatiebeleid en integraal huisvestingsplan onderwijshuisvesting.	
16		Dorpsplein 115	Hier staan geen getallen bij; welke orde van grootte zou het kunnen zijn? Gaat dit over verkoop of over de extra verhuur die al in het kader van centrumplan voorzien is? Op een andere plaats in de voorjaarsnota aangegeven. Het voorstel is om na vertrek Bibliotheek de MGR en de RID te huisvesten. Investeringen worden gedekt uit extra huurinkomsten. Dit levert voor nu geen extra's op voor de begroting maar kost ook niet meer.	
18		Opruimen hondenpoep	Zijn de eenmalige kosten in 2026 voor het bijstellen van hondenbeleid en communicatie? Ja	
21		sportbeleid	Wat is de samenhang met andere maatregelen op gebied van sport, zoals nrs : 22, 23, en 64	
23		sportverenigingen	Over welke sportverenigingen gaat deze post? Is dit bedrag de totale subsidie aan deze verenigingen?	
24		kunstwerken	Over welke (hoeveel) kunstwerken gaat het hier? Is dit het gehele bedrag van onderhoud eraan? Als dit bedrag er niet meer is, wat is het verwachte effect?	
25, 26, 28		Amateurkunst volksfeesten	Over welke amateurkunstproducties/organisaties gaat het hier? Is dit het gehele bedrag? En over welke initiatieven (26) en volksfeesten (28) gaat het?	
27		muziek	Welke organisatie(s) ontvangen bij deze bezuiniging minder middelen (of niks meer): Wat valt er dan allemaal om? Wat doen de naburige Liemerse gemeenten op dit onderdeel?	
29		archeologie	Is er na de voorgestelde bezuiniging nog budget om aan de wettelijke verplichting te voldoen?	

30		Historische kring	*Wat is de relatie met nr 13: huize vredenburg?* Op dit moment is de Historische Kring de enige gebruiker van dit pand en om het pand in de lucht te houden ontvangt men subsidie. Als er meer activiteiten komen en er bijvoorbeeld bijeenkomsten, exposities en zelfs horeca mogelijk is dan kan uit de opbrengst van die activiteiten de exploitatielast gedragen worden. Hierdoor kan de subsidie naar beneden.	
31		Liemers Museum	Is dit de gehele bijdrage van Westervoort aan Liemers Museum? Welke bijdragen betalen de andere Liemerse gemeenten?	
33		bibliotheek	Is dit bedrag het totale activiteitenbudget of is het inclusief de huisvestingskosten? Wat is het effect op de huisvestingskosten zodra de bibliotheek op de nieuwe plek gehuisvest is/wordt? Waarom is het bedrag in 2026 k€68 hoger dan in de jaren erna? Is er na deze bezuiniging nog budget over voor de wettelijke taken?	
35	ja	sportaccomodaties	Er staan geen getallen ingevuld; wanneer kunnen hier schattingen voor komen, incl de financiele samenhang met subsidie sportverenigingen en verhuur sportaccommodaties De realisatie van een nieuw sportpark is in voorbereiding. In de voorbereidingsfase worden nieuwe afspraken gemaakt over het beheer van de accommodatie, maar ook over huur etc. Op korte termijn kan er geen bezuiniging worden gerealiseerd.	
36		Horsterpark	*Welke afspraken liggen er vanuit het verleden (kinderboerderij) over deze bijdrage?* We kunnen op deze korte termijn niet achterhalen of de subsidie aan het Horsterpark langjarig is toegezegd. We hebben in ons archief een brief gevonden uit 2008 waarin staat dat per 1 januari 2007 de subsidie van toen a 50.606 verlaagd is naar 20.000. Ook dat intensieve samenwerking zou worden gezocht met Duiven in het Horsterpark en dat dit de voorkeur had boven doorgaan met de “Kleine Weide”. *Is de k€18 het hele Westervoortse bedrag?* Ja	
37 38 39 40 42 57 59 80	Ja Ja Ja Ja Ja Ja ja		Waarom is in 2029 ineens een kostenpost en de jaren ervoor besparing? Worden na 2029 hierdoor ook extra kosten voorzien? Graag aanvullen ontbrekende getallen; Het is de verwachting dat meer onkruid op verharding op termijn zorgt voor extra groot onderhoud aan de verhardingen. De eerste jaren zal dit nog nauwelijks te zien zijn in de cijfers maar op termijn wel. Dit komt met name door de wortels die zich onder de bestrating vestigen en voor opdruk van de bestrating zorgen. Het verlagen van het kwaliteitsniveau is daarmee onomkeerbaar zonder hoge kosten te maken. De bezuiniging kan nog kleiner worden omdat er voor gekozen is om het vegen op kwaliteitsniveau B is laten staan. Dit hangt sterk met elkaar samen. Graag een vergelijking met de getallen en argumenten die de raad voorgelegd heeft gekregen bij de besluiten over het IBOR en ibor-ambitie. Het kwaliteitsniveau is eind 2022 door de raad vastgesteld vooruitlopend op het IBOR. De kosten en de voorgestelde bezuinigingen zijn niet 1:1 met elkaar te vergelijken. Daarnaast betreft de aangegeven bezuiniging een inschatting op basis van de aanbesteding die vorig jaar gehouden is in Duiven. De markt is zeer matig wat zorgt voor een kostenstijging.	

			Onkruidbestrijding op verharding en vegen van verharding worden op beeldkwaliteitsniveau B uitgevoerd. Het voorstel is om de onkruidbestrijding op verharding te verlagen naar kwaliteitsniveau C. Dit zorgt op termijn voor extra groot onderhoud van de verhardingen. Omdat het vegen en onkruidbestrijding op verharding met elkaar samenhangt is het de verwachting dat de kosten van vegen ook gaan stijgen. Er wordt daarnaast voorgesteld om een gedeelte van de kosten door te belasten in de rioolheffing. Overige onderdelen: - Verlagen onderhoudsniveau groenonderhoud. Het groenonderhoud wordt al op C-niveau uitgevoerd. Dat zal vanaf dit jaar ook te zien worden in de gemeente. - Verlagen groenonderhoud op A-locaties, de begraafplaats en vaste planten. Het huidige beeldkwaliteitsniveau B blijft gehandhaafd. Dit om de uitstraling op deze plekken te behouden en kapitaalvernietiging van de vaste plantenvakken te voorkomen. - Verlagen kwaliteitsniveau bomen: Het huidige niveau blijft gehandhaafd. Het voorstel betrof alleen het verwijderen van het wortel – en stamschot. Bij een lager niveau mogen er langere scheuten blijven zitten wat kan zorgen voor minder zicht langs wegen etc. - Verlagen kwaliteitsniveau valondergronden spelen. Het huidige niveau blijft gehandhaafd. Bij het verlagen van het onderhoudsniveau mag er meer onkruid in de valondergronden blijven staan.. Bij verlaging van het niveau zou dit op langere termijn voor meer groot onderhoud aan de valondergronden zorgen wat extra kosten met zich mee brengt.	
43		boomfeestdag	Wat is het gesuggereerde alternatief en hoeveel budget is daar dan voor? Het voorgestelde alternatief is b.v. een lesprogramma of excursie. De voorgestelde bezuiniging betreft het hele budget. Vanuit klimaatadaptatie wordt er ook ingezet op educatie.	
44	ja	Begeleiding inburgeraars?	Graag de ontbrekende info aanvullen/ leesbaar maken. Wat gaat er nog goed en wat is een risico na deze bezuiniging?	
53		Liemerse uitdaging	Is dit de gehele Westervoortse bijdrage? Wat betalen de andere Liemerse gemeenten? Wat heeft het Westervoortse organisaties afgelopen jaren opgeleverd?	
56	ja	Dimscenario LED-verlichting	Waarom zou het in 2026 eenmalig meer kosten? (wellicht staat dat al in het niet leesbare deel) Dit zijn de kosten voor het aanpassen van de dimfunctie van de huidige armaturen. Voor alle nieuwe masten zijn er geen kosten aan verbonden.	
58		afvalbakken	Waarvoor zijn de eenmalige extra kosten in 2026? Deze zijn voor het verwijderen van de afvalbakken incl. herstelwerkzaamheden aan bestrating/ beplanting etc.	
60	ja	Huisvuil (5 maatregelen)	Graag een uitsplitsing van de besparing en het maatschappelijk effect per voorgestelde maatregel. *Stoppen compostzakkenactie €1.260,-*	

			De actie wordt gehouden om inwoners te stimuleren om gft te scheiden, inwoners kunnen echter zelf ook compost kopen. *Stoppen wekelijkse inzameling gft circa €20.000,-* Het verlagen van de inzamelfrequentie van gft in de zomermaanden van wekelijks naar tweewekelijks betekent een lagere service. Veel inwoners zijn tevreden met de wekelijkse inzameling van gft, voor inwoners met een grote tuin is dit prettig in de snoeiperiode. De inzamelresultaten laten echter geen betere scheiding van gft zien door de wekelijkse inzameling. Dit komt overeen met landelijke ervaringen. De vraag is of de meerkosten opwegen tegen de resultaten. *Stoppen luierinzameling ca. €5.000,-*. Het stoppen van de gescheiden luierinzameling met brengpunten is een kortetermijnoplossing. Met de aankomende producentenverantwoordelijkheid voor luiers en incontinentieproducten worden producenten verantwoordelijk voor de inzameling en verwerking en ontvangen de gemeenten een vergoeding voor de verplichte gescheiden inzameling hiervan. Het nu stoppen met de recent georganiseerde inzamelpunten betekent desintegratiekosten en demotivatie bij inwoners. Het zal lastig zijn deze weer opnieuw te motiveren. Stoppen is een vermindering van de service voor de inwoners bij de maandelijkse inzameling van restafval. Inwoners vragen om uitbreiding van de huidige 2 brengpunten. Alternatief is de luiers een maand thuis te bewaren en aan te bieden bij het restafval. Inwoners ervaren hier overlast van en hebben meer inzamelmiddelen nodig. Voor het aanbieden van restafval geldt een tarief. Het verbranden van de luiers in plaats van recyclen betekent een verlaging van het scheidings- en recycling resultaat. 8% van het restafval bestaat uit luiers. Voorkomen dat recyclebaar afval wordt verbrand is een belangrijk uitgangspunt in de transitie naar een circulaire economie. Westervoort heeft verwerkingscapaciteit bedongen bij ARN, bij stopzetting zal het lastig zijn deze terug te krijgen, omdat ARN "vol" zit. *Stoppen inzameling grof huishoudelijk afval aan huis ca. €5.000,-* Inwoners betalen voor het ophalen van grof huishoudelijk afval. Inzamelkosten bedragen €12.938, inkomsten zijn ca. €8.000,-. Stoppen met grof huishoudelijk afval inzamelen is een verlaging van service. Voor inwoners zonder auto en maatschappelijk netwerk wordt het lastiger om het afval af te voeren. Risico op meer afvaldumping/ophoping van grofvuil rondom woningen. *Stoppen met de inzameling van oud papier bij AVW* bij de huidige inzameling met bundels levert bij nader inzien **geen** besparing op. Zie ook nummer 61.	
61	ja	Oud papier AVW	Onvolledige tekst; graag duidelijk maken wat de feitelijke besparing zou veroorzaken; de zichtbare tekst suggereert geen enkel financieel voordeel. Stoppen met de inzameling bij AVW bij de huidige inzameling met bundels levert bij nader inzien **geen** besparing op, Inkomsten van het oud papier komen weliswaar bij de gemeente, echter stijgt de hoeveelheid oud papier bij de route inzameling waardoor inzamelkosten stijgen. Zie bij 60. De inzameling van oud papier in minicontainers aan huis levert wel een besparing op al dan niet in combinatie met het stoppen van de inzameling van oud papier bij AVW. Beide opties zijn hieronder uitgewerkt.	

			Inzameling papier huis aan huis in minicontainers met zijbelading waar dit kan, besparing ca. €30.000,- incl. lease containers. Dit is efficiënter dan inzameling in losse bundels. Ook scheiden inwoners hun papier beter met een inzamelmiddel bij huis. Het draagt bij aan de recyclingdoelstelling en minder restafval. Bovendien is het beter voor ARBO, kwaliteit papier, service en voorkomen zwerfafval. Veel inwoners vragen erom. Het is landelijke praktijk. Als inwoners met het gemak van een minicontainer minder naar de papiercontainer bij AVW brengen kan het zijn dat inzamelkosten hoger worden, tegelijk neemt ook de opbrengst van het papier toe. We kunnen niet inschatten of en hoeveel dit met elkaar in verhouding staat. *Inzameling minicontainers met zijbelading in combinatie met intrekken toestemming inzameling oud papier AVW levert een besparing op van ca. €10.000,-* Als er geen brengvoorziening AVW meer is neemt het aanbod van papier in minicontainers fors toe, maar zal ook de opbrengst van het papier mee verhuizen naar de gemeente. De kans bestaat dat er "bedrijfspapier" of papier uit andere gemeenten door AVW wordt ingezameld. Dit kan impact hebben op de hoeveelheid in te zamelen papier en een tegenvallende opbrengst.	
63	ja	Klimaatadaptatie/ biodiversiteit	Onvolledig en geen cijfers ingevuld; graag aanvullen ook per project.	
68		Vng-bijdrage	Is deze korting van 5% (al) met andere gemeenten ingebracht of overwogen?	
70		dienstreizen	Er staat: indien wettelijk mogelijk? Is dat inmiddels uitgezocht? Hoeveel is er de afgelopen tijd gebruik van gemaakt? Over wiens dienstreizen gaat dit? Alleen B&W?	
71		Vergoedingen wethouders	Wat behelst deze maatregel precies? Teruggaan naar 3 wethouders van 90% naar 50%? Plus bezuiniging op dienstreizen ed Wat is het effect van beide maatregelen afzonderlijk?	
72		wijkraadbudget	Is dit het volledige budget van de wijkraden? Hoeveel wijkraden gebruiken dit nu? Wat is de relatie met het initiatievenloket? Maatregel 72 betreft het budget dat wordt ingezet voor de wijkraden én het wijkbudget dat wordt ingezet voor kleine initiatieven. Het gaat dus niet alleen om het budget voor de wijkraden. In 2024 is door 4 wijkraden/wijkverenigingen gebruik gemaakt van dit budget: de wijkraden Leigraaf, De Lange Maat en Steenderens en de vereniging voor de wijk Mosterdhof, voor een totaalbedrag van € 5.400. Op het wijkbudget voor kleine initiatieven is in 2024 in totaal € 4.794,30 ingezet. Het totaalbudget is € 14.750. Deze maatregel, die niet door het college is voorgesteld, betreft het schrappen van dit volledige budget. Deze maatregel staat in principe los van het initiatievenloket. Maar met het wegvallen van het budget voor de wijkraden en kleine initiatieven is er wel minder budget dat kan worden ingezet voor initiatieven uit de samenleving. Voor Westervoort is bij de VJN 2024 een raadsbesluit genomen tbv het initiatievenloket: Dat gaat om € 55.000 (extra) per jaar over 2025, 2026 en 2027.	

			Het annuleren van het initiatievenloket is vooralsnog niet als maatregel naar voren gebracht omdat tot voor kort niet duidelijk was of dit als zodanig al was verwerkt in de begroting en dus tot een besparing op de begroting zou kunnen leiden. Inmiddels blijkt dat dit wel is gebeurd, waarmee het annuleren van het initiatievenloket als extra maatregel over 2026 en 2027 zou kunnen worden meegenomen bij de behandeling van de Voorjaarsnota, met als financieel effect -€ 55.000 per jaar over 2026 en 2027. Hiermee vervalt er niets wat er al is waardoor de impact op de samenleving minimaal is.	
75		Santé partners	Er staat dat het juridisch niet mogelijk is, maar dat het uitgezocht moet worden. Wat is het resultaat van dit juridisch onderzoek?	
76		mantelzorgwaardering	Hoe wordt zonder dit bedrag aan de wettelijke waarderingsplicht voldaan? Wat is het beleid in de andere Liemerse gemeenten hierbij?	
77	ja	Diverse onderwijssubsidies	Graag aanvullen wat niet leesbaar is Over hoeveel leerlingen/activiteiten gaat het hierbij?	
78		minimabeleid	Graag de bedragen per beoogde te schrappen maatregel uitsplitsen: gemeentepolis, voedselbank, gelrepas, leergeld. Er staat dat er dan wel iets anders voor terug moet komen; waar wordt dan aan gedacht?	
86 87 88		Toeristenbelasting Reclamebelasting precariobelasting	Wat is het beleid in de naburige Liemerse gemeenten hierbij?	
89		parkeerbelasting	Met welke onderliggende getallen (waar de inwoners mee worden geconfronteerd) is gerekend en waarop zijn de eenmalige kosten voor invoering gebaseerd?	
90	Ja?	Liemosa	Is dit volledig? Wat doen andere Liemerse gemeenten?	
91		Pilot jeugdhulp	Wat is de relatie met maatregelen 77 en 4 en 93 en 98?	
93	ja	Budgetplafond jeugdhulp	Graag aanvullen; mogelijk blijkt daaruit waarom er geen getallen zijn ingevuld	
96			Bij 96 “Innovatie met ICT-toepassingen”. Gedacht wordt onder andere aan toepassingen op gebied van AI, procesoptimalisatie met ondersteuning van ICT. De ontwikkelingen op dit gebied gaan razendsnel. De verwachting is dat door deze ontwikkelingen de komende jaren besparingen te realiseren zijn. In financiële zin zijn hier 1Stroom, RID en de gemeente bij betrokken. Om besparingen te realiseren zal eerst geïnvesteerd moeten worden. Deze investering ligt deels bij de RID en deels bij 1Stroom. In beide begrotingen van deze gemeenschappelijke regelingen is nog geen investering op dit gebied opgenomen (voor de RID is bovendien bij de I&A-visie voor de minimum-variant gekozen). De mogelijke besparingen vallen ook niet rechtstreeks in de begroting van de gemeente, maar ook binnen de gezamenlijke regelingen. Mogelijk dat deze benut worden om de 5% opgave van de gemeenschappelijke regeling in te vullen. Hierbij is het belangrijk om geen dubbeltelling te maken. Dat maakt dat deze bezuiniging administratief financieel en procedureel een complex is.	
97		inclusiebudget	Hoe wordt bij deze bezuiniging (nog) voldaan aan de VN-verdrag?	
98	ja	Smi-budget	Graag aanvullen wat niet leesbaar is. En relatie met maatregelen 4, 77, 91, en 93?	
99	ja	Budgetplafond handhaving toezicht kinderopvang	Graag aanvullen; hopelijk wordt het ontbreken van cijfers dan duidelijk	

Overzicht realisatie taakstellingen gemeenschappelijke regelingen

Stand van zaken 29 april 2025

1Stroom

1Stroom heeft in eerste instantie aangegeven voor de bepaling van besparingen aan te sluiten bij het project Financieel gezond van de gemeenten Duiven en Westervoort.

In de concept begroting 2026 is hier een extra taakstelling aan toegevoegd van € 300.000. De taakstelling uit financieel gezond is vooralsnog als p.m. post opgenomen.

Resultaat financieel

1Stroom		2026	2027	2028	2029
Besparing in begroting 2026		**300.000**	**300.000**	**300.000**	**300.000**
Duiven	61%	183.000	183.000	183.000	183.000
Westervoort	39%	117.000	117.000	117.000	117.000

Groene metropool regio

Voor de begroting van 2025 zijn er nog geen acties uitgezet. Dit heeft als reden dat in 2024 de nieuwe regionale agenda is vastgesteld. Bij de vaststelling van deze agenda is ook direct in een zienswijze de taakstelling nadrukkelijk benoemd. Vervolgens is vanuit de AB GMR (burgemeesters) opdracht gegeven aan het DB GMR om de inwonersbijdrage te reduceren. De GMR heeft voor de begroting van 2026 haar inwonersbijdrage met 7% kunnen verlagen.

Vanuit de GMR zijn er geen nieuwe taken bij de gemeente komen te liggen. De ambtelijke en bestuurlijke inzet zal t.o.v. 2024 gelijk blijven. Voor wat betreft de kosten. De GMR heeft n.a.v. de taakstelling de inwonersbijdrage met 7% gereduceerd. Wel wordt deze bijdrage elk jaar geïndexeerd middels de BRN-norm.

Resultaat financieel

	Besparing begroting 2026	Duiven	Westervoort
Groene metropoolregio	0,66 per inwoner	16.458	10.033

VGGM

Bij VGGM zijn de besparingen een nadrukkelijk onderwerp van gesprek. Onze standpunten hebben we eerder dit jaar in een zienswijzebrief op de Kaderbrief 2026 nog bij VGGM aangeleverd. De zienswijzen van de gemeenten zijn op 2 april aan de orde geweest in de bestuurscommissies van VGGM. Daarnaast dragen Arend en Huub de gemeentelijke standpunten in VGGM-vergaderingen uit. Op 10 april en 7 mei wordt er tijdens speciale bestuurdersdagen met alle burgemeesters en wethouders gezondheid over specifieke besparingsvoorstellen gesproken. Begin juli moet dat leiden tot gerichte keuzes. Het is nu nog niet duidelijk of de uiteindelijke besparingen in een gewijzigde

begroting 2026 worden meegenomen of in de begroting 2027. Wij pleiten uiteraard voor het eerste, maar lang niet alle deelnemende gemeenten zitten op die lijn. In de begroting 2026 is structureel een besparing opgenomen van 2%. Voor 2025 en 2026 wordt hier incidentele dekking voor gezocht. Vanaf 2027 moeten er structurele maatregelen zijn bedacht die tot een hogere besparing dan de 2% waar nu vanuit is gegaan.

Resultaat financieel

		* 1000
	Kader 2025	**Korting 2% effect 2026**
Duiven	2.624	52
Westervoort	1.603	32

SDL

SDL heeft in de meerjarenbegroting 2025-2028 een kostenreductie doorgevoerd van 3% op de overige kosten. Er is geen kostenreductie doorgevoerd op de bestuurlijke opdracht RSD en de doorontwikkeling RID.

De kostenreductie is in de meerjarenbegroting 2026-2029 doorgetrokken.

Voor de indexatie wordt in de meerjarenbegroting 2026-2029 uitgegaan van de percentages van de septembercirculaire van het Rijk.

Resultaat financieel

SDL - Besparing van 3%					
		2026	2027	2028	2029
Duiven	RSD	9.055	9.055	9.055	9.264
	RID	37.718	38.094	38.901	39.476
	Totaal SDL	**46.773**	**47.149**	**47.956**	**48.740**
Westervoort	RSD	6.468	6.468	6.468	6.617
	RID	26.941	27.210	27.787	28.197
	Totaal SDL	**33.409**	**33.678**	**34.255**	**34.814**

MGR

Begin 2024 heeft de MGR alle bestuurscommissies opdracht gegeven voorstellen te doen die tot besparingen kunnen leiden in de begroting 2026

Dit heeft tot het advies geleid om samen met gemeenten nader te analyseren of verdergaande regionale samenwerking bij inkoop zorg tot besparingen kon leiden.

Het betrof voorstellen inzake:

1. Het minimaliseren van lokaal maatwerk en

2. Samenloop lokaal en regionaal contractmanagement

Ook zijn bij het op stellen van de concept begrotingswijziging 2024 en begroting 2025 naar aanleiding van uw brief bewust en scherp alle begrotingsposten geanalyseerd en waar mogelijk naar beneden bijgesteld.

Resultaat financieel

Geen concrete bedragen gevonden

Doelgroepenvervoer regio Arnhem Nijmegen (DRAN)

In de zienswijze op de begroting hebben we onderstaande tekst opgenomen, deze is nog niet vastgesteld door de raad.

De Nederlandse gemeenten staan de komende jaren voor een grote financiële uitdaging. Het Rijk heeft eenzijdig besloten om de manier waarop gemeenten worden gefinancierd te herzien. Hierdoor worden de inkomsten vanuit het Rijk voor Nederlandse gemeenten structureel verminderd (met ongeveer 6%). Dit terwijl de uitdagingen op verschillende beleidsterreinen fors zijn en de prijzen van materiaal en personeel stijgen. Het gaat daarom om een merkbare en voelbare bezuiniging vanuit het Rijk, met gevolgen voor het voorzieningen- en uitvoeringsniveau bij de gemeenten.

Gezien de aanzienlijke financiële uitdagingen waar Nederlandse gemeenten de komende jaren voor staan, en de merkbare bezuinigingen vanuit het Rijk, verzoeken wij u waar mogelijk rekening te houden met deze financiële beperkingen in de beheersbaarheid van de kosten van het doelgroepenvervoer. Wij vertrouwen erop dat u, binnen de beschikbare middelen, blijft streven naar een efficiënte en doelmatige uitvoering.

De DRAN heeft de afgelopen jaren consequent aangegeven dat gemeenten het beleid bepalen en de DRAN daarom niet of beperkt in staat is zelf bezuinigingen te realiseren.

Wel heeft de DRAN in de begroting 2025 een taakstelling van 3% op de bedrijfsvoeringsorganisatie opgenomen.

Resultaat financieel

Taakstelling BVO						
	Verdeelsleutel	2025	2026	2027	2028	2029
Totale taakstelling		36.000	37.363	38.829	40.368	41.917
% Duiven	3,4%	1.211	1.257	1.306	1.358	1.410
% Westervoort	2,3%	813	844	877	912	947

ODRA

Bij de voorbereiding van de begroting 2025 is door de ODRA onderzoek gedaan naar besparingsmogelijkheden. Dit betrof incidentele bezuinigingen.

Structurele bezuinigingen zijn niet opgenomen. Door ODRA is aangegeven dat er nauwelijks meer besparingsmogelijkheden zijn. ODRA heeft de laatste jaren al scherp aan de wind gezeild en in voorgaande jaren al besparingen doorgevoerd (oa op huisvesting en ICT).

Nadere informatie haalbaarheid maatregelen Financieel gezond

Bij de uitvraag naar mogelijke besparingen is een brede uitvraag gedaan om te kijken naar alles wat wettelijk/niet wettelijk is en dit in te brengen richting college en gemeenteraad. Na besluitvorming in het college is een extra toets uitgevoerd op de haalbaarheid van het effectueren van de maatregelen per 2026 zoals weergegeven in de overzichten Financieel Gezond (zie Excel bestand). Hierop is bij de onderstaande vier maatregelen de volgende informatie beschikbaar gekomen m.b.t. het (niet) kunnen realiseren van de ingebrachte maatregelen.

Maatregel 3 (terugbrengen inzet leerplicht)

Het doorvoeren van de maatregel is op inhoud niet realistisch. Een bezuiniging van €25.000 op leerplicht betekent een vermindering van 27%. Deze bezuiniging is alleen opgevoerd om aan te geven dat het een *inspanningsverplichting* betreft dus dat het wettelijk gezien en in theorie zou kunnen. Leerplicht heeft op dit moment al moeite om het aantal meldingen op te pakken. Een vermindering van de inzet van leerplichtambtenaren betekent een toename in voortijdig schoolverlaters, schooluitval, spijbelen, problemen, werkloosheid etc. Bovendien: als meldingen van verzuimende leerlingen niet (direct) worden opgepakt, dan zullen klasgenoten vervolgens sneller geneigd zijn om ook te spijbelen en dan wordt het verzuim alleen maar erger.

Ten tweede verloopt de financiering van leerplicht via de MGR. Er zijn regionale afspraken over de bijdrage die alle regiogemeenten betalen aan RBL ten behoeve van de uitvoering van de leerplichtwet. Je kunt je dus afvragen of je als individuele gemeente van deze afspraken kunt afwijken.

Tot slot is het nog maar de vraag of het in de praktijk mogelijk is voor RBL om voor één gemeente minder FTE leerplichtambtenaar in te zetten. De leerlingen van bijvoorbeeld het Candea College en het Liemers College komen van allerlei gemeenten. In het oppakken van meldingen moeten selecteren op woonplaats hierbij is niet efficiënt en realistisch. Ter illustratie: de ene leerling zou dan na een bepaald aantal uren afwezigheid op gesprek worden uitgenodigd bij leerplicht, terwijl een andere leerling uit dezelfde klas dat (nog) niet hoeft. Of de leerlingen uit Westervoort mogen door een mentor of orthopedagoog niet voor het preventieve spreekuur van leerplicht worden aangemeld, maar alle andere leerlingen wel.

Maatregel 22 (stoppen met beweegteam)

<u>6107: Combinatiefuncties Onderwijs, Sport en Cultuur - € 201.225,-</u>

Dit gaat om een brede regeling vanuit het Rijk met als <u>verplichting</u> om als gemeente 60% (= € 120.375,- te financieren) om vervolgens 40% = € 80.490,- te ontvangen we vanuit het Rijk. Als gemeente kun je niet besluiten om deze 60 % naar beneden toe bij te stellen (zoals in het voorstel is gedaan met € 34.000) en dus deels te bezuinigen. Je doet voor 60 % mee of je doet niet mee.

Binnen dit budget worden de personeelslasten betaald van het beweegteam en de cultuurcoaches en daarnaast kosten voor de uitvoering van de werkzaamheden van deze teams.

Bezuinigen van deze post is het weg bezuinigen van het beweegteam en cultuurcoaches, dus medewerkers. Dit betekent dat er geen uitvoer meer gegeven kan worden aan sport en cultuur binnen de gemeente Westervoort, hierbij moet je denken aan:

- Uitvoering valpreventie;
- Verenigingsondersteuning;

- Samenwerking met 1ste en 2de lijnszorg voor de kwetsbare doelgroepen;
- Ondersteuning aan de basisscholen

Maatregel 50 en maatregel 51 (stopzetten deelname GMR)

Het college heeft met deze maatregel bedoeld te stoppen met de bijdrage c.q. deelname sec aan de GMR productie regio en GMR ontspannen regio. Na besluitvorming in het college is gebleken dat binnen dit budget echter meer zaken behoren waar het college niet op wenst te bezuinigen. Eveneens is nader onder de aandacht gebracht dat stoppen met de deelname aan de GMR ontspannen regio en GMR productieve regio verbonden is aan contractuele verplichtingen tot 2028 en daarmee niet per 2026 geëffectueerd zal kunnen worden. Onderstaand een nadere toelichting op de budgetten.

Budgetten 6083 en 6086 staan voor 2026 volledig op de bezuinigingslijst. Echter, hieronder valt niet enkel zoals in de teksten opgenomen de GMR (Ontspannen en Productieve Regio en TVAN) maar meer onderdelen.

Hieronder een uitsplitsing hiervan:

6083: Bedrijvigheid

Totaalbedrag € 32.000

Liemers Economische Visie € 17.663 voor 2025

(Overeenkomst aangegaan voor 2024 tot en met 2026 uitgevoerd door de Liemerse Ambassade voor economie en vrijetijdseconomie)

GMR Productieve Regio € 13.940 voor 2025

Bedrag is per inwoner € 0,92 - Overeenkomst tot en met 2028 aangegaan, eerder uittreden kan niet kosteloos.

Contributie ondernemersvereniging Lindus € 714 voor een heel jaar

6086: Vrijetijdseconomie

Totaalbedrag € 26.717

GMR Ontspannen Regio € 13.940 voor 2025

Bedrag is per inwoner € 0,92 - Overeenkomst tot en met 2028 aangegaan, eerder uittreden kan niet kosteloos.

Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen (TVAN)

Bedrag is per inwoner € 0,78 € 11.878 voor 2025 - Subsidieverstrekking, het is de vraag of hiermee stoppen juridisch per direct kan

Budget beheer/onderhoud wandelnetwerk € 600,00 - Vanuit de GMR komt er een beheer/onderhoudscontract waaraan alle gemeenten mee dienen te doen

Gas/Water en licht	Restant bedrag. Meestal is dit niet voldoende en wordt het budget overschreden.

Gemeente Westervoort
t.a.v. de gemeenteraadsleden van de
gemeente Westervoort

Onderwerp: Voorjaarsnota 2025 en voorstel
project financieel gezond
raadsvergadering 24 juni 2025

Geachte gemeentelraadsleden,

In de voorjaarsnota 2025 staat in programma 2 Maatschappij beschreven, wat dat gemeente Westervoort wil bereiken en in welk tijdspad. Daarin staat ook aangegeven op welke manier zij dit wil bereiken middels speerpunten. Speerpunten welke gericht zijn op een goed ingerichte netwerkconstructie en een integrale samenwerking van vele partners. Daar staan we vanuit Santé Partners ook volledig achter. Inzetten op preventie is daarin de leidraad.

Op dit moment zien we echter een verdere toename in de vragen en gevraagde ondersteuning aan ons als partner binnen het sociaal domein. Deze vragen zijn daarnaast ook complexer geworden. Deze komen mede voort uit de decentralisatie van de jeugd- en geestelijke gezondheidszorg. In de samenleving in Westervoort zien we zowel bij de jeugd als bij de volwassenen een toenemende spanning t.a.v. de bestaanszekerheid. Ook de vergrijzing met bijbehorende problemen is een niet te onderschatten gegeven, alleen al in de vraag naar ondersteuning, zowel lichte -als zware ondersteuning.
Omdat wij, vanuit Santé Partners, binnen de gemeente Westervoort vanuit de opdracht en kennis en kunde, inzetten op preventie (signaleren, ondersteunen en verbinden), ondervinden we dus een verhoogde toename aan de vraagkant van de inwoners. Aan de andere kant zetten we ook juist in op de veranderingen, zoals beschreven in programma 2, die nodig zijn om de omslag c.q. beweging naar een versterking in de eigen regie en samenredzaamheid voor de inwoners te bewerkstelligen.

De aangekondigde bezuiniging op het jongerenwerk en de aangekondigde bezuiniging van 10% op Santé Partners staat daarom haaks op bovenstaande gestelde signalen en bevindingen. Bezuinigen op preventie en het maken van een omslag vraagt in deze fase juist om een investering of in ieder geval behoud van de huidige inzet. T.a.v. het jongerenwerk zal mijn college Karin ook tijdens deze vergadering inspreken om op dat gebied meer te verduidelijken.

Natuurlijk denken en werken we graag mee in de voorgestelde inhoudelijk weg om tot een meer concretere invulling te komen samen met onze netwerkpartners.

We hopen dat u als raadslid bovenstaande problematiek herkent en begrijpt dat een verdere afbouw van de dienstverlening van Santé Partners niet wenselijk is en vragen u dus deze niet toe te staan.

Andre Bloem
Gebiedsmanager Sociaal Domein (a.i.)
Centraal Gelderland

Santé Partners

Santé Partners

Kennisgeving aan de gemeenteraad

Documentnummer: 201701826 Zaaknummer: Z/25/138737

Portefeuillehouder(s):

Voor vragen
Naam: Mark Jordens
Telefoon: 0630201341
E-mail: m.jordens@1stroom.nl

Komt wel terug tot besluitvorming in de raad Voorjaarsnota

Onderwerp: Meicirculaire 2025 Westervoort

Aanleiding voor deze kennisgeving
Op 1 juli staat de Voorjaarsnota van de gemeente Westervoort op de agenda. Voor de financiële onderbouwing van de cijfers is in de Voorjaarsnota uitgegaan van de cijfers uit de septembercirculaire 2024. Inmiddels is de meicirculaire 2025 binnen en zijn de gevolgen daarvan doorgerekend. Dat leidt financieel tot een gewijzigd beeld. Via deze weg wordt u hierover geïnformeerd.

Inhoud van mededeling
Jaarlijks verschijnen meestal drie circulaires. De meicirculaire geeft de vertaling van de Voorjaarsnota van de rijksoverheid, de septembercirculaire van de vertaling van de Miljoenennota en de decembercirculaire is op basis van de Najaarsnota en rondt het uitkeringsjaar zoveel mogelijk af. De meicirculaire 2025 is volgens planning verschenen. Deze circulaire bevat informatie over de demping terugval in het gemeentefonds, tekorten in het budget voor jeugdzorg en de actualisatie van het volume accres en LPO accres op basis van de Voorjaarsnota van het Rijk. De gevolgen van deze meicirculaire zijn niet meer in de Voorjaarsnota 2025 verwerkt, maar komen wel in de meerjarenbegroting van de gemeente Westervoort. De gemeenteraad wordt via een kennisgeving alvast van de resultaten op de hoogte gebracht als input voor het debat over de Voorjaarsnota.

Algemeen beeld: Het ravijnjaar wordt doorgeschoven.
In de Voorjaarsnota 2025 Westervoort was al een aanname gedaan van de gevolgen van de Voorjaarsnota van het Rijk op de begrotingscijfers van Westervoort. Die inschatting blijkt een juiste te zijn geweest. In de meicirculaire hebben zich enkele wijzigingen voor gedaan, voornamelijk vanwege de actualisering van de maatstaven zitten er verschillen in de uitkomsten. In alle begrootte jaren werken deze positief uit. In de meicirculaire worden zoals aangekondigd extra gelden toegevoegd voor de jaren 2025 en 2026. Daarmee worden de gevolgen van het ravijnjaar uitgesteld. De VNG is nog altijd in gesprek met het Rijk om dit probleem op te lossen. Verder zijn er nog geen uitkomsten inzake de discussie over de tekorten op de jeugdzorg in 2023 en 2024. De verwachting was dat het kabinet daarover in augustus een besluit zou nemen zodat de gevolgen in de septembercirculaire konden worden verwerkt. Na de val van het kabinet zullen deze uitkomsten waarschijnlijk langer op zich laten wachten.

Als alle speerpunten, wensen en maatregelen die in de Voorjaarsnota zijn verwerkt worden gehonoreerd inclusief de verrekening van de wijziging van de Algemene Uitkering, dan ontstaat het volgende beeld op basis van de meicirculaire:

Tabel gevolgen voor de Voorjaarsnota

	2025	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Saldo voorjaarsnota na dekkingsmaatregelen	643.356	863.875	1.914.768	1.674.075	2.259.508
Gevolgen meicirculaire 2025	454.469	2.039.779	1.806.009	234.708	25.971
Saldo van de voorjaarsnota incl. meicirculaire	**1.097.825**	**2.903.654**	**3.720.777**	**1.908.783**	**2.285.479**

Westervoort, 24 juni 2025.

Burgemeester en wethouders van gemeente Westervoort
M. Sluiter (MA) drs. A.J. (Arend) van Hout

Bijlagen:

Registratienummer:	*Omschrijving:*
1. 201701825	Meicirculaire 2025

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Gemeentefonds

Meicirculaire 2025

de gemeentebesturen, ter attentie van de raden en de colleges van B&W

DGOBDR/ Bestuur, Financiën en Regio's

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon
eventuele vragen per e-mail
postbus.gf@minbzk.nl

Datum
28 mei 2025

Kenmerk
2025-0000360402

circulaire

Onderwerp	meicirculaire gemeentefonds 2025
Doelstelling	bekendmaking van beleid en het geven van informatie
Juridische grondslag	
Relaties met andere circulaires	meicirculaire 2024 (2024-0000287430); septembercirculaire 2024 (2024-0000752157); decembercirculaire 2024 (2024-0000953334)
Ingangsdatum	28 mei 2025
Geldig tot	1 juli 2026

Voorwoord

Voor u ligt de meicirculaire Gemeentefonds 2025.

Gemeenten ontvangen op drie tijdstippen in het jaar informatie over de gemeentefondsuitkeringen: in mei op basis van de Voorjaarsnota, in september op basis van de Miljoenennota en in december, ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota. De meicirculaire informeert u over de gemeentefondsuitkeringen voor 2025 en verder, gebaseerd op de voorjaarsbesluitvorming van het Rijk.

In het algemeen geldt voor de informatie uit de circulaires het voorbehoud van parlementaire besluitvorming. Dat geldt dit jaar uiteraard ook.

De politiek-bestuurlijke zaken worden in hoofdstuk 1 belicht. De circulaire is in belangrijke mate een financieel-technisch document. De latere hoofdstukken richten zich vooral op de doelgroep van financieel specialisten.

Ik wens u veel succes toe bij de uitvoering van uw taken.

Mede namens de Staatssecretaris Fiscaliteit, Belastingdienst en Douane,
De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

J.J.M. Uitermark

Inhoudsopgave

1 Hoofdpunten 7
1.1 Inleiding 7
1.2 Algemene uitkering 7
1.3 Decentralisatie- en integratie-uitkeringen 8
2 Algemene uitkering 9
2.1 Inleiding 9
2.2 Wijzigingen in de omvang van de algemene uitkering 9
1. Accres tranches en incidentele compensatie in grondslag 10
2. Afrekening ruimte onder plafond BCF 2024 14
3. Diversen 15
4. Extra middelen gemeenten en jeugd 15
5. Hervormingsagenda Jeugd 16
6. Kinderopvang pleegouders 16
7. Uitstel vervanging abonnementstarief Wmo 16
8. Wmo hulpmiddelen 16
9. Aanpassen regeling dienstverlening aan huis 17
10. Overgangsrecht levenslang 17
11. IBO Problematische schulden 17
12. Correctie extrapolatie participatie 17
13. Kiescollege niet ingezetenen 18
14. Basisregistratie Personen (BRP): centralisering inschrijving vergunninghouders 18
2.3 Verdeling mutaties algemene uitkering 18
2.4 Overige mededelingen algemene uitkering 19
2.4.1 Bommenregeling 19
2.5 Veranderingen in het verdeelstelsel 21
2.5.1 Maatstaf OZB: WOZ-waardering en aanpassing rekentarieven 21
2.5.2 Maatstaven, gewichten, uitkeringsfactor en overige uitkeringsonderdelen 21
3 Decentralisatie- en integratie-uitkeringen 26
3.1 Inleiding 26
3.2 Omvang en verdeling decentralisatie- en integratie-uitkeringen 26
1. Uitvoeringskosten Omgevingswet 29
2. Impulsbudget arbeidsmarktregio's 29
3. Impulsbudget sociale infrastructuur 29
4. Alleenverdienersproblematiek 30
5. Begeleiding jongeren naar werk 31
6. Faciliteitenbesluit opvangcentra 31
7. Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties 31
8. Versterking arbeidsmarktregio’s 32
9. Natuur bij Energieprojecten 33
10. Aanpak laaggeletterdheid 33

11. Work in Nederland 33
12. Basisregistratie Personen (BRP): centralisering inschrijving vergunninghouders 34
13. Landelijke aanpak adreskwaliteit (LAA) 34
14. Gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen 35
15. Natuurbrandpreventie en -mitigatie 35
16. Behoud sociale voorzieningen Groningen 35
17. Einde lening inburgeringsplichtig (ELIP) 35
18. Preventie aanpak van jeugdcriminaliteit 36
19. Toekomstbestendig maken energiebeleid 36
20. Slavernijverleden 36
21. Maatschappelijke begeleiding 37
22. Aanpak flakka problematiek 37
23. Veilige Steden 37
24. Realisatie energietransitie 37
25. Weerbare gemeenschappen tegen ondermijnende criminaliteit 38
26. LHBTI beleid Regenboogsteden 38
27. Knelpunten verdeelproblematiek 38
28. Loon- en prijsbijstelling 2025 Participatie 38
29. Loon- en prijsbijstelling 2025 Beschermd wonen 39
30. Rijksbijdrage sociale infrastructuur 39
31. IU Participatie: Afschaffen lage-inkomensvoordeel 39
32. Wsw extrapolatie 40

3.3 Verdeling bestaande decentralisatie- en integratie-uitkeringen en overige mededelingen 40
3.3.1 Armoedebestrijding kinderen 40
3.3.2 Kinderen in een AZC 41
3.3.3 Voorschoolse voorzieningen peuters 41
3.3.4 Vrouwenopvang 41
3.3.5 Maatschappelijke opvang 41
3.3.6 Nationaal Actieplan Dakloosheid 42

4 Overige mededelingen 43
4.1 Inleiding 43
4.2 Gemeentefondstotalen, bevoorschotting en nominale ontwikkelingen 43
4.3 Landelijk gemiddelde kengetal belastingcapaciteit 44
4.4 Advies raming ruimte onder het plafond BCF 44
4.5 Redelijk peil 2026 45
4.6 Integraal overzicht financiën gemeenten 45
4.7 Analyse gemeentebegrotingen 45
4.8 Website gemeentefinanciën: www.findo.nl 45
4.9 Aanleveren Iv3-gegevens in JSON-formaat 45
4.10 Iv3-informatievoorschrift 2025 1.2 46

4.11 Stopzetten EMU-enquête en verzamelen beleidsindicatoren bestuur en organisatie via Iv3 46
Bijlagen 47
Bijlage 2.1.1 Bedragen per eenheid en uitkeringsfactor 2025 48
Bijlage 2.1.2 Bedragen per eenheid 2025 per cluster 50
Bijlage 2.1.3 Bedragen per eenheid en uitkeringsfactor 2026 52
Bijlage 2.1.4 Bedragen per eenheid 2026 per cluster 54
Bijlage 2.2.1 Opbouw algemene uitkeringen 2025-2030 56
Bijlage 2.2.2 Overzicht mutaties 2024 BTW-compensatiefonds 57
Bijlage 2.4.1 Suppletie-uitkering bommenregeling 58
Bijlage 2.5.2 Volumina maatstaven 2025-2030 59
Bijlage 3.2-1 Decentralisatie-uitkering Uitvoeringskosten Omgevingswet 62
Bijlage 3.2-2 Decentralisatie-uitkering Impulsbudget arbeidsmarktregio's 66
Bijlage 3.2-3 Decentralisatie-uitkering Impulsbudget sociale infrastructuur 67
Bijlage 3.2-4 Decentralisatie-uitkering Alleenverdienersproblematiek 70
Bijlage 3.2-5 Decentralisatie-uitkering Begeleiding jongeren naar werk 74
Bijlage 3.2-6 Decentralisatie-uitkering Faciliteitenbesluit opvangcentra 75
Bijlage 3.2-7 Decentralisatie-uitkering Uitvoeringskosten Lbv en Lbv-plus 76
Bijlage 3.2-8 Decentralisatie-uitkering Versterken arbeidsmarkregio's 80
Bijlage 3.2-9 Decentralisatie-uitkering Natuur bij energieprojecten 81
Bijlage 3.2-10 Decentralisatie-uitkering Aanpak laaggeletterdheid 82
Bijlage 3.2-11 Decentralisatie-uitkering Work in Nederland 83
Bijlage 3.2-12 Decentralisatie-uitkering BRP centralisering inschrijving vergunninghouders 84
Bijlage 3.2-13 Decentralisatie-uitkering Landelijke aanpak adreskwaliteit 85
Bijlage 3.2-14 Decentralisatie-uitkering Gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen 89
Bijlage 3.2-15 Decentralisatie-uitkering Natuurbrandpreventie en -mitigatie 93
Bijlage 3.2-17 Decentralisatie-uitkering Einde lening inburgeringsplichtig 94
Bijlage 3.2-20 Decentralisatie-uitkering Slavernijverleden 98
Bijlage 3.2-21 Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke begeleiding 99
Bijlage 3.2-27 Decentralisatie-uitkering Knelpunten verdeelproblematiek 100
Bijlage 3.3.1 Decentralisatie-uitkering Armoedebestrijding kinderen 101
Bijlage 3.3.2 Decentralisatie-uitkering Kinderen in een AZC 105
Bijlage 3.3.3 Decentralisatie-uitkering Voorschoolse voorziening peuters 108
Bijlage 3.3.5 Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang 112
Bijlage 3.3.6 Decentralisatie-uitkering Nationaal Actieplan Dakloosheid 113
Bijlage 4.5 Redelijk peil 2026 114

1 Hoofdpunten

1.1 Inleiding

Deze circulaire informeert gemeenten over de gemeentefondsuitkeringen. Het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron van de gemeenten. Daarnaast bepalen factoren als specifieke uitkeringen, belastingopbrengsten, gemeentelijke heffingen, gemeentelijke rentebaten, dividendopbrengsten en grondexploitatie mede de inkomsten van gemeenten. Zij vallen echter buiten het bestek van deze circulaire.

In deze circulaire vindt de verwerking plaats van de mutaties uit de Voorjaarsnota 2025 en de bijbehorende Eerste Suppletoire Begroting 2025. Dit hoofdstuk bevat een beknopte weergave van de belangrijkste mutaties uit de circulaire.

De indeling van de circulaire is afgestemd op de soorten uitkeringen die het gemeentefonds kent: de algemene uitkering, de decentralisatie- en integratie-uitkeringen.

1.2 Algemene uitkering

Accres

Het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron van de gemeenten. De jaarlijkse toe- en afname van het gemeentefonds wordt het accres genoemd. In deze circulaire is een nieuwe accresraming opgenomen voor de jaren 2026 en verder. Daarnaast is de definitieve afrekening van de accrestranche 2025 verwerkt. Het accres wordt jaarlijks geactualiseerd op basis van de ontwikkeling van het nominaal bruto binnenlands product (bbp).

Plafond BTW-compensatiefonds

Deze circulaire biedt informatie over de definitieve afrekening van de ruimte onder het plafond van het BTW-compensatiefonds (BCF) over 2024. Bij Miljoenennota 2025 werd de ruimte onder het plafond voor 2024 voor de gemeenten geraamd op € 447 miljoen. Bij de definitieve afrekening blijkt deze ruimte te zijn afgenomen met € 115 miljoen. De totale ruimte onder het plafond van 2024 is € 332 miljoen. Dit wordt verrekend met het gemeentefonds.

Extra middelen gemeenten en jeugd

Voor 2025 tot en met 2027 komt circa € 3 miljard cumulatief voor gemeenten beschikbaar voor jeugdzorg en voor de terugval in 2026 in het gemeentefonds. Zie ook paragraaf 3.6 van de Voorjaarsnota 2025. Voor 2028 en verder worden de beheersmaatregelen uit de Hervormingsagenda Jeugd versterkt en worden aanvullende maatregelen uitgewerkt.

Hervormingsagenda Jeugd

Deze post betreft het overboeken van op de Aanvullende Post gereserveerde middelen voor de Hervormingsagenda Jeugd. Het gaat om een bedrag van € 356 miljoen in 2026 variërend tot € 342 miljoen in 2030.

1.3 Decentralisatie- en integratie-uitkeringen

De circulaire bevat voor uitkeringsjaar 2025 en verder ook een aantal wijzigingen in de decentralisatie- en integratie-uitkeringen. Het gaat zowel om de aanpassing van bestaande als om nieuwe uitkeringen. In hoofdstuk 3 is een compleet overzicht opgenomen.

De belangrijkste wijzigingen die in deze circulaire verwerkt zijn betreffen:

- De decentralisatie-uitkering Uitvoeringskosten Omgevingswet. Bij deze circulaire wordt € 80,7 miljoen beschikbaar gesteld zodat de ontvangende partijen in hun transitie ervoor kunnen zorgdragen dat ze aangesloten, geoefend en ingeregeld zijn en voldoen aan de in de Omgevingswet gestelde eisen.
  De decentralisatie-uitkering Impulsbudget arbeidsmarktregio's. De arbeidsregio's ontvangen in de periode 2025-2028 een tijdelijk impulsbudget van in totaal € 148,5 miljoen. Deze middelen maken het mogelijk om samen slagkracht te bevorderen en gezamenlijke dienstverlening (bijvoorbeeld op het gebied van werk, scholingsinstrumenten of -trajecten) te ontwikkelen met de partners in de arbeidsmarktregio.
- De integratie-uitkeringen Participatie en Beschermd wonen zijn geïndexeerd. De uitgekeerde loon- en prijsbijstelling 2025 bedraagt € 102,4 miljoen voor Participatie en € 87,2 miljoen voor Beschermd wonen.

2 Algemene uitkering

2.1 Inleiding

Binnen het gemeentefonds is de algemene uitkering de grootste component. Het bedrag aan algemene uitkering wordt verdeeld over de gemeenten via maatstaven, zoals het inwonertal en de oppervlakte van een gemeente, een aan de maatstaven gekoppeld gewicht (bedrag per eenheid) en de uitkeringsfactor (de voor alle gemeenten gelijke vermenigvuldigingsfactor). Die drie componenten zijn aan wijzigingen onderhevig. Dit hoofdstuk geeft informatie over de aanleiding voor die wijzigingen en over de uitwerking ervan. In paragraaf 2.2 worden de wijzigingen in de omvang van de algemene uitkering behandeld en in paragraaf 2.3 worden de consequenties daarvan voor de verdeling aangegeven. Paragraaf 2.4 bevat overige mededelingen over de algemene uitkering. Paragraaf 2.5 informeert de gemeenten over een aantal gegevens voor de berekening van de algemene uitkering, te weten: maatstaven, gewichten en uitkeringsfactoren.

Het totaal van alle wijzigingen vindt zijn neerslag in de bijlagen 2.1.1 tot en met 2.1.4, die overzichten bevatten van maatstaven, bedragen per eenheid en uitkeringsfactoren.

De algemene uitkering is vrij besteedbaar voor gemeenten. Eventuele opmerkingen die over de algemene uitkering in deze circulaire worden gemaakt, zijn niet meer dan voorbeelden die illustreren met welke kosten gemeenten geconfronteerd worden. Dit inzicht is ook van belang voor de Tweede Kamer. Met de betreffende teksten wordt niet beoogd het bestedingsdoel nader te omschrijven, of op welke wijze dan ook de middelen te oormerken.

2.2 Wijzigingen in de omvang van de algemene uitkering

Tabel 2.2.1 bevat de wijzigingen in de omvang van de algemene uitkering over de periode 2025 tot en met 2030 ten opzichte van de decembercirculaire 2024. Wijzigingen in de omvang van de algemene uitkering kunnen het gevolg zijn van:

1. Algemene mutaties
   Deze mutaties hebben betekenis voor de financiële ruimte van de gemeenten, zonder veranderingen in het takenpakket.
2. Taakmutaties
   Deze mutaties hebben betrekking op taakmutaties bij gemeenten en hebben corresponderende gevolgen voor inkomsten of uitgaven. De mutaties zijn geordend volgens de clusterindeling van het gemeentefonds om gemeenten een overzicht te bieden per beleidsterrein. De clusterindeling, naar gelijksoortige gemeentelijke beleidsvelden, is een hulpmiddel bij het onderhoud van de verdeling. De clusterindeling heeft geen gevolgen voor de bestedingsvrijheid van de algemene uitkering. Met de clusterindeling wordt niet beoogd het bestedingsdoel nader te omschrijven, of op welke wijze dan ook de middelen te oormerken.

Tabel 2.2.1 geeft een totaalbeeld van de mutaties in de omvang van de algemene uitkering van circulaire op circulaire. De mutaties hebben betrekking op 2025 en verder en worden onder de tabel toegelicht. In bijlage 2.2.1 zijn de mutaties uit tabel 2.2.1 samengenomen met de mutaties uit eerdere circulaires. Deze bijlage geeft een totaalbeeld van de mutaties van jaar op jaar.

Tabel 2.2.1 Ontwikkeling algemene uitkering, mutaties ten opzichte van de decembercirculaire 2024 (in duizenden euro's)

		2025	2026	2027	2028	2029	2030
	stand decembercirculaire 2024	**40.199.757**	**39.480.802**	**41.263.253**	**42.919.214**	**44.729.480**	**44.729.480**
	algemene mutaties						
1)	*Accres tranches en incidentele compensatie in grondslag*						
1a)	Bijstelling accres-tranches	370.384	494.140	541.726	560.562	652.797	2.881.439
1b)	Incidentele compensatie in grondslag						-63.150
2)	Afrekening ruimte onder plafond BCF 2024	-114.671					
3)	Diversen						-144
	taakmutaties						
	cluster Individuele voorzieningen Jeugd						
4)	*Extra middelen gemeenten en jeugd*						
4a)	Demping terugval gemeentefonds 2026		400.000	422.000	412.000	414.000	424.000
4b)	Tekorten voor rekening Rijk	414.000	414.000	414.000	414.000	414.000	414.000
4c)	Groeipad maatregelen Hervormingsagenda		498.000	447.000			
4d)	Eigen bijdrage jeugdzorg				-260.000	-260.000	-260.000
4e)	Sturen op trajectduur jeugdzorg				-68.000	-68.000	-68.000
4f)	Indexeren opbrengst Hervormingsagenda				-507.000	-507.000	-507.000
5)	Hervormingsagenda Jeugd		356.126	274.416	313.079	342.338	342.338
6)	Kinderopvang pleegouders	13.200	13.200	13.200	3.100	3.100	3.100
	cluster Individuele voorzieningen Wmo						
7)	Uitstel vervanging abonnementstarief Wmo		225.000				
8)	Wmo hulpmiddelen		10.000				
9)	Aanpassen regeling dienstverlening aan huis		1.800	1.800	1.800	1.800	1.800
10)	Overgangsrecht levenslang						1.157
	cluster Participatie						
11)	IBO Problematische schulden	18.670					
12)	Correctie extrapolatie participatie						8.315
	cluster Bestuur en ondersteuning						
13)	Kiescollege niet ingezetenen	237					
14)	BRP centralisering inschrijving vergunninghouders	-3.125	-3.125	-3.125	-3.125	-3.125	-3.125
	stand deze circulaire	**40.898.452**	**41.889.943**	**43.374.270**	**43.785.630**	**45.719.390**	**47.904.210**

Toelichting

1. Accres tranches en incidentele compensatie in grondslag

1a. Accres tranches

Het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron van de gemeenten. De jaarlijkse toe- en afname van het gemeentefonds en het provinciefonds wordt het accres genoemd. In deze circulaire is een nieuwe accresraming opgenomen voor de jaren 2026 en verder. Daarnaast is de definitieve afrekening van de accrestranche 2025 verwerkt.

Vanaf 2024 is het accres gekoppeld aan de bbp-normeringssystematiek. Uitgangspunt is dat de fondsen meerjarig de ontwikkeling van het nominaal bruto binnenlands product volgen. De normering wordt gesplitst in een volumedeel en een prijsdeel. De volumeontwikkeling van de fondsen wordt gebaseerd op een 8-jaars (t-9 t/m t-2) historisch gemiddelde van de ontwikkeling van het bbp, waardoor het fonds minder schommelt. Het prijsdeel volgt de prijsontwikkeling van het bbp van het lopende jaar, waardoor de fondsen reëel 'op niveau' blijven. Conform Rijksbrede systematiek wordt de index in het voorjaar van het lopende jaar definitief.

Het betreft een generieke normering die naar eigen inzicht van een individuele gemeente kan worden ingezet.

Het accres is voor het jaar 2025 bij Voorjaarsnota 2025 definitief vastgesteld en de raming voor de jaren 2026 en verder is geactualiseerd op basis van de ontwikkeling van het bbp van het Centraal Economisch Plan (CEP) door het Centraal Planbureau (CPB). In tabel 2.2.2 tabel zijn de actuele cijfers opgenomen.

Tabel 2.2.2 Indices	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Indices CPB bbp CEP 25						
Volume bbp (8-jaars gemiddelde)	2,16%	1,93%	1,82%	1,72%	1,61%	2,28%
Prijs bbp	3,63%	2,74%	2,52%	2,61%	2,50%	2,50%
Gecombineerde bbp index	**5,87%**	**4,72%**	**4,39%**	**4,37%**	**4,15%**	**4,84%**
Indices CPB decembercirculaire 2024 (Miljoenennota 2025 inclusief revisie)						
Volume bbp (8-jaars gemiddelde)	2,16%	1,93%	1,77%	1,67%	1,56%	
Prijs bbp	2,71%	2,65%	2,64%	2,42%	2,42%	
Gecombineerde bbp index	**4,93%**	**4,63%**	**4,46%**	**4,13%**	**4,02%**	
Verschil (nieuw-oud)						
Volume bbp (8-jaars gemiddelde)	0,00%	0,00%	0,05%	0,05%	0,05%	
Prijs bbp	0,92%	0,09%	-0,12%	0,19%	0,08%	
Gecombineerde bbp index	**0,94%**	**0,09%**	**-0,07%**	**0,24%**	**0,13%**	

Tabel 2.2.3 bevat de grondslag en de huidige accres raming zoals opgenomen in de Voorjaarsnota 2025 op basis van de bbp cijfers uit het CEP 2025.

Tabel 2.2.3 Grondslag en accres Voorjaarsnota 2025 (inclusief CBS-revisie)						
Bedragen in miljoenen euro	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Gemeentefonds (voor zover onderdeel van de accresgrondslag; grondslag tranche 2025)	**39.307**	**36.831**	**36.675**	**36.530**	**36.515**	**36.460**
tranche 2025 volume	849	796	792	789	789	788
tranche 2025 Prijs	1.458	1.366	1.360	1.355	1.354	1.352
Mutaties in grondslag VJN in prijspeil 2025	718	2.002	1.659	400	372	383
Gemeentefonds (voor zover onderdeel van de accresgrondslag; grondslag voor tranche 2026-2030)		**40.995**	**40.487**	**39.073**	**39.030**	**38.983**
tranche 2026 volume		791	781	754	753	752
tranche 2026 prijs		1.145	1.131	1.091	1.090	1.089
tranche 2027 volume			772	745	744	743
tranche 2027 prijs			1.088	1.050	1.049	1.047
tranche 2028 volume				735	734	733
tranche 2028 prijs				1.134	1.133	1.131
tranche 2029 volume					717	716
tranche 2029 prijs					1.131	1.130
tranche 2030 volume						1.056
tranche 2030 prijs						1.185
Cumulatief accres 2025-2030	**2.307**	**4.098**	**5.924**	**7.652**	**9.494**	**11.722**

Tabel 2.2.4 bevat het accres voor 2025 en verder zoals opgenomen in de decembercirculaire 2024. Tabel 2.2.5 bevat de mutaties in het accres tussen de stand decembercirculaire 2024 (inclusief Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)-revisie) en de stand Voorjaarsnota 2025. NB: De CBS-revisie is niet verwerkt in de stand Miljoenennota 2025, maar in de stand Voorjaarsnota 2025[1].

[1] Tweede Kamer, vergaderjaar 2024-2025, 36 600, nr. 41

Tabel 2.2.4 Accres stand decembercirculaire 2024 (MJN 2025 inclusief revisie)					
Bedragen in miljoenen euro	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
tranche 2025 volume	849	795	792	789	789
tranche 2025 prijs	1.088	1.019	1.015	1.011	1.011
tranche 2026 volume		746	742	740	739
tranche 2026 prijs		1.043	1.039	1.035	1.035
tranche 2027 volume			712	710	709
tranche 2027 prijs			1.081	1.077	1.077
tranche 2028 volume				699	699
tranche 2028 prijs				1.031	1.030
tranche 2029 volume					680
tranche 2029 prijs					1.072
Totaal accres	**1.936**	**3.603**	**5.382**	**7.092**	**8.841**

Tabel 2.2.5 Mutatie sinds decembercirculaire 2024					
Bedragen in miljoenen euro	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
tranche 2025 volume	0	0	0	0	0
tranche 2025 prijs	370	347	345	344	343
tranche 2026 volume		46	39	14	14
tranche 2026 prijs		102	92	56	55
tranche 2027 volume			59	35	34
tranche 2027 prijs			6	-27	-28
tranche 2028 volume				35	35
tranche 2028 prijs				103	103
tranche 2029 volume					37
tranche 2029 prijs					60
Totaal accres	**370**	**494**	**542**	**561**	**653**

1b. Incidentele compensatie in grondslag

De overgang van 'trap-op trap-af' systematiek naar de bbp-systematiek is grotendeels gecompenseerd voor de jaren 2024-2029. Het besluit tot het vervroegd invoeren van de nieuwe financieringssystematiek heeft invloed op de lopende begroting van gemeenten en provincies. Om die reden is besloten de impact hiervan volledig (2024) en deels (2025) te dempen. Ook voor 2026 tot en met 2029 vindt compensatie plaats (zie paragraaf 2.2.1c van de meicirculaire 2024 en Voorjaarsnota 2024[2]).

[2] Tweede Kamer, vergaderjaar 2023–2024, 36 550, nr. 1, pg. 262

De compensatie voor het jaar 2029 (€ 63,2 miljoen) zit als gevolg van de extrapolatie van het budget van 2029 naar 2030 in de grondslag voor 2030. Middels deze mutatie wordt de grondslag gecorrigeerd.

2. Afrekening ruimte onder plafond BCF 2024

De bijdrage van het Rijk aan het BCF is geplafonneerd. Het plafond van het BCF is sinds 2015 gekoppeld aan de accrespercentages zoals die volgen uit de normeringssystematiek voor het gemeentefonds en provinciefonds.

Het plafond van het BCF wordt daarnaast aangepast voor taakmutaties (zoals decentralisaties) die gepaard gaan met toevoegingen of onttrekkingen aan het BCF. Hierdoor hebben decentralisaties geen effect op de ruimte onder het plafond van het BCF. Als het plafond overschreden wordt, komt het verschil ten laste van het gemeente- en het provinciefonds. Bij een realisatie lager dan het plafond komt het verschil ten gunste van het gemeente- en provinciefonds.

Bij Miljoenennota 2025 werd de ruimte onder het plafond voor 2024 voor de gemeenten geraamd op € 447 miljoen. Bij de definitieve afrekening blijkt deze ruimte te zijn afgenomen met € 115 miljoen. De totale ruimte onder het plafond van 2024 is € 332 miljoen. Dit wordt verrekend met het gemeentefonds.

Tabel plafond BCF 2024 (bedragen x € 1.000)

	stand meicirculaire 2025	stand septembercirculaire 2024	Verschil
	2024	**2024**	**2024**
BCF plafond aandeel gemeenten	**4.376.879**	**4.257.703**	**119.176**
W.v. stand septembercirculaire 2024	4.268.335		
W.v. overhevelingen i.v.m taakmutaties	108.544		
W.v. accres			
Uitgaven gemeenten	**4.044.883**	**3.811.036**	**233.847**
Ruimte onder plafond gemeenten	**331.996**	**446.667**	**-114.671**

Bijlage 2.2.2 bevat zoals gebruikelijk een overzicht van alle mutaties van het plafond BCF. Het gaat om alle overboekingen die betrekking hebben op 2024. Er is een ondergrens gehanteerd van € 100.000.

3. Diversen

Jaarlijks wordt de decentralisatie-uitkering Knelpunten verdeelproblematiek ten laste van de algemene uitkering geactualiseerd voor het extra jaar dat in de desbetreffende circulaire zichtbaar wordt. In dit geval gaat het om € 104.000 in 2030. Zie ook paragraaf 3.2.27 van deze circulaire. Daarnaast is er een negatieve bijstelling van € 40.000 vanwege de Wet visueel gehandicapten. Gelet op de geringe omvang van deze mutaties zijn deze verwerkt als algemene mutatie.

4. Extra middelen gemeenten en jeugd

Voor 2025 tot en met 2027 komt circa € 3 miljard cumulatief voor gemeenten beschikbaar voor jeugdzorg en voor de terugval in 2026 in het gemeentefonds. Zie ook paragraaf 3.6 van de Voorjaarsnota 2025. Voor 2028 en verder worden de beheersmaatregelen uit de Hervormingsagenda Jeugd versterkt en worden aanvullende maatregelen uitgewerkt. De bijbehorende middelen worden verdeeld via het cluster Individuele voorzieningen jeugd. Hieronder een toelichting op de bijbehorende reeksen.

4a. Demping terugval gemeentefonds 2026

Er wordt structureel € 424 miljoen beschikbaar gesteld voor de terugval in het gemeentefonds. In 2026 is het een bedrag van € 400 miljoen en voor 2030 en verder een bedrag van € 424 miljoen.

4b. Tekorten voor rekening Rijk

De deskundigencommissie Van Ark adviseert om het tekort in het budget voor jeugdzorg in gelijke delen te verdelen over Rijk en gemeente. De structurele kosten voor het Rijk zijn € 414 miljoen.

4c. Groeipad maatregelen Hervormingsagenda

Het ingroeipad van de maatregelen van de Hervormingsagenda wordt verzacht. Hiervoor is in 2026 € 498 miljoen en in 2027 een bedrag van € 447 miljoen beschikbaar. De volledige besparing van de Hervormingsagenda wordt in 2028 gerealiseerd.

4d. Eigen bijdrage jeugdzorg

Er wordt een eigen bijdrage ingevoerd voor jeugdzorg per 1 januari 2028. De maatregel moet jaarlijks € 260 miljoen opleveren.

4e. Sturen op trajectduur jeugdzorg

Rijk en gemeenten gaan met de sector afspraken maken over hoe we beter kunnen sturen op trajectduur. Deze maatregel moet jaarlijks € 68 miljoen opleveren vanaf 2028.

4f. Indexeren opbrengst Hervormingsagenda

De besparingsopgave van de Hervormingsagenda Jeugd is in prijs- en volumepeil 2019 ingeboekt. Er is een hogere besparing te veronderstellen aangezien prijs en volume sinds 2019 zijn gestegen. De omvang van deze besparing is jaarlijks € 507 miljoen vanaf 2028.

5. *Hervormingsagenda Jeugd*

Deze post betreft het overboeken van op de Aanvullende Post gereserveerde middelen voor de Hervormingsagenda Jeugd. Het gaat om een bedrag van € 356 miljoen in 2026 variërend tot € 342 miljoen in 2030. Over de verdeling van een deel van deze middelen vindt nog gesprek plaats. In deze circulaire vindt de verdeling plaats van € 333 miljoen in 2026 tot € 320 miljoen in 2030. De te verdelen middelen worden toegevoegd aan het cluster Individuele voorzieningen jeugd.

6. *Kinderopvang pleegouders*

Er wordt in 2025, 2026 en 2027 € 10,7 miljoen per jaar beschikbaar gesteld als bijdrage voor de kosten die pleegouders maken voor kinderenopvang en buitenschoolse opvang van hun pleegkinderen. Hierbij is rekening gehouden met pleegouders in het gedwongen en het vrijwillig kader. Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) werkt met de Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen, Jeugdzorg Nederland en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) uit hoe deze middelen aan pleegouders worden uitgekeerd. In het najaar van 2025 zal dit nader worden gecommuniceerd. Zodra meer bekend is over deze uitwerking zullen de middelen worden verdeeld.

Vanaf 2028 is € 600.000 structureel beschikbaar gesteld als bijdrage voor de kosten die pleegouders maken voor kinderopvang en buitenschoolse opvang van hun pleegkinderen. De verdere uitwerking hiervan volgt in het licht van de stelstelherziening kinderopvang. Zodra meer bekend is over deze uitwerking zullen de middelen worden verdeeld.

Daarnaast is per 2025 structureel € 2,5 miljoen beschikbaar voor de vergoeding van bijzondere kosten aan pleegouders in het vrijwillig kader. Dit zal ook gepaard gaan met een wijziging van de Regeling Jeugdwet. De € 2,5 miljoen wordt toegevoegd aan het gemeentefonds en verdeeld via het cluster Individuele voorzieningen jeugd.

7. *Uitstel vervanging abonnementstarief Wmo*

In de Voorjaarsnota 2023 is besloten dat het abonnementstarief in de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2015 wordt afgeschaft en dat in de plaats daarvan vanaf 2026 de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage in de Wmo opnieuw wordt ingevoerd, zie ook paragraaf 2.2.13 van de meicirculaire 2023. Hiervoor wordt het wetsvoorstel Vervanging abonnementstarief Wmo 2015 voorbereid. De inwerkingtreding van deze wet is nu voorzien per 1 januari 2027 in plaats van per 1 januari 2026. Dat betekent dat de besparing van € 225 miljoen voor het jaar 2026, die in de Voorjaarsnota 2023 in het gemeentefonds is verwerkt vervalt. De € 225 miljoen wordt toegevoegd aan het cluster Individuele voorzieningen Wmo.

8. *Wmo hulpmiddelen*

Het scheiden van wonen en zorg in de Wet langdurige zorg (Wlz) leidt bij gemeenten tot meerkosten. Bepaalde hulpmiddelen die bij zorg met verblijf vanuit de Wlz worden gefinancierd, worden bij andere leveringsvormen vanuit de Wmo gefinancierd. De

meerkosten van gemeenten worden gedekt vanuit de Wlz. Voor 2025 zijn er in de Voorjaarsnota 2024 reeds middelen overgeboekt naar het gemeentefonds (zie meicirculaire 2024 paragraaf 2.2.12). In 2026 gaat het om een totaalbedrag van € 10 miljoen. De bijbehorende middelen worden toegevoegd aan het cluster Individuele voorzieningen Wmo.

9. Aanpassen regeling dienstverlening aan huis

Vanaf 1 januari 2026 valt het persoonsgebonden budget (pgb) niet meer onder de Regeling Dienstverlening Aan Huis (RDAH). Dit betekent dat pgb-budgethouders, afhankelijk van het type arbeidscontract, zowel de premieafdrachten als de doorbetalingen bij ziekte binnen hun pgb-budget moeten bekostigen. In sommige gevallen kan dit ertoe leiden dat het pgb-budget van de budgethouder niet toereikend is, en dat de budgethouder ook niet de ruimte ervaart om de zorgvraag aan te passen. Hiervoor is vanaf 2026 structureel € 1,8 miljoen beschikbaar. De bijbehorende middelen worden toegevoegd aan het cluster Individuele voorzieningen Wmo.

10. Overgangsrecht levenslang

De meerjarenraming strekt zich met ingang van deze circulaire uit tot en met het jaar 2030. Daardoor wordt in de tabel het onderwerp 'overgangsrecht levenslang' in 2030 zichtbaar. Deze mutatie betreft een correctie op de extrapolatie van extramurale zorgkosten binnen de Wmo en/of Jeugdwet. Cliënten met een verblijfsindicatie voor een hoog zorgzwaartepakket op 31 december 2014 hebben een overgangsrecht gekregen voor onbepaalde tijd. Door dit overgangsrecht voor onbepaalde tijd zullen deze cliënten structureel hun extramurale zorg (bijvoorbeeld in de vorm van persoonsgebonden budget) afnemen ten laste van de Wlz in plaats van ten laste van de Wmo of de Jeugdwet. Om dit voor gemeenten te corrigeren, wordt voor 2030 een bedrag van € 1,2 miljoen aan het gemeentefonds toegevoegd. Zie ook paragraaf 2.2.13 van de meicirculaire 2024. De bijbehorende middelen worden toegevoegd aan het cluster Individuele voorzieningen Wmo.

11. IBO Problematische schulden

Het kabinet voert een pakket aan maatregelen in om problematische schulden fundamenteel aan te pakken. Dit pakket is gebaseerd op het basispakket uit het Interdepartementaal Beleidsonderzoek (IBO) Problematische schulden[3]. Voor 2025 worden voor het onderdeel: 'vroegsignalering' middelen overgemaakt naar het gemeentefonds. Het gaat om een totaalbedrag van € 18,7 miljoen. De bijbehorende middelen worden toegevoegd aan het cluster Participatie.

12. Correctie extrapolatie participatie

In 2018 zijn door de betrokken departementen: het ministerie van Financiën, het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), afspraken gemaakt over de overheveling van de onderdelen

[3] Kabinetsreactie IBO Problematische schulden

Wet werk en arbeidsondersteuning Jonggehandicapten (Wajong) en Wet sociale werkvoorziening (Wsw)-Regulier werk van de integratie-uitkering Participatie naar de algemene uitkering. Deze overheveling is in de meicirculaire met ingang van 2023 uitgevoerd (zie ook paragraaf 2.2.13 en 3.2.3 van de meicirculaire 2022).

Bij de overheveling zijn de departementen overeengekomen om de meerjarige oploop van deze twee onderdelen jaarlijks via een correctie op de extrapolatie te blijven compenseren, zoals ook te doen gebruikelijk was bij de integratie-uitkering Participatie. Deze oploop komt voort uit de invoering van de Participatiewet en de bijbehorende instroom van de nieuwe doelgroepen (voorheen Wajong en Wsw). In het extrapolatiejaar 2030 leidt dit tot een correctie van € 8,3 miljoen. Deze middelen worden toegevoegd aan het cluster Participatie.

13. Kiescollege niet ingezetenen

De organisatie van de verkiezing van de leden van het kiescollege niet-ingezeten voor de Eerste Kamer en de ondersteuning ervan worden gedaan door de gemeente Den Haag. De gemeente wordt hiervoor gecompenseerd via een verhoging van de uitkering uit het gemeentefonds. De verkiezing is elke vier jaar, dus de gemeente Den Haag krijgt elk jaar een vierde deel van de totale kosten van een verkiezing als vergoeding. Deze bedraagt € 236.880. Zie ook paragraaf 2.2.15 van de meicirculaire 2024. De bijbehorende middelen worden toegevoegd aan het cluster Bestuur en ondersteuning (via maatstaf Verkiezingen Den Haag).

14. Basisregistratie Personen (BRP): centralisering inschrijving vergunninghouders

Enkele gemeenten ontvangen een bijdrage in verband met het inrichten en in stand houden van een zogeheten BRP-straat (zie ook paragraaf 4.2.8 van de meicirculaire 2016). Vanwege de toename van het aantal inschrijvingen ten opzichte van de startsituatie en de gestegen kosten wordt er € 3,1 miljoen ten laste van de algemene uitkering toegevoegd aan de decentralisatie-uitkering. De middelen worden onttrokken aan het cluster Bestuur en ondersteuning. Zie ook paragraaf 3.2.12 van deze circulaire. Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2.12.

2.3 Verdeling mutaties algemene uitkering

De verdeelwijze van de mutaties uit paragraaf 2.2 is in tabel 2.3.1 weergegeven. De verdeelwijze bestaat uit een wijziging in de uitkeringsfactor of het gewicht (bedrag per eenheid) van één of meer maatstaven van het cluster waaronder de mutatie valt. De cijfermatige uitwerking is opgenomen in paragraaf 2.5.

Tabel 2.3.1 Verdeelwijze mutaties algemene uitkering

Mutatie	Verdeelwijze
taakmutaties	
cluster Individuele voorzieningen Jeugd	
Extra middelen gemeenten en jeugd	via maatstaven cluster
Hervormingsagenda Jeugd	via maatstaven cluster
Kinderopvang pleegouders	via maatstaf jongeren
cluster Individuele voorzieningen Wmo	
Uitstel vervanging abonnementstarief Wmo	via maatstaven cluster
Wmo hulpmiddelen	via maatstaven cluster
Aanpassen regeling dienstverlening aan huis	via maatstaven cluster
Overgangsrecht levenslang	via maatstaven cluster
cluster Participatie	
IBO Problematische schulden	via maatstaven cluster
Correctie extrapolatie participatie	via maatstaven cluster
cluster Bestuur en ondersteuning	
Kiescollege niet ingezeten	via maatstaf verkiezingen Den Haag
BRP centralisering inschrijving vergunninghouders	via maatstaven cluster

2.4 Overige mededelingen algemene uitkering

2.4.1 Bommenregeling

Gemeenten kunnen in aanmerking komen voor een bijdrage in de gemaakte kosten voor het opsporen en ruimen van ontplofbare oorlogsresten uit de Tweede Wereldoorlog (WOII).

De bommenregeling is geen Rijkssubsidie, maar een regeling die wordt gefinancierd uit het gemeentefonds. Het doel van het gemeentefonds is om iedere gemeente een gelijkwaardige financiële uitgangspositie te geven, zodat gemeenten een gelijkwaardig voorzieningenniveau kunnen realiseren tegen gelijke belastingdruk: mensen moeten in principe toegang hebben tot hetzelfde voorzieningenniveau en dat mag niet afhankelijk zijn van de plek waar iemand woont.

In dit kader moet ook de bommenregeling worden gezien. Het is een regeling ván gemeenten, vóór gemeenten: De idee achter de regeling is, conform de doelstelling van het gemeentefonds, dat gemeenten die veel kosten hebben op het gebied van het ruimen van ontplofbare oorlogsresten, hier beperkt financieel nadeel van ondervinden ten opzichte van andere gemeenten die hier niet mee te maken hebben. Alle uitkeringen in het kader van de bommenregeling worden door alle gemeenten gezamenlijk gedragen.

Bovenstaande maakt dat de bommenregeling alleen geldt voor de kosten van gemeenten en/of particuliere vondsten. Voor de kosten die door waterschappen of provincies worden gemaakt geldt dat deze niet worden vergoed. Deze organisaties hebben hun eigen inkomsten en vallen daarom niet onder deze regeling. Dit geldt ook voor (semi)-overheid en non-profit organisaties zoals het Rijksvastgoedbedrijf, Rijkswaterstaat, ProRail, Staatsbosbeheer, drinkwaterbedrijven en netwerkbeheerders. Verder is het richtsnoer dat de bommenregeling in het gemeentefonds niet is bedoeld voor het compenseren van private partijen voor kosten die anders door de markt zouden worden gedragen.

In het raadsbesluit moet expliciet worden verklaard dat de kosten alleen de kosten, exclusief btw, van gemeenten en/of particuliere vondsten betreffen. Er hoeft geen verdere onderbouwing te worden overlegd.

Voor meer informatie over de bommenregeling zie, Bommenregeling gemeentefonds | Brochure | Rijksoverheid.nl.

Bijlage 2.4.1 vermeldt de gemeenten die in 2025 op basis van de ingediende aanvraag een uitkering ontvangen, inclusief de bijbehorende bedragen. Het totaalbedrag van de bommenregeling 2025 bedraagt circa € 12,4 miljoen. Dit bedrag is exclusief het bedrag voor berging van vliegtuigwrakken van € 3,9 miljoen (zie hieronder).

Binnen het Nationaal Programma Berging vliegtuigwrakken met nog vermiste vliegers uit de Tweede Wereldoorlog zijn locaties vastgesteld waar zich mogelijk te bergen vliegtuigwrakken met stoffelijke resten bevinden. De afgelopen jaren hebben in verschillende gemeenten bergingen plaatsgevonden.

In 2024 heeft in dit kader de berging plaatsgevonden van een Britse Vickers Wellington bommenwerper in Holwerd en een Duits Messerschmitt Bf 109 jachtvliegtuig in de Noarderleech. Beide locaties bevinden zich in de gemeente Noardeast-Fryslân. In beide vliegtuigwrakken zijn stoffelijke resten gevonden. Voor bergingen die onderdeel uitmaken van het Nationaal Programma ontvangen de betreffende gemeenten via de bommenregeling een bijdrage van 100 procent voor de door hen gemaakte kosten. Op basis van het ingediende raadsbesluit met daarin de gemaakte kosten ontvangt de gemeente Noardeast-Fryslân in 2025 een bedrag van € 3,9 miljoen.

In het najaar van 2025 staan de berging van een Messerschmitt Bf 109 in Heerde en een Lancaster bommenwerper in Dronten gepland.

2.5 Veranderingen in het verdeelstelsel

2.5.1 Maatstaf OZB: WOZ-waardering en aanpassing rekentarieven

De jaarlijkse aanpassing van de gewichten (rekentarieven) van de verdeelmaatstaf onroerendezaakbelasting (OZB) is doorgevoerd. De uitkomst van de verdeelmaatstaf OZB wordt bepaald door de omvang van de Waardering onroerende zaken (WOZ)-waarde en een daaraan gekoppeld gewicht, het zogenaamde rekentarief. Er worden drie WOZ-waarden onderscheiden: voor eigenaren woningen, eigenaren niet woningen en gebruikers niet-woningen. Er zijn daarom drie rekentarieven. Door marktontwikkelingen kan de WOZ-waarde sterk fluctueren. Het is staand beleid om voor het effect van deze marktontwikkelingen te corrigeren, door middel van een aanpassing van de rekentarieven van de verdeelmaatstaf OZB. De correctie is op nationaal niveau.

De aanpassing van de rekentarieven van de verdeelmaatstaf OZB is afgestemd op de WOZ-tijdvakken. Op 1 januari 2025 begint een nieuw WOZ-tijdvak met waardepeildatum 1 januari 2024. Bij de aanpassing van de rekentarieven is de vaste werkwijze toegepast: het rekentarief wordt naar beneden (of naar boven) bijgesteld om de stijging (of daling) van de OZB-maatstaf als gevolg van de stijging (of daling) van de WOZ-waarde van woningen en niet-woningen ongedaan te maken. De maatstaf groeit alleen met de inflatie mee (prijs Nationale Bestedingen, pNB).

De marktontwikkeling tussen 1 januari 2024 en 1 januari 2025 bij woningen wordt, op basis van informatie van de Waarderingskamer, geschat op 10,5%. Voor niet-woningen wordt de waardeontwikkeling over dezelfde periode geschat op 2%. De inflatie (pNB) in die periode bedraagt volgens de ramingen van het CPB 4,2%. Het rekentarief voor eigenaren woningen komt na aanpassing op 0,0862%, voor eigenaren niet-woningen op 0,3145% en voor gebruikers niet-woningen op 0,2393%. De aangepaste rekentarieven zijn ook opgenomen in bijlage 2.1.3.

2.5.2 Maatstaven, gewichten, uitkeringsfactor en overige uitkeringsonderdelen

De berekening van de algemene uitkering bestaat uit de vermenigvuldiging van het aantal eenheden van alle maatstaven met het bijbehorende gewicht per maatstaf (bedrag per eenheid). De som van deze producten, de zogenaamde uitkeringsbasis, wordt vervolgens vermenigvuldigd met de uitkeringsfactor (zie uitleg verderop). De verkregen uitkomst moet daarnaast worden opgehoogd met enkele uitkeringsonderdelen binnen de algemene uitkering die buiten het format van aantal eenheden en bedragen per eenheid vallen. Hierna wordt achtereenvolgens ingegaan op de maatstaven, de bedragen per eenheid, de uitkeringsfactor en de overige uitkeringsonderdelen.

Maatstaven

Voor uitkeringsjaar 2025 is de definitie van de maatstaf Huishoudens met een laag inkomen met drempel gewijzigd zoals aangekondigd in de septembercirculaire 2024 (paragraaf 2.5). Voor 2025 zal worden uitgegaan van een tweejarig gemiddelde van de maatstaf huishoudens met een laag inkomen met drempel. Het tweejarig gemiddelde zal worden berekend op basis van de gegevens van t-2 en t-3. Meer informatie over de berekeningswijze van de verdeelmaatstaven van de algemene uitkering voor dat uitkeringsjaar kunt u vinden in de toelichting op de berekening van de uitkering uit het gemeentefonds 2025[4].

De maatstaven leerlingen voorgezet onderwijs, leerlingen (voortgezet) speciaal onderwijs en extra groei leerlingen voortgezet onderwijs zullen deze circulaire niet geactualiseerd worden. De actualisatie van deze maatstaven zal in de septembercirculaire plaatsvinden.

Bedragen per eenheid

- De zogenaamde rekentarieven 2026 van de maatstaf OZB zijn ten opzichte van 2025 aangepast.
- De informatie uit de tabellen 2.2.1 en 2.3.1 is verwerkt.

Bijlagen 2.1.1 en 2.1.3 bevat het overzicht van bedragen per eenheid 2025 en 2026.

Uitkeringsfactor

De uitkeringsfactor is de voor alle gemeenten gelijke vermenigvuldigingsfactor die wordt berekend door de som van de algemene uitkering, de OZB-maatstaven en de overige uitkeringsonderdelen te delen door de uitkeringsbasis. De – landelijke – uitkeringsbasis is berekend door van alle maatstaven de aantallen te vermenigvuldigen met het bijbehorende bedrag per eenheid; er is ook een uitkeringsbasis voor elke gemeente (het product van de gemeentelijke aantallen en de bedragen per eenheid). De uitkeringsfactor verschilt per uitkeringsjaar.

De volgende aspecten zijn bij de raming van de uitkeringsfactor van belang:

- De informatie uit de tabellen 2.2.1 en 2.3.1 met betrekking tot de algemene mutaties en taakmutaties in het gemeentefonds en de verdeling van deze mutaties.
- De ontwikkeling van de uitkeringsbasis als gevolg van geactualiseerde volumina en geactualiseerde bedragen per eenheid (bpe). Bijlage 2.5.2 bevat informatie over de raming van de volumina van de maatstaven.
- De belastingcapaciteit.

Ten opzichte van de decembercirculaire 2024 is de uitkeringsfactor voor het jaar 2023 ongewijzigd. De uitkeringsfactor voor 2024 daalt met 2 punten naar 1,418.

[4] Toelichting op de berekening van de uitkeringen uit het gemeentefonds, Rijksoverheid.nl

De daling wordt veroorzaakt door de actualisatie van de volumina van meerdere maatstaven, waaronder de actualisatie van de gegevens over bijstandontvangers (plus ca 1 punt) en huishoudens met een laag inkomen met drempel (- ca 2,5 punt).

De nieuwe raming van de uitkeringsfactor in de jaren 2025-2030 is vermeld in tabel 2.5.1.

Tabel 2.5.1 Uitkeringsfactor 2025-2030

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Uitkeringsfactor	1,472	1,493	1,539	1,582	1,629	1,686
één punt uitkeringsfactor (in miljoenen)	30.574	30.928	31.006	30.462	30.808	31.100

De uitkeringsfactoren in tabel 2.5.1 zijn in lopende prijzen.[5] Gemeenten die in constante prijzen ramen dienen zelf de loon- prijsontwikkeling te verwerken. Om gemeenten hierbij te faciliteren, is in de gemeentefondsrubriek op internet zoals gebruikelijk een rekenmodel in constante prijzen gepubliceerd. In dit rekenmodel is een hulpmiddel opgenomen waarin gemeenten hun eigen prijsindexen kunnen invullen en/of loon- en prijsindicatoren die het CPB onderscheidt. Op basis van het CEP 2025 zijn in het rekenmodel en in paragraaf 4.2 ook, als service, de ramingsgegevens van een aantal indicatoren van het CPB gepresenteerd. Na het invullen van de indexatiecijfers berekent het model automatisch de uitkering in het gemeentefonds in constante prijzen.

Om gemeenten inzicht te geven in de ontwikkeling van de uitkeringsfactoren volgt hieronder de tabel 2.5.2, waarin voor ieder afzonderlijk jaar de ontwikkeling is opgenomen ten opzichte van de decembercirculaire 2024 (verticale toelichting).

Verticale toelichting ontwikkeling uitkeringsfactor

Tabel 2.5.2 Ontwikkeling uitkeringsfactor 2025-2030

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
stand decembercirculaire 2024	**1,460**	**1,463**	**1,509**	**1,552**	**1,595**	**-**
mutaties deze circulaire						
mutaties	0,008	0,017	0,016	0,015	0,018	
uitkeringsbasis/OZB	0,004	0,013	0,014	0,015	0,016	
overig	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	
uitkeringsfactor stand deze circulaire	**1,472**	**1,493**	**1,539**	**1,582**	**1,629**	**1,686**

De uitkeringsfactor valt voor de jaren 2025-2029 hoger uit ten opzichte van de stand decembercirculaire 2024. In 2025 gaat het om 12 punten en in de jaren 2026-2028 om ca. 30 punten. In 2029 is de uitkeringsfactor 34 punten hoger.

De verwerking van de algemene mutaties en de taakmutaties heeft een opwaarts effect op de uitkeringsfactor. Met name de verwerking van de accrestranches en de taakmutaties in

[5] De algemene uitkering wordt geïndexeerd op basis van de bbp-ontwikkeling. Daarmee is de algemene uitkering uitgedrukt in het prijspeil van het betreffende jaar ofwel in lopende prijzen.

het cluster jeugd in de jaren 2025-2027 dragen hier aan bij, evenals de taakmutatie in verband met het uitstel van de vervanging abonnementstarief Wmo in 2026. In 2025 wordt het effect gedempt door de neerwaartse bijstelling van de ruimte onder het plafond van het BCF.

De veranderingen in de uitkeringsbasis via wijzigingen in de volumina van de maatstaven hebben een opwaarts effect op de uitkeringsfactor. Dit opwaartse effect wordt vooral veroorzaakt door de maatstaf bijstandsontvangers, welk effect groter is dan het neerwaartse effect van met name de maatstaf huishoudens laag inkomen met drempel. De aanpassing van het landelijke rekentarief van de OZB maatstaven heeft een opwaarts effect van ca. 6 punten in 2026, oplopend naar 8 punten in 2029.

Op basis van het CEP 2025 zijn de prognoses van het aantal bijstandsontvangers in deze circulaire geactualiseerd. Hieronder staat in tabel 2.5.3 een overzicht van de ramingen van de maatstaf bijstandsontvangers stand septembercirculaire 2024 en de stand van deze circulaire. De neerwaartse bijstelling van de raming heeft via de uitkeringsbasis een positief effect op de uitkeringsfactor. De omvang van dit effect is ruim 2 punten in 2025, oplopend tot 7 punten in 2029 en dalend naar 5 punten in 2030.

Tabel 2.5.3 Bijstandsontvangers

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Stand septembercirculaire 2024	386.549	393.931	400.597	409.713	418.343	-
Stand meicirculaire 2025	375.451	378.588	381.786	386.491	392.672	399.581

Overige uitkeringsonderdelen

Onder de algemene uitkering vallen ook de volgende uitkeringsonderdelen, die niet de vorm hebben van maatstafaantallen die met een bedrag per eenheid worden vermenigvuldigd:

- Een beperkt aantal gemeenten ontvangt middelen op grond van de maatstaf herindeling of ontvangt een artikel 12-uitkering.
- Eveneens ontvangt een beperkt aantal gemeenten een suppletie-uitkering Bommenregeling vanwege de kosten die zij hebben gemaakt met betrekking tot het opsporen en ruimen van ontplofbare oorlogsresten uit de Tweede Wereldoorlog (zie paragraaf 2.4.1).
- Een beperkt aantal gemeenten (Amsterdam, Rotterdam en den Haag) ontvangt een suppletie-uitkering vanwege het ingroeipad als gevolg van de actualisatie van de maatstaf Huishoudens met een laag inkomen van de decentralisatie-uitkering Maatschappelijke Opvang naar de maatstaf van het nieuwe verdeelmodel (zie paragraaf 2.4.2 van de septembercirculaire 2024)
- Vanaf 2023 geldt voor gemeenten een ingroeipad als gevolg van de invoering van het nieuwe verdeelmodel van de algemene uitkering. Dit ingroeipad wordt zoals gebruikelijk verwerkt in een suppletie-uitkering (zie paragraaf 2.5.2 van de meicirculaire 2022). Voor 2026 gelden de bedragen van 2025. Per 1 januari 2027

zal een volgende stap worden gezet met betrekking tot het ingroeipad (voor een toelichting zie: paragraaf 3 van de Kamerbrief over het vervolgtraject verdeelmodel gemeentefonds "Het ingroeipad: eerste volgende stap per 2027"[6]), informatie hierover zal worden opgenomen in de meicirculaire 2026.

[6] Tweede Kamer, vergaderjaar 2024-2025 36 600, B, nr. 24

3 Decentralisatie- en integratie-uitkeringen

3.1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat mededelingen over de decentralisatie- en de integratie-uitkeringen. Deze uitkeringen maken net als de algemene uitkering deel uit van het gemeentefonds, maar hebben een eigen verdeling over de gemeenten.

Decentralisatie- en integratie-uitkeringen zijn net als de algemene uitkering beleids- en bestedingsvrij en er vindt geen verantwoording naar het Rijk plaats, zoals bij specifieke uitkeringen wel het geval is. Eventuele opmerkingen die over decentralisatie- en integratie-uitkeringen gemaakt worden in deze circulaire, zijn niet meer dan voorbeelden die illustreren met welke kosten gemeenten geconfronteerd worden. Dit inzicht is ook van belang voor de Tweede Kamer. Met de betreffende teksten wordt niet beoogd het bestedingsdoel nader te omschrijven, of op welke wijze dan ook de middelen te oormerken.

Paragraaf 3.2 informeert over de decentralisatie- en integratie-uitkeringen en over de omvang en de verdeling ervan. Paragraaf 3.3 bevat overige mededelingen over de decentralisatie- en integratie-uitkeringen.

3.2 Omvang en verdeling decentralisatie- en integratie-uitkeringen

Tabel 3.2.1 bevat de mutaties in de decentralisatie- en integratie-uitkeringen ten opzichte van de decembercirculaire 2024 over de periode 2025 tot en met 2030. De mutaties hebben betrekking op 2025 en verder en worden onder de tabel toegelicht.

Tabel 3.2.1 Mutaties decentralisatie- en integratie-uitkeringen 2025-2030 (bedragen in duizenden euro's)

		2025	2026	2027	2028	2029	2030
	stand decembercirculaire 2024	**4.741.593**	**4.643.046**	**4.491.183**	**4.413.563**	**4.347.011**	**4.347.011**
1	Uitvoeringskosten Omgevingswet	80.679					
2	Impulsbudget arbeidsmarktregio's	35.233	28.959	39.094	45.201		
3	Impulsbudget sociale infrastructuur	35.000	31.500	31.500	31.500	31.500	31.500
4	Alleenverdienersproblematiek	27.468					
5	Begeleiding jongeren naar werk	14.895					
6	Faciliteitenbesluit opvangcentra	12.267					
7	Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties	10.282					
8	Versterken arbeidsmarktregio's	8.847	8.847	8.847	8.847		
9	Natuur bij Energieprojecten	7.828					
10	Aanpak laaggeletterdheid	6.500	5.000	5.000	5.000		
11	Work in Nederland	5.927	6.625	6.625			
12	BRP centralisering inschrijving vergunninghouders	3.125	3.125	3.125	3.125	3.125	3.125
13	Landelijke aanpak adreskwaliteit	2.856					
14	Gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen	2.500	2.500				
15	Natuurbrandpreventie en -mitigatie	2.279					
16	Behoud sociale voorzieningen Groningen	1.506					
17	Einde lening inburgeringsplichtig	1.000					
18	Preventie aanpak van jeugdcriminaliteit	500	500	500			
19	Toekomstbestendig maken energiebeleid	371					
20	Slavernijverleden	327					
21	Maatschappelijke begeleiding	263					
22	Aanpak flakka problematiek	200					
23	Veilige steden	150	150				
24	Realisatie energietransitie	80					
25	Weerbare gemeenschappen tegen ondermijnende criminaliteit	35					
26	LHBTI beleid Regenboogsteden	20	20				
27	Knelpunten verdeelproblematiek						104
28	Loon- en prijsbijstelling 2025 Participatie (IU)	102.376	98.833	95.294	91.784	88.280	84.855
29	Loon- en prijsbijtelling 2025 Beschermd wonen (IU)	87.194	87.194	87.194	87.194	87.194	87.194
30	Rijksbijdrage sociale infrastructuur (IU)	19.800	21.427	23.056	24.687	26.321	28.097
31	IU Participatie: Afschaffen lage-inkomensvoordeel (IU)	8.935					
32	Wsw extrapolatie (IU)						-64.166
	stand deze circulaire	**5.220.036**	**4.937.726**	**4.791.418**	**4.710.901**	**4.583.431**	**4.517.720**

*Alle bedragen betreffen decentralisatie-uitkeringen (DU) tenzij in de tabel vermeld dat het een integratie-uitkering (IU) betreft.

Tabel 3.2.2 bevat het complete overzicht van de decentralisatie- en integratie-uitkeringen en de daarmee gemoeide bedragen.

Tabel 3.2.2 Decentralisatie-en integratie-uitkeringen 2025-2030 (in duizenden euro's)*

Uitkeringsjaar	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Vindplaats
- IU Participatie	2.090.497	2.013.102	1.944.710	1.876.909	1.809.237	1.743.422	mei 2025, § 3.2-28 & § 30 t/m 32
- IU Beschermd wonen	1.833.044	1.833.749	1.833.749	1.833.749	1.833.749	1.833.749	mei 2025, § 3.2-29
- IU Voogdij/18+							mei 2024, § 3.2-20 t/m 21
- Maatschappelijke opvang	385.057	385.057	385.057	385.057	385.057	385.057	december 2022, § 3.2-21 en 23
- Vrouwenopvang	230.621	210.748	210.894	210.894	210.894	210.894	september 2024, § 3.2-12
- Armoedebestrijding kinderen	85.000	85.000	85.000	85.000	85.000	85.000	mei 2020, § 3.3.8
- Uitvoeringskosten Omgevingswet	80.679						mei 2025, § 3.2-1
- Openbare bibliotheken	59.282	59.282					september 2024, § 3.2-13
- Nationaal Actieplan Dakloosheid	55.000	55.000	55.000	55.000	55.000	55.000	mei 2024, § 3.2-2a
- Vergunningverlening, toezicht en handhaving	46.700	46.700	46.700	46.700	46.700	46.700	mei 2017, § 4.2
- Impulsbudget arbeidsmarktregio's	35.233	28.959	39.094	45.201			mei 2025, § 3.2-2
- Impulsbudget sociale infrastructuur	35.000	31.500	31.500	31.500	31.500	31.500	mei 2025, § 3.2-3
- Voorschoolse voorziening peuters	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	september 2022, § 3.2-4
- Alleenverdienersproblematiek	27.468						mei 2025, § 3.2-4
- Versterking arbeidsmarktregio's	23.440	23.440	23.440	23.440	14.593	14.593	mei 2025, § 3.2-8
- Wet betaalbare huur	19.256	16.406	9.150	7.352	6.500	6.500	december 2024, § 3.2-12
- Begeleiding jongeren naar werk	14.895						mei 2025, § 3.2-5
- Beeldende kunst en vormgeving	13.500	13.500	13.500	13.500	13.500	13.500	september 2015, § 4.2-1
- Extra capaciteit BOA's	13.000	13.000	13.000	13.000	13.000	13.000	mei 2022, § 3.2-11
- Faciliteitenbesluit opvangcentra	12.267						mei 2025, § 3.2-6
- Toekomstbestendig maken energiebeleid	10.375						mei 2025, § 3.2-19
- Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties	10.282						mei 2025, § 3.2-7
- Wet kwaliteitsborging bouw	10.076	10.000					september 2022, § 3.2-3
- verward gedrag	10.000	10.000	10.000				mei 2023, § 3.2-19
- RES regio's	8.781	8.781	8.781	8.781	8.781	8.781	september 2023, § 3.2-6
- Bodembescherming	8.636	8.636	8.636	8.636	8.636	8.636	mei 2024, § 3.2-4
- BRP: centralisering inschrijving vergunninghouders	7.856	7.856	7.856	7.856	7.856	7.856	mei 2025, § 3.2-12
- Natuur bij Energieprojecten	7.828						mei 2025, § 3.2-9
- Veiligheidshuizen	7.699	7.699	7.699	7.699	7.699	7.699	juni 2012, § 6.11
- Aanpak laaggeletterdheid	6.500	5.000	5.000	5.000			mei 2025, § 3.2-10
- Uitstapprogramma prostituees	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	september 2022, § 3.2-6
- Work in Nederland	5.927	6.625	6.625				mei 2025, § 3.2-11
- Jeugdhulp aan kinderen in een AZC	5.100	5.100	5.100	5.100	5.100	5.100	december 2019, § 3.3.1
- Regionale doelgroepen specifieke aanpak	4.784	4.784					mei 2024, § 3.2-5
- Knelpunten verdeelproblematiek	4.140	4.235	4.332	4.432	4.534	4.638	mei 2024, § 3.2-27
- Landelijke aanpak adreskwaliteit	2.856						mei 2025, § 3.2-13
- Gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen	2.500	2.500					mei 2025, § 3.2-14
- Veilig wonen	2.415	2.415					september 2023, § 3.2-9
- Natuurbrandpreventie en -mitigatie	2.279						mei 2025, § 3.2-15
- Behoud sociale voorzieningen Groningen	1.506						mei 2025, § 3.2-16
- LHBTI beleid Regenboogsteden	1.232	1.232					mei 2025, § 3.2-26
- Einde lening inburgeringsplichtig	1.000						mei 2025, § 3.2-17
- Veilige steden	825	825					mei 2025, § 3.2-23
- Preventie aanpak van jeugdcriminaliteit	500	500	500				mei 2025, § 3.2-18
- Slavernijverleden	327						mei 2025, § 3.2-20
- Maatschappelijke begeleiding	263						mei 2025, § 3.2-21
- Aanpak flakka problematiek	200						mei 2025, § 3.2-22
- Verkeersveiligheid	95	95	95	95	95	95	september 2023, § 3.2-13
- Realisatie energietransitie	80						mei 2025, § 3.2-24
- Weerbare gemeenschappen tegen ondermijnende criminaliteit	35						mei 2025, § 3.2-25
- **Totaal**	**5.220.036**	**4.937.726**	**4.791.418**	**4.710.901**	**4.583.431**	**4.517.720**	

Toelichting decentralisatie-uitkeringen

1. *Uitvoeringskosten Omgevingswet*

De financiële middelen vanuit het Coalitieakkoord (CA) van het kabinet-Rutte IV worden ingezet voor het bereiken van de doelen van de Omgevingswet (zie ook paragraaf 3.2.1 van de meicirculaire 2024). Met het uitkeren van € 80,7 miljoen in 2025 kunnen de ontvangende partijen in hun transitie ervoor zorgdragen dat ze aangesloten, geoefend en ingeregeld zijn en voldoen aan de in de Omgevingswet gestelde eisen. Er volgt nog een stelselevaluatie, waarbij de daadwerkelijk gemaakte kosten in kaart worden gebracht. De gemeenten ontvangen een uitkering op basis van een vast bedrag (15 procent van het totaal), het aantal inwoners (60 procent) en landoppervlak (25 procent).

Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-1.

2. *Impulsbudget arbeidsmarktregio's*

De arbeidsmarktregio's ontvangen in de periode 2025-2028 een tijdelijk impulsbudget. Deze middelen maken het mogelijk om gezamenlijke dienstverlening (bijvoorbeeld op het gebied van werk, scholingsinstrumenten of -trajecten) te ontwikkelen met de partners in de arbeidsmarktregio. Hiermee kunnen de kaders ontwikkeld worden voor de regionale arbeidsmarktinfrastructuur en mogelijke knelpunten in de regionale samenwerking worden opgelost[7]. De decentralisatie-uitkering wordt verstrekt aan de centrumgemeenten van de 35 arbeidsmarktregio's. Het gaat om een totaalbedrag van € 148,5 miljoen, waarvan € 35,2 miljoen in 2025 wordt uitgekeerd. Als onderdeel van het budget voor 2025 is circa € 100.000 per arbeidsmarktregio beschikbaar om de uitgewerkte communicatiestrategie en uitingen te implementeren in de regio. Het budget wordt evenredig over de arbeidsmarktregio's verdeeld. De effectiviteit van deze decentralisatie-uitkering wordt in 2027 geëvalueerd.

Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-2.

3. *Impulsbudget sociale infrastructuur*

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de inrichting van de sociale infrastructuur en daarbij behorende doelen ten aanzien van het ondersteunen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Vanaf 2025 tot en met 2034 is er (impuls)budget beschikbaar om de infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven te versterken[8]. De inrichting van een toekomstbestendige sociale infrastructuur vereist vaak een regionale aanpak, daarom worden de middelen uitgekeerd aan samenwerkingsverbanden rondom sociaal ontwikkelbedrijven. Het impulsbudget betreft tijdelijke middelen voor een periode van

[7] Gemeentenieuws van SZW 2024-4
[8] Rijksoverheid.nl Impulsbudget

10 jaar. In 2025 is € 35 miljoen beschikbaar. In de periode 2026 – 2030 is jaarlijks € 31,5 miljoen beschikbaar. Daarna bouwt dit af naar € 19,8 miljoen in 2034. Het impulsbudget wordt verdeeld op basis van de maatstaf 'inwoners in het gemeentelijke doelgroepenregister'.

Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-3.

4. Alleenverdienersproblematiek

Gemeenten kunnen huishoudens die getroffen zijn door de alleenverdienersproblematiek individuele bijzondere bijstand bieden. Deze decentralisatie-uitkering maakt dit mogelijk. Er is voor de alleenverdienersproblematiek voor 2025 een bedrag van € 25,4 miljoen beschikbaar. Verder is er een nabetaling van € 2,1 miljoen voor 2023.

Tijdelijke regeling alleenverdienersproblematiek

Op basis van de Wet tijdelijke regeling alleenverdienersproblematiek verstrekken gemeenten in de periode 2025-2027 een vaste tegemoetkoming aan alleenverdienershuishoudens die door een ongunstige samenloop van regelingen te weinig toeslagen ontvangen en hierdoor een inkomen onder het bestaansminimum hebben.[9] Gemeenten ontvangen voor de uitvoering van deze regeling middelen op basis van de hoogte van de tegemoetkoming voor dat jaar (inclusief verschuldigde eindheffing), het verwachte aantal rechthebbende huishoudens in de gemeente en uitvoeringskosten.
Het aantal verwachte rechthebbende huishoudens per gemeente is mede gebaseerd op een analyse door de Belastingdienst. Gemeenten ontvangen, indien nodig, twee jaar later een aanvullend budget als op basis van definitieve inkomensgegevens het aantal rechthebbende huishoudens hoger blijkt dan nu verwacht. Een nadere toelichting op de budgetten staat op rijksoverheid.nl. Voor 2025 wordt € 25,4 miljoen toegekend.

Alleenverdienersproblematiek 2023 & 2024 (aanvulling voor 2023)

Een aantal gemeenten ontvangt nog een aanvulling voor het jaar 2023. In de septembercirculaire 2024 (zie paragraaf 3.2.1) was het totaalbudget € 22,6 miljoen. Dit budget was gebaseerd op het verwachte aantal huishoudens dat in 2023 en 2024 compensatie nodig had. Gemeenten die op basis van de definitieve inkomensgegevens meer alleenverdienershuishoudens blijken te hebben gehad in 2023 ontvangen een aanvullend budget. In totaal wordt circa € 2,1 miljoen aanvullend toegekend voor 2023. Het budget 2024 wordt zo nodig bijgesteld wanneer definitieve gegevens beschikbaar zijn, naar verwachting bij de meicirculaire 2026.

Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-4.

[9] Meer informatie en ondersteuning voor gemeenten is te vinden op: Inkomensondersteuning alleenverdieners | VNG

5. Begeleiding jongeren naar werk

De beoogde inwerkingtreding van het wetsvoorstel van school naar duurzaam werk is verschoven van 1 augustus 2025 naar 1 januari 2026. Ter overbrugging van de inwerkingtreding wordt in 2025 de tijdelijke Aanpak Jeugdwerkloosheid voortgezet.
Met de Aanpak Jeugdwerkloosheid zetten gemeenten, scholen en hun partners zich in om kwetsbare jongeren te ondersteunen naar vervolgonderwijs of werk. De jongeren op wie de aanpak zich primair richt hebben een structurele achterstand op de arbeidsmarkt. De decentralisatie-uitkering wordt verstrekt aan de centrumgemeenten van de 35 arbeidsmarktregio's. Het budget en de verdeling van het budget is identiek aan 2023 en 2024, voor een toelichting van de onderverdeling van het budget zie: paragraaf 3.2.8 van de septembercirculaire 2023. Het gaat om een totaalbedrag van € 14,9 miljoen in 2025.

Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-5.

6. Faciliteitenbesluit opvangcentra

In het faciliteitenbesluit is geregeld dat aan gemeenten die een opvangcentrum voor asielzoekers hebben jaarlijks door het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) een uitkering wordt verstrekt (zie paragraaf 3.2.10 van de decembercirculaire 2024). Deze uitkering is bedoeld om de werkzaamheden in en voor de opvangcentra te kunnen vergoeden. De uitkering wordt gebaseerd op het aantal door asielzoekers permanent te bezetten capaciteitsplaatsen, verminderd met het aantal op 1 januari van het uitkeringsjaar in de BRP ingeschreven bewoners van het opvangcentrum. Gemeenten doen hiervan aan het begin van het jaar een opgave. Op basis van bovenstaande berekeningswijze is het bedrag over 2025 bepaald op € 11,4 miljoen.

Daarnaast zijn er nabetalingen aan gemeenten die nog geen opgave voor 2023 of 2024 hadden aangeleverd. De gemeente Waterland ontvangt een betaling van € 30.593 voor het jaar 2023. De gemeenten: Oosterhout (€ 48.876), Utrechtse heuvelrug (€ 112.904) en Wassenaar (€ 646.946) ontvangen een betaling voor het jaar 2024.

In totaal wordt er in deze circulaire € 12,3 miljoen voor deze decentralisatie-uitkering uitgekeerd. Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-6.

7. Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties

Sinds 3 juli 2023 zijn de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (Lbv) en de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties met piekbelasting (Lbv-plus) opengesteld, waarmee veehouders hun bedrijfslocaties tegen subsidie kunnen beëindigen (zie ook paragraaf 3.2.4 van de decembercirculaire 2024). Er is voor de decentralisatie-uitkering Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties voor beide fases in totaal € 10,3 miljoen beschikbaar.

Decentralisatie-uitkering uitvoeringskosten Lbv en Lbv-plus (fase 1)
De bijdrage voor fase 1 wordt beschikbaar gesteld op basis van door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) in de periode van 4 september 2024 t/m 23 januari 2025 verleende (positieve) beschikkingen. De kadastrale ligging van de bedrijfslocatie waarop deze (positieve) beschikking betrekking heeft, bepaalt naar welke gemeente de bijdrage wordt uitgekeerd (€7.000 per locatie inclusief bijdrage aan het BTW-compensatiefonds). Voor fase 1 van deze decentralisatie-uitkering is een bedrag van € 567.000 exclusief bijdrage aan het BTW-compensatiefonds beschikbaar.

Decentralisatie-uitkering uitvoeringskosten Lbv en Lbv-plus (fase 2)
De bijdrage voor fase 2 wordt beschikbaar gesteld op basis van door de RVO in de periode van 4 september 2024 t/m 23 januari 2025 geregistreerde ondertekende overeenkomsten tot beëindiging van de veehouderijlocatie. De kadastrale ligging van de bedrijfslocatie waarop deze overeenkomst betrekking heeft, bepaalt naar welke gemeente de bijdrage wordt uitgekeerd (€20.000 per locatie inclusief bijdrage aan het BTW-compensatiefonds). Voor fase 2 van deze decentralisatie-uitkering is een bedrag van € 9,7 miljoen exclusief bijdrage aan het BTW-compensatiefonds beschikbaar.

Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente en per fase is opgenomen in bijlage 3.2-7.

8. Versterking arbeidsmarktregio's

Deze decentralisatie-uitkering heeft als doel om de regiefunctie die centrumgemeenten vervullen ten aanzien van de samenwerking en de gezamenlijke publieke werkgeversdienstverlening in de arbeidsmarktregio's, structureel te ondersteunen en te versterken. Zie ook paragraaf 3.2.18 van de decembercirculaire 2024 en paragraaf 3.2.11 van de septembercirculaire 2023.
Er worden twee wijzigingen gedaan in de bestaande decentralisatie-uitkering voor de periode 2025-2028 waarmee een bedrag gepaard gaat van in totaal € 8,8 miljoen.

Regie- en gidsfunctie
In het kader van de hervorming arbeidsmarktinfrastructuur ontvangen centrumgemeenten extra middelen om nieuwe activiteiten te kunnen organiseren voor het verankeren en versimpelen van de samenwerking in de arbeidsmarktregio's, bijvoorbeeld voor het organiseren van het Regionaal Beraad, het Regionaal Werkcentrum (RWC) en de gidsfunctie in de arbeidsmarktregio (gezamenlijk met het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV)). Het gaat om een bedrag van jaarlijks € 8,7 miljoen dat evenredig over de 35 arbeidsmarktregio's wordt verdeeld.

Landelijke Werkgeversservicepunt Gemeenten
Het bestaande budget dat gemeente 's-Hertogenbosch ontvangt voor het Landelijke Werkgeversservicepunt Gemeenten (LWSP) wordt structureel opgehoogd met jaarlijks € 151.131. Hiermee kan het LWSP de verdere groei van het aantal arrangementen en

activiteiten faciliteren en zich extra inzetten om (nieuwe) SZW-instrumenten en -regelingen toegankelijk te maken voor arbeidsmarktregio's, gemeenten, UWV en werkgevers en andere relevante partijen.

Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-8.

9. Natuur bij Energieprojecten

In 2025 is er, net als in 2024, een budget voor gemeenten en provincies gereserveerd voor het versterken van ecologie en biodiversiteit rondom projecten voor hernieuwbare energie op land (zie ook paragraaf 3.2.5 van de decembercirculaire 2024). Dit budget kan door Regionale Energie Strategieën (RES)-regio's worden gebruikt om energieprojecten in de regio te faciliteren en mogelijk te maken daarbij de lokale natuur te versterken. Het budget van € 7,8 miljoen voor gemeenten wordt evenredig over 24 RES-regio's verdeeld via het gemeentefonds. Het budget wordt beschikbaar gesteld aan gemeenten die kashouder zijn. De overige 6 RES-regio's ontvangen een budget vanuit het provinciefonds omdat enkele provincies kashouder zijn van deze RES-regio's. Per RES-regio is € 326.166 beschikbaar.

Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-9.

10. Aanpak laaggeletterdheid

Het actieprogramma "Tel mee met Taal" liep van 2020-2024 (zie ook paragraaf 3.2.7 van de septembercirculaire 2019). In de Kamerbrief over het vervolg[10] is het voornemen aangekondigd om enkele concrete instrumenten, namelijk: de regionale aanpak, de opgebouwde infrastructuur en de ondersteuning die het Rijk biedt aan gemeenten te continueren. De middelen die nu beschikbaar worden gesteld, stellen gemeenten in staat om nieuwe regionale plannen te maken voor de periode 2025-2028 en dus de coördinatie van de regionale aanpak voort te zetten. Voor 2025 is er € 6,5 miljoen beschikbaar. In de periode 2026-2028 is er jaarlijks € 5 miljoen beschikbaar. De centrumgemeente van elke arbeidsmarktregio ontvangt een bedrag van € 100.000 per jaar, plus een variabel budget dat wordt verdeeld op dezelfde wijze als het budget voor volwasseneneducatie, zoals vastgelegd in de Wet educatie en beroepsonderwijs (Uitvoeringsbesluit WEB).

Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-10.

11. Work in Nederland

Om goede informatievoorziening, hulp en dienstverlening aan Europese Unie (EU)-arbeidsmigranten te bieden, worden gelden beschikbaar gesteld ten behoeve van de verschillende arbeidsmarktregio's (zie ook paragraaf 3.2.11 van de decembercirculaire

[10] Tweede Kamer, 2024-2025, 28 760, nr. 115

2024). Het gaat om een totaalbedrag van € 5,9 miljoen in 2025. In 2026 en 2027 gaat het om een bedrag van jaarlijks € 6,6 miljoen. De decentralisatie-uitkering wordt verstrekt aan de centrumgemeenten van 33 arbeidsmarktregio's. De deelnemende regio's hebben hiervoor een aanvraag gedaan.

Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-11.

12. Basisregistratie Personen (BRP): centralisering inschrijving vergunninghouders

Enkele gemeenten ontvangen een bijdrage in verband met het inrichten en in stand houden van een zogeheten BRP-straat (zie ook paragraaf 4.2.8 van de meicirculaire 2016). Vanwege de toename van het aantal inschrijvingen ten opzichte van de startsituatie en de gestegen kosten wordt er € 3,1 miljoen ten laste van de algemene uitkering toegevoegd aan de decentralisatie-uitkering. Hierdoor is in 2025 een totaalbedrag van € 7,9 miljoen beschikbaar. Door een wijziging van de taakverdeling tussen de operationele BRP-straten wordt de verdeling van de decentralisatie-uitkering gewijzigd. De gemeente Westerwolde ontvangt daarnaast een bedrag voor landelijke coördinatietaken. De verdeling van het budget is in overleg tussen de betrokken gemeenten en het Rijk tot stand gekomen.

Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-12.

13. Landelijke aanpak adreskwaliteit (LAA)

Op 15 mei 2023 is de wetswijziging van de Wet basisregistratie personen (Wbrp) in werking getreden waarbij wordt voorzien in een taak voor de minister van BZK om colleges van burgemeester en wethouders te ondersteunen bij het onderzoek of een persoon als ingezetene in de BRP op een adres in de gemeente dient te worden ingeschreven en bij het onderzoek naar de juistheid van de gegevens betreffende het adres van een ingezetene in de BRP. Deze aanpak staat bekend onder de naam Landelijke Aanpak Adreskwaliteit en beoogt de adreskwaliteit in de BRP te verbeteren, zie ook paragraaf 3.2.5 van de septembercirculaire 2024.

Deze wetswijziging leidt tot meer werk bij gemeenten. Net als in 2024 wordt hiervoor in 2025 € 2,9 miljoen beschikbaar gesteld. Dit bedrag is gebaseerd op de impactanalyse van de VNG en de verwachting dat gemeenten ca. 22.000 signalen kunnen verwerken. De verdeelsleutel bestaat uit een startbedrag van € 1.500 per gemeente (waarmee het voor elke gemeente mogelijk is om kwaliteits-bevorderende maatregelen te nemen) en een vergoeding op basis van te verwachten signalen per gemeente (het zogenaamde potentieel). Deze verdelingssystematiek wordt over 1 jaar geëvalueerd.

Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-13.

14. Gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen

Gemeenten en hun antidiscriminatievoorzieningen (ADV's) werken samen als het gaat om de preventie van discriminatie op lokaal niveau. Voor de kerntaken van de ADV's krijgen gemeenten sinds 2009 structureel geld via de algemene uitkering van het gemeentefonds. Net als in 2024 (zie hiervoor paragraaf 3.2.6 van de meicirculaire 2024) krijgen gemeenten in 2025 en 2026 middelen om méér aan preventie te kunnen doen. Hiervoor is in 2025 en 2026 jaarlijks € 2,5 miljoen beschikbaar. De middelen worden verdeeld op basis van een vast bedrag per inwoner van € 0,14.

Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-14.

15. Natuurbrandpreventie en -mitigatie

Nederland ziet steeds meer brandgevoelige dagen met mogelijke omstandigheden waarbij er sprake kan zijn van onbeheersbare natuurbranden. Het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) stelt daarom € 2,3 miljoen beschikbaar aan gemeenten waar een verhoogd risico op natuurbranden aan de orde is[11] (zie ook paragraaf 3.2.9 van de decembercirculaire 2024). De desbetreffende gemeenten worden via deze decentralisatie-uitkering in staat gesteld om bij te dragen aan het doel om natuurbrandbeheersing te versterken. De verdeling van het budget is gebaseerd op de ingediende aanvragen die door gemeenten zijn gedaan bij het ministerie van LVVN.

Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-15.

16. Behoud sociale voorzieningen Groningen

Conform de kabinetsreactie op de parlementaire enquête aardgaswinning Groningen (*'Nij Begun'*), is in 2024 de sociale agenda ontwikkeld (zie ook paragraaf 3.2.11 van de meicirculaire 2024). Doel van de sociale agenda is dat bewoners concreet perspectief krijgen op een meer welvarende toekomst in een regio die zijn eigen identiteit behoudt en waar het fijn wonen, werken en recreëren is. Dit jaar wordt gebruikt om programma's van de wal te laten komen en allianties vorm te geven. Hiervoor worden middelen beschikbaar gesteld om bijvoorbeeld de organisatiekosten te financieren. Het totaalbedrag van deze decentralisatie-uitkering bedraagt € 1,5 miljoen voor 2025. De gemeente Groningen ontvangt deze middelen omdat zij binnen de regio een coördinerende rol vervult.

17. Einde lening inburgeringsplichtig (ELIP)

In het bestuurlijk overleg van april 2020 zijn tussen de minister van SZW en de VNG afspraken gemaakt over het ondersteunen van de zogenaamde ELIPs (zie ook paragraaf 3.2.7 van de septembercirculaire 2024). Dit zijn inburgeraars die hun lening voor de inburgering (vrijwel) volledig hebben uitgeput, maar nog steeds inburgeringsplichtig zijn.

[11] Kamerbrief over investeren in de preventie en mitigatie van natuurbranden

In het besluit Inburgering is nu opgenomen dat gemeenten inburgeraars die onder de ELIP definitie gerekend worden, hulp en begeleiding kunnen aanbieden. Via een decentralisatie-uitkering worden hiertoe middelen aan gemeenten beschikbaar gesteld voor begeleiding en het in een beperkt aantal gevallen financieel ondersteunen van ELIPs bij het betalen van extra cursusuren of examengelden.

Voor deze decentralisatie-uitkering is € 1 miljoen in 2025 beschikbaar.
De middelen worden over de gemeenten verdeeld op basis van het aantal ELIPS per gemeente, gemeten op basis van de cijfers van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) per 1 januari 2025.

Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-17.

18. Preventie aanpak van jeugdcriminaliteit

Het ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV) stelt aan de gemeente Gorinchem een bijdrage ter beschikking voor de preventie aanpak van jeugdcriminaliteit ten behoeve van het voorkómen van jonge aanwas en doorgroeiers in de ondermijnende en georganiseerde criminaliteit. De gemeente Gorinchem ontvangt in de periode 2025-2027 hiervoor een jaarlijkse bijdrage van € 500.000.

19. Toekomstbestendig maken energiebeleid

In het bestuurlijk overleg Klimaat en Energie van 28 november 2023 en 18 januari 2024 is gesproken over de bekostiging van extra taken bij provincies en gemeenten voor het toekomstbestendig maken van het energiesysteem. Specifiek gaat het om taken op het gebied van het voorkomen van netcongestie, zoals het versnellen van de aanleg van infrastructuur, het bij elkaar brengen van vraag en aanbod van energie via een stimuleringsprogramma energiehubs en het ondersteunen van bedrijven bij hun verduurzaming.

Het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) verstrekt aan de gemeente Almelo, die eerder geen aansluiting vond bij de decentralisatie-uitkering in september 2024, alsnog de financiële middelen om het energiebeleid toekomstbestendig te maken. Het gaat net als in 2024, in 2025 om een bedrag van € 371.000 (zie ook paragraaf 3.2.19 van de decembercirculaire 2024).

20. Slavernijverleden

Zeven gemeenten ontvangen een bijdrage voor het uitvoeren van activiteiten in het kader van (het tegengaan van) de doorwerking van het slavernijverleden (zie ook paragraaf 3.2.21 van de decembercirculaire 2024). Deze decentralisatie-uitkering past in de voorgenomen uitwerking van de kabinetsreactie slavernijverleden. Deze inzet richt zich op het erkennen en herdenken van het slavernijverleden op lokaal niveau, maar kunnen ook in bredere zin gericht zijn op het voorkómen van anti-zwart racisme,

empowerment/emancipatie van Afro-Nederlandse gemeenschappen of uitwerking geven aan de doelstellingen van het Verenigde Naties (VN) Decennium voor Mensen van Afrikaanse afkomst in de eigen lokale context. Er is hiervoor een bedrag van € 327.000 beschikbaar in 2025.

Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-20.

21. Maatschappelijke begeleiding

Conform artikel 18 van de Wet inburgering 2013 voorziet de gemeente in de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden. Zie ook paragraaf 3.2.8 van de meicirculaire 2024 en paragraaf 3.2.10 van de septembercirculaire 2022. Gemeenten ontvangen hiervoor in 2025 in totaal € 263.070 (111 personen * € 2.370). De peildatum voor het aantal personen is 6 februari 2025.

Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-21.

22. Aanpak flakka problematiek

De gemeente Bergen op Zoom ontvangt middelen om met alle betrokken partijen tot een gezamenlijke aanpak van de flakka-problematiek te komen voor de regio De Markiezaten, om zo te voorkomen dat de problematiek structureel wordt en zich verspreid naar omliggende regio's. Deze inzet draagt bij aan de verbetering van de openbare orde en veiligheid, de aanpak van complexe verslavingsproblematiek, en het tegengaan van ondermijnende criminaliteit. Bergen op Zoom ontvangt hiervoor een bedrag van € 200.000 in 2025.

23. Veilige Steden

De 25 gemeenten die participeren in het programma Veilige Steden van het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap (OCW) ontvangen voor de periode 2023-2026 hiervoor een bijdrage, zie ook paragraaf 3.2.14 van de meicirculaire 2024. Het programma heeft als doel de sociale veiligheid van vrouwen en meisjes in de publieke ruimte te vergroten.

Er is een bedrag van € 150.000 aan deze decentralisatie-uitkering toegevoegd voor zowel 2025 als 2026. De gemeenten Alkmaar, Amersfoort, Apeldoorn, Deventer en Haarlem ontvangen elk € 30.000.

24. Realisatie energietransitie

De Gemeente Moerdijk ontvangt aanvullend budget ten behoeve van het treffen van verduurzamingsmaatregelen bij enkele woningen in het buurtschap Kattenkraam, ter compensatie van overlast als gevolg van de nabij te realiseren 380 kV-hoogspanningsverbinding. De gemeente Moerdijk ontvangt hiervoor eenmalig een bedrag van € 80.000.

25. Weerbare gemeenschappen tegen ondermijnende criminaliteit

Het ministerie van SZW acht het van belang om ondermijnende criminaliteit preventief tegen te gaan vanuit sociale en economische hoek (zie ook paragraaf 3.2.27 van de decembercirculaire 2024). De gemeente Arnhem spant zich hiervoor in en heeft verzocht om ondersteuning voor de voorgenomen interventies. De gemeente Arnhem ontvangt een bijdrage van € 35.000 voor het uitvoeren van activiteiten in het kader van het weerbaar maken van moeilijk bereikbare gemeenschappen tegen ondermijning en het leggen van de verbinding tussen gemeente en deze gemeenschappen.

26. LHBTI beleid Regenboogsteden

De gemeente Weert ontvangt een bijdrage van € 20.000 in 2025 en 2026 voor deelname aan het programma Regenboogsteden. Regenboogsteden zetten zich in voor de gezamenlijke doelstelling de veiligheid, weerbaarheid en sociale acceptatie van LHBTI (Lesbische vrouwen, Homoseksuele mannen, Biseksuelen, Transgenderpersonen en Intersekse personen) verder te bevorderen. Zie ook paragraaf 3.2.12 van de meicirculaire 2024.

27. Knelpunten verdeelproblematiek

Jaarlijks wordt de decentralisatie-uitkering: Knelpunten verdeelproblematiek ten laste van de algemene uitkering geactualiseerd voor het extra jaar dat in de desbetreffende circulaire zichtbaar wordt. In dit geval € 104.000 in 2030.

Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-27.

Toelichting integratie-uitkeringen

28. Loon- en prijsbijstelling 2025 Participatie

De omvang van de integratie-uitkering Participatie wijzigt als gevolg van de toekenning van de loon- en prijsbijstelling 2025 (€ 102,4 miljoen in 2025, aflopend naar € 84,9 miljoen in 2030). Daarnaast zijn er twee beleidsmatige toevoegingen: een nieuw structureel budget voor de sociale infrastructuur en een incidentele compensatie voor de afschaffing van het lage-inkomensvoordeel voor gedetacheerden in de Wsw. Zie ook de paragrafen 3.2.30 en 3.2.31.

De verdeling van de bedragen per gemeente wijzigt doordat de verdeelsleutels worden bijgewerkt op basis van de meest recente cijfers. De Wsw-verdeling vanaf 2025 is geactualiseerd met de realisaties van het gemiddeld aantal dienstbetrekkingen (gemeten in standaardeenheden (SE) per laatst betalende gemeente) in 2024 en de blijfkansen voor de jaren 2025 tot en met 2030. De beschut werk-verdeling wijzigt door aanpassing van de drempelbedragen. De drempelbedragen geven weer wat het gemiddelde bedrag is dat in het betreffende jaar beschikbaar is voor de begeleiding van beschut werk. Iedere gemeente ontvangt ten minste het drempelbedrag. De drempelbedragen zijn in deze circulaire

aangepast vanwege de loon- en prijsbijstelling, en de beleidsmatige oploop.
Het drempelbedrag voor 2025 is € 12.485. Door het gebruik van historische cijfers blijft het basisaandeel van individuele gemeenten in het verdeelmodel beschut werk ongewijzigd.
De bedragen per gemeente voor de integratie-uitkering Participatie voor de jaren 2025 tot en met 2030 zijn opgenomen in de gemeentefondsrubriek op internet.

29. Loon- en prijsbijstelling 2025 Beschermd wonen

De omvang van de integratie-uitkering Beschermd wonen wijzigt als gevolg van de toekenning van de loon- en prijsbijstelling 2025 (€ 87,2 miljoen vanaf 2025). Dit bedrag is over de centrumgemeenten verdeeld naar rato van de huidige verdeling van deze uitkering. De actuele verdeling van de integratie-uitkering Beschermd wonen is opgenomen als internet bijlage bij deze circulaire.

30. Rijksbijdrage sociale infrastructuur

Het Rijk stelt vanaf 2025 extra middelen beschikbaar aan gemeenten waarmee zij op termijn 10.000 werkplekken kunnen faciliteren, zie ook de Voorsjaarnota 2024[12] en paragraaf 4.4 van de septembercirculaire 2024. De werkplekken zijn bedoeld voor mensen die niet vallen onder beschut werk, maar wel zijn aangewezen op de infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven voor hun ontwikkeling richting regulier werk of voor een tijdelijk vangnet., zie ook de Kamerbrief van 21 december 2023[13]. Gemeenten ontvangen dit extra budget, in lijn met de ophoging van de Rijksbijdrage Beschut Werk (per 2024), ten behoeve van het beschikbaar komen van de infrastructuur.

Gemeenten ontvangen circa € 3.600 per plek. Dit komt neer op € 19,8 miljoen in 2025, met een oploop naar structureel € 35,9 miljoen. Dit structurele niveau wordt in 2035 bereikt. De middelen worden verdeeld over gemeenten op basis van de maatstaf ‘inwoners in het gemeentelijke doelgroepenregister’.

31. IU Participatie: Afschaffen lage-inkomensvoordeel

Vanaf 2025 compenseert het Rijk gemeenten via de integratie-uitkering Participatie (IU Participatie) voor de afschaffing van het lage-inkomensvoordeel (LIV) in de sociale werkvoorziening. Zie voor meer informatie het Gemeentenieuws van SZW 2024-3 en paragraaf 3.2.14 van de septembercirculaire 2024.

Voor gedetacheerde werknemers in de Wsw wordt het wegvallen van het lage-inkomensvoordeel gecompenseerd door het loonkostenvoordeel banenafspraak structureel beschikbaar te stellen. De wet die dit regelt, de Wet vereenvoudiging banenafspraak, gaat later in dan bij de vaststelling van de compensatie werd verwacht. Naar verwachting treedt de wet in werking op 1 januari 2026. Daarom wordt voor 2025 eenmalig € 8,9 miljoen toegevoegd aan de Rijksbijdrage Wsw, bovenop de reeds aangekondigde compensatie voor de afschaffing van het lage-inkomensvoordeel.

[12] Voorjaarsnota 2024
[13] Uitvoering en evaluatie Participatiewet | Tweede Kamer der Staten-Generaal

Dit bedrag is op dezelfde manier berekend en wordt op dezelfde manier verdeeld als de structurele LIV-compensatie voor Wsw-werknemers met een interne plaatsing.
De compensatie betreft per volledige dienstbetrekking (standaardeenheid van 36 uur per week en gewogen naar arbeidsbeperking) op een detachering op basis van de Wsw een bedrag van € 400. Aangezien het Wsw-macrobudget binnen de IU Participatie over alle volledige dienstbetrekkingen wordt verdeeld, interne plaatsingen én detacheringen, is het bedrag per plek interne plaatsing (€ 400) omgerekend naar een bedrag per volledige dienstbetrekking. De omrekening komt uit op € 240 voor een volledige dienstbetrekking.

32. Wsw extrapolatie

In de Voorjaarsnota 2025 is het jaar 2030 toegevoegd aan de begrotingshorizon. De middelen voor 2030 zijn via de extrapolatie aan de begroting toegevoegd. Daarbij worden de budgetten van 2029 in principe horizontaal doorgetrokken. Bij de Wsw is sprake van een aflopende reeks. Daarvoor wordt de extrapolatie gecorrigeerd met € 64,2 miljoen. De bedragen per gemeente voor de integratie-uitkering Participatie voor het jaar 2025 en verder zijn opgenomen in de gemeentefondsrubriek op internet. Zie ook de paragrafen 3.2.28, 3.2.30 en 3.2.31.

3.3 Verdeling bestaande decentralisatie- en integratie-uitkeringen en overige mededelingen

Deze paragraaf licht de wijzigingen in de decentralisatie-en integratie-uitkeringen toe die niet gepaard gaan met een wijziging in het macrobudget van de betreffende uitkering. Daarnaast bevat de paragraaf overige mededelingen die betrekking hebben op de decentralisatie- en integratie-uitkeringen.

3.3.1 Armoedebestrijding kinderen

In paragraaf 4.2-1 van de decembercirculaire 2016 zijn gemeenten geïnformeerd over de € 85 miljoen die vanaf 2017 structureel beschikbaar is gesteld voor de bestrijding van de gevolgen van armoede onder kinderen. Jaarlijks vindt in de meicirculaire actualisatie plaats van de verdeling voor het jaar t+1 en verder. De middelen worden verdeeld op basis van CBS-gegevens over kinderen met een kans op armoede[14].

De verdeling over de gemeenten voor 2026 en verder is gebaseerd op gegevens over het jaar 2022 en is opgenomen in bijlage 3.3.1 van deze circulaire.

[14] Zie voor gehanteerde CBS-gegevens: Kinderen in huishoudens met inkomen tot 120% van het sociaal minimum

3.3.2 Kinderen in een AZC

In paragraaf 2.2.6 van de septembercirculaire 2018 zijn gemeenten geïnformeerd dat zij vanaf 2019 volledig verantwoordelijk worden voor de organisatie en financiering van jeugdhulp, inclusief de jeugd-ggz, aan kinderen in een asielzoekerscentrum (AZC). Hiervoor is structureel € 5,1 miljoen beschikbaar.

Bijlage 3.3.2 bevat de definitieve verdeling voor 2024. Deze verdeling is gebaseerd op de cijfers van januari 2024 tot en met december 2024. Deze bedragen zijn voorlopig ook voor 2025 en verder gehanteerd.

3.3.3 Voorschoolse voorzieningen peuters

De decentralisatie-uitkering voorschoolse voorzieningen peuters heeft als doel dat alle peuters, zonder recht op kinderopvangtoeslag of voorschoolse educatie, naar een voorschoolse voorziening kunnen gaan. De decentralisatie-uitkering voorschoolse voorzieningen is voor 2025 geactualiseerd met de voluminastanden van uitkeringsjaar 2024 (in de gemeentelijke indeling van 2025).

De verdeling over de gemeenten voor de decentralisatie-uitkering is opgenomen in bijlage 3.3.3 van deze circulaire.

3.3.4 Vrouwenopvang

De verdeling van de decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang is vanaf uitkeringsjaar 2025 aangepast door actualisatie van de maatstaven woonruimten, regionale centrumfunctie en omgevingsadressendichtheid. Een overzicht van de bedragen van deze uitkering voor 2025 en verder kunt u vinden in de gemeentefondsrubriek op internet.

De bedragen van 2024 zijn ook in deze rubriek opgenomen. De bedragen zijn gewijzigd ten opzichte van de septembercirculaire 2024 door de actualisatie van de maatstaven woonruimten en omgevingsadressendichtheid.

3.3.5 Maatschappelijke opvang

De verdeling van deze decentralisatie-uitkering over 2023 is ten opzichte van de septembercirculaire 2024 geactualiseerd en definitief. De trimfactor stellen we vast op 1,13122. De trimfactor zorgt ervoor dat het totaal beschikbare bedrag exact wordt uitgekeerd.

De verdeling van de middelen maatschappelijke opvang ten opzichte van de septembercirculaire 2024 is voor uitkeringsjaar 2024 veranderd als gevolg van het gebruik van actuelere basisgegevens voor de maatstafaantallen. De verdeling over de gemeenten is opgenomen in bijlage 3.3.5. De achterliggende berekeningswijze treft u aan in de gemeentefondsrubriek op internet.

3.3.6 Nationaal Actieplan Dakloosheid

Voor de verdeling aan centrumgemeenten van de decentralisatie-uitkering Nationaal actieplan dakloosheid wordt het objectieve verdeelmodel van de decentralisatie-uitkering Maatschappelijke Opvang (DUMO) gehanteerd. Zie ook paragraaf 3.2.2a van de meicirculaire 2024. De verdeling van de decentralisatie-uitkering Nationaal actieplan dakloosheid is geactualiseerd. De verdeling over de gemeenten is opgenomen in bijlage 3.3.6.

4 Overige mededelingen

4.1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat diverse mededelingen over de gemeentefinanciën. Paragraaf 4.2 bevat mededelingen over het gemeentefonds die zowel betrekking hebben op de algemene uitkering als op de decentralisatie- en integratie-uitkeringen. Vervolgd wordt met mededelingen op het terrein van de gemeentefinanciën.

4.2 Gemeentefondstotalen, bevoorschotting en nominale ontwikkelingen

Gemeentefondstotalen

Tabel 4.2.1 bevat een overzicht van de gemeentefondstotalen 2025-2030. In de tabel zijn de bedragen uit de hoofdstukken 2 en 3 bij elkaar gebracht.

Tabel 4.2.1 Gemeentefondstotalen 2025-2030 (in duizenden euro's)

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Algemene uitkering	40.898.452	41.889.943	43.374.270	43.785.630	45.719.390	47.904.210
DU/IU	5.220.036	4.937.726	4.791.418	4.710.901	4.583.431	4.517.720
Totaal	**46.118.488**	**46.827.669**	**48.165.688**	**48.496.531**	**50.302.821**	**52.421.930**

Bevoorschotting

De bedragen 2025 uit de tabel zullen worden verwerkt in de bevoorschotting vanaf de eerste dinsdag in juli ofwel 1 juli 2025. Tot dat tijdstip is de bevoorschotting gebaseerd op de decembercirculaire 2024. Op de eerste dinsdag in juli zullen ook eventuele verrekeningen plaatsvinden als er eerder dit jaar te veel of juist te weinig voorschot is verstrekt. Verrekeningen over voorgaande uitkeringsjaren worden eveneens in juli uitgevoerd.

Over de voorschotten voor het uitkeringsjaar 2026 volgt informatie in de septembercirculaire 2025.

Voor de volledigheid: aan de berekening van de voorschotten kunnen geen rechten worden ontleend voor de definitieve vaststelling van de uitkeringen.

Nominale ontwikkelingen

De algemene uitkering is via het accres afhankelijk van de ontwikkeling van het bbp waarin rekening is gehouden met loon- en prijsontwikkelingen. Daarmee is de algemene uitkering in de meerjarenraming uitgedrukt in het prijspeil van het betreffende jaar ofwel in lopende prijzen. De decentralisatie-uitkeringen kennen geen correctie voor loon- en prijsontwikkelingen en betreffen nominale bedragen. De integratie-uitkeringen worden wel ieder jaar opnieuw geïndexeerd volgens de voor dat jaar van toepassing zijnde loon- en prijsontwikkeling (constante prijzen).

Het is van belang dat gemeenten in hun ramingen rekening houden met de loon- en

prijsontwikkelingen. Om gemeenten, die niet beschikken over eigen loon- en prijsindexen, te faciliteren bij het omgaan met nominale ontwikkelingen is in tabel 4.2.2 opgenomen. De tabel bevat een aantal loon- en prijsindicatoren die het CPB onderscheidt voor de overheidssector. De cijfers zijn ontleend aan de meest recente publicaties van het CPB. Voor nadere informatie verwijzen wij naar de regelmatig bijgestelde prognoses op de website van het CPB, met name de rubriek CEP 2025.

Tabel 4.2.2 Prijsindexen CPB* CEP 2025

mutaties per jaar in %	2025	2026	2027	2028	2029	2030**
Prijs bruto binnenlands product (pbbp)	3,6	2,7	2,5	2,6	2,5	2,5
Prijs nationale bestedingen (pnb)	3,3	2,6	2,5	2,6	2,5	2,5
Nationale consumentenprijsindex (cpi)	3,2	2,6	2,3	2,2	2,2	2,2
Loonvoet sector overheid	6,0	2,0	5,1	4,2	4,5	4,5
Prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers	6,2	1,8	5,7	4,6	4,3	4,3
Prijs bruto overheidsinvesteringen (iboi)	3,3	3,0	2,5	2,6	2,4	2,4
Prijs overheidsconsumptie, netto materieel (imoc)	2,9	2,1	2,2	2,2	2,3	2,3

* toelichting/ verduidelijking bij de kerngegevens is te vinden op: https://www.cpb.nl/artikel/toelichting-bij-kerngegevenstabel
** cijfers 2029 zijn doorgetrokken naar 2030

4.3 Landelijk gemiddelde kengetal belastingcapaciteit

In de meicirculaire wordt jaarlijks de benodigde informatie voor de berekening van het kengetal belastingcapaciteit opgenomen, zoals aangegeven in de ministeriele regeling over de berekeningswijze van de financiële kengetallen (Besluit Begroting en Verantwoording). Voor gemeenten gaat het om het landelijk gemiddelde voor de gemeentelijke woonlasten van een meerpersoonshuishouden. Het laatst bekende gemiddelde bedraagt voor 2025 € 1.052 (jaar t)[15]. In de begroting en het jaarverslag 2025 (jaar t) kan dit gemiddelde worden gebruikt voor de berekening van het kengetal belastingcapaciteit in de verschillende jaren. De cijfers per gemeente zijn gepubliceerd in de Atlas van de lokale lasten 2025.

4.4 Advies raming ruimte onder het plafond BCF

Met ingang van het begrotingsjaar 2019 is de wijze van verwerking van de ruimte onder het plafond van het BCF in de raming van de algemene uitkering in de circulaires gewijzigd (zie paragraaf 2.2.2 van de meicirculaire 2018). Dat was voor het ministerie van BZK de aanleiding om in afstemming met de VNG en de provinciale toezichthouders een advies op te stellen over de wijze waarop de ruimte onder het plafond BCF door gemeenten kan worden opgenomen als verwachte bate. Dit advies luidt:

Gezien de onzekerheid over de toekomstige ontwikkeling van de ruimte onder het plafond BCF, adviseren we om voorzichtigheid in acht te nemen door een raming op te nemen, die maximaal gebaseerd is op de meest recente, gerealiseerde ruimte onder het plafond BCF.

Voor de begroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029 is dit de realisatie 2024 zoals die in deze circulaire is opgenomen.

[15] Huishoudens met een koopwoning betalen gemiddeld 6,1 procent meer aan gemeente, provincie en waterschap, Coelo.nl

4.5 Redelijk peil 2026

De Financiële-verhoudingswet (Fvw) bepaalt dat de eigen inkomsten van een gemeente een bepaald 'redelijk peil' moeten hebben, wil zij in aanmerking komen voor een aanvullende uitkering op basis van artikel 12 Fvw. Voor het jaar 2026 is het redelijk peil OZB vastgesteld op 0,1648, zie bijlage 4.5 van deze circulaire voor de berekening.

4.6 Integraal overzicht financiën gemeenten

Net als vorig jaar zal het ministerie van BZK het jaarlijkse Integraal Overzicht Financiën Gemeenten naar beide Kamers sturen. Het overzicht zal ingaan op de financiële positie, omvang van de baten en lasten, getrouwheid van de jaarrekening en de rechtmatigheid van de specifieke uitkeringen.

4.7 Analyse gemeentebegrotingen

De gemeente kan haar financiële situatie op verschillende manieren onderzoeken. Op verzoek kan bijvoorbeeld de Rijksoverheid, samen met de provincie, de financiën van de gemeente vergelijken met die van andere gemeenten, de zogenoemde begrotingsscan. Ook kunnen gemeenten met behulp van de provincie en de Rijksoverheid de financiële gevolgen van een herindeling (laten) onderzoeken door middel van een herindelingsscan. Voor meer informatie wordt verwezen naar de Rijksoverheid.nl.

4.8 Website gemeentefinanciën: **www.findo.nl**

De gegevens in de online database met informatie over de financiën van decentrale overheden (www.findo.nl) worden op regelmatige basis geactualiseerd. De Iv3-data, zoals die door gemeenten en provincies zijn aangeleverd bij het CBS, zijn bijgewerkt tot en met de begroting van 2025 en de jaarrekeningen van 2023. Door deze informatie en openbare documenten op één plaats beschikbaar te stellen, wil het ministerie van BZK bijdragen aan de transparantie en openbaarheid van de financiën van decentrale overheden. De gegevens uit deze circulaire zullen zo spoedig mogelijk worden verwerkt, zodat u de meest actuele stand kunt raadplegen.

4.9 Aanleveren Iv3-gegevens in JSON-formaat

Zoals in de meicirculaire 2024 (paragraaf 4.11) en IBI-nieuwsbrief 131 is gemeld, is het vanaf boekjaar 2026 alleen mogelijk om Iv3-gegevens in JSON-formaat aan te leveren bij het CBS, en niet langer in Excel-formaat. Nu is het nog mogelijk om in beide bestandsformaten aan te leveren. Een tachtigtal decentrale overheden levert al in JSON-formaat aan.

De eerste aanlevering voor boekjaar 2026 is 14 november 2025. Dan moeten Iv3-gegevens over de begroting 2026 uiterlijk worden aangeleverd.

Voor decentrale overheden waar overgang naar aanleveren in JSON-formaat niet per boekjaar 2026 lukt, heeft het CBS een tool waarmee decentrale overheden handmatig Excel-bestanden kunnen converteren naar JSON-bestanden. Deze is hier te vinden onder

"Procedure en middelen voor aanleveren Iv3 in JSON-formaat". De vertaaltool wordt onderhouden tot en met boekjaar 2027. Het verdient dan ook aanbeveling om snel over te schakelen op JSON.

Meer informatie over aanleveren in JSON-formaat is hier te vinden[16].

4.10 Iv3-informatievoorschrift 2025 1.2

Het Iv3-informatievoorschrift 2025 is bijgewerkt tot en met versie 1.2. Ten opzichte van versie 1.1, waarover in paragraaf 4.8 van de septembercirculaire 2024 is bericht, zijn de relevante productcodes iWmo en iJw-codes toegevoegd aan de Wmo- en Jeugdtaakvelden en is aan de inkomstentaakvelden toegevoegd op welke economische categorieën specifieke baten moeten worden geboekt. Ook zijn enkele correcties en verduidelijkingen toegevoegd. Het Iv3-informatievoorschrift 2025 versie 1.2 voor gemeenten is hier te downloaden.

4.11 Stopzetten EMU-enquête en verzamelen beleidsindicatoren bestuur en organisatie via Iv3

Het CBS zal met ingang van begrotingsjaar 2026 stoppen met de Economische en Monetaire Unie (EMU)-enquête onder decentrale overheden. Ook worden de beleidsindicatoren Bestuur en Organisatie (formatie, bezetting, apparaatskosten, externe inhuur en overhead) niet langer opgenomen in het Iv3-model. Hiermee wordt beoogd om de administratieve lasten van de aanlevering te verminderen. De verplichting voor het opnemen van de EMU-saldo in de begroting voor het begrotingsjaar[17] en de drie jaar van de meerjarenraming[18], vervalt hiermee niet. Dat geldt ook voor het opnemen van de beleidsindicatoren voor het toelichten van de maatschappelijke effecten in de programma's en programmaverantwoording. De veranderingen zien dus uitsluitend op de aanlevering bij het CBS en niet op het opnemen van de informatie, in de hierboven genoemde documenten.

[16] Vragen kunnen worden gesteld via kredo@cbs.nl
[17] Artikel 20 Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
[18] Artikel 23 Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten

Bijlagen

Bijlage 2.1.1 Bedragen per eenheid en uitkeringsfactor 2025

Verdeeltabel 2025 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven en uitkeringsfactor	b.p.e. 2025 stand december 2024	wijzigingen volgens deze circulaire	b.p.e. 2025 stand mei 2025
bedrijven	134,78	-	134,78
bewoonde oorden 1930	42,27	-	42,27
historische woningen in bewoonde oorden 1930	79,48	-	79,48
bijstandsontvangers	5.124,19	23,10	5.147,29
doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	1.036,53	4,67	1.041,20
éénpersoonshuishoudens	169,44	-	169,44
extra groei jongeren	766,20	-	766,20
extra groei leerlingen voortgezet onderwijs	628,55	-	628,55
grote woonkernen	75.166,66	-	75.166,66
huishoudens met een laag inkomen met drempel	3.762,65	137,79	3.900,44
inwoners	374,52	-0,09	374,43
inwoners 75+ met drempel	1.348,63	-	1.348,63
inwoners waddengemeenten (<2500 inwoners)	269,09	-	269,09
inwoners waddengemeenten (>7500 inwoners)	47,34	-	47,34
inwoners waddengemeenten (2500 tot 7500 inwoners)	209,89	-	209,89
jongeren	562,59	16,52	579,11
kernen	115.000,65	-	115.000,65
laag opleidingsniveau met drempel	268,79	-	268,79
leerlingen (voortgezet) speciaal onderwijs	528,66	-	528,66
leerlingen voortgezet onderwijs	384,90	-	384,90
loonkostensubsidie	5.124,19	23,10	5.147,29
migratieachtergrond	385,96	-	385,96
landelijke centrumfunctie	45,41	-	45,41
lokale centrumfunctie	10,86	-	10,86
regionale centrumfunctie	155,69	2,39	158,08
oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor	13,42	-	13,42
oeverlengte*bodemfactor gemeente	31,40	-	31,40
omgevingsadressendichtheid	86,81	-1,38	85,43
onderwijsachterstand	150,84	-	150,84
oppervlak bebouwing buitengebied	7.925,10	-	7.925,10
oppervlak bebouwing buitengebied bodemfactor buitengebied	2.935,95	-	2.935,95
oppervlak bebouwing woonkern	6.818,51	-	6.818,51
oppervlak bebouwing woonkern bodemfactor woonkern	10.743,51	-	10.743,51
oppervlak binnenwater	126,10	-	126,10
oppervlak buitenwater	39,89	-	39,89
oppervlak historische kern < 40 ha	33.745,44	-	33.745,44
oppervlak historische kern > 65 ha	33.745,44	-	33.745,44
oppervlak historische kern 40 tot 65 ha	33.745,44	-	33.745,44
oppervlak land * bodemfactor gemeente	25,72	-	25,72
oppervlak land	39,00	-	39,00
ozb niet-woningen eigenaren	-0,3079%	-	-0,3079%
ozb niet-woningen gebruikers	-0,2342%	-	-0,2342%
ozb woningen eigenaren	-0,0914%	-	-0,0914%
vast bedrag	980.357,93	-1.127,81	979.230,12
vast bedrag Amsterdam	74.175.269,15	-	74.175.269,15
verkiezingen Den Haag	1.326.905,44	160.979,25	1.487.884,69
vast bedrag Rotterdam	27.064.336,61	-	27.064.336,61
woonruimten	11,59	-	11,59
woonruimten bodemfactor woonkern	52,99	-	52,99
uitkeringsfactor	1,460	0,012	1,472

Mutaties uitkeringsjaar 2025 ten opzichte van stand decembercirculaire 2024
(bedragen in euro's in basis)

maatstaven	totaal	Participatie	Jeugd	Bestuur en ondersteuning
bijstandsontvangers	23,10	23,10	-	-
doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	4,67	4,67	-	-
huishoudens met een laag inkomen met drempel	137,79	1,59	136,20	-
inwoners	-0,09	-	-	-0,09
jongeren	16,52	-	16,52	-
loonkostensubsidie	23,10	23,10	-	-
regionale centrumfunctie	2,39	-	2,39	-
omgevingsadressendichtheid	-1,38	-	-1,37	-0,01
vast bedrag	-1.127,81	-	-	-1127,81
verkiezingen Den Haag	160.979,25	-	-	160.979,25

Bijlage 2.1.2 Bedragen per eenheid 2025 per cluster

Bedragen per eenheid stand meicirculaire 2025 uitkeringsjaar 2025

	Totaal	Sociale basisvoor-zieningen	Participatie	Wmo	Jeugd	Bestuur en ondersteuning	Orde en veiligheid	Onderwijs	Sport, cultuur en recreatie	Infrastructuur, ruimte en milieu	Overig	Overige Eigen Middelen	OZB
bedrijven	134,78	-	-	-	-	-	84,44	-	-	50,34	-	-	-
bewoonde oorden 1930	42,27	-	-	-	-	-	-	-	-	42,27	-	-	-
historische woningen in bewoonde oorden 1930	79,48	-	-	-	-	-	-	-	79,48	-	-	-	-
bijstandsontvangers	5.147,29	-	5.147,29	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	1.041,20	-	1.041,20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
éénpersoonshuishoudens	169,44	-	-	169,44	-	-	-	-	-	-	-	-	-
extra groei jongeren	766,20	-	-	-	-	-	-	766,20	-	-	-	-	-
extra groei leerlingen voortgezet onderwijs	628,55	-	-	-	-	-	-	628,55	-	-	-	-	-
grote woonkernen	75.166,66	-	-	-	-	-	75.166,66	-	-	-	-	-	-
huishoudens met een laag inkomen met drempel	3.900,44	-	353,69	533,97	2.706,97	-	128,93	176,88	-	-	-	-	-
inwoners	374,43	129,05	-	-	-	205,58	11,53	-	146,16	-	-	-117,89	-
inwoners 75+ met drempel	1.348,63	-	-	1.348,63	-	-	-	-	-	-	-	-	-
inwoners waddengemeenten (<2500 inwoners)	269,09	-	-	-	-	-	-	-	-	-	269,09	-	-
inwoners waddengemeenten (>7500 inwoners)	47,34	-	-	-	-	-	-	-	-	-	47,34	-	-
inwoners waddengemeenten (2500 tot 7500 inwoners)	209,89	-	-	-	-	-	-	-	-	-	209,89	-	-
jongeren	579,11	-	-	-	318,76	-	-	260,35	-	-	-	-	-
kernen	115.000,65	5.586,53	-	24.080,77	-	-	-	-	-	85.333,35	-	-	-
laag opleidingsniveau met drempel	268,79	-	-	268,79	-	-	-	-	-	-	-	-	-
leerlingen (voortgezet) speciaal onderwijs	528,66	-	-	-	-	-	-	528,66	-	-	-	-	-
leerlingen voortgezet onderwijs	384,90	-	-	-	-	-	-	384,90	-	-	-	-	-
loonkostensubsidie	5.147,29	-	5.147,29	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
migratieachtergrond	385,96	151,37	-	-	-	-	150,18	84,41	-	-	-	-	-
landelijke centrumfunctie	45,41	-	-	-	-	-	-	-	45,41	-	-	-	-
lokale centrumfunctie	10,86	-	-	-	-	-	5,39	-	5,47	-	-	-	-
regionale centrumfunctie	158,08	29,12	-	50,84	47,52	-	-	-	30,60	-	-	-	-
oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor	13,42	-	-	-	-	-	-	-	-	13,42	-	-	-
oeverlengte*bodemfactor gemeente	31,40	-	-	-	-	-	-	-	-	31,40	-	-	-
omgevingsadressendichtheid	85,43	17,57	-	-	-27,30	3,65	18,26	-	-	73,25	-	-	-
onderwijsachterstand	150,84	-	-	-	-	-	-	150,84	-	-	-	-	-
oppervlak bebouwing buitengebied	7.925,10	-	-	-	-	-	-	-	-	7.925,10	-	-	-
oppervlak bebouwing buitengebied bodemfactor buitengebied	2.935,95	-	-	-	-	-	-	-	-	2.935,95	-	-	-

(voortzetting op de volgende bladzijde)

Bedragen per eenheid stand meicirculaire 2025 uitkeringsjaar 2025

	Totaal	Sociale basisvoor-zieningen	Participatie	Wmo	Jeugd	Bestuur en ondersteuning	Orde en veiligheid	Onderwijs	Sport, cultuur en recreatie	Infrastructuur, ruimte en milieu	Overig	Overige Eigen Middelen	OZB
oppervlak bebouwing woonkern	6.818,51	-	-	-	-	-	-	-	-	6.818,51	-	-	-
oppervlak bebouwing woonkern bodemfactor woonkern	10.743,51	-	-	-	-	-	-	-	-	10.743,51	-	-	-
oppervlak binnenwater	126,10	-	-	-	-	-	-	-	-	126,10	-	-	-
oppervlak buitenwater	39,89	-	-	-	-	-	-	-	-	39,89	-	-	-
oppervlak historische kern < 40 ha	33.745,44	-	-	-	-	-	-	-	18.619,46	15.125,98	-	-	-
oppervlak historische kern > 65 ha	33.745,44	-	-	-	-	-	-	-	18.619,46	15.125,98	-	-	-
oppervlak historische kern 40 tot 65 ha	33.745,44	-	-	-	-	-	-	-	18.619,46	15.125,98	-	-	-
oppervlak land * bodemfactor gemeente	25,72	-	-	-	-	-	-	-	-	25,72	-	-	-
oppervlak land	39,00	-	-	-	-	-	-	25,26	-	13,74	-	-	-
ozb niet-woningen eigenaren	-0,3079%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,3079%
ozb niet-woningen gebruikers	-0,2342%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,2342%
ozb woningen eigenaren	-0,0914%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,0914%
vast bedrag	979.230,12	-	-	-	-	528.072,21	-	-	-	401.336,28	-	-	49.821,63
vast bedrag Amsterdam	74.175.269,15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	74.175.269,15	-	-
verkiezingen Den Haag	1.487.884,69	-	-	-	-	1.487.884,69	-	-	-	-	-	-	-
vast bedrag Rotterdam	27.064.336,61	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27.064.336,61	-	-
woonruimten *	11,59	-	-	-	-	82,61	56,12	-	-	-65,05	-	-	-62,09
woonruimten bodemfactor woonkern	52,99	-	-	-	-	-	-	-	-	52,99	-	-	-

Bijlage 2.1.3 Bedragen per eenheid en uitkeringsfactor 2026

Verdeeltabel 2026 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven en uitkeringsfactor	b.p.e. 2025 stand mei 2025	wijzigingen volgens deze circulaire	b.p.e. 2026 stand mei 2025
bedrijven	134,78	-	134,78
bewoonde oorden 1930	42,27	-	42,27
historische woningen in bewoonde oorden 1930	79,48	-	79,48
bijstandsontvangers	5.147,29	-37,12	5.110,17
doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	1.041,20	-7,51	1.033,69
éénpersoonshuishoudens	169,44	1,73	171,17
extra groei jongeren	766,20	-	766,20
extra groei leerlingen voortgezet onderwijs	628,55	-	628,55
grote woonkernen	75.166,66	-	75.166,66
huishoudens met een laag inkomen met drempel	3.900,44	67,57	3.968,01
inwoners	374,43	0,30	374,73
inwoners 75+ met drempel	1.348,63	13,57	1.362,20
inwoners waddengemeenten (<2500 inwoners)	269,09	-	269,09
inwoners waddengemeenten (>7500 inwoners)	47,34	-	47,34
inwoners waddengemeenten (2500 tot 7500 inwoners)	209,89	-	209,89
jongeren	579,11	7,61	586,72
kernen	115.000,65	249,90	115.250,55
laag opleidingsniveau met drempel	268,79	2,74	271,53
leerlingen (voortgezet) speciaal onderwijs	528,66	-	528,66
leerlingen voortgezet onderwijs	384,90	-	384,90
loonkostensubsidie	5.147,29	-37,12	5.110,17
migratieachtergrond	385,96	0,05	386,01
landelijke centrumfunctie	45,41	-	45,41
lokale centrumfunctie	10,86	-	10,86
regionale centrumfunctie	158,08	1,68	159,76
oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor	13,42	-	13,42
oeverlengte*bodemfactor gemeente	31,40	-	31,40
omgevingsadressendichtheid	85,43	-0,63	84,80
onderwijsachterstand	150,84	-	150,84
oppervlak bebouwing buitengebied	7.925,10	-32,78	7.892,32
oppervlak bebouwing buitengebied bodemfactor buitengebied	2.935,95	-	2.935,95
oppervlak bebouwing woonkern	6.818,51	-10,69	6.807,82
oppervlak bebouwing woonkern bodemfactor woonkern	10.743,51	-	10.743,51
oppervlak binnenwater	126,10	-	126,10
oppervlak buitenwater	39,89	-	39,89
oppervlak historische kern < 40 ha	33.745,44	-	33.745,44
oppervlak historische kern > 65 ha	33.745,44	-	33.745,44
oppervlak historische kern 40 tot 65 ha	33.745,44	-	33.745,44
oppervlak land * bodemfactor gemeente	25,72	-	25,72
oppervlak land	39,00	-	39,00
ozb niet-woningen eigenaren	-0,3079%	-0,0066%	-0,3145%
ozb niet-woningen gebruikers	-0,2342%	-0,0051%	-0,2393%
ozb woningen eigenaren	-0,0914%	0,0052%	-0,0862%
vast bedrag	979.230,12	-	979.230,12
vast bedrag Amsterdam	74.175.269,15	-	74.175.269,15
verkiezingen Den Haag	1.487.884,69	-160.979,25	1.326.905,44
vast bedrag Rotterdam	27.064.336,61	-	27.064.336,61
woonruimten	11,59	0,01	11,60
woonruimten bodemfactor woonkern	52,99	-	52,99
uitkeringsfactor	1,472	0,021	1,493

Mutaties uitkeringsjaar 2025 ten opzichte van uitkeringsjaar 2024 stand decembercirculaire 2024
(bedragen in euro's in basis)

Maatstaven	Totaal	Sociale basisvoor-zieningen	Participatie	Wmo	Jeugd	Bestuur en ondersteuning	Infrastructuur, ruimte en milieu	OZB
bijstandsontvangers	-37,12	-	-37,12	-	-	-	-	
doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	-7,51	-	-7,51	-	-	-	-	
éénpersoonshuishoudens	1,73	-	-	1,73	-	-	-	
huishoudens met een laag inkomen met drempel	67,57	-	-2,56	5,46	64,67	-	-	
inwoners	0,30	0,05	-	-	-	0,25	-	
inwoners 75+ met drempel	13,57	-	-	13,57	-	-	-	
jongeren	7,61	-	-	-	7,61	-	-	
kernen	249,90	4,16	-	245,74	-	-	-	
laag opleidingsniveau met drempel	2,74	-	-	2,74	-	-	-	
leerlingen (voortgezet) speciaal onderwijs	-	-	-	-	-	-	-	
loonkostensubsidie	-37,12	-	-37,12	-	-	-	-	
migratieachtergrond	0,05	0,05	-	-	-	-	-	
regionale centrumfunctie	1,68	0,02	-	0,53	1,13	-	-	
omgevingsadressendichtheid	-0,63	0,02	-	-	-0,65	-	-	
oppervlak bebouwing buitengebied	-32,78	-	-	-	-	-	-32,78	
oppervlak bebouwing woonkern	-10,69	-	-	-	-	-	-10,69	-
ozb niet-woningen eigenaren	-0,0066%	-	-	-	-	-	-	-0,0066%
ozb niet-woningen gebruikers	-0,0051%	-	-	-	-	-	-	-0,0051%
ozb woningen eigenaren	0,0052%	-	-	-	-	-	-	0,0052%
verkiezingen Den Haag	-160.979,25	-	-	-	-	-160.979,25	-	-
woonruimten	0,01	-	-	-	-	0,01	-	-

Bijlage 2.1.4 Bedragen per eenheid 2026 per cluster

Bedragen per eenheid stand meicirculaire 2025 uitkeringsjaar 2026

	Totaal	Sociale basisvoor-zieningen	Participatie	Wmo	Jeugd	Bestuur en ondersteuning	Orde en veiligheid	Onderwijs	Sport, cultuur en recreatie	Infrastructuur, ruimte en milieu	Overig	Overige Eigen Middelen	OZB
bedrijven	134,78	-	-	-	-	-	84,44	-	-	50,34	-	-	-
bewoonde oorden 1930	42,27	-	-	-	-	-	-	-	-	42,27	-	-	-
historische woningen in bewoonde oorden 1930	79,48	-	-	-	-	-	-	-	79,48	-	-	-	-
bijstandsontvangers	5.110,17	-	5.110,17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	1.033,69	-	1.033,69	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
éénpersoonshuishoudens	171,17	-	-	171,17	-	-	-	-	-	-	-	-	-
extra groei jongeren	766,20	-	-	-	-	-	-	766,20	-	-	-	-	-
extra groei leerlingen voortgezet onderwijs	628,55	-	-	-	-	-	-	628,55	-	-	-	-	-
grote woonkernen	75.166,66	-	-	-	-	-	75.166,66	-	-	-	-	-	-
huishoudens met een laag inkomen met drempel	3.968,01	-	351,13	539,43	2.771,64	-	128,93	176,88	-	-	-	-	-
inwoners	374,73	129,10	-	-	-	205,83	11,53	-	146,16	-	-	-117,89	-
inwoners 75+ met drempel	1.362,20	-	-	1.362,20	-	-	-	-	-	-	-	-	-
inwoners waddengemeenten (<2500 inwoners)	269,09	-	-	-	-	-	-	-	-	-	269,09	-	-
inwoners waddengemeenten (>7500 inwoners)	47,34	-	-	-	-	-	-	-	-	-	47,34	-	-
inwoners waddengemeenten (2500 tot 7500 inwoners)	209,89	-	-	-	-	-	-	-	-	-	209,89	-	-
jongeren	586,72	-	-	-	326,37	-	-	260,35	-	-	-	-	-
kernen	115.250,55	5.590,69	-	24.326,51	-	-	-	-	-	85.333,35	-	-	-
laag opleidingsniveau met drempel	271,53	-	-	271,53	-	-	-	-	-	-	-	-	-
leerlingen (voortgezet) speciaal onderwijs	528,66	-	-	-	-	-	-	528,66	-	-	-	-	-
leerlingen voortgezet onderwijs	384,90	-	-	-	-	-	-	384,90	-	-	-	-	-
loonkostensubsidie	5.110,17	-	5.110,17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
migratieachtergrond	386,01	151,42	-	-	-	-	150,18	84,41	-	-	-	-	-
landelijke centrumfunctie	45,41	-	-	-	-	-	-	-	45,41	-	-	-	-
lokale centrumfunctie	10,86	-	-	-	-	-	5,39	-	5,47	-	-	-	-
regionale centrumfunctie	159,76	29,14	-	51,37	48,65	-	-	-	30,60	-	-	-	-
oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor	13,42	-	-	-	-	-	-	-	-	13,42	-	-	-
oeverlengte*bodemfactor gemeente	31,40	-	-	-	-	-	-	-	-	31,40	-	-	-
omgevingsadressendichtheid	84,80	17,59	-	-	-27,95	3,65	18,26	-	-	73,25	-	-	-
onderwijsachterstand	150,84	-	-	-	-	-	-	150,84	-	-	-	-	-
oppervlak bebouwing buitengebied	7.892,32	-	-	-	-	-	-	-	-	7.892,32	-	-	-
oppervlak bebouwing buitengebied bodemfactor buitengebied	2.935,95	-	-	-	-	-	-	-	-	2.935,95	-	-	-

(voortzetting op de volgende bladzijde)

Bedragen per eenheid stand meicirculaire 2025 uitkeringsjaar 2026

	Totaal	Sociale basisvoor-zieningen	Participatie	Wmo	Jeugd	Bestuur en ondersteuning	Orde en veiligheid	Onderwijs	Sport, cultuur en recreatie	Infrastructuur, ruimte en milieu	Overig	Overige Eigen Middelen	OZB
oppervlak bebouwing woonkern	6.807,82	-	-	-	-	-	-	-	-	6.807,82	-	-	-
oppervlak bebouwing woonkern bodemfactor woonkern	10.743,51	-	-	-	-	-	-	-	-	10.743,51	-	-	-
oppervlak binnenwater	126,10	-	-	-	-	-	-	-	-	126,10	-	-	-
oppervlak buitenwater	39,89	-	-	-	-	-	-	-	-	39,89	-	-	-
oppervlak historische kern < 40 ha	33.745,44	-	-	-	-	-	-	-	18.619,46	15.125,98	-	-	-
oppervlak historische kern > 65 ha	33.745,44	-	-	-	-	-	-	-	18.619,46	15.125,98	-	-	-
oppervlak historische kern 40 tot 65 ha	33.745,44	-	-	-	-	-	-	-	18.619,46	15.125,98	-	-	-
oppervlak land * bodemfactor gemeente	25,72	-	-	-	-	-	-	-	-	25,72	-	-	-
oppervlak land	39,00	-	-	-	-	-	-	25,26	-	13,74	-	-	-
ozb niet-woningen eigenaren	-0,3145%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,3145%
ozb niet-woningen gebruikers	-0,2393%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,2393%
ozb woningen eigenaren	-0,0862%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,0862%
vast bedrag	979.230,12	-	-	-	-	528.072,21	-	-	-	401.336,28	-	-	49.821,63
vast bedrag Amsterdam	74.175.269,15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	74.175.269,15	-	-
verkiezingen Den Haag	1.326.905,44	-	-	-	-	1.326.905,44	-	-	-	-	-	-	-
vast bedrag Rotterdam	27.064.336,61	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27.064.336,61	-	-
woonruimten *	11,60	-	-	-	-	82,62	56,12	-	-	-65,05	-	-	-62,09
woonruimten bodemfactor woonkern	52,99	-	-	-	-	-	-	-	-	52,99	-	-	-

Bijlage 2.2.1 Opbouw algemene uitkeringen 2025-2030

Bijlage 2.2.1 Opbouw algemene uitkering 2025-2030 (in duizenden euro's)

clusterindeling van het nieuwe verdeelmodel	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Vindplaats
Algemene uitkering voorafgaand jaar	39.023.951	40.898.452	41.889.943	43.374.270	43.785.630	45.719.390	
Algemene mutaties							
- Accres	2.115.747	-2.301.476	1.081.885				mei 2022, § 2.2-1
- Accres bijstelling tranches 2022 en verder	-30.695	916.022	-3.366				mei 2023, § 2.2-1
- Accres bijstelling tranches 2023 en verder	392.416	115.600	687.275	1.646.519			mei 2023, § 2.2-1
- Accres bijstelling tranches 2024 en verder	-797.105	1.016.292	-73.072	58.601	1.756.279		mei 2024, § 2.2-1b
- Accres bijstelling tranches 2025 en verder	586.899	153.884	79.608	14.743	83.512	2.228.642	mei 2025, § 2.2-1a
- Incidentele compensatie	-70.250	-513.510	-26.210	-21.910	-24.370	-63.150	mei 2025, § 2.2-1b
- Opschalingskorting (coalitieakkoord)		-					mei 2024, § 2.2-1a
- Plafond BTW-compensatiefonds 2024	-561.338	114.671					mei 2025, § 2.2-2
- Plafond BTW-compensatiefonds (afrekening 2022)							mei 2023, § 2.2-2
- Plafond BTW-compensatiefonds 2023	-213.835						mei 2024, § 2.2-2
- Eenmalige rijksbijdrage		924.000	-924.000				september 2022, § 2.2-4
- Financieringssystematiek			924.000				september 2023, § 2.2-3
- Knelpunten verdeelproblematiek	-93	-95	-97	-100	-102	-104	mei 2025, § 2.2-3
- Wet visueel beperkten						-40	mei 2025, § 2.2-3
- Diversen					-8		mei 2024, § 2.2-3
- Kennisscentrum explosieven WOII	908						mei 2021, § 2.2-5
- Volkshuisvestingsfonds		150.000					mei 2022, § 2.2-4
- Woningbouwimpuls		100.000					mei 2022, § 2.2-5
- Indexatie DU Jeugd: overheveling accres naar regionaal programma	-7.400						september 2024, § 2.2-3
Cluster Participatie							
- Participatie: Wajong overheveling vanuit IU	1.047	1.518	11.084				mei 2022, § 2.2-13
- Participatie: Regulier werk overheveling vanuit IU	4.857	4.172	14.936				mei 2022, § 2.2-13
- Loon- en prijsbijstelling	361	-7.316					mei 2023, § 2.2-4
- Correctie extrapolatie participatie				8.425	9.431	8.315	mei 2025, § 2.2-12
- IPS-trajecten							september 2022, § 2.2-10
- Flankerend armoedebeleid	-50.000						september 2023, § 2.2-7
- Dienstverlening gemeenten aanpak armoede en schulden							mei 2024, § 2.2-4
- Re-integratie				-20.000			september 2023, § 2.2-5
- IBO Problematische schulden	18.670	-18.670					mei 2025, § 2.2-11
- Wet Visueel beperkten	-40	-40	-30	-40			september 2023, § 2.2-6
Cluster Individuele voorzieningen Wmo							
- Loon- en prijsbijstelling							september 2019, § 2.2-8
- Geen aanspraak op begeleiding	-9.000	-9.000					mei 2021, § 2.2-11
- Overgangsrecht levenslang	1.157	1.157	1.158	1.157	1.157	1.157	mei 2025, § 2.2-10
- Mobiliteitshulpmiddelen							december 2020, § 2.2-4
- Nacalculatie mobiliteitshulpmiddelen Wlz							september 2021, § 2.2-7
- Eigen bijdrage huishoudelijke hulp (coalitieakkoord)	-95.000						mei 2022, § 2.2-14
- Terugdraaien eigen bijdrage huishoudelijke hulp (coalitieakkoord)	95.000						mei 2023, § 2.2-13a
- Uitstel vervanging abonnementstarief Wmo		-	-225.000				mei 2025, § 2.2-7
- Integraal Zorgakkoord (Wmo abonnementstarief)	110.000						mei 2023, § 2.2-12
- Hulpmiddelen thuis laten staan	200	100	-	200			september 2023, § 2.2-8
- Wmo hulpmiddelen	2.200	3.300	-10.000				mei 2025, § 2.2-8
- Aanpassen regeling dienstverlening aan huis		1.800					mei 2025, § 2.2-9
- Indexatie Wmo demografie		75.000	75.000	75.000	75.000		september 2024, § 2.2-10
Cluster Sociale basisvoorzieningen							
- Kinderopvang Sociaal Medische indicatie	5.400			100	4.500		september 2024, § 2.2-7
- Toezicht en handhaving aanpassing kwaliteitseisen kinderopvang	700	-1.800					september 2024, § 2.2-8
- Toezicht voorschoolse educatie							mei 2023, § 2.2-15
- Landelijke vreemdelingenvoorzieningen	14.700						mei 2024, § 2.2-14
- Asiel (inburgering)	-30.000						september 2022, § 2.2-7
- Versterking ondersteuning wijkteams		5.000		-50.000			mei 2023, § 2.2-16
- impuls integraal werken							december 2021, § 2.2-3
- Inburgering: overheveling vanuit IU	-2.370	-1.077	-423				mei 2022, § 2.2-18
- valpreventie bij ouderen (coalitieakkoord)		-833	-834				mei 2022, § 2.2-19
- rijksvaccinatieprogramma meningokokken en informed consent							september 2018, § 2.2-7
- Rijksvaccinatieprogramma		-265					september 2023, § 2.2-9
Cluster Individuele voorzieningen Jeugd							
- Demping terugval gemeentefonds 2026		400.000	22.000	-10.000	2.000	10.000	mei 2025, § 2.2-4a
- Tekorten voor rekening Rijk	414.000						mei 2025, § 2.2-4b
- Groeipad maatregelen Hervormingsagenda		498.000	-51.000	-447.000			mei 2025, § 2.2-4c
- Eigen bijdrage jeugdzorg				-260.000			mei 2025, § 2.2-4d
- Sturen op trajectduur jeugdzorg				-68.000			mei 2025, § 2.2-4e
- Indexeren opbrengst Hervormingsagenda				-507.000			mei 2025, § 2.2-4f
- Hervormingsagenda Jeugd		356.126	-81.710	38.663	29.259		mei 2025, § 2.2-5
- Kinderopvang pleegouders	13.200			-10.100			mei 2025, § 2.2-6
- Jeugdzorg	-514.205	-859.000					december 2024, § 2.2-4 t/m 5
- Loon- en prijsbijstelling jeugdzorg	-50.941	-75.865					september 2023, § 2.2-10
- Loon- en prijsbijstelling voogdij 18+		-50.684					mei 2024, § 2.2-8
- Werkdrukverlaging jeugdbescherming							mei 2024, § 2.2-6
- Ketensystemen jeugd		712					mei 2024, § 2.2-9
- Compensatieregeling Voogdij/18+	32.124						mei 2024, § 2.2-7
- Compensatieregeling niet beoogde kosten jeugdzorg	-2.497						december 2024, § 2.2-3
- Besparingsverlies Jeugd	500.000	-	11.000				september 2024, § 2.2-6
Cluster Participatie							
- Bijstand jongerennorm		-9.360					september 2024, § 2.2-9
cluster Sport, cultuur en recreatie							
-							
cluster Infrastructuur, ruimte en milieu							
- Handhaving energielabel C kantoren		-2.225					mei 2024, § 2.2-18
cluster Bestuur en ondersteuning							
- BRP: centralisering inschrijving vergunninghouders	-3.125						mei 2025, § 2.2-14
- Wet op de lijkbezorging		3.230					september 2024, § 2.2-4
- Digitaal stelsel Omgevingswet	-2.898	-2.898	-2.898	-2.898	-2.898		september 2024, § 2.2-5
- GDI voorzieningen 2022							mei 2023, § 2.2-20
- Handelsregister	537						mei 2024, § 2.2-16
- Extra bijdragen BRP	733						december 2024, § 2.2-2
- Robuust rechtsbeschermingssysteem				-25.000			mei 2023, § 2.2-13
- Wet Open Overheid (structureel)	5.258	5.258					mei 2021, § 2.2-18
- Wet Open Overheid (incidenteel)			-24.979				mei 2021, § 2.2-18
- BRP experiment	-821						mei 2024, § 2.2-17
- Kiescollege niet ingezetenen	-	-237					mei 2025, § 2.2-13
- Systeemleren monitoring				-10.000			mei 2023, § 2.2-16
Algemene uitkering	40.898.452	41.889.943	43.374.270	43.785.630	45.719.390	47.904.210	

Bijlage 2.2.2 Overzicht mutaties 2024 BTW-compensatiefonds

Overzicht mutaties 2024 BTW-compensatiefonds		
Omschrijving	Departement	Bedrag in € 1.000
Opvang Oekraïense ontheemden	J&V	51.732
Zesde tranche Woningbouwimpuls (wbi)	BZK	15.380
CDOKE regeling	EZK	13.365
Regiodeals	BZK	11.194
Grootschalige woningbouw Gnephoek	BZK	10.500
SPUKS lokale aanpak isolatie	BZK	10.000
Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptie	IenW	7.768
SPUK Versnelling natuurinclusief	BZK	7.269
Brede SPUK GALA en SPUK IZA	VWS	7.000
Volkshuisvestingsfonds 2024-1	BZK	6.284
Vierde tranche Volkshuisvestingsfonds	BZK	4.291
CDOKE regeling NJN 2024	EZK	3.990
Onderdoorgang Julianastraat rijen	IenW	3.620
SPUK gemeentelijke hulp aan gedupeerden	FIN	2.150
CID Binckhorst Den Haag	IenW	1.580
SPUK Mainports A30 2024	J&V	1.204
Gemeenten winkelgebieden	EZK	940
Ontzorgingsprogramma Mkb en Bedrijventerrein	BZK	786
SPUK NPLW	BZK	765
Stimuleringsregeling Flex-en Transformatiewoningen	BZK	751
Natuur bij energieproject	EZK	584
Toekomstbestendig energiebeleid	EZK	527
Ibv en Ibv-plus fase 1	LVVN	478
Ibv en Ibv-plus fase 2	LVVN	454
Erfgoed deal 8e ronde	OCW	402
Studententranche regeling huisvesting aandachtsgroepen	BZK	401
Lvo overwegproject Hoge Larenseweg	IenW	340
SPUK Frictiekosten	VWS	305
Innovatiebudget (digitale overheid, BTW gem. 2023)	BZK	303
SPUK-SLA 2024	IenW	302
SPUK Geo-informatie op sleeptouw	BZK	260
Bovenregionaal expertisenetwerk	VWS	251
Regionale doelgroepspecifieke aanpak	SZW	216
Lvo overwegproject Stationsstraat	IenW	205
Slim, veilig, doelmatig en duurzaam gebruik mobiliteitsinfrastructuur Eindhoven	IenW	176
Tegemoetkoming gemeenten inz. uitv. LAA	BZK	144
Financiële middelen ontwikkeling sociale agenda	EZK	121
Du WIN decembercirculaire btw	SZW	111
Overig		862
Totaal		167.011

Bijlage 2.4.1 Suppletie-uitkering bommenregeling

Suppletie-uitkering Bommenregeling			
Gemeente	**Toegekend bedrag 2025**	**Gemeente**	**Toegekend bedrag 2025**
Aalten	47.070	Maasgouw	52.654
Achtkarspelen	13.294	Moerdijk	63.924
Alblasserdam	287.360	Neder-Betuwe	9.636
Almere	86.965	Noardeast-Fryslân	3.927.833
Alphen aan den Rijn	33.825	Nunspeet	3.451
Altena	148.211	Oosterhout	26.209
Amersfoort	157.741	Overbetuwe	34.168
Amsterdam	201.995	Peel en Maas	144.041
Apeldoorn	2.321.961	Purmerend	22.510
Arnhem	634.869	Renkum	329.888
Asten	64.063	Renswoude	50.335
Baarn	24.171	Roerdalen	47.397
Barneveld	8.449	Roosendaal	3.032
Berg en Dal	131.755	Rotterdam	1.193.737
Bergen op Zoom	16.605	Schiedam	333.734
Bernheze	6.895	Schouwen-Duiveland	26.625
Breda	101.669	's-Gravenhage	139.535
Bunnik	129.780	Sittard-Geleen	122.808
Den Helder	67.016	Stichtse Vecht	71.876
Deventer	29.586	Terneuzen	39.265
Doetinchem	217.649	Texel	101.801
Dordrecht	382.045	Teylingen	16.069
Druten	12.609	Tiel	59.935
Duiven	4.134	Tilburg	61.140
Echt-Susteren	19.000	Utrecht	32.072
Ede	221.958	Veere	13.153
Eemsdelta	151.501	Veldhoven	12.532
Eindhoven	632.285	Venlo	1.136.388
Gilze en Rijen	227.370	Venray	14.836
Gooise Meren	73.881	Vlissingen	177.635
Haarlemmermeer	30.940	Voorst	37.507
Heemskerk	72.561	Vught	33.064
Heusden	184.438	Waddinxveen	23.892
Hilversum	162.458	Weert	78.154
Hoeksche Waard	17.848	Westervoort	58.619
Horst aan de Maas	98.644	Woerden	97.735
Landgraaf	118.174	Zandvoort	15.969
Landsmeer	10.591	Zundert	35.400
Lingewaard	283.838	Zwolle	148.850
Maasdriel	89.158	**Totaal**	**16.321.771**

Bijlage 2.5.2 Volumina maatstaven 2025-2030

Volumina maatstaven 2025-2030 (ramingen mei 2025)

maatstaven	2025	2026	2027
bedrijven	2.551.535	2.651.314	2.757.200
bijstandsontvangers	375.451	378.588	381.786
doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	137.452	148.223	158.530
éénpersoonshuishoudens	3.291.369	3.327.862	3.363.591
extra groei jongeren	7.872	7.889	7.895
huishoudens met een laag inkomen met drempel	1.537.741	1.533.340	1.547.274
inwoners	18.130.127	18.240.737	18.330.378
inwoners 75+ met drempel	666.502	688.287	708.623
jongeren	3.336.887	3.344.195	3.346.617
laag opleidingsniveau met drempel	1.642.273	1.595.754	1.566.233
leerlingen (voortgezet) speciaal onderwijs	383.326	384.806	387.166
leerlingen voortgezet onderwijs	701.779	705.687	709.262
loonkostensubsidie	40.041	42.937	45.833
migratieachtergrond	2.725.648	2.795.616	2.863.691
landelijke centrumfunctie	18.044.030	18.154.115	18.243.330
lokale centrumfunctie	18.044.020	18.154.105	18.243.320
regionale centrumfunctie	18.044.070	18.154.155	18.243.370
oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor	15.227.838	15.227.838	15.227.838
oeverlengte*bodemfactor gemeente	1.166.037	1.166.037	1.166.037
omgevingsadressendichtheid	18.045.908	18.222.147	18.400.166
onderwijsachterstand	942.520	940.055	939.422
oppervlak bebouwing buitengebied	28.680	28.782	28.902
oppervlak bebouwing buitengebied * bodemfactor buitengebied	30.345	30.453	30.580
oppervlak bebouwing woonkern	89.315	90.292	91.151
oppervlak bebouwing woonkern * bodemfactor woonkern	97.292	98.218	99.166
oppervlak binnenwater	197.627	197.627	197.627
oppervlak buitenwater	308.498	308.498	308.498
oppervlak land * bodemfactor gemeente	3.577.798	3.577.798	3.577.798
oppervlak land	3.361.837	3.361.837	3.361.837
WOZ-waarde niet-woningen eigenaren	334.280.017.139	344.391.294.166	350.447.393.392
WOZ-waarde niet-woningen gebruikers	322.321.664.284	332.071.225.946	337.910.677.547
WOZ-waarde woningen eigenaren	2.612.271.541.548	2.915.561.281.001	2.958.286.248.976
woonruimten	8.560.178	8.643.778	8.728.223
woonruimten * bodemfactor woonkern	9.472.542	9.565.053	9.658.498

Volumina maatstaven 2025-2030 (ramingen mei 2025)

maatstaven	2028	2029	2030
bedrijven	2.845.885	2.951.380	3.058.782
bijstandsontvangers	386.491	392.672	399.581
doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	168.309	180.068	192.137
éénpersoonshuishoudens	3.398.734	3.433.562	3.467.330
extra groei jongeren	7.907	7.927	7.966
huishoudens met een laag inkomen met drempel	1.561.468	1.576.041	1.590.536
inwoners	18.418.013	18.505.912	18.593.047
inwoners 75+ met drempel	730.230	750.547	770.624
jongeren	3.351.677	3.360.094	3.376.535
laag opleidingsniveau met drempel	1.531.904	1.496.801	1.465.202
leerlingen (voortgezet) speciaal onderwijs	389.161	391.126	393.256
leerlingen voortgezet onderwijs	712.482	716.086	719.586
loonkostensubsidie	48.798	51.694	54.590
migratieachtergrond	2.929.889	2.994.818	3.057.644
landelijke centrumfunctie	18.330.549	18.418.030	18.504.752
lokale centrumfunctie	18.330.539	18.418.020	18.504.741
regionale centrumfunctie	18.330.590	18.418.071	18.504.793
oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor	15.227.838	15.227.838	15.227.838
oeverlengte*bodemfactor gemeente	1.166.037	1.166.037	1.166.037
omgevingsadressendichtheid	18.579.984	18.761.619	18.945.089
onderwijsachterstand	938.477	937.133	936.161
oppervlak bebouwing buitengebied	29.020	29.134	29.252
oppervlak bebouwing buitengebied * bodemfactor buitenget	30.704	30.825	30.950
oppervlak bebouwing woonkern	92.031	92.857	93.789
oppervlak bebouwing woonkern * bodemfactor woonkern	100.056	101.060	102.008
oppervlak binnenwater	197.627	197.627	197.627
oppervlak buitenwater	308.498	308.498	308.498
oppervlak land * bodemfactor gemeente	3.577.798	3.577.798	3.577.798
oppervlak land	3.361.837	3.361.837	3.361.837
WOZ-waarde niet-woningen eigenaren	356.612.026.786	362.887.155.223	369.274.775.137
WOZ-waarde niet-woningen gebruikers	343.854.780.674	349.905.426.055	356.064.538.703
WOZ-waarde woningen eigenaren	3.001.651.650.227	3.045.667.154.038	3.090.342.576.054
woonruimten	8.813.520	8.899.680	8.986.710
woonruimten * bodemfactor woonkern	9.752.887	9.848.229	9.944.535

Gewijzigde volumina 2025 ten opzichte van stand decembercirculaire 2024

bedrijven
bijstandsontvangers
extra groei jongeren
huishoudens met laag inkomen met drempel
kernen
kernen > 500
landelijke centrumfunctie
lokale centrumfunctie
regionale centrumfunctie
oeverlengte * bodemfactor gemeenten
oeverlengte * dichtheid * bodemfactor gemeenten
omgevingsadressendichtheid
oppervlakte bebouwing woonkern ∗ bodemfactor woonkernen
oppervlakte bebouwing buitengebied ∗ bodemfactor buitengebied
oppervlakte bebouwing woonkern
oppervlakte bebouwing buitengebied
oppervlakte binnenwater
oppervlakte buitenwater
oppervlakte land
oppervlakte land * bodemfactor gemeenten
woonruimten
woonruimten * bodemfactor woonkernen
WOZ-waarde niet-woningen eigenaren
WOZ-waarde niet-woningen gebruikers
WOZ-waarde woningen eigenaren

Bijlage 3.2-1 Decentralisatie-uitkering Uitvoeringskosten Omgevingswet

Decentralisatie-uitkering Uitvoeringskosten Omgevingswet			
Gemeente	**Bedrag 2025**	**Gemeente**	**Bedrag 2025**
Aa en Hunze	270.707	Boxtel	168.429
Aalsmeer	137.143	Breda	618.069
Aalten	166.973	Bronckhorst	302.889
Achtkarspelen	172.791	Brummen	142.939
Alblasserdam	95.415	Brunssum	120.654
Albrandswaard	119.662	Bunnik	100.975
Alkmaar	404.403	Bunschoten	114.641
Almelo	276.133	Buren	190.408
Almere	723.838	Capelle aan den IJssel	227.169
Alphen aan den Rijn	421.322	Castricum	163.218
Alphen-Chaam	119.376	Coevorden	309.463
Altena	312.235	Cranendonck	137.449
Ameland	81.188	Culemborg	133.719
Amersfoort	509.524	Dalfsen	214.460
Amstelveen	316.450	Dantumadiel	137.706
Amsterdam	2.661.594	De Bilt	192.880
Apeldoorn	693.079	De Fryske Marren	386.039
Arnhem	546.230	De Ronde Venen	218.750
Assen	272.487	De Wolden	236.264
Asten	124.211	Delft	344.615
Baarle-Nassau	100.145	Den Helder	214.653
Baarn	122.524	Deurne	194.742
Barendrecht	178.425	Deventer	392.640
Barneveld	309.753	Diemen	131.450
Beek	91.772	Dijk en Waard	315.367
Beekdaelen	179.211	Dinkelland	212.943
Beesel	88.176	Doesburg	72.235
Berg en Dal	182.602	Doetinchem	243.625
Bergeijk	147.800	Dongen	126.027
Bergen (L.)	132.213	Dordrecht	410.915
Bergen (NH.)	175.240	Drechterland	125.988
Bergen op Zoom	271.275	Drimmelen	168.236
Berkelland	308.694	Dronten	355.175
Bernheze	176.961	Druten	110.621
Best	139.959	Duiven	122.825
Beuningen	133.044	Echt-Susteren	183.600
Beverwijk	162.065	Edam-Volendam	167.710
Bladel	137.195	Ede	559.511
Blaricum	76.319	Eemnes	80.320
Bloemendaal	123.477	Eemsdelta	317.991
Bodegraven-Reeuwijk	179.412	Eersel	139.358
Boekel	86.557	Eijsden-Margraten	152.148
Borger-Odoorn	270.365	Eindhoven	752.919
Borne	117.439	Elburg	138.152
Borsele	182.603	Emmen	532.128

Decentralisatie-uitkering Uitvoeringskosten Omgevingswet			
Gemeente	**Bedrag 2025**	**Gemeente**	**Bedrag 2025**
Enkhuizen	93.945	Hof van Twente	258.200
Enschede	556.145	Hollands Kroon	383.469
Epe	218.516	Hoogeveen	264.609
Ermelo	161.900	Hoorn	251.812
Etten-Leur	190.594	Horst aan de Maas	266.786
Geertruidenberg	110.841	Houten	205.507
Geldrop-Mierlo	163.882	Huizen	156.004
Gemert-Bakel	193.304	Hulst	227.934
Gennep	111.714	IJsselstein	138.096
Gilze en Rijen	148.384	Kaag en Braassem	151.970
Goeree-Overflakkee	332.715	Kampen	271.147
Goes	198.022	Kapelle	92.722
Goirle	126.809	Katwijk	230.995
Gooise Meren	223.075	Kerkrade	170.773
Gorinchem	150.891	Koggenland	147.413
Gouda	249.681	Krimpen aan den IJssel	119.896
Groningen	803.872	Krimpenerwaard	280.735
Gulpen-Wittem	117.200	Laarbeek	131.202
Haaksbergen	164.015	Land van Cuijk	487.497
Haarlem	505.120	Landgraaf	150.261
Haarlemmermeer	593.733	Landsmeer	80.314
Halderberge	164.198	Lansingerland	244.254
Hardenberg	392.295	Laren	73.680
Harderwijk	191.969	Leeuwarden	525.243
Hardinxveld-Giessendam	96.106	Leiden	399.507
Harlingen	94.132	Leiderdorp	117.107
Hattem	83.296	Leidschendam-Voorburg	265.461
Heemskerk	158.188	Lelystad	402.612
Heemstede	115.323	Leudal	229.958
Heerde	134.369	Leusden	155.966
Heerenveen	288.978	Lingewaard	200.037
Heerlen	298.239	Lisse	108.049
Heeze-Leende	143.088	Lochem	255.630
Heiloo	112.189	Loon op Zand	129.679
Hellendoorn	215.967	Lopik	120.526
Helmond	325.903	Losser	157.673
Hendrik-Ido-Ambacht	129.857	Maasdriel	145.545
Hengelo	295.935	Maasgouw	128.642
Het Hogeland	450.151	Maashorst	277.533
Heumen	104.625	Maassluis	137.113
Heusden	206.822	Maastricht	406.816
Hillegom	104.701	Medemblik	232.106
Hilvarenbeek	135.334	Meerssen	101.598
Hilversum	317.431	Meierijstad	373.200
Hoeksche Waard	439.805	Meppel	165.276

Decentralisatie-uitkering Uitvoeringskosten Omgevingswet			
Gemeente	**Bedrag 2025**	**Gemeente**	**Bedrag 2025**
Middelburg	199.285	Pijnacker-Nootdorp	213.816
Midden-Delfland	115.998	Purmerend	348.249
Midden-Drenthe	331.678	Putten	153.871
Midden-Groningen	367.744	Raalte	241.425
Moerdijk	233.675	Reimerswaal	159.275
Molenlanden	266.437	Renkum	147.712
Montferland	198.267	Renswoude	61.940
Montfoort	95.352	Reusel-De Mierden	118.673
Mook en Middelaar	67.808	Rheden	202.091
Neder-Betuwe	140.674	Rhenen	115.163
Nederweert	142.513	Ridderkerk	178.217
Nieuwegein	227.267	Rijssen-Holten	196.181
Nieuwkoop	161.802	Rijswijk	204.684
Nijkerk	199.358	Roerdalen	144.458
Nijmegen	571.490	Roermond	235.577
Nissewaard	315.830	Roosendaal	308.530
Noardeast-Fryslân	383.439	Rotterdam	1.976.254
Noord-Beveland	108.513	Rozendaal	57.070
Noordenveld	240.280	Rucphen	138.544
Noordoostpolder	444.963	Schagen	265.003
Noordwijk	193.861	Scherpenzeel	71.563
Nuenen, Gerwen en Nede	120.922	Schiedam	266.876
Nunspeet	191.051	Schiermonnikoog	62.294
Oegstgeest	109.733	Schouwen-Duiveland	266.344
Oirschot	148.476	's-Gravenhage	1.612.613
Oisterwijk	172.348	's-Hertogenbosch	534.720
Oldambt	277.622	Simpelveld	72.669
Oldebroek	159.520	Sint-Michielsgestel	151.582
Oldenzaal	134.090	Sittard-Geleen	332.217
Olst-Wijhe	154.379	Sliedrecht	113.925
Ommen	194.488	Sluis	264.984
Oost Gelre	182.131	Smallingerland	258.396
Oosterhout	234.505	Soest	191.773
Ooststellingwerf	239.002	Someren	137.913
Oostzaan	68.474	Son en Breugel	99.399
Opmeer	93.171	Stadskanaal	192.385
Opsterland	251.100	Staphorst	163.602
Oss	387.774	Stede Broec	103.963
Oude IJsselstreek	223.221	Steenbergen	189.343
Ouder-Amstel	88.760	Steenwijkerland	330.935
Oudewater	86.382	Stein	114.536
Overbetuwe	232.626	Stichtse Vecht	270.711
Papendrecht	127.783	Súdwest-Fryslân	592.928
Peel en Maas	253.779	Terneuzen	334.060
Pekela	98.559	Terschelling	99.734

Decentralisatie-uitkering Uitvoeringskosten Omgevingswet			
Gemeente	**Bedrag 2025**	**Gemeente**	**Bedrag 2025**
Texel	169.862	Waddinxveen	143.719
Teylingen	156.145	Wageningen	168.484
Tholen	195.990	Wassenaar	139.305
Tiel	169.390	Waterland	113.869
Tilburg	730.876	Weert	235.615
Tubbergen	181.324	West Betuwe	307.439
Twenterand	190.953	West Maas en Waal	135.764
Tynaarlo	214.191	Westerkwartier	427.904
Tytsjerksteradiel	212.428	Westerveld	256.392
Uitgeest	83.020	Westervoort	80.478
Uithoorn	131.690	Westerwolde	272.128
Urk	102.526	Westland	396.666
Utrecht	1.101.235	Weststellingwerf	238.877
Utrechtse Heuvelrug	250.987	Wierden	159.366
Vaals	77.024	Wijchen	187.053
Valkenburg aan de Geul	101.745	Wijdemeren	130.282
Valkenswaard	153.925	Wijk bij Duurstede	128.556
Veendam	155.198	Winterswijk	197.095
Veenendaal	234.340	Woensdrecht	150.160
Veere	175.020	Woerden	233.716
Veldhoven	180.731	Wormerland	103.055
Velsen	249.492	Woudenberg	96.785
Venlo	389.758	Zaanstad	514.886
Venray	253.527	Zaltbommel	164.361
Vijfheerenlanden	289.468	Zandvoort	101.857
Vlaardingen	255.643	Zeewolde	248.046
Vlieland	62.272	Zeist	244.277
Vlissingen	178.423	Zevenaar	212.162
Voerendaal	87.670	Zoetermeer	402.172
Voorne aan Zee	308.928	Zoeterwoude	74.348
Voorschoten	111.172	Zuidplas	199.287
Voorst	177.602	Zundert	168.532
Vught	158.633	Zutphen	191.444
Waadhoeke	333.120	Zwartewaterland	147.872
Waalre	97.360	Zwijndrecht	168.604
Waalwijk	209.784	Zwolle	460.846
		Totaal	**80.678.996**

Bijlage 3.2-2 Decentralisatie-uitkering Impulsbudget arbeidsmarktregio's

Decentralisatie-uitkering Impulsbudget arbeidsmarktregio's				
Gemeente	**Bedrag 2025**	**Bedrag 2026**	**Bedrag 2027**	**Bedrag 2028**
Alkmaar	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Almere	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Amersfoort	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Amsterdam	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Apeldoorn	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Arnhem	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Breda	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Doetinchem	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Dordrecht	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Ede	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Eindhoven	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Emmen	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Enschede	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Goes	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Gorinchem	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Gouda	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Groningen	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Haarlem	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Heerlen	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Helmond	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Hilversum	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Leeuwarden	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Leiden	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Nijmegen	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Roermond	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Rotterdam	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
's-Gravenhage	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
's-Hertogenbosch	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Tiel	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Tilburg	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Utrecht	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Venlo	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Zaanstad	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Zoetermeer	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Zwolle	1.006.659	827.391	1.116.978	1.291.476
Totaal	**35.233.065**	**28.958.685**	**39.094.230**	**45.201.660**

Bijlage 3.2-3 Decentralisatie-uitkering Impulsbudget sociale infrastructuur

Decentralisatie-uitkering Impulsbudget sociale infrastructuur						
Gemeente	**Bedrag 2025**	**Bedrag 2026***	**Bedrag 2027***	**Bedrag 2028***	**Bedrag 2029***	**Bedrag 2030***
Achtkarspelen	63.384	57.045	57.045	57.045	57.045	57.045
Albrandswaard	34.333	30.900	30.900	30.900	30.900	30.900
Alkmaar	151.593	136.434	136.434	136.434	136.434	136.434
Almelo	383.868	345.481	345.481	345.481	345.481	345.481
Almere	700.127	630.114	630.114	630.114	630.114	630.114
Alphen aan den Rijn	250.868	225.781	225.781	225.781	225.781	225.781
Altena	237.425	213.683	213.683	213.683	213.683	213.683
Ameland	7.395	6.655	6.655	6.655	6.655	6.655
Amersfoort	582.339	524.105	524.105	524.105	524.105	524.105
Amsterdam	1.464.430	1.317.987	1.317.987	1.317.987	1.317.987	1.317.987
Apeldoorn	486.471	437.824	437.824	437.824	437.824	437.824
Arnhem	1.009.123	908.210	908.210	908.210	908.210	908.210
Assen	294.999	265.499	265.499	265.499	265.499	265.499
Baarle-Nassau	7.131	6.418	6.418	6.418	6.418	6.418
Barendrecht	61.535	55.382	55.382	55.382	55.382	55.382
Beekdaelen	196.094	176.484	176.484	176.484	176.484	176.484
Berkelland	210.223	189.201	189.201	189.201	189.201	189.201
Bladel	158.459	142.614	142.614	142.614	142.614	142.614
Breda	323.521	291.169	291.169	291.169	291.169	291.169
Bronckhorst	72.627	65.365	65.365	65.365	65.365	65.365
Brummen	48.330	43.497	43.497	43.497	43.497	43.497
Brunssum	100.886	90.797	90.797	90.797	90.797	90.797
Dalfsen	13.469	12.122	12.122	12.122	12.122	12.122
De Ronde Venen	41.464	37.317	37.317	37.317	37.317	37.317
Delft	317.579	285.821	285.821	285.821	285.821	285.821
Den Helder	375.813	338.232	338.232	338.232	338.232	338.232
Deventer	259.081	233.173	233.173	233.173	233.173	233.173
Dijk en Waard	502.845	452.560	452.560	452.560	452.560	452.560
Doetinchem	254.327	228.895	228.895	228.895	228.895	228.895
Dordrecht	750.306	675.275	675.275	675.275	675.275	675.275
Echt-Susteren	58.894	53.005	53.005	53.005	53.005	53.005
Edam-Volendam	49.915	44.923	44.923	44.923	44.923	44.923
Ede	351.516	316.364	316.364	316.364	316.364	316.364
Eemsdelta	130.465	117.418	117.418	117.418	117.418	117.418
Eindhoven	691.940	622.746	622.746	622.746	622.746	622.746
Emmen	457.156	411.440	411.440	411.440	411.440	411.440
Enschede	523.709	471.338	471.338	471.338	471.338	471.338
Gennep	48.462	43.616	43.616	43.616	43.616	43.616
Goeree-Overflakkee	81.607	73.446	73.446	73.446	73.446	73.446
Goes	254.592	229.132	229.132	229.132	229.132	229.132
Gouda	530.073	477.066	477.066	477.066	477.066	477.066
Groningen	503.901	453.511	453.511	453.511	453.511	453.511
Haarlem	243.763	219.387	219.387	219.387	219.387	219.387
Haarlemmermeer	373.172	335.855	335.855	335.855	335.855	335.855
Hardenberg	225.673	203.105	203.105	203.105	203.105	203.105

Decentralisatie-uitkering Impulsbudget sociale infrastructuur						
Gemeente	**Bedrag 2025**	**Bedrag 2026***	**Bedrag 2027***	**Bedrag 2028***	**Bedrag 2029***	**Bedrag 2030***
Harderwijk	415.164	373.647	373.647	373.647	373.647	373.647
Heerlen	408.297	367.468	367.468	367.468	367.468	367.468
Hellendoorn	73.420	66.078	66.078	66.078	66.078	66.078
Helmond	626.971	564.274	564.274	564.274	564.274	564.274
Hengelo	362.872	326.585	326.585	326.585	326.585	326.585
Het Hogeland	95.868	86.281	86.281	86.281	86.281	86.281
Hoeksche Waard	95.604	86.043	86.043	86.043	86.043	86.043
Hoogeveen	262.779	236.501	236.501	236.501	236.501	236.501
Hoorn	558.570	502.713	502.713	502.713	502.713	502.713
Kampen	194.113	174.702	174.702	174.702	174.702	174.702
Katwijk	319.824	287.842	287.842	287.842	287.842	287.842
Kerkrade	65.232	58.709	58.709	58.709	58.709	58.709
Landgraaf	43.444	39.100	39.100	39.100	39.100	39.100
Landsmeer	11.620	10.458	10.458	10.458	10.458	10.458
Leeuwarden	682.696	614.427	614.427	614.427	614.427	614.427
Leiden	331.180	298.062	298.062	298.062	298.062	298.062
Lelystad	396.413	356.772	356.772	356.772	356.772	356.772
Leudal	54.669	49.202	49.202	49.202	49.202	49.202
Lochem	54.669	49.202	49.202	49.202	49.202	49.202
Losser	50.179	45.161	45.161	45.161	45.161	45.161
Maasgouw	41.199	37.080	37.080	37.080	37.080	37.080
Maastricht	384.528	346.075	346.075	346.075	346.075	346.075
Meierijstad	528.066	475.260	475.260	475.260	475.260	475.260
Meppel	136.011	122.410	122.410	122.410	122.410	122.410
Middelburg	197.810	178.029	178.029	178.029	178.029	178.029
Midden-Groningen	159.516	143.564	143.564	143.564	143.564	143.564
Montferland	104.055	93.650	93.650	93.650	93.650	93.650
Nieuwegein	246.669	222.002	222.002	222.002	222.002	222.002
Nijmegen	693.524	624.172	624.172	624.172	624.172	624.172
Nissewaard	238.217	214.396	214.396	214.396	214.396	214.396
Noardeast-Fryslân	153.706	138.335	138.335	138.335	138.335	138.335
Noordenveld	54.669	49.202	49.202	49.202	49.202	49.202
Oldambt	199.923	179.931	179.931	179.931	179.931	179.931
Oldenzaal	75.532	67.979	67.979	67.979	67.979	67.979
Olst-Wijhe	34.861	31.375	31.375	31.375	31.375	31.375
Ooststellingwerf	64.440	57.996	57.996	57.996	57.996	57.996
Oss	893.579	804.221	804.221	804.221	804.221	804.221
Oude IJsselstreek	87.681	78.913	78.913	78.913	78.913	78.913
Peel en Maas	257.497	231.747	231.747	231.747	231.747	231.747
Raalte	52.820	47.538	47.538	47.538	47.538	47.538
Renkum	60.215	54.193	54.193	54.193	54.193	54.193
Ridderkerk	85.304	76.774	76.774	76.774	76.774	76.774
Rijssen-Holten	63.120	56.808	56.808	56.808	56.808	56.808
Roerdalen	38.030	34.227	34.227	34.227	34.227	34.227
Roermond	189.887	170.899	170.899	170.899	170.899	170.899

Decentralisatie-uitkering Impulsbudget sociale infrastructuur						
Gemeente	**Bedrag 2025**	**Bedrag 2026***	**Bedrag 2027***	**Bedrag 2028***	**Bedrag 2029***	**Bedrag 2030***
Roosendaal	586.036	527.432	527.432	527.432	527.432	527.432
Rotterdam	1.439.076	1.295.168	1.295.168	1.295.168	1.295.168	1.295.168
Schiedam	357.590	321.831	321.831	321.831	321.831	321.831
Schouwen-Duiveland	54.933	49.439	49.439	49.439	49.439	49.439
's-Gravenhage	1.247.076	1.122.368	1.122.368	1.122.368	1.122.368	1.122.368
's-Hertogenbosch	574.416	516.974	516.974	516.974	516.974	516.974
Sittard-Geleen	297.640	267.876	267.876	267.876	267.876	267.876
Stadskanaal	272.286	245.058	245.058	245.058	245.058	245.058
Steenwijkerland	128.088	115.279	115.279	115.279	115.279	115.279
Stichtse Vecht	59.951	53.955	53.955	53.955	53.955	53.955
Súdwest-Fryslân	340.688	306.619	306.619	306.619	306.619	306.619
Terneuzen	179.323	161.391	161.391	161.391	161.391	161.391
Texel	21.656	19.491	19.491	19.491	19.491	19.491
Tilburg	719.406	647.465	647.465	647.465	647.465	647.465
Tytsjerksteradiel	61.007	54.906	54.906	54.906	54.906	54.906
Utrecht	525.029	472.526	472.526	472.526	472.526	472.526
Veenendaal	184.077	165.669	165.669	165.669	165.669	165.669
Velsen	276.512	248.861	248.861	248.861	248.861	248.861
Venlo	310.713	279.641	279.641	279.641	279.641	279.641
Vijfheerenlanden	221.315	199.184	199.184	199.184	199.184	199.184
Vlieland	1.849	1.664	1.664	1.664	1.664	1.664
Voorst	37.238	33.514	33.514	33.514	33.514	33.514
Waalwijk	211.543	190.389	190.389	190.389	190.389	190.389
Wageningen	75.532	67.979	67.979	67.979	67.979	67.979
Waterland	23.241	20.917	20.917	20.917	20.917	20.917
Weert	137.067	123.361	123.361	123.361	123.361	123.361
West Betuwe	468.776	421.898	421.898	421.898	421.898	421.898
Westerkwartier	111.714	100.543	100.543	100.543	100.543	100.543
Westland	130.201	117.181	117.181	117.181	117.181	117.181
Weststellingwerf	51.763	46.587	46.587	46.587	46.587	46.587
Woerden	143.406	129.065	129.065	129.065	129.065	129.065
Zaanstad	476.699	429.029	429.029	429.029	429.029	429.029
Zeist	253.799	228.419	228.419	228.419	228.419	228.419
Zoetermeer	448.836	403.953	403.953	403.953	403.953	403.953
Zutphen	178.531	160.678	160.678	160.678	160.678	160.678
Zwolle	363.664	327.298	327.298	327.298	327.298	327.298
Totaal	**35.000.003**	**31.500.003**	**31.500.003**	**31.500.003**	**31.500.003**	**31.500.003**
*	Betreft voorlopige prognoses					

Bijlage 3.2-4 Decentralisatie-uitkering Alleenverdienersproblematiek

Decentralisatie-uitkering Alleenverdienersproblematiek			
Gemeente	**Bedrag 2025**	**Gemeente**	**Bedrag 2025**
Aa en Hunze	26.820	Boxtel	64.606
Aalsmeer	36.641	Breda	208.401
Aalten	47.008	Bronckhorst	41.620
Achtkarspelen	45.376	Brummen	33.641
Alblasserdam	36.641	Brunssum	87.795
Albrandswaard	30.299	Bunnik	16.043
Alkmaar	147.629	Bunschoten	33.641
Almelo	141.697	Buren	27.299
Almere	256.561	Capelle aan den IJssel	80.906
Alphen aan den Rijn	116.120	Castricum	23.820
Alphen-Chaam	26.820	Coevorden	100.892
Altena	48.508	Cranendonck	19.931
Ameland	14.297	Culemborg	52.876
Amersfoort	195.915	Dalfsen	31.799
Amstelveen	99.392	Dantumadiel	27.299
Amsterdam	2.007.923	De Bilt	59.218
Apeldoorn	245.449	De Fryske Marren	40.120
Arnhem	333.117	De Ronde Venen	39.641
Assen	92.163	De Wolden	21.431
Asten	19.931	Delft	177.838
Baarle-Nassau	16.043	Den Helder	65.974
Baarn	41.620	Deurne	27.299
Barendrecht	45.376	Deventer	208.804
Barneveld	59.829	Diemen	23.820
Beek	23.820	Dijk en Waard	68.906
Beekdaelen	47.897	Dinkelland	16.043
Beesel	43.120	Doesburg	35.620
Berg en Dal	44.008	Doetinchem	68.906
Bergeijk	14.297	Dongen	35.688
Bergen (L.)	16.043	Dordrecht	283.915
Bergen (NH.)	21.431	Drechterland	26.820
Bergen op Zoom	137.197	Drimmelen	25.799
Berkelland	40.120	Dronten	35.620
Bernheze	23.820	Druten	26.820
Best	60.718	Duiven	30.299
Beuningen	31.799	Echt-Susteren	31.188
Beverwijk	65.086	Edam-Volendam	16.043
Bladel	16.043	Ede	77.295
Blaricum	25.799	Eemnes	16.043
Bloemendaal	16.043	Eemsdelta	88.615
Bodegraven-Reeuwijk	39.508	Eersel	21.431
Boekel	14.297	Eijsden-Margraten	19.931
Borger-Odoorn	42.508	Eindhoven	369.326
Borne	32.688	Elburg	26.820
Borsele	19.931	Emmen	218.013

Decentralisatie-uitkering Alleenverdienersproblematiek			
Gemeente	**Bedrag 2025**	**Gemeente**	**Bedrag 2025**
Enkhuizen	47.008	Hof van Twente	38.141
Enschede	281.813	Hollands Kroon	49.397
Epe	52.397	Hoogeveen	100.892
Ermelo	40.120	Hoorn	156.906
Etten-Leur	47.008	Horst aan de Maas	19.931
Geertruidenberg	19.931	Houten	35.620
Geldrop-Mierlo	60.586	Huizen	53.829
Gemert-Bakel	36.641	Hulst	31.188
Gennep	30.299	IJsselstein	65.974
Gilze en Rijen	44.897	Kaag en Braassem	35.620
Goeree-Overflakkee	31.188	Kampen	62.974
Goes	37.120	Kapelle	16.043
Goirle	33.641	Katwijk	58.329
Gooise Meren	29.688	Kerkrade	106.213
Gorinchem	66.927	Koggenland	14.297
Gouda	211.201	Krimpen aan den IJssel	42.508
Groningen	175.594	Krimpenerwaard	53.218
Gulpen-Wittem	19.931	Laarbeek	46.120
Haaksbergen	55.329	Land van Cuijk	63.586
Haarlem	286.445	Landgraaf	59.086
Haarlemmermeer	90.392	Landsmeer	16.043
Halderberge	54.718	Lansingerland	75.795
Hardenberg	76.606	Laren	14.297
Harderwijk	72.795	Leeuwarden	149.808
Hardinxveld-Giessendam	25.799	Leiden	240.817
Harlingen	26.820	Leiderdorp	29.688
Hattem	25.799	Leidschendam-Voorburg	75.795
Heemskerk	53.218	Lelystad	165.629
Heemstede	21.431	Leudal	62.829
Heerde	27.299	Leusden	23.820
Heerenveen	43.397	Lingewaard	35.620
Heerlen	243.608	Lisse	46.120
Heeze-Leende	28.320	Lochem	21.431
Heiloo	16.043	Loon op Zand	27.299
Hellendoorn	38.141	Lopik	21.431
Helmond	268.158	Losser	40.120
Hendrik-Ido-Ambacht	52.329	Maasdriel	30.299
Hengelo	100.213	Maasgouw	42.641
Het Hogeland	57.106	Maashorst	80.906
Heumen	16.043	Maassluis	92.504
Heusden	35.620	Maastricht	218.701
Hillegom	44.897	Medemblik	41.620
Hilvarenbeek	16.043	Meerssen	23.820
Hilversum	106.693	Meierijstad	67.606
Hoeksche Waard	51.376	Meppel	60.106

Decentralisatie-uitkering Alleenverdienersproblematiek			
Gemeente	**Bedrag 2025**	**Gemeente**	**Bedrag 2025**
Middelburg	70.474	Pijnacker-Nootdorp	54.718
Midden-Delfland	16.043	Purmerend	116.581
Midden-Drenthe	29.688	Putten	49.397
Midden-Groningen	174.017	Raalte	37.120
Moerdijk	48.376	Reimerswaal	23.820
Molenlanden	25.799	Renkum	42.508
Montferland	57.718	Renswoude	14.297
Montfoort	16.043	Reusel-De Mierden	16.043
Mook en Middelaar	16.043	Rheden	75.795
Neder-Betuwe	52.397	Rhenen	33.641
Nederweert	23.820	Ridderkerk	79.406
Nieuwegein	68.906	Rijssen-Holten	42.641
Nieuwkoop	32.688	Rijswijk	106.760
Nijkerk	72.106	Roerdalen	25.799
Nijmegen	314.680	Roermond	144.697
Nissewaard	83.295	Roosendaal	157.385
Noardeast-Fryslân	53.218	Rotterdam	1.736.963
Noord-Beveland	19.931	Rozendaal	14.297
Noordenveld	23.820	Rucphen	39.641
Noordoostpolder	49.329	Schagen	39.508
Noordwijk	41.620	Scherpenzeel	16.043
Nuenen, Gerwen en Nede	14.297	Schiedam	172.115
Nunspeet	38.141	Schiermonnikoog	14.297
Oegstgeest	14.297	Schouwen-Duiveland	38.141
Oirschot	21.431	's-Gravenhage	1.347.177
Oisterwijk	32.688	's-Hertogenbosch	201.381
Oldambt	85.615	Simpelveld	23.820
Oldebroek	23.820	Sint-Michielsgestel	38.141
Oldenzaal	44.897	Sittard-Geleen	198.436
Olst-Wijhe	28.320	Sliedrecht	44.897
Ommen	19.931	Sluis	28.320
Oost Gelre	19.931	Smallingerland	106.213
Oosterhout	68.906	Soest	88.683
Ooststellingwerf	23.820	Someren	14.297
Oostzaan	14.297	Son en Breugel	16.043
Opmeer	14.297	Stadskanaal	102.193
Opsterland	42.508	Staphorst	28.320
Oss	175.115	Stede Broec	27.299
Oude IJsselstreek	105.392	Steenbergen	33.641
Ouder-Amstel	16.043	Steenwijkerland	45.376
Oudewater	23.820	Stein	52.876
Overbetuwe	35.620	Stichtse Vecht	49.329
Papendrecht	43.397	Súdwest-Fryslân	68.906
Peel en Maas	41.620	Terneuzen	62.974
Pekela	63.586	Terschelling	14.297

Decentralisatie-uitkering Alleenverdienersproblematiek			
Gemeente	**Bedrag 2025**	**Gemeente**	**Bedrag 2025**
Texel	16.043	Waddinxveen	51.376
Teylingen	23.820	Wageningen	54.718
Tholen	55.876	Wassenaar	38.141
Tiel	62.974	Waterland	16.043
Tilburg	357.860	Weert	87.115
Tubbergen	19.931	West Betuwe	47.008
Twenterand	83.295	West Maas en Waal	16.043
Tynaarlo	31.188	Westerkwartier	55.876
Tytsjerksteradiel	25.799	Westerveld	21.431
Uitgeest	26.820	Westervoort	38.141
Uithoorn	48.508	Westerwolde	49.397
Urk	16.043	Westland	119.581
Utrecht	940.518	Weststellingwerf	58.329
Utrechtse Heuvelrug	93.795	Wierden	35.620
Vaals	16.043	Wijchen	46.876
Valkenburg aan de Geul	16.043	Wijdemeren	21.431
Valkenswaard	19.931	Wijk bij Duurstede	23.820
Veendam	49.329	Winterswijk	29.688
Veenendaal	179.615	Woensdrecht	19.931
Veere	14.297	Woerden	107.504
Veldhoven	69.718	Wormerland	25.799
Velsen	68.906	Woudenberg	23.820
Venlo	243.740	Zaanstad	305.603
Venray	59.086	Zaltbommel	63.586
Vijfheerenlanden	126.552	Zandvoort	40.120
Vlaardingen	130.440	Zeewolde	26.820
Vlieland	14.297	Zeist	141.629
Vlissingen	54.718	Zevenaar	60.586
Voerendaal	30.299	Zoetermeer	159.227
Voorne aan Zee	52.329	Zoeterwoude	14.297
Voorschoten	32.688	Zuidplas	42.508
Voorst	16.043	Zundert	31.188
Vught	44.897	Zutphen	77.295
Waadhoeke	76.474	Zwartewaterland	23.820
Waalre	30.299	Zwijndrecht	102.872
Waalwijk	79.406	Zwolle	200.483
		Totaal	**27.467.822**

Bijlage 3.2-5 Decentralisatie-uitkering Begeleiding jongeren naar werk

Decentralisatie-uitkering Begeleiding jongeren naar werk			
Gemeente	**Bedrag 2025**	**Gemeente**	**Bedrag 2025**
Alkmaar	479.205	Heerlen	444.233
Almere	465.504	Helmond	247.909
Amersfoort	275.088	Hilversum	222.005
Amsterdam	1.104.923	Leeuwarden	499.676
Apeldoorn	474.696	Leiden	368.946
Arnhem	384.383	Nijmegen	288.625
Breda	530.202	Roermond	222.492
Doetinchem	262.211	Rotterdam	1.466.163
Dordrecht	281.903	's-Gravenhage	820.624
Ede	267.579	's-Hertogenbosch	459.546
Eindhoven	401.215	Tiel	233.579
Emmen	266.701	Tilburg	402.742
Enschede	567.020	Utrecht	582.831
Goes	313.002	Venlo	276.748
Gorinchem	170.081	Zaanstad	319.823
Gouda	208.570	Zoetermeer	293.113
Groningen	595.530	Zwolle	384.151
Haarlem	313.979	**Totaal**	**14.894.998**

Bijlage 3.2-6 Decentralisatie-uitkering Faciliteitenbesluit opvangcentra

Decentralisatie-uitkering Faciliteitenbesluit opvangcentra			
Gemeente	**Bedrag 2025**	**Gemeente**	**Bedrag 2025**
Almelo	270.791	Katwijk	246.825
Amersfoort	402.121	Land van Cuijk	182.913
Amsterdam	405.847	Leudal	224.103
Apeldoorn	609.472	Meierijstad	170.458
Assen	227.721	Middelburg	84.313
Beekdaelen	107.750	Nijmegen	125.877
Berkelland	20.761	Noordoostpolder	0
Coevorden	309.636	Oisterwijk	96.085
Cranendonck	1.944.241	Oldambt	117.376
De Fryske Marren	190.481	Oosterhout	48.876
Deventer	174.540	Smallingerland	100.533
Dronten	899.337	Súdwest-Fryslân	199.389
Echt-Susteren	125.208	Tytsjerksteradiel	157.325
Ede	120.586	Utrecht	302.210
Eemsdelta	204.302	Utrechtse Heuvelrug	112.904
Emmen	180.961	Waadhoeke	91.947
Goes	241.004	Wassenaar	1.207.986
Gouda	317.718	Waterland	220.122
Groningen	680.841	Winterswijk	130.391
Hardenberg	253.884	Zeewolde	295.698
Heerlen	327.642	Zwolle	135.708
		Totaal	**12.265.883**

Bijlage 3.2-7 Decentralisatie-uitkering Uitvoeringskosten Lbv en Lbv-plus

Decentralisatie-uitkering Uitvoeringskosten Lbv en Lbv-plus			
Gemeente	**Fase 1**	**Fase 2**	**Bedrag 2025**
Aa en Hunze	13.028	74.446	87.474
Aalten		55.835	55.835
Alkmaar		18.612	18.612
Alphen-Chaam		37.223	37.223
Amersfoort	6.514		6.514
Amsterdam		18.612	18.612
Apeldoorn	6.514	130.281	136.795
Arnhem	6.514		6.514
Asten	13.028	74.446	87.474
Baarle-Nassau		37.223	37.223
Barneveld	13.028	316.397	329.425
Bergeijk		93.058	93.058
Bergen (NH.)		55.835	55.835
Berkelland	6.514	148.893	155.407
Bernheze	6.514	55.835	62.349
Best		37.223	37.223
Bladel		111.669	111.669
Boxtel		37.223	37.223
Bronckhorst		93.058	93.058
Brummen	6.514	111.669	118.183
Buren		18.612	18.612
Cranendonck		93.058	93.058
Dalfsen	6.514	74.446	80.960
De Fryske Marren		37.223	37.223
De Ronde Venen		18.612	18.612
De Wolden	6.514	74.446	80.960
Deurne	13.028	204.727	217.755
Deventer		74.446	74.446
Dinkelland	13.028	148.893	161.921
Doetinchem		18.612	18.612
Dongen		37.223	37.223
Dronten	13.028	74.446	87.474
Druten	6.514	37.223	43.737
Duiven	6.514	37.223	43.737
Echt-Susteren		18.612	18.612
Ede	45.598	390.843	436.441
Eersel		18.612	18.612
Elburg		18.612	18.612
Emmen	6.514	37.223	43.737
Enschede		18.612	18.612
Epe	6.514	37.223	43.737
Ermelo		74.446	74.446
Geertruidenberg		37.223	37.223
Gemert-Bakel		37.223	37.223
Gennep		18.612	18.612

Decentralisatie-uitkering Uitvoeringskosten Lbv en Lbv-plus			
Gemeente	**Fase 1**	**Fase 2**	**Bedrag 2025**
Gilze en Rijen		55.835	55.835
Goeree-Overflakkee		37.223	37.223
Goirle	6.514	74.446	80.960
Gulpen-Wittem		18.612	18.612
Haaksbergen		93.058	93.058
Hardenberg	6.514	130.281	136.795
Harderwijk	6.514	74.446	80.960
Heerde	6.514	18.612	25.126
Heerenveen		18.612	18.612
Heerlen		37.223	37.223
Heeze-Leende		74.446	74.446
Hellendoorn		148.893	148.893
Helmond		37.223	37.223
Hengelo		55.835	55.835
Heusden		18.612	18.612
Hilvarenbeek		186.116	186.116
Hof van Twente		148.893	148.893
Hollands Kroon		18.612	18.612
Horst aan de Maas	39.084	93.058	132.142
Kampen		18.612	18.612
Land van Cuijk		465.289	465.289
Leudal	6.514	93.058	99.572
Lochem	6.514	111.669	118.183
Losser		55.835	55.835
Maasdriel		18.612	18.612
Maashorst		37.223	37.223
Meierijstad		37.223	37.223
Middelburg		18.612	18.612
Midden-Drenthe	6.514	167.504	174.018
Moerdijk		18.612	18.612
Montfoort		18.612	18.612
Mook en Middelaar		18.612	18.612
Nederweert	13.028	186.116	199.144
Nieuwkoop		18.612	18.612
Nijkerk	6.514	93.058	99.572
Noordenveld	6.514		6.514
Noordoostpolder		74.446	74.446
Nunspeet	6.514	74.446	80.960
Oegstgeest		18.612	18.612
Oirschot	13.028	74.446	87.474
Oisterwijk	6.514	74.446	80.960
Oldebroek	13.028	74.446	87.474
Oldenzaal		18.612	18.612
Olst-Wijhe	6.514	55.835	62.349
Ommen		55.835	55.835

Decentralisatie-uitkering Uitvoeringskosten Lbv en Lbv-plus			
Gemeente	**Fase 1**	**Fase 2**	**Bedrag 2025**
Oost Gelre		130.281	130.281
Oosterhout		18.612	18.612
Ooststellingwerf	19.542	74.446	93.988
Opsterland		37.223	37.223
Oss		74.446	74.446
Oudewater		37.223	37.223
Overbetuwe		55.835	55.835
Peel en Maas		111.669	111.669
Purmerend		18.612	18.612
Putten	6.514	130.281	136.795
Raalte		111.669	111.669
Renswoude		37.223	37.223
Reusel-De Mierden		93.058	93.058
Rheden		18.612	18.612
Rijssen-Holten		111.669	111.669
Roerdalen		55.835	55.835
Roermond		18.612	18.612
Roosendaal		18.612	18.612
Scherpenzeel	6.514	18.612	25.126
's-Hertogenbosch		37.223	37.223
Sint-Michielsgestel		18.612	18.612
Sluis		37.223	37.223
Smallingerland		37.223	37.223
Someren		111.669	111.669
Stadskanaal		18.612	18.612
Steenwijkerland	32.570	111.669	144.240
Stein		18.612	18.612
Texel		37.223	37.223
Tholen		37.223	37.223
Tilburg		74.446	74.446
Tubbergen	26.056	74.446	100.502
Twenterand	6.514	18.612	25.126
Tynaarlo		37.223	37.223
Utrechtse Heuvelrug	6.514		6.514
Valkenburg aan de Geul		18.612	18.612
Valkenswaard		18.612	18.612
Veere		37.223	37.223
Venlo		18.612	18.612
Venray		409.455	409.455
Vijfheerenlanden		18.612	18.612
Voerendaal		18.612	18.612
Voorst		18.612	18.612
Weert	6.514	130.281	136.795
West Maas en Waal	6.514	55.835	62.349
Westerkwartier	6.514		6.514

Decentralisatie-uitkering Uitvoeringskosten Lbv en Lbv-plus			
Gemeente	**Fase 1**	**Fase 2**	**Bedrag 2025**
Westerveld	26.056	74.446	100.502
Westerwolde		74.446	74.446
Weststellingwerf		55.835	55.835
Wierden	6.514	55.835	62.349
Wijchen	6.514	55.835	62.349
Winterswijk	6.514	55.835	62.349
Woensdrecht	19.542	93.058	112.600
Woerden		37.223	37.223
Woudenberg	6.514	37.223	43.737
Zaanstad	6.514		6.514
Zeewolde		18.612	18.612
Zevenaar	6.514	37.223	43.737
Zundert		18.612	18.612
Zwartewaterland		74.446	74.446
Zwolle		37.223	37.223
Totaal	**566.722**	**9.715.240**	**10.281.971**

Bijlage 3.2-8 Decentralisatie-uitkering Versterken arbeidsmarkregio's

Mutatie decentralisatie-uitkering Versterking arbeidsmarktregio's				
Gemeente	**Bedrag 2025**	**Bedrag 2026**	**Bedrag 2027**	**Bedrag 2028**
Alkmaar	248.468	248.468	248.468	248.468
Almere	248.468	248.468	248.468	248.468
Amersfoort	248.468	248.468	248.468	248.468
Amsterdam	248.468	248.468	248.468	248.468
Apeldoorn	248.468	248.468	248.468	248.468
Arnhem	248.468	248.468	248.468	248.468
Breda	248.468	248.468	248.468	248.468
Doetinchem	248.468	248.468	248.468	248.468
Dordrecht	248.468	248.468	248.468	248.468
Ede	248.468	248.468	248.468	248.468
Eindhoven	248.468	248.468	248.468	248.468
Emmen	248.468	248.468	248.468	248.468
Enschede	248.468	248.468	248.468	248.468
Goes	248.468	248.468	248.468	248.468
Gorinchem	248.468	248.468	248.468	248.468
Gouda	248.468	248.468	248.468	248.468
Groningen	248.468	248.468	248.468	248.468
Haarlem	248.468	248.468	248.468	248.468
Heerlen	248.468	248.468	248.468	248.468
Helmond	248.468	248.468	248.468	248.468
Hilversum	248.468	248.468	248.468	248.468
Leeuwarden	248.468	248.468	248.468	248.468
Leiden	248.468	248.468	248.468	248.468
Nijmegen	248.468	248.468	248.468	248.468
Roermond	248.468	248.468	248.468	248.468
Rotterdam	248.468	248.468	248.468	248.468
's-Gravenhage	248.468	248.468	248.468	248.468
's-Hertogenbosch	399.599	399.599	399.599	399.599
Tiel	248.468	248.468	248.468	248.468
Tilburg	248.468	248.468	248.468	248.468
Utrecht	248.468	248.468	248.468	248.468
Venlo	248.468	248.468	248.468	248.468
Zaanstad	248.468	248.468	248.468	248.468
Zoetermeer	248.468	248.468	248.468	248.468
Zwolle	248.468	248.468	248.468	248.468
Totaal	**8.847.511**	**8.847.511**	**8.847.511**	**8.847.511**

Bijlage 3.2-9 Decentralisatie-uitkering Natuur bij energieprojecten

Decentralisatie-uitkering Natuur bij energieprojecten	
Gemeente	**Bedrag 2025**
Alphen aan den Rijn	326.166
Amersfoort	326.166
Barendrecht	326.166
Breda	326.166
Brummen	326.166
Cranendonck	326.166
Culemborg	326.166
Doetinchem	326.166
Dordrecht	326.166
Goeree-Overflakkee	326.166
Gorinchem	326.166
Heerlen	326.166
Het Hogeland	326.166
Hoeksche Waard	326.166
Land van Cuijk	326.166
Leeuwarden	326.166
Nijkerk	326.166
Nijmegen	326.166
Oldebroek	326.166
Terneuzen	326.166
Tilburg	326.166
Utrecht	326.166
Venlo	326.166
Zuidplas	326.166
Totaal	**7.827.984**

Bijlage 3.2-10 Decentralisatie-uitkering Aanpak laaggeletterdheid

Decentralisatie-uitkering Aanpak laaggeletterdheid				
Gemeente	**Bedrag 2025**	**Bedrag 2026***	**Bedrag 2027***	**Bedrag 2028***
Alkmaar	185.588	142.826	142.826	142.826
Almere	185.159	142.496	142.496	142.496
Amersfoort	146.609	112.828	112.828	112.828
Amsterdam	430.243	331.109	331.109	331.109
Apeldoorn	187.112	143.999	143.999	143.999
Arnhem	174.786	134.513	134.513	134.513
Breda	205.758	158.348	158.348	158.348
Doetinchem	135.945	104.621	104.621	104.621
Dordrecht	152.018	116.991	116.991	116.991
Ede	142.265	109.485	109.485	109.485
Eindhoven	185.141	142.482	142.482	142.482
Emmen	139.431	107.304	107.304	107.304
Enschede	199.997	153.915	153.915	153.915
Goes	152.412	117.294	117.294	117.294
Gorinchem	119.797	92.194	92.194	92.194
Gouda	134.521	103.525	103.525	103.525
Groningen	219.902	169.234	169.234	169.234
Haarlem	158.423	121.920	121.920	121.920
Heerlen	200.542	154.334	154.334	154.334
Helmond	136.760	105.249	105.249	105.249
Hilversum	133.611	102.825	102.825	102.825
Leeuwarden	194.983	150.056	150.056	150.056
Leiden	172.637	132.859	132.859	132.859
Nijmegen	153.611	118.217	118.217	118.217
Roermond	133.537	102.768	102.768	102.768
Rotterdam	453.492	349.001	349.001	349.001
's-Gravenhage	314.952	242.383	242.383	242.383
's-Hertogenbosch	182.003	140.067	140.067	140.067
Tiel	132.246	101.775	101.775	101.775
Tilburg	175.364	134.958	134.958	134.958
Utrecht	234.216	180.249	180.249	180.249
Venlo	140.443	108.083	108.083	108.083
Zaanstad	159.898	123.055	123.055	123.055
Zoetermeer	160.505	123.522	123.522	123.522
Zwolle	163.092	125.513	125.513	125.513
Totaal	**6.496.999**	**4.999.998**	**4.999.998**	**4.999.998**
*	Betreft voorlopige prognoses			

Bijlage 3.2-11 Decentralisatie-uitkering Work in Nederland

Decentralisatie-uitkering Work in Nederland			
Gemeente	**Bedrag 2025**	**Bedrag 2026**	**Bedrag 2027**
Alkmaar	194.203	194.203	194.203
Almere	194.099	194.099	194.099
Amersfoort	125.269	125.269	125.269
Amsterdam	473.707	473.707	473.707
Arnhem	149.479	149.479	149.479
Breda	247.917	396.668	396.668
Deventer	147.397	147.397	147.397
Doetinchem	150.000	150.000	150.000
Dordrecht	150.000	150.000	150.000
Eindhoven	144.793	289.587	289.587
Emmen	96.529	96.529	96.529
Enschede	144.793	144.793	144.793
Goes	145.262	145.262	145.262
Gorinchem	93.058	93.058	93.058
Gouda	100.000	100.000	100.000
Groningen	147.397	147.397	147.397
Haarlem	100.000	100.000	100.000
Helmond	37.500	150.000	150.000
Leeuwarden	96.529	96.529	96.529
Leiden	139.587	139.587	139.587
Maastricht	143.492	143.492	143.492
Meierijstad	143.492	286.983	286.983
Nijmegen	137.738	137.738	137.738
Roermond	133.729	133.729	133.729
Rotterdam	500.000	500.000	500.000
's-Gravenhage	500.000	500.000	500.000
Tiel	194.759	194.759	194.759
Tilburg	147.397	294.793	294.793
Utrecht	182.645	182.645	182.645
Venlo	390.003	390.003	390.003
Zaanstad	82.645	82.645	82.645
Zoetermeer	150.000	150.000	150.000
Zwolle	144.429	144.429	144.429
Totaal	**5.927.848**	**6.624.780**	**6.624.780**

Bijlage 3.2-12 Decentralisatie-uitkering BRP centralisering inschrijving vergunninghouders

Decentralisatie-uitkering BRP: Centralisering Inschrijving Vergunninghouders	
Gemeente	**Bedrag 2025 en verder**
Amsterdam	914.788
Arnhem	1.407.317
Cranendonck	1.161.052
Gilze en Rijen	1.210.305
Haarlemmermeer	0
's-Gravenhage	196.506
Utrecht	196.506
Westerwolde	2.769.352
Totaal	**7.855.826**

Bijlage 3.2-13 Decentralisatie-uitkering Landelijke aanpak adreskwaliteit

Decentralisatie-uitkering Landelijke aanpakadreskwaliteit			
Gemeente	**Bedrag 2025**	**Gemeente**	**Bedrag 2025**
Aa en Hunze	3.545	Boxtel	4.362
Aalsmeer	4.090	Breda	44.210
Aalten	2.727	Bronckhorst	2.999
Achtkarspelen	2.045	Brummen	3.045
Alblasserdam	2.227	Brunssum	2.590
Albrandswaard	2.091	Bunnik	4.226
Alkmaar	9.769	Bunschoten	3.045
Almelo	6.543	Buren	4.135
Almere	25.308	Capelle aan den IJssel	5.589
Alphen aan den Rijn	7.179	Castricum	2.363
Alphen-Chaam	2.500	Coevorden	2.409
Altena	4.499	Cranendonck	2.681
Ameland	3.090	Culemborg	2.909
Amersfoort	14.086	Dalfsen	1.863
Amstelveen	15.767	Dantumadiel	2.318
Amsterdam	226.089	De Bilt	3.999
Apeldoorn	18.402	De Fryske Marren	3.090
Arnhem	49.526	De Ronde Venen	2.999
Assen	5.816	De Wolden	2.863
Asten	3.726	Delft	56.932
Baarle-Nassau	1.909	Den Helder	6.634
Baarn	6.498	Deurne	5.635
Barendrecht	3.817	Deventer	13.222
Barneveld	5.407	Diemen	10.087
Beek	2.454	Dijk en Waard	5.226
Beekdaelen	2.318	Dinkelland	2.136
Beesel	1.818	Doesburg	1.682
Berg en Dal	4.135	Doetinchem	5.362
Bergeijk	3.181	Dongen	2.500
Bergen (L.)	2.136	Dordrecht	11.223
Bergen (NH.)	2.636	Drechterland	2.818
Bergen op Zoom	6.089	Drimmelen	4.953
Berkelland	2.954	Dronten	9.497
Bernheze	3.726	Druten	4.726
Best	2.227	Duiven	2.909
Beuningen	2.727	Echt-Susteren	3.590
Beverwijk	4.953	Edam-Volendam	2.091
Bladel	2.909	Ede	19.447
Blaricum	1.727	Eemnes	1.909
Bloemendaal	2.818	Eemsdelta	3.454
Bodegraven-Reeuwijk	4.226	Eersel	3.272
Boekel	2.363	Eijsden-Margraten	2.454
Borger-Odoorn	2.909	Eindhoven	77.060
Borne	2.272	Elburg	2.727
Borsele	3.726	Emmen	7.997

Decentralisatie-uitkering Landelijke aanpakadreskwaliteit			
Gemeente	**Bedrag 2025**	**Gemeente**	**Bedrag 2025**
Enkhuizen	2.818	Hof van Twente	3.635
Enschede	49.208	Hollands Kroon	4.544
Epe	2.954	Hoogeveen	3.772
Ermelo	6.407	Hoorn	5.135
Etten-Leur	3.863	Horst aan de Maas	7.588
Geertruidenberg	2.091	Houten	2.772
Geldrop-Mierlo	3.545	Huizen	3.181
Gemert-Bakel	3.863	Hulst	4.726
Gennep	5.498	IJsselstein	2.590
Gilze en Rijen	3.045	Kaag en Braassem	2.681
Goeree-Overflakkee	4.590	Kampen	5.362
Goes	4.317	Kapelle	2.045
Goirle	2.909	Katwijk	4.317
Gooise Meren	4.044	Kerkrade	4.181
Gorinchem	3.227	Koggenland	2.727
Gouda	7.225	Krimpen aan den IJssel	2.545
Groningen	132.355	Krimpenerwaard	4.499
Gulpen-Wittem	2.500	Laarbeek	2.818
Haaksbergen	2.136	Land van Cuijk	6.589
Haarlem	20.220	Landgraaf	4.681
Haarlemmermeer	11.541	Landsmeer	1.863
Halderberge	2.863	Lansingerland	3.181
Hardenberg	3.817	Laren	2.000
Harderwijk	4.681	Leeuwarden	26.172
Hardinxveld-Giessendam	2.363	Leiden	52.752
Harlingen	2.182	Leiderdorp	2.272
Hattem	1.863	Leidschendam-Voorburg	7.179
Heemskerk	2.681	Lelystad	9.951
Heemstede	2.999	Leudal	4.044
Heerde	2.909	Leusden	2.363
Heerenveen	3.999	Lingewaard	3.363
Heerlen	10.905	Lisse	2.909
Heeze-Leende	3.954	Lochem	2.182
Heiloo	2.045	Loon op Zand	3.136
Hellendoorn	2.954	Lopik	2.909
Helmond	6.543	Losser	4.226
Hendrik-Ido-Ambacht	2.136	Maasdriel	4.953
Hengelo	8.315	Maasgouw	5.816
Het Hogeland	3.908	Maashorst	4.590
Heumen	2.863	Maassluis	2.772
Heusden	4.590	Maastricht	58.795
Hillegom	4.771	Medemblik	4.908
Hilvarenbeek	2.091	Meerssen	2.681
Hilversum	14.449	Meierijstad	6.498
Hoeksche Waard	3.817	Meppel	3.681

Decentralisatie-uitkering Landelijke aanpakadreskwaliteit			
Gemeente	**Bedrag 2025**	**Gemeente**	**Bedrag 2025**
Middelburg	7.043	Pijnacker-Nootdorp	7.179
Midden-Delfland	2.954	Purmerend	8.497
Midden-Drenthe	2.590	Putten	2.727
Midden-Groningen	4.908	Raalte	2.500
Moerdijk	3.317	Reimerswaal	3.863
Molenlanden	2.818	Renkum	3.681
Montferland	2.636	Renswoude	2.000
Montfoort	2.272	Reusel-De Mierden	2.545
Mook en Middelaar	2.091	Rheden	7.816
Neder-Betuwe	3.772	Rhenen	3.136
Nederweert	3.954	Ridderkerk	3.317
Nieuwegein	4.681	Rijssen-Holten	2.545
Nieuwkoop	2.954	Rijswijk	5.771
Nijkerk	4.090	Roerdalen	3.408
Nijmegen	96.506	Roermond	6.271
Nissewaard	5.135	Roosendaal	9.315
Noardeast-Fryslân	2.772	Rotterdam	125.631
Noord-Beveland	1.863	Rozendaal	1.682
Noordenveld	2.136	Rucphen	3.227
Noordoostpolder	6.907	Schagen	3.772
Noordwijk	6.316	Scherpenzeel	2.272
Nuenen, Gerwen en Nede	2.409	Schiedam	11.405
Nunspeet	2.772	Schiermonnikoog	2.091
Oegstgeest	2.954	Schouwen-Duiveland	3.227
Oirschot	2.500	's-Gravenhage	130.356
Oisterwijk	3.545	's-Hertogenbosch	19.674
Oldambt	3.408	Simpelveld	2.409
Oldebroek	2.500	Sint-Michielsgestel	2.863
Oldenzaal	2.182	Sittard-Geleen	7.452
Olst-Wijhe	3.272	Sliedrecht	4.590
Ommen	2.681	Sluis	3.317
Oost Gelre	2.227	Smallingerland	4.726
Oosterhout	3.545	Soest	3.817
Ooststellingwerf	2.727	Someren	3.681
Oostzaan	2.045	Son en Breugel	2.363
Opmeer	2.454	Stadskanaal	3.317
Opsterland	2.500	Staphorst	2.045
Oss	10.814	Stede Broec	3.681
Oude IJsselstreek	3.408	Steenbergen	3.726
Ouder-Amstel	2.772	Steenwijkerland	3.408
Oudewater	2.500	Stein	1.954
Overbetuwe	3.863	Stichtse Vecht	4.044
Papendrecht	2.136	Súdwest-Fryslân	3.363
Peel en Maas	9.406	Terneuzen	4.090
Pekela	2.182	Terschelling	3.908

Decentralisatie-uitkering Landelijke aanpakadreskwaliteit			
Gemeente	**Bedrag 2025**	**Gemeente**	**Bedrag 2025**
Texel	3.045	Waddinxveen	3.136
Teylingen	3.817	Wageningen	37.940
Tholen	2.500	Wassenaar	2.681
Tiel	7.498	Waterland	2.091
Tilburg	84.102	Weert	6.498
Tubbergen	2.000	West Betuwe	4.635
Twenterand	2.454	West Maas en Waal	3.227
Tynaarlo	3.136	Westerkwartier	3.681
Tytsjerksteradiel	3.726	Westerveld	2.590
Uitgeest	1.818	Westervoort	2.772
Uithoorn	3.908	Westerwolde	2.182
Urk	3.045	Westland	22.128
Utrecht	163.569	Weststellingwerf	2.272
Utrechtse Heuvelrug	8.724	Wierden	2.590
Vaals	2.409	Wijchen	2.727
Valkenburg aan de Geul	3.227	Wijdemeren	2.363
Valkenswaard	2.000	Wijk bij Duurstede	3.272
Veendam	2.409	Winterswijk	3.545
Veenendaal	4.362	Woensdrecht	3.090
Veere	3.363	Woerden	3.499
Veldhoven	4.044	Wormerland	1.863
Velsen	6.907	Woudenberg	2.182
Venlo	14.904	Zaanstad	17.766
Venray	5.407	Zaltbommel	4.681
Vijfheerenlanden	3.863	Zandvoort	3.590
Vlaardingen	5.998	Zeewolde	6.771
Vlieland	2.454	Zeist	12.723
Vlissingen	7.906	Zevenaar	3.454
Voerendaal	1.863	Zoetermeer	6.362
Voorne aan Zee	4.453	Zoeterwoude	3.181
Voorschoten	2.091	Zuidplas	3.635
Voorst	3.772	Zundert	4.771
Vught	3.817	Zutphen	4.135
Waadhoeke	3.817	Zwartewaterland	3.045
Waalre	1.954	Zwijndrecht	3.181
Waalwijk	4.908	Zwolle	19.583
		Totaal	**2.856.127**

Bijlage 3.2-14 Decentralisatie-uitkering Gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen

Decentralisatie-uitkering Gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen					
Gemeente	**Bedrag 2025**	**Bedrag 2026**	**Gemeente**	**Bedrag 2025**	**Bedrag 2026**
Aa en Hunze	3.601	3.601	Boxtel	4.734	4.734
Aalsmeer	4.637	4.637	Breda	26.205	26.205
Aalten	3.805	3.805	Bronckhorst	5.032	5.032
Achtkarspelen	3.933	3.933	Brummen	2.966	2.966
Alblasserdam	2.830	2.830	Brunssum	3.869	3.869
Albrandswaard	3.682	3.682	Bunnik	2.244	2.244
Alkmaar	15.647	15.647	Bunschoten	3.152	3.152
Almelo	10.355	10.355	Buren	3.870	3.870
Almere	31.558	31.558	Capelle aan den IJssel	9.464	9.464
Alphen aan den Rijn	16.018	16.018	Castricum	5.067	5.067
Alphen-Chaam	1.457	1.457	Coevorden	4.978	4.978
Altena	8.120	8.120	Cranendonck	2.904	2.904
Ameland	535	535	Culemborg	4.172	4.172
Amersfoort	22.551	22.551	Dalfsen	4.136	4.136
Amstelveen	13.238	13.238	Dantumadiel	2.666	2.666
Amsterdam	129.758	129.758	De Bilt	6.091	6.091
Apeldoorn	23.437	23.437	De Fryske Marren	7.235	7.235
Arnhem	23.356	23.356	De Ronde Venen	6.383	6.383
Assen	9.711	9.711	De Wolden	3.425	3.425
Asten	2.411	2.411	Delft	15.267	15.267
Baarle-Nassau	986	986	Den Helder	7.863	7.863
Baarn	3.492	3.492	Deurne	4.623	4.623
Barendrecht	6.784	6.784	Deventer	14.407	14.407
Barneveld	8.721	8.721	Diemen	4.595	4.595
Beek	2.259	2.259	Dijk en Waard	12.550	12.550
Beekdaelen	5.001	5.001	Dinkelland	3.726	3.726
Beesel	1.866	1.866	Doesburg	1.544	1.544
Berg en Dal	4.943	4.943	Doetinchem	8.307	8.307
Bergeijk	2.675	2.675	Dongen	3.775	3.775
Bergen (L.)	1.833	1.833	Dordrecht	17.008	17.008
Bergen (NH.)	4.170	4.170	Drechterland	2.856	2.856
Bergen op Zoom	9.711	9.711	Drimmelen	3.928	3.928
Berkelland	6.121	6.121	Dronten	6.180	6.180
Bernheze	4.532	4.532	Druten	2.729	2.729
Best	4.350	4.350	Duiven	3.465	3.465
Beuningen	3.724	3.724	Echt-Susteren	4.464	4.464
Beverwijk	5.973	5.973	Edam-Volendam	5.144	5.144
Bladel	2.924	2.924	Ede	17.212	17.212
Blaricum	1.773	1.773	Eemnes	1.359	1.359
Bloemendaal	3.314	3.314	Eemsdelta	6.285	6.285
Bodegraven-Reeuwijk	5.095	5.095	Eersel	2.814	2.814
Boekel	1.573	1.573	Eijsden-Margraten	3.627	3.627
Borger-Odoorn	3.625	3.625	Eindhoven	34.333	34.333
Borne	3.433	3.433	Elburg	3.331	3.331
Borsele	3.221	3.221	Emmen	15.235	15.235

Decentralisatie-uitkering Gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen					
Gemeente	**Bedrag 2025**	**Bedrag 2026**	**Gemeente**	**Bedrag 2025**	**Bedrag 2026**
Enkhuizen	2.633	2.633	Hof van Twente	4.939	4.939
Enschede	22.535	22.535	Hollands Kroon	6.900	6.900
Epe	4.621	4.621	Hoogeveen	7.885	7.885
Ermelo	3.881	3.881	Hoorn	10.540	10.540
Etten-Leur	6.303	6.303	Horst aan de Maas	6.119	6.119
Geertruidenberg	3.074	3.074	Houten	7.085	7.085
Geldrop-Mierlo	5.675	5.675	Huizen	5.739	5.739
Gemert-Bakel	4.380	4.380	Hulst	3.808	3.808
Gennep	2.479	2.479	IJsselstein	4.657	4.657
Gilze en Rijen	3.810	3.810	Kaag en Braassem	4.064	4.064
Goeree-Overflakkee	7.227	7.227	Kampen	7.827	7.827
Goes	5.529	5.529	Kapelle	1.813	1.813
Goirle	3.389	3.389	Katwijk	9.330	9.330
Gooise Meren	8.411	8.411	Kerkrade	6.313	6.313
Gorinchem	5.388	5.388	Koggenland	3.286	3.286
Gouda	10.555	10.555	Krimpen aan den IJssel	4.128	4.128
Groningen	33.964	33.964	Krimpenerwaard	8.051	8.051
Gulpen-Wittem	1.958	1.958	Laarbeek	3.235	3.235
Haaksbergen	3.394	3.394	Land van Cuijk	12.780	12.780
Haarlem	23.357	23.357	Landgraaf	5.171	5.171
Haarlemmermeer	22.729	22.729	Landsmeer	1.625	1.625
Halderberge	4.345	4.345	Lansingerland	9.139	9.139
Hardenberg	8.768	8.768	Laren	1.594	1.594
Harderwijk	6.881	6.881	Leeuwarden	17.947	17.947
Hardinxveld-Giessendam	2.614	2.614	Leiden	18.128	18.128
Harlingen	2.261	2.261	Leiderdorp	3.864	3.864
Hattem	1.759	1.759	Leidschendam-Voorburg	10.900	10.900
Heemskerk	5.497	5.497	Lelystad	11.715	11.715
Heemstede	3.845	3.845	Leudal	5.017	5.017
Heerde	2.679	2.679	Leusden	4.414	4.414
Heerenveen	7.216	7.216	Lingewaard	6.592	6.592
Heerlen	12.186	12.186	Lisse	3.267	3.267
Heeze-Leende	2.342	2.342	Lochem	4.778	4.778
Heiloo	3.387	3.387	Loon op Zand	3.323	3.323
Hellendoorn	5.053	5.053	Lopik	2.052	2.052
Helmond	13.358	13.358	Losser	3.257	3.257
Hendrik-Ido-Ambacht	4.555	4.555	Maasdriel	3.650	3.650
Hengelo	11.573	11.573	Maasgouw	3.401	3.401
Het Hogeland	6.719	6.719	Maashorst	8.251	8.251
Heumen	2.346	2.346	Maassluis	4.992	4.992
Heusden	6.413	6.413	Maastricht	17.456	17.456
Hillegom	3.180	3.180	Medemblik	6.409	6.409
Hilvarenbeek	2.224	2.224	Meerssen	2.588	2.588
Hilversum	13.158	13.158	Meierijstad	11.746	11.746
Hoeksche Waard	12.575	12.575	Meppel	4.989	4.989

Decentralisatie-uitkering Gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen					
Gemeente	**Bedrag 2025**	**Bedrag 2026**	**Gemeente**	**Bedrag 2025**	**Bedrag 2026**
Middelburg	6.967	6.967	Pijnacker-Nootdorp	8.072	8.072
Midden-Delfland	2.700	2.700	Purmerend	13.260	13.260
Midden-Drenthe	4.750	4.750	Putten	3.480	3.480
Midden-Groningen	8.559	8.559	Raalte	5.345	5.345
Moerdijk	5.307	5.307	Reimerswaal	3.250	3.250
Molenlanden	6.308	6.308	Renkum	4.378	4.378
Montferland	5.138	5.138	Renswoude	802	802
Montfoort	1.932	1.932	Reusel-De Mierden	1.892	1.892
Mook en Middelaar	1.136	1.136	Rheden	6.083	6.083
Neder-Betuwe	3.582	3.582	Rhenen	2.819	2.819
Nederweert	2.437	2.437	Ridderkerk	6.649	6.649
Nieuwegein	9.192	9.192	Rijssen-Holten	5.389	5.389
Nieuwkoop	4.110	4.110	Rijswijk	8.310	8.310
Nijkerk	6.320	6.320	Roerdalen	2.899	2.899
Nijmegen	26.062	26.062	Roermond	8.463	8.463
Nissewaard	12.211	12.211	Roosendaal	10.806	10.806
Noardeast-Fryslân	6.391	6.391	Rotterdam	93.436	93.436
Noord-Beveland	1.107	1.107	Rozendaal	255	255
Noordenveld	4.415	4.415	Rucphen	3.333	3.333
Noordoostpolder	6.971	6.971	Schagen	6.652	6.652
Noordwijk	6.372	6.372	Scherpenzeel	1.441	1.441
Nuenen, Gerwen en Nede	3.376	3.376	Schiedam	11.403	11.403
Nunspeet	4.051	4.051	Schiermonnikoog	135	135
Oegstgeest	3.615	3.615	Schouwen-Duiveland	4.825	4.825
Oirschot	2.686	2.686	's-Gravenhage	78.892	78.892
Oisterwijk	4.591	4.591	's-Hertogenbosch	22.398	22.398
Oldambt	5.490	5.490	Simpelveld	1.429	1.429
Oldebroek	3.383	3.383	Sint-Michielsgestel	4.193	4.193
Oldenzaal	4.430	4.430	Sittard-Geleen	12.909	12.909
Olst-Wijhe	2.624	2.624	Sliedrecht	3.659	3.659
Ommen	2.652	2.652	Sluis	3.226	3.226
Oost Gelre	4.176	4.176	Smallingerland	7.895	7.895
Oosterhout	8.071	8.071	Soest	6.644	6.644
Ooststellingwerf	3.598	3.598	Someren	2.813	2.813
Oostzaan	1.351	1.351	Son en Breugel	2.502	2.502
Opmeer	1.700	1.700	Stadskanaal	4.460	4.460
Opsterland	4.188	4.188	Staphorst	2.472	2.472
Oss	13.185	13.185	Stede Broec	3.096	3.096
Oude IJsselstreek	5.490	5.490	Steenbergen	3.410	3.410
Ouder-Amstel	2.013	2.013	Steenwijkerland	6.336	6.336
Oudewater	1.424	1.424	Stein	3.448	3.448
Overbetuwe	6.816	6.816	Stichtse Vecht	9.179	9.179
Papendrecht	4.483	4.483	Súdwest-Fryslân	12.598	12.598
Peel en Maas	6.344	6.344	Terneuzen	7.682	7.682
Pekela	1.744	1.744	Terschelling	682	682

Decentralisatie-uitkering Gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen					
Gemeente	**Bedrag 2025**	**Bedrag 2026**	**Gemeente**	**Bedrag 2025**	**Bedrag 2026**
Texel	1.925	1.925	Waddinxveen	4.737	4.737
Teylingen	5.360	5.360	Wageningen	5.933	5.933
Tholen	3.741	3.741	Wassenaar	3.776	3.776
Tiel	5.903	5.903	Waterland	2.442	2.442
Tilburg	32.023	32.023	Weert	7.117	7.117
Tubbergen	2.981	2.981	West Betuwe	7.377	7.377
Twenterand	4.747	4.747	West Maas en Waal	2.833	2.833
Tynaarlo	4.840	4.840	Westerkwartier	9.042	9.042
Tytsjerksteradiel	4.541	4.541	Westerveld	2.787	2.787
Uitgeest	1.867	1.867	Westervoort	2.111	2.111
Uithoorn	4.415	4.415	Westerwolde	3.687	3.687
Urk	3.059	3.059	Westland	16.154	16.154
Utrecht	52.143	52.143	Weststellingwerf	3.690	3.690
Utrechtse Heuvelrug	7.043	7.043	Wierden	3.474	3.474
Vaals	1.410	1.410	Wijchen	5.788	5.788
Valkenburg aan de Geul	2.289	2.289	Wijdemeren	3.428	3.428
Valkenswaard	4.419	4.419	Wijk bij Duurstede	3.336	3.336
Veendam	3.834	3.834	Winterswijk	4.073	4.073
Veenendaal	9.675	9.675	Woensdrecht	3.094	3.094
Veere	3.075	3.075	Woerden	7.485	7.485
Veldhoven	6.524	6.524	Wormerland	2.306	2.306
Velsen	9.647	9.647	Woudenberg	2.039	2.039
Venlo	14.461	14.461	Zaanstad	22.486	22.486
Venray	6.223	6.223	Zaltbommel	4.234	4.234
Vijfheerenlanden	8.592	8.592	Zandvoort	2.434	2.434
Vlaardingen	10.646	10.646	Zeewolde	3.330	3.330
Vlieland	175	175	Zeist	9.285	9.285
Vlissingen	6.324	6.324	Zevenaar	6.276	6.276
Voerendaal	1.724	1.724	Zoetermeer	17.895	17.895
Voorne aan Zee	10.353	10.353	Zoeterwoude	1.356	1.356
Voorschoten	3.570	3.570	Zuidplas	6.666	6.666
Voorst	3.536	3.536	Zundert	3.142	3.142
Vught	4.508	4.508	Zutphen	6.793	6.793
Waadhoeke	6.536	6.536	Zwartewaterland	3.267	3.267
Waalre	2.506	2.506	Zwijndrecht	6.252	6.252
Waalwijk	7.009	7.009	Zwolle	18.551	18.551
			Totaal	**2.499.997**	**2.499.997**

Bijlage 3.2-15 Decentralisatie-uitkering Natuurbrandpreventie en -mitigatie

Decentralisatie-uitkering Natuurbrandpreventie en -mitigatie			
Gemeente	**Bedrag 2025**	**Gemeente**	**Bedrag 2025**
Alphen-Chaam	20.000	Land van Cuijk	40.000
Apeldoorn	450.000	Lochem	60.000
Arnhem	120.000	Maashorst	20.000
Asten	20.000	Montferland	60.000
Barneveld	60.000	Nunspeet	90.000
Berg en Dal	120.000	Oirschot	20.000
Bergeijk	20.000	Oisterwijk	20.000
Boxtel	20.000	Oldebroek	60.000
Breda	20.000	Oosterhout	20.000
Deurne	40.000	Oss	20.000
Drimmelen	20.000	Putten	30.000
Ede	210.000	Rucphen	20.000
Eindhoven	20.000	's-Hertogenbosch	20.000
Elburg	30.000	Someren	49.000
Epe	120.000	Son en Breugel	20.000
Ermelo	60.000	Tilburg	20.000
Gemert-Bakel	20.000	Valkenswaard	20.000
Heerde	60.000	Vught	20.000
Helmond	20.000	Winterswijk	60.000
Heumen	60.000	Woensdrecht	40.000
Heusden	20.000	Zundert	20.000
Hilvarenbeek	20.000	**Totaal**	**2.279.000**

Bijlage 3.2-17 Decentralisatie-uitkering Einde lening inburgeringsplichtig

Decentralisatie-uitkering Einde lening inburgeringsplichtig			
Gemeente	**Bedrag 2025**	**Gemeente**	**Bedrag 2025**
Aa en Hunze	1.160	Boxtel	2.087
Aalsmeer	3.711	Breda	12.059
Aalten	1.160	Bronckhorst	1.160
Achtkarspelen	928	Brummen	464
Alblasserdam	1.391	Brunssum	1.160
Albrandswaard	1.160	Bunnik	696
Alkmaar	11.364	Bunschoten	0
Almelo	3.942	Buren	928
Almere	16.234	Capelle aan den IJssel	2.783
Alphen aan den Rijn	5.102	Castricum	1.855
Alphen-Chaam	464	Coevorden	1.160
Altena	3.711	Cranendonck	1.623
Ameland	0	Culemborg	1.855
Amersfoort	7.885	Dalfsen	1.160
Amstelveen	5.102	Dantumadiel	696
Amsterdam	65.863	De Bilt	2.783
Apeldoorn	13.219	De Fryske Marren	928
Arnhem	8.117	De Ronde Venen	1.623
Assen	5.798	De Wolden	928
Asten	1.391	Delft	2.783
Baarle-Nassau	696	Den Helder	3.247
Baarn	928	Deurne	3.711
Barendrecht	1.623	Deventer	6.494
Barneveld	6.262	Diemen	2.087
Beek	1.160	Dijk en Waard	3.942
Beekdaelen	2.319	Dinkelland	2.319
Beesel	464	Doesburg	1.160
Berg en Dal	1.623	Doetinchem	3.247
Bergeijk	1.855	Dongen	2.087
Bergen (L.)	232	Dordrecht	7.885
Bergen (NH.)	3.015	Drechterland	0
Bergen op Zoom	5.566	Drimmelen	3.247
Berkelland	2.087	Dronten	3.015
Bernheze	2.319	Druten	2.087
Best	2.551	Duiven	928
Beuningen	1.855	Echt-Susteren	2.783
Beverwijk	2.783	Edam-Volendam	1.623
Bladel	1.160	Ede	2.319
Blaricum	696	Eemnes	232
Bloemendaal	1.391	Eemsdelta	696
Bodegraven-Reeuwijk	1.391	Eersel	1.160
Boekel	0	Eijsden-Margraten	464
Borger-Odoorn	1.391	Eindhoven	14.147
Borne	696	Elburg	2.319
Borsele	928	Emmen	6.957

Decentralisatie-uitkering Einde lening inburgeringsplichtig			
Gemeente	**Bedrag 2025**	**Gemeente**	**Bedrag 2025**
Enkhuizen	928	Hof van Twente	1.855
Enschede	7.653	Hollands Kroon	4.174
Epe	1.160	Hoogeveen	2.319
Ermelo	0	Hoorn	4.406
Etten-Leur	2.783	Horst aan de Maas	1.160
Geertruidenberg	2.783	Houten	1.623
Geldrop-Mierlo	1.160	Huizen	1.855
Gemert-Bakel	1.391	Hulst	464
Gennep	232	IJsselstein	2.551
Gilze en Rijen	2.087	Kaag en Braassem	464
Goeree-Overflakkee	3.015	Kampen	3.479
Goes	2.319	Kapelle	464
Goirle	1.160	Katwijk	2.087
Gooise Meren	2.319	Kerkrade	2.551
Gorinchem	2.087	Koggenland	928
Gouda	3.942	Krimpen aan den IJssel	3.247
Groningen	12.291	Krimpenerwaard	3.479
Gulpen-Wittem	464	Laarbeek	1.160
Haaksbergen	464	Land van Cuijk	3.247
Haarlem	5.798	Landgraaf	2.551
Haarlemmermeer	8.813	Landsmeer	696
Halderberge	2.087	Lansingerland	1.855
Hardenberg	1.855	Laren	232
Harderwijk	696	Leeuwarden	9.045
Hardinxveld-Giessendam	696	Leiden	2.783
Harlingen	0	Leiderdorp	1.160
Hattem	464	Leidschendam-Voorburg	5.334
Heemskerk	2.319	Lelystad	6.725
Heemstede	1.160	Leudal	928
Heerde	1.855	Leusden	464
Heerenveen	2.319	Lingewaard	3.015
Heerlen	9.276	Lisse	2.087
Heeze-Leende	928	Lochem	2.551
Heiloo	1.160	Loon op Zand	1.391
Hellendoorn	1.855	Lopik	232
Helmond	6.725	Losser	1.855
Hendrik-Ido-Ambacht	1.623	Maasdriel	1.160
Hengelo	3.479	Maasgouw	1.391
Het Hogeland	4.174	Maashorst	5.334
Heumen	1.160	Maassluis	1.160
Heusden	2.551	Maastricht	8.813
Hillegom	1.160	Medemblik	1.160
Hilvarenbeek	1.160	Meerssen	464
Hilversum	2.087	Meierijstad	4.174
Hoeksche Waard	4.870	Meppel	1.160

Decentralisatie-uitkering Einde lening inburgeringsplichtig			
Gemeente	**Bedrag 2025**	**Gemeente**	**Bedrag 2025**
Middelburg	3.479	Pijnacker-Nootdorp	3.479
Midden-Delfland	464	Purmerend	7.421
Midden-Drenthe	2.087	Putten	928
Midden-Groningen	4.174	Raalte	1.623
Moerdijk	1.623	Reimerswaal	2.087
Molenlanden	3.711	Renkum	1.391
Montferland	3.479	Renswoude	232
Montfoort	1.855	Reusel-De Mierden	928
Mook en Middelaar	232	Rheden	3.015
Neder-Betuwe	2.783	Rhenen	2.319
Nederweert	464	Ridderkerk	2.783
Nieuwegein	1.623	Rijssen-Holten	3.015
Nieuwkoop	1.160	Rijswijk	3.942
Nijkerk	1.855	Roerdalen	928
Nijmegen	11.827	Roermond	4.406
Nissewaard	5.102	Roosendaal	6.494
Noardeast-Fryslân	2.087	Rotterdam	40.353
Noord-Beveland	696	Rozendaal	0
Noordenveld	1.623	Rucphen	928
Noordoostpolder	1.855	Schagen	2.319
Noordwijk	3.479	Scherpenzeel	696
Nuenen, Gerwen en Nede	1.391	Schiedam	3.015
Nunspeet	696	Schiermonnikoog	0
Oegstgeest	1.623	Schouwen-Duiveland	464
Oirschot	464	's-Gravenhage	32.931
Oisterwijk	1.623	's-Hertogenbosch	15.074
Oldambt	1.623	Simpelveld	928
Oldebroek	2.087	Sint-Michielsgestel	1.855
Oldenzaal	1.160	Sittard-Geleen	6.262
Olst-Wijhe	464	Sliedrecht	2.319
Ommen	464	Sluis	1.623
Oost Gelre	1.391	Smallingerland	2.319
Oosterhout	3.247	Soest	2.783
Ooststellingwerf	464	Someren	1.855
Oostzaan	0	Son en Breugel	1.855
Opmeer	928	Stadskanaal	2.551
Opsterland	232	Staphorst	464
Oss	4.638	Stede Broec	928
Oude IJsselstreek	1.160	Steenbergen	1.855
Ouder-Amstel	232	Steenwijkerland	2.319
Oudewater	696	Stein	2.087
Overbetuwe	2.319	Stichtse Vecht	5.334
Papendrecht	1.391	Súdwest-Fryslân	3.479
Peel en Maas	696	Terneuzen	2.087
Pekela	928	Terschelling	0

Decentralisatie-uitkering Einde lening inburgeringsplichtig			
Gemeente	**Bedrag 2025**	**Gemeente**	**Bedrag 2025**
Texel	464	Waddinxveen	2.087
Teylingen	2.319	Wageningen	696
Tholen	0	Wassenaar	1.623
Tiel	2.551	Waterland	464
Tilburg	11.364	Weert	2.551
Tubbergen	928	West Betuwe	2.319
Twenterand	1.160	West Maas en Waal	696
Tynaarlo	2.087	Westerkwartier	3.247
Tytsjerksteradiel	1.623	Westerveld	2.087
Uitgeest	1.391	Westervoort	1.160
Uithoorn	2.087	Westerwolde	696
Urk	1.160	Westland	5.334
Utrecht	24.119	Weststellingwerf	464
Utrechtse Heuvelrug	3.942	Wierden	928
Vaals	232	Wijchen	2.551
Valkenburg aan de Geul	1.391	Wijdemeren	696
Valkenswaard	1.623	Wijk bij Duurstede	1.623
Veendam	1.391	Winterswijk	1.623
Veenendaal	3.711	Woensdrecht	928
Veere	1.855	Woerden	3.479
Veldhoven	3.015	Wormerland	1.160
Velsen	5.334	Woudenberg	696
Venlo	3.942	Zaanstad	6.725
Venray	1.623	Zaltbommel	696
Vijfheerenlanden	1.855	Zandvoort	464
Vlaardingen	6.262	Zeewolde	464
Vlieland	0	Zeist	3.479
Vlissingen	3.479	Zevenaar	3.015
Voerendaal	696	Zoetermeer	7.421
Voorne aan Zee	3.015	Zoeterwoude	0
Voorschoten	696	Zuidplas	3.015
Voorst	928	Zundert	1.391
Vught	1.855	Zutphen	4.870
Waadhoeke	1.623	Zwartewaterland	696
Waalre	464	Zwijndrecht	3.479
Waalwijk	2.087	Zwolle	8.349
		Totaal	**1.000.014**

Bijlage 3.2-20 Decentralisatie-uitkering Slavernijverleden

Decentralisatie-uitkering Slavernijverleden	
Gemeente	**Bedrag 2025**
Alphen aan den Rijn	50.000
Arnhem	50.000
Groningen	50.000
Hoorn	50.000
Leidschendam-Voorbu	39.500
's-Hertogenbosch	46.200
Wageningen	41.322
Totaal	**327.022**

Bijlage 3.2-21 Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke begeleiding

Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke begeleiding			
Gemeente	**Bedrag 2025**	**Gemeente**	**Bedrag 2025**
Aa en Hunze	2.370	Landgraaf	4.740
Alkmaar	2.370	Leeuwarden	2.370
Almere	9.480	Leidschendam-Voorburg	2.370
Amstelveen	4.740	Maastricht	4.740
Amsterdam	35.550	Medemblik	4.740
Arnhem	7.110	Midden-Drenthe	2.370
Barneveld	2.370	Molenlanden	2.370
Beekdaelen	2.370	Nieuwegein	2.370
Berg en Dal	2.370	Oisterwijk	4.740
Bergen (L.)	2.370	Oldambt	2.370
Blaricum	2.370	Oldebroek	2.370
Bloemendaal	2.370	Olst-Wijhe	2.370
Breda	2.370	Opsterland	7.110
Bunschoten	2.370	Purmerend	2.370
Buren	2.370	Putten	2.370
Dantumadiel	2.370	Renkum	2.370
De Bilt	2.370	Rijswijk	2.370
Delft	2.370	Rotterdam	16.590
Den Helder	2.370	Schiedam	7.110
Deventer	7.110	's-Gravenhage	4.740
Diemen	2.370	's-Hertogenbosch	2.370
Doesburg	2.370	Smallingerland	4.740
Drechterland	2.370	Soest	2.370
Dronten	4.740	Stichtse Vecht	4.740
Druten	2.370	Tynaarlo	2.370
Eersel	2.370	Utrecht	7.110
Eindhoven	2.370	Utrechtse Heuvelrug	2.370
Enschede	4.740	Veldhoven	2.370
Ermelo	2.370	Velsen	2.370
Goeree-Overflakkee	2.370	Vlaardingen	2.370
Harderwijk	2.370	Zaanstad	2.370
Hollands Kroon	2.370	Zevenaar	2.370
IJsselstein	2.370	Zwolle	4.740
Krimpen aan den IJssel	2.370	**Totaal**	**263.070**

Bijlage 3.2-27 Decentralisatie-uitkering Knelpunten verdeelproblematiek

Decentralisatie-uitkering Knelpuntenverdeelproblematiek			
Gemeente	**Bedrag 2030**	**Gemeente**	**Bedrag 2030**
Alblasserdam	5.899	Middelburg	53.269
Albrandswaard	19.944	Molenlanden	199.474
Alkmaar	90.927	Nissewaard	86.226
Amsterdam	63.021	Noord-Beveland	96.149
Barendrecht	13.396	Oostzaan	16.908
Bergen (NH.)	51.341	Opmeer	40.606
Borsele	150.178	Papendrecht	2.936
Castricum	23.883	Purmerend	91.426
Den Helder	50.099	Reimerswaal	110.398
Drechterland	59.163	Ridderkerk	23.002
Edam-Volendam	59.379	Rotterdam	5.743
Enkhuizen	13.061	Schagen	116.333
Goeree-Overflakkee	345.376	Schouwen-Duiveland	275.419
Goes	96.396	Sliedrecht	13.597
Gorinchem	12.924	Sluis	291.331
Hardinxveld-Giessendam	12.403	Stede Broec	16.383
Hendrik-Ido-Ambacht	6.376	Terneuzen	268.900
Hoeksche Waard	337.442	Tholen	168.300
Hollands Kroon	62.352	Uitgeest	21.900
Hoorn	16.662	Veere	157.696
Hulst	205.182	Vijfheerenlanden	155.893
Kapelle	38.172	Vlissingen	39.094
Koggenland	78.334	Voorne aan Zee	136.651
Krimpen aan den IJssel	4.948	Waterland	57.719
Krimpenerwaard	146.658	Wormerland	47.346
Landsmeer	29.201	Zwijndrecht	21.240
Medemblik	131.573	**Totaal**	**4.638.229**

Bijlage 3.3.1 Decentralisatie-uitkering Armoedebestrijding kinderen

Decentralisatie-uitkering Armoedebestrijding kinderen			
Gemeente	**Bedrag 2026 en verder**	**Gemeente**	**Bedrag 2026 en verder**
Aa en Hunze	69.490	Boxtel	131.479
Aalsmeer	93.219	Breda	867.405
Aalten	75.328	Bronckhorst	74.638
Achtkarspelen	128.811	Brummen	52.824
Alblasserdam	77.337	Brunssum	145.635
Albrandswaard	88.134	Bunnik	28.813
Alkmaar	525.571	Bunschoten	56.496
Almelo	475.886	Buren	78.436
Almere	1.331.050	Capelle aan den IJssel	467.129
Alphen aan den Rijn	371.148	Castricum	82.359
Alphen-Chaam	27.683	Coevorden	175.138
Altena	167.480	Cranendonck	52.824
Ameland	4.834	Culemborg	103.702
Amersfoort	710.345	Dalfsen	70.369
Amstelveen	329.184	Dantumadiel	70.055
Amsterdam	6.721.161	De Bilt	172.313
Apeldoorn	701.494	De Fryske Marren	153.670
Arnhem	1.162.880	De Ronde Venen	152.916
Assen	373.628	De Wolden	74.230
Asten	42.372	Delft	581.973
Baarle-Nassau	14.501	Den Helder	345.600
Baarn	83.740	Deurne	87.381
Barendrecht	131.259	Deventer	551.717
Barneveld	174.197	Diemen	127.305
Beek	58.474	Dijk en Waard	327.772
Beekdaelen	124.292	Dinkelland	54.236
Beesel	54.550	Doesburg	66.791
Berg en Dal	135.340	Doetinchem	258.627
Bergeijk	41.179	Dongen	69.333
Bergen (L.)	33.898	Dordrecht	715.242
Bergen (NH.)	81.731	Drechterland	66.791
Bergen op Zoom	440.733	Drimmelen	59.321
Berkelland	119.144	Dronten	180.160
Bernheze	85.184	Druten	61.518
Best	91.492	Duiven	88.385
Beuningen	92.936	Echt-Susteren	119.835
Beverwijk	232.011	Edam-Volendam	100.312
Bladel	46.452	Ede	401.782
Blaricum	45.699	Eemnes	20.904
Bloemendaal	57.626	Eemsdelta	320.522
Bodegraven-Reeuwijk	104.518	Eersel	38.449
Boekel	25.706	Eijsden-Margraten	51.286
Borger-Odoorn	76.458	Eindhoven	1.252.332
Borne	66.132	Elburg	91.241
Borsele	56.622	Emmen	578.678

Decentralisatie-uitkering Armoedebestrijding kinderen			
Gemeente	**Bedrag 2026 en verder**	**Gemeente**	**Bedrag 2026 en verder**
Enkhuizen	99.245	Hof van Twente	86.627
Enschede	1.118.750	Hollands Kroon	169.300
Epe	103.765	Hoogeveen	283.422
Ermelo	85.874	Hoorn	393.872
Etten-Leur	176.645	Horst aan de Maas	86.910
Geertruidenberg	95.416	Houten	132.389
Geldrop-Mierlo	140.111	Huizen	183.299
Gemert-Bakel	107.406	Hulst	78.498
Gennep	60.639	IJsselstein	130.506
Gilze en Rijen	92.936	Kaag en Braassem	100.846
Goeree-Overflakkee	168.735	Kampen	193.688
Goes	164.027	Kapelle	44.914
Goirle	56.057	Katwijk	232.890
Gooise Meren	185.025	Kerkrade	334.175
Gorinchem	193.342	Koggenland	53.860
Gouda	392.648	Krimpen aan den IJssel	133.331
Groningen	1.272.670	Krimpenerwaard	210.919
Gulpen-Wittem	29.817	Laarbeek	64.343
Haaksbergen	71.530	Land van Cuijk	270.146
Haarlem	837.713	Landgraaf	216.945
Haarlemmermeer	554.133	Landsmeer	40.426
Halderberge	150.154	Lansingerland	215.439
Hardenberg	211.861	Laren	40.206
Harderwijk	198.867	Leeuwarden	782.190
Hardinxveld-Giessendam	51.412	Leiden	619.229
Harlingen	83.897	Leiderdorp	94.443
Hattem	27.746	Leidschendam-Voorburg	389.447
Heemskerk	196.356	Lelystad	593.461
Heemstede	61.110	Leudal	69.867
Heerde	53.828	Leusden	67.795
Heerenveen	223.631	Lingewaard	124.292
Heerlen	818.630	Lisse	58.003
Heeze-Leende	29.001	Lochem	100.187
Heiloo	59.384	Loon op Zand	69.490
Hellendoorn	93.909	Lopik	60.984
Helmond	573.436	Losser	91.367
Hendrik-Ido-Ambacht	102.572	Maasdriel	69.208
Hengelo	389.447	Maasgouw	51.788
Het Hogeland	226.738	Maashorst	197.737
Heumen	47.331	Maassluis	224.980
Heusden	136.407	Maastricht	646.316
Hillegom	64.029	Medemblik	160.826
Hilvarenbeek	37.790	Meerssen	40.960
Hilversum	443.118	Meierijstad	247.861
Hoeksche Waard	227.868	Meppel	134.586

Decentralisatie-uitkering Armoedebestrijding kinderen			
Gemeente	**Bedrag 2026 en verder**	**Gemeente**	**Bedrag 2026 en verder**
Middelburg	248.583	Pijnacker-Nootdorp	167.291
Midden-Delfland	57.532	Purmerend	381.663
Midden-Drenthe	96.483	Putten	64.343
Midden-Groningen	358.845	Raalte	111.423
Moerdijk	122.597	Reimerswaal	86.439
Molenlanden	103.514	Renkum	99.245
Montferland	125.610	Renswoude	23.289
Montfoort	43.941	Reusel-De Mierden	32.642
Mook en Middelaar	13.559	Rheden	224.101
Neder-Betuwe	79.095	Rhenen	70.777
Nederweert	40.426	Ridderkerk	272.123
Nieuwegein	307.716	Rijssen-Holten	102.195
Nieuwkoop	62.711	Rijswijk	436.590
Nijkerk	128.215	Roerdalen	66.854
Nijmegen	1.010.654	Roermond	359.881
Nissewaard	558.182	Roosendaal	387.627
Noardeast-Fryslân	203.920	Rotterdam	6.338.871
Noord-Beveland	14.124	Rozendaal	2.134
Noordenveld	101.693	Rucphen	83.489
Noordoostpolder	240.925	Schagen	123.538
Noordwijk	113.589	Scherpenzeel	32.485
Nuenen, Gerwen en Nede	74.230	Schiedam	532.257
Nunspeet	89.986	Schiermonnikoog	1.412
Oegstgeest	74.230	Schouwen-Duiveland	115.660
Oirschot	39.359	's-Gravenhage	4.640.596
Oisterwijk	64.406	's-Hertogenbosch	676.918
Oldambt	256.116	Simpelveld	34.369
Oldebroek	70.181	Sint-Michielsgestel	57.249
Oldenzaal	116.665	Sittard-Geleen	480.594
Olst-Wijhe	65.096	Sliedrecht	129.753
Ommen	62.617	Sluis	66.289
Oost Gelre	60.388	Smallingerland	300.309
Oosterhout	263.649	Soest	181.572
Ooststellingwerf	118.768	Someren	55.492
Oostzaan	30.508	Son en Breugel	45.197
Opmeer	26.930	Stadskanaal	172.878
Opsterland	103.702	Staphorst	31.073
Oss	381.349	Stede Broec	79.785
Oude IJsselstreek	161.171	Steenbergen	84.117
Ouder-Amstel	49.152	Steenwijkerland	175.421
Oudewater	38.920	Stein	87.004
Overbetuwe	152.226	Stichtse Vecht	208.910
Papendrecht	145.509	Súdwest-Fryslân	416.565
Peel en Maas	120.776	Terneuzen	221.465
Pekela	88.981	Terschelling	7.690

Decentralisatie-uitkering Armoedebestrijding kinderen			
Gemeente	**Bedrag 2026 en verder**	**Gemeente**	**Bedrag 2026 en verder**
Texel	44.569	Waddinxveen	105.146
Teylingen	87.067	Wageningen	138.855
Tholen	93.156	Wassenaar	117.512
Tiel	216.569	Waterland	58.003
Tilburg	1.373.422	Weert	211.013
Tubbergen	45.040	West Betuwe	130.569
Twenterand	127.430	West Maas en Waal	54.895
Tynaarlo	85.372	Westerkwartier	216.255
Tytsjerksteradiel	99.810	Westerveld	57.438
Uitgeest	45.762	Westervoort	76.709
Uithoorn	145.948	Westerwolde	132.389
Urk	53.357	Westland	367.633
Utrecht	2.036.530	Weststellingwerf	93.846
Utrechtse Heuvelrug	132.766	Wierden	50.219
Vaals	37.633	Wijchen	153.010
Valkenburg aan de Geul	46.798	Wijdemeren	62.146
Valkenswaard	108.284	Wijk bij Duurstede	81.919
Veendam	168.170	Winterswijk	110.733
Veenendaal	316.379	Woensdrecht	64.217
Veere	45.291	Woerden	179.532
Veldhoven	133.833	Wormerland	63.276
Velsen	379.780	Woudenberg	40.175
Venlo	580.027	Zaanstad	953.687
Venray	178.905	Zaltbommel	100.846
Vijfheerenlanden	237.284	Zandvoort	88.950
Vlaardingen	618.633	Zeewolde	103.262
Vlieland	1.852	Zeist	356.303
Vlissingen	275.701	Zevenaar	171.843
Voerendaal	51.474	Zoetermeer	799.735
Voorne aan Zee	317.948	Zoeterwoude	19.742
Voorschoten	88.165	Zuidplas	146.043
Voorst	49.089	Zundert	72.566
Vught	82.359	Zutphen	224.039
Waadhoeke	189.827	Zwartewaterland	55.241
Waalre	52.730	Zwijndrecht	341.268
Waalwijk	164.655	Zwolle	647.164
		Totaal	**85.000.005**

Bijlage 3.3.2 Decentralisatie-uitkering Kinderen in een AZC

Decentralisatie-uitkering Jeugdhulp aan kinderen in een AZC			
Gemeente	**Bedrag 2024 en verder**	**Gemeente**	**Bedrag 2024 en verder**
Aa en Hunze	13.286	Eindhoven	38.903
Almelo	32.246	Emmen	122.889
Almere	52.498	Enschede	23.960
Amersfoort	95.670	Epe	9.269
Amstelveen	17.134	Ermelo	871
Amsterdam	160.977	Geertruidenberg	3.258
Apeldoorn	57.273	Geldrop-Mierlo	17.893
Arnhem	108.591	Gemert-Bakel	28
Assen	86.822	Gilze en Rijen	100.137
Baarn	27.808	Goes	33.594
Barendrecht	5.309	Goirle	4.578
Beekdaelen	25.982	Gorinchem	17.556
Berg en Dal	34.296	Gouda	2.977
Bergen (NH.)	9.831	Groningen	72.975
Bergen op Zoom	56	Haaksbergen	10.421
Berkelland	14.353	Haarlem	3.736
Blaricum	1.826	Haarlemmermeer	31.684
Bodegraven-Reeuwijk	24.016	Hardenberg	37.583
Borger-Odoorn	1.629	Harderwijk	44.212
Breda	24.690	Heemstede	1.629
Bronckhorst	7.837	Heerenveen	983
Brummen	393	Heerlen	35.167
Capelle aan den IJssel	6.404	Heeze-Leende	1.938
Castricum	84	Helmond	24.409
Coevorden	30.757	Hendrik-Ido-Ambacht	309
Cranendonck	91.036	Hengelo	38.060
Culemborg	253	Het Hogeland	90.306
Dalfsen	14.887	Heumen	871
De Fryske Marren	33.735	Hilversum	197
De Wolden	26.319	Hoeksche Waard	48.116
Delft	37.302	Hof van Twente	21.404
Den Helder	74.351	Hoogeveen	27.611
Deurne	2.388	Horst aan de Maas	3.258
Deventer	39.240	Huizen	56
Dijk en Waard	50.279	Kampen	7.275
Dongen	12.022	Katwijk	107.973
Drimmelen	955	Krimpen aan den IJssel	8.932
Dronten	122.608	Krimpenerwaard	22.583
Druten	1.994	Land van Cuijk	60.868
Duiven	70.391	Landsmeer	506
Echt-Susteren	15.730	Lansingerland	7.415
Ede	14.297	Leeuwarden	66.318
Eemnes	9.606	Leiden	15.056
Eemsdelta	50.728	Leidschendam-Voorburg	7.893
Eijsden-Margraten	29.858	Leudal	33.566

Decentralisatie-uitkering Jeugdhulp aan kinderen in een AZC			
Gemeente	**Bedrag 2024 en verder**	**Gemeente**	**Bedrag 2024 en verder**
Leusden	23.426	Schouwen-Duiveland	1.152
Lochem	17.836	's-Gravenhage	43.734
Loon op Zand	12.556	's-Hertogenbosch	34.044
Losser	4.269	Simpelveld	5.084
Maashorst	20.589	Sittard-Geleen	7.247
Maassluis	112	Sliedrecht	4.719
Maastricht	53.818	Smallingerland	93.929
Medemblik	10.505	Soest	2.949
Meierijstad	32.864	Son en Breugel	1.882
Meppel	449	Stadskanaal	45.981
Middelburg	20.196	Stein	225
Midden-Drenthe	28	Stichtse Vecht	1.433
Molenlanden	56	Súdwest-Fryslân	47.611
Montferland	1.461	Terneuzen	2.753
Nijkerk	56	Tholen	3.455
Nijmegen	68.986	Tiel	140
Nissewaard	56	Tilburg	19.241
Noordenveld	16.881	Tubbergen	3.652
Noordoostpolder	86.738	Twenterand	337
Noordwijk	2.359	Tynaarlo	36.122
Nuenen, Gerwen en Nede	1.264	Tytsjerksteradiel	117.018
Nunspeet	30.280	Uithoorn	3.455
Oegstgeest	16.179	Utrecht	119.209
Oirschot	26.460	Utrechtse Heuvelrug	40.785
Oisterwijk	60.166	Veendam	6.123
Oldambt	31.094	Veenendaal	84
Olst-Wijhe	7.781	Veldhoven	10.618
Ommen	6.376	Velsen	42.864
Oost Gelre	3.399	Venlo	2.949
Oosterhout	37.021	Vijfheerenlanden	618
Ooststellingwerf	10.309	Vlissingen	983
Opmeer	7.724	Voerendaal	12.977
Opsterland	6.601	Voorne aan Zee	56
Oss	34.549	Voorschoten	3.258
Ouder-Amstel	4.438	Waadhoeke	54.970
Papendrecht	14.494	Waalre	1.067
Peel en Maas	23.819	Waddinxveen	1.124
Pijnacker-Nootdorp	3.680	Wageningen	19.887
Renkum	7.781	Wassenaar	14.606
Rheden	36.824	Waterland	22.836
Rijssen-Holten	337	Westerkwartier	1.461
Roermond	5.814	Westerveld	30.954
Rotterdam	94.294	Westerwolde	205.638
Rucphen	11.769	Wierden	18.763
Schagen	11.095	Winterswijk	45.560

Decentralisatie-uitkering Jeugdhulp aan kinderen in een AZC			
Gemeente	**Bedrag 2024 en verder**	**Gemeente**	**Bedrag 2024 en verder**
Woensdrecht	7.753	Zoetermeer	7.640
Zaanstad	449	Zundert	19.915
Zeewolde	84.997	Zutphen	55.841
Zeist	37.555	Zwijndrecht	21.010
Zevenaar	73.087	Zwolle	44.436
		Totaal	**5.099.995**

Bijlage 3.3.3 Decentralisatie-uitkering Voorschoolse voorziening peuters

Gemeente	Bedrag 2025 en verder	Gemeente	Bedrag 2025 en verder
Aa en Hunze	61.007	Boxtel	47.984
Aalsmeer	46.857	Breda	287.474
Aalten	45.211	Bronckhorst	61.341
Achtkarspelen	56.308	Brummen	31.331
Alblasserdam	33.767	Brunssum	39.129
Albrandswaard	42.032	Bunnik	25.631
Alkmaar	176.396	Bunschoten	35.120
Almelo	130.694	Buren	51.939
Almere	399.304	Capelle aan den IJssel	110.537
Alphen aan den Rijn	170.416	Castricum	50.852
Alphen-Chaam	21.091	Coevorden	72.225
Altena	101.824	Cranendonck	33.906
Ameland	7.633	Culemborg	45.148
Amersfoort	267.479	Dalfsen	49.332
Amstelveen	142.298	Dantumadiel	37.469
Amsterdam	1.637.962	De Bilt	75.140
Apeldoorn	274.057	De Fryske Marren	110.140
Arnhem	319.039	De Ronde Venen	80.322
Assen	116.432	De Wolden	49.818
Asten	23.194	Delft	148.164
Baarle-Nassau	13.044	Den Helder	89.082
Baarn	39.300	Deurne	47.919
Barendrecht	73.836	Deventer	172.990
Barneveld	122.056	Diemen	43.401
Beek	22.097	Dijk en Waard	137.229
Beekdaelen	52.947	Dinkelland	43.889
Beesel	19.331	Doesburg	16.095
Berg en Dal	58.493	Doetinchem	93.172
Bergeijk	30.671	Dongen	37.538
Bergen (L.)	25.438	Dordrecht	206.687
Bergen (NH.)	36.475	Drechterland	36.683
Bergen op Zoom	116.540	Drimmelen	38.172
Berkelland	74.519	Dronten	72.659
Bernheze	47.110	Druten	29.599
Best	42.746	Duiven	38.620
Beuningen	40.774	Echt-Susteren	46.443
Beverwijk	66.789	Edam-Volendam	55.870
Bladel	32.276	Ede	208.771
Blaricum	22.535	Eemnes	15.732
Bloemendaal	38.837	Eemsdelta	94.138
Bodegraven-Reeuwijk	68.688	Eersel	33.904
Boekel	19.455	Eijsden-Margraten	50.122
Borger-Odoorn	66.364	Eindhoven	369.924
Borne	38.155	Elburg	40.220
Borsele	47.860	Emmen	197.286

Decentralisatie-uitkering Voorschoolse voorziening peuters			
Gemeente	**Bedrag 2025 en verder**	**Gemeente**	**Bedrag 2025 en verder**
Enkhuizen	27.213	Hof van Twente	52.942
Enschede	283.932	Hollands Kroon	88.446
Epe	54.522	Hoogeveen	101.181
Ermelo	45.286	Hoorn	114.911
Etten-Leur	69.638	Horst aan de Maas	67.585
Geertruidenberg	30.893	Houten	83.098
Geldrop-Mierlo	57.206	Huizen	61.829
Gemert-Bakel	52.875	Hulst	45.884
Gennep	26.229	IJsselstein	49.242
Gilze en Rijen	44.520	Kaag en Braassem	52.730
Goeree-Overflakkee	91.243	Kampen	100.757
Goes	62.861	Kapelle	21.546
Goirle	36.544	Katwijk	103.614
Gooise Meren	104.498	Kerkrade	70.469
Gorinchem	60.275	Koggenland	46.886
Gouda	119.129	Krimpen aan den IJssel	47.147
Groningen	407.609	Krimpenerwaard	102.610
Gulpen-Wittem	32.315	Laarbeek	35.042
Haaksbergen	36.000	Land van Cuijk	140.634
Haarlem	260.244	Landgraaf	55.374
Haarlemmermeer	258.598	Landsmeer	21.844
Halderberge	48.424	Lansingerland	111.993
Hardenberg	113.260	Laren	15.631
Harderwijk	76.847	Leeuwarden	258.982
Hardinxveld-Giessendam	31.051	Leiden	170.335
Harlingen	27.350	Leiderdorp	39.376
Hattem	19.513	Leidschendam-Voorburg	125.305
Heemskerk	58.793	Lelystad	148.675
Heemstede	40.686	Leudal	55.296
Heerde	32.757	Leusden	46.638
Heerenveen	101.434	Lingewaard	67.961
Heerlen	157.949	Lisse	32.311
Heeze-Leende	23.256	Lochem	57.947
Heiloo	32.781	Loon op Zand	33.910
Hellendoorn	55.920	Lopik	32.213
Helmond	152.145	Losser	36.442
Hendrik-Ido-Ambacht	54.482	Maasdriel	44.296
Hengelo	130.055	Maasgouw	34.625
Het Hogeland	108.107	Maashorst	88.895
Heumen	26.705	Maassluis	57.873
Heusden	62.306	Maastricht	160.305
Hillegom	31.058	Medemblik	81.027
Hilvarenbeek	26.877	Meerssen	27.369
Hilversum	156.612	Meierijstad	121.041
Hoeksche Waard	141.348	Meppel	58.425

Decentralisatie-uitkering Voorschoolse voorziening peuters			
Gemeente	**Bedrag 2025 en verder**	**Gemeente**	**Bedrag 2025 en verder**
Middelburg	84.698	Pijnacker-Nootdorp	93.375
Midden-Delfland	35.292	Purmerend	133.926
Midden-Drenthe	70.731	Putten	41.163
Midden-Groningen	114.921	Raalte	62.148
Moerdijk	68.008	Reimerswaal	48.857
Molenlanden	90.475	Renkum	45.997
Montferland	52.769	Renswoude	9.910
Montfoort	21.924	Reusel-De Mierden	24.503
Mook en Middelaar	12.550	Rheden	67.555
Neder-Betuwe	53.288	Rhenen	35.293
Nederweert	27.663	Ridderkerk	75.787
Nieuwegein	96.345	Rijssen-Holten	66.293
Nieuwkoop	50.422	Rijswijk	99.082
Nijkerk	73.164	Roerdalen	33.729
Nijmegen	308.778	Roermond	100.507
Nissewaard	145.222	Roosendaal	123.089
Noardeast-Fryslân	103.275	Rotterdam	1.380.106
Noord-Beveland	19.119	Rozendaal	3.420
Noordenveld	57.194	Rucphen	34.902
Noordoostpolder	92.176	Schagen	78.021
Noordwijk	61.912	Scherpenzeel	16.970
Nuenen, Gerwen en Nede	34.527	Schiedam	135.404
Nunspeet	55.430	Schiermonnikoog	1.656
Oegstgeest	41.176	Schouwen-Duiveland	64.301
Oirschot	29.811	's-Gravenhage	1.078.210
Oisterwijk	44.507	's-Hertogenbosch	237.208
Oldambt	80.875	Simpelveld	14.190
Oldebroek	46.145	Sint-Michielsgestel	45.478
Oldenzaal	45.795	Sittard-Geleen	133.376
Olst-Wijhe	32.036	Sliedrecht	43.598
Ommen	40.342	Sluis	45.105
Oost Gelre	46.261	Smallingerland	105.088
Oosterhout	86.407	Soest	69.968
Ooststellingwerf	53.385	Someren	30.574
Oostzaan	15.172	Son en Breugel	26.405
Opmeer	20.209	Stadskanaal	59.223
Opsterland	63.174	Staphorst	35.442
Oss	149.838	Stede Broec	30.104
Oude IJsselstreek	61.206	Steenbergen	37.844
Ouder-Amstel	23.048	Steenwijkerland	93.611
Oudewater	16.014	Stein	29.849
Overbetuwe	79.733	Stichtse Vecht	107.506
Papendrecht	46.685	Súdwest-Fryslân	197.683
Peel en Maas	69.244	Terneuzen	96.620
Pekela	23.755	Terschelling	10.756

Decentralisatie-uitkering Voorschoolse voorziening peuters			
Gemeente	**Bedrag 2025 en verder**	**Gemeente**	**Bedrag 2025 en verder**
Texel	34.757	Waddinxveen	53.837
Teylingen	55.494	Wageningen	48.991
Tholen	50.464	Wassenaar	40.015
Tiel	66.878	Waterland	32.301
Tilburg	364.899	Weert	73.164
Tubbergen	36.215	West Betuwe	92.990
Twenterand	58.171	West Maas en Waal	36.048
Tynaarlo	69.032	Westerkwartier	129.436
Tytsjerksteradiel	69.758	Westerveld	47.717
Uitgeest	18.749	Westervoort	23.414
Uithoorn	46.765	Westerwolde	62.852
Urk	45.855	Westland	164.298
Utrecht	610.410	Weststellingwerf	54.321
Utrechtse Heuvelrug	83.873	Wierden	41.711
Vaals	18.212	Wijchen	63.612
Valkenburg aan de Geul	23.659	Wijdemeren	43.781
Valkenswaard	42.468	Wijk bij Duurstede	36.314
Veendam	49.053	Winterswijk	50.319
Veenendaal	110.782	Woensdrecht	31.715
Veere	39.558	Woerden	86.231
Veldhoven	60.629	Wormerland	26.436
Velsen	103.713	Woudenberg	23.801
Venlo	166.818	Zaanstad	258.104
Venray	72.582	Zaltbommel	56.053
Vijfheerenlanden	107.916	Zandvoort	25.174
Vlaardingen	133.681	Zeewolde	39.649
Vlieland	2.653	Zeist	106.883
Vlissingen	77.875	Zevenaar	72.842
Voerendaal	19.895	Zoetermeer	206.656
Voorne aan Zee	109.939	Zoeterwoude	15.250
Voorschoten	37.107	Zuidplas	83.633
Voorst	49.047	Zundert	31.121
Vught	48.931	Zutphen	76.787
Waadhoeke	99.583	Zwartewaterland	40.247
Waalre	25.450	Zwijndrecht	74.104
Waalwijk	69.134	Zwolle	231.175
		Totaal	**29.999.992**

Bijlage 3.3.5 Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang

Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang			
Gemeente	**Bedrag 2023**	**Bedrag 2024**	**Bedrag 2025 en verder**
Alkmaar	3.606.553	3.641.346	3.630.900
Almelo	3.008.766	2.999.021	2.990.242
Almere	8.556.153	8.615.718	8.600.631
Amersfoort	4.381.875	4.410.362	4.415.638
Amsterdam	64.890.103	63.596.691	64.062.618
Apeldoorn	4.235.902	4.253.715	4.244.626
Arnhem	8.462.165	8.451.623	8.421.390
Assen	4.619.610	4.600.800	4.600.559
Bergen op Zoom	3.049.888	3.072.493	3.072.690
Breda	6.218.207	6.278.250	6.288.064
Delft	2.646.398	2.713.975	2.707.180
Den Helder	1.780.915	1.777.065	1.769.182
Deventer	3.836.187	3.819.563	3.820.378
Doetinchem	3.898.745	3.894.284	3.899.886
Dordrecht	5.406.900	5.394.043	5.385.401
Ede	3.645.083	3.732.477	3.748.007
Eindhoven	11.633.053	11.725.606	11.718.886
Emmen	3.179.971	3.159.701	3.144.374
Enschede	9.019.422	8.999.252	8.981.284
Gouda	2.173.788	2.213.593	2.211.562
Groningen	17.685.662	17.698.968	17.647.648
Haarlem	7.707.012	7.741.188	7.718.789
Heerlen	5.821.897	5.776.383	5.753.020
Helmond	3.038.564	3.054.927	3.051.941
Hilversum	2.273.143	2.263.936	2.253.445
Hoorn	2.264.459	2.267.956	2.264.739
Leeuwarden	14.843.880	14.825.337	14.777.795
Leiden	8.040.911	8.171.015	8.142.222
Maastricht	6.056.320	6.042.505	6.016.710
Nijmegen	10.416.839	10.590.298	10.589.751
Nissewaard	2.637.804	2.666.859	2.658.735
Oss	3.190.897	3.187.482	3.202.192
Purmerend	1.494.548	1.497.077	1.496.094
Rotterdam	40.801.805	40.894.478	40.825.777
's-Gravenhage	29.817.863	29.877.627	29.795.094
's-Hertogenbosch	5.181.843	5.219.701	5.207.636
Tilburg	8.913.378	8.948.432	8.948.798
Utrecht	25.898.070	26.222.465	26.249.143
Venlo	8.239.583	8.247.920	8.237.834
Vlaardingen	2.255.084	2.256.176	2.253.781
Vlissingen	7.014.569	7.040.027	7.026.248
Zaanstad	2.534.797	2.534.418	2.515.349
Zwolle	10.678.734	10.682.592	10.711.107
Totaal	**385.057.346**	**385.057.345**	**385.057.346**

Bijlage 3.3.6 Decentralisatie-uitkering Nationaal Actieplan Dakloosheid

Decentralisatie-uitkering Nationaal Actieplan Dakloosheid			
Gemeente	**Bedrag 2025 en verder**	**Gemeente**	**Bedrag 2025 en verder**
Alkmaar	516.940	Heerlen	827.903
Almelo	429.167	Helmond	436.301
Almere	1.225.072	Hilversum	322.834
Amersfoort	628.085	Hoorn	323.543
Amsterdam	9.226.931	Leeuwarden	2.112.128
Apeldoorn	606.061	Leiden	1.161.575
Arnhem	1.203.336	Maastricht	860.210
Assen	655.883	Nijmegen	1.502.826
Bergen op Zoom	437.724	Nissewaard	380.046
Breda	891.111	Oss	455.151
Delft	384.452	Purmerend	213.015
Den Helder	254.065	Rotterdam	5.836.723
Deventer	545.698	's-Gravenhage	4.237.944
Doetinchem	555.992	's-Hertogenbosch	741.256
Dordrecht	770.550	Tilburg	1.271.220
Ede	529.669	Utrecht	3.724.446
Eindhoven	1.664.432	Venlo	1.174.303
Emmen	452.971	Vlaardingen	321.991
Enschede	1.284.510	Vlissingen	1.003.199
Gouda	315.046	Zaanstad	361.488
Groningen	2.527.627	Zwolle	1.522.866
Haarlem	1.103.709	**Totaal**	**54.999.999**

Bijlage 4.5 Redelijk peil 2026

De Financiële-verhoudingswet (Fvw) bepaalt dat de eigen inkomsten van een gemeente een bepaald redelijk peil moeten hebben, wil zij in aanmerking komen voor een aanvullende uitkering op basis van artikel 12 Fvw. Daarbij gaat het om de eigen inkomsten uit:
1. de onroerende-zaakbelastingen (OZB);
2. de rioolheffingen;
3. de afvalstoffenheffingen en reinigingsrechten.

Onroerende-zaakbelastingen (OZB)
Het redelijk peil voor de OZB wordt berekend via onderstaande tabel.

Totaal WOZ-waarde woningen 2025	*[1]*
Totaal WOZ-waarde niet woningen gebruikers 2025	*[2]*
Totaal WOZ-waarde niet woningen eigenaren 2025	*[3]*
Totaal OZB-opbrengst o.b.v. totaal WOZ-waarde 2025	*[4]*
Totaal onderdekking reiniging/afvalstoffen 2025	*[5]*
Totaal onderdekking riolering 2025	*[6]*
Totaal OZB-opbrengst o.b.v. totaal WOZ-waarde gecorrigeerd voor onderdekking reiniging/afvalstoffen en riool 2025	*[7=4-5-6]*
Werkelijk gewogen landelijk gemiddelde OZB-percentage van de gecorrigeerde WOZ-waarde 2025	*[8=(7/(1+2+3)*100]*
Percentage van de WOZ-waarde voor toelating tot artikel 12 voor het jaar 2026	*[9=8*1,20]*

Op basis van deze tabel is het percentage van de WOZ-waarde voor toelating tot artikel 12 voor het jaar 2026 (redelijk peil OZB) vastgesteld op **0,1648**.

Voor de WOZ-waarden worden de gegevens gebruikt van het CBS die ook voor het gemeentefonds gehanteerd worden (betaalmaand februari 2025). Voor de berekening van de totale OZB-opbrengst wordt gebruik gemaakt van de gegevens (OZB-percentages) van de Monitor inkomsten uit lokale heffingen. Voor de berekening van de onderdekking reiniging en riolering wordt gebruik gemaakt van de Informatie voor derden (taakvelden) begrotingen 2025.

Artikel 12-gemeenten moeten gedurende de hele looptijd van de aanvraag en van de toekenning van de aanvullende uitkering blijven voldoen aan het jaarlijks in deze circulaire vastgestelde redelijk peil van de eigen inkomsten. Voor de lopende artikel 12-trajecten kan hier door een bijzonder voorschrift van worden afgeweken.

Berekening gemiddelde OZB-tarief in een gemeente

Uit vragen van gemeenten is in het verleden gebleken dat niet geheel duidelijk is op welke wijze het gewogen gemiddelde OZB-tarief ofwel het percentage voor de toelating tot artikel 12 van de eigen gemeente moet worden berekend. De berekening, zoals die hierboven is opgenomen, is niet bestemd voor gemeenten om het gemiddelde OZB-tarief in de eigen gemeente te berekenen, maar geeft inzicht in de wijze waarop het normtarief OZB voor de toelating tot artikel 12 door het ministerie van BZK wordt berekend. Daarom is in de handleiding artikel 12 de volgende passage opgenomen:

Het gewogen gemiddelde OZB-tarief ofwel het percentage voor de toelating tot artikel 12 moet op de volgende wijze worden berekend:

(PEW x WW + PGNW x WNWG + PENW x WNWE) / (WW+WNWG+WNWE)

waarbij:
PEW = OZB-percentage eigenaar woning;
PGNW = OZB-percentage gebruiker niet-woning;
PENW = OZB-percentage eigenaar niet-woning;
WW = waarde woningen;
WNWG = waarde niet-woningen gebruikers;
WNWE = waarde niet-woningen eigenaren.

Indien de uitkomst van de berekening hoger is dan het landelijke gemiddelde OZB-percentage voor toelating tot artikel 12, dan voldoet de gemeente aan dit onderdeel voor toelating. Hierbij wordt uitgegaan van de veronderstelling dat bij de riolering én de reiniging sprake is van 100% lastendekkendheid. Een eventuele onderdekking bij de reiniging en/of riolering moet worden gecompenseerd door een daarmee overeenkomende verhoging van het (gemiddelde) percentage WOZ-waarde. Voor de berekening van het gemiddelde OZB-percentage bij de toelating tot artikel 12 wordt uitgegaan van de WOZ-gegevens per 1 januari van het jaar waarop de aanvraag betrekking heeft en de OZB-percentages van het jaar waarop de aanvraag betrekking heeft.

Riool- en afvalstoffenheffing en reinigingsrechten

Voor de onderdelen riolering, afvalstoffen en reiniging moet er sprake zijn van tarieven die resulteren in 100% lastendekkendheid. Dit uitgangspunt volstaat bij de beoordeling van de hoogte van deze heffingen of zij voldoen aan het redelijke peil. Van een minimumtarief per aansluiting is in dit verband dan ook geen sprake meer. Een eventuele onderdekking op de onderdelen riolering, afvalstoffen en reiniging moet gecompenseerd worden door extra baten uit de OZB boven de 120%.

Deze brochure is een uitgave van:
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
BFR/Bekostiging Binnenlands Bestuur
Postbus 20011 | 2500 EA Den Haag

Mei 2025